

140

*A VII. kerületi
Madách Imre Gimnázium
jubileumi évkönyve*

2020–2021

140 ÉVES A MADÁCH IMRE GIMNÁZIUM

Ez a kiadvány nem jött volna létre a következő kollégák támogatása nélkül: Mészáros Csaba igazgató, Tátrai Tímea és Dr.Solti Gergely igazgatóhelyettesek, Jurás Ágnes iskolatitkár, Ilosvay Zsuzsanna tanárnő, valamint minden tanárkollégánk és diákunk, akik írásaikkal, rajzaikkal, fotóikkal hozzájárultak a kiadvány tartalmának megszerkesztéséhez. Köszönjük az áldozatos munkájukat!

– A SZERKESZTŐK

A borító

Saldinger Biborka 11.a osztályos tanuló munkája

Felelős kiadó: Mészáros Csaba igazgató

Szerkesztette: Hadikné dr. Végh Katalin, Németh Andrea

Kiadja: VII. Kerületi Madách Imre Gimnázium, 2021.

1073 Budapest, Barcsay utca 5.

tel.: 352-00-28

E-mail: madach@mig.hu

weboldal: www.mig.hu

F and S Solutions Kft.

1157 Bp., Nyírpalota út 5. fszt. 2.

ISBN 978-615-01-1682-2

140

A decorative flourish consisting of symmetrical, flowing lines that resemble stylized leaves or scrolls, centered below the number 140.

140 ÉVES
A MADÁCH IMRE
GIMNÁZIUM

KÖSZÖNTŐ

140

éves a VII. Kerületi Madách Imre Gimnázium.

Ez a történelmi szempontból is jelentős dátum számvetésre készlet.

Ha abból indulunk ki, hogy a végzős évfolyamokon évente hozzávetőlegesen 150 ember tanul, akkor ez a 140 év alatt végzettek számát tekintve megközelíti a húszezer főt.

De ennél a pragmatikus megközelítésnél létezik egy sokkal fontosabb nézőpont, ami számokkal nem megközelíthető: ez pedig a Madách szellemisége. Mert ha a végzett diákjaink az iskola falai között megszerzett tudást és erkölcsi alapelveket továbbadják, a Madách fajsúlya többszörösen megnövekszik, számokban kifejezhetetlen nagyságrendűvé.

Melyek azok az alapértékek, amelyekre gimnázium a nehéz történelmi körülmények között mindig igyekezett nagy hangsúlyt fektetni és diákok generációinak továbbadni? Meg lehet-e határozni ennek a fogalomnak (madáchosság) az építőelemeit?

Ezek az értékek: a magas minőségű szaktudás, a munka iránti alázat, a közösségi szellem kialakítása és erősítése, a demokratikus alapelvek, a személyiség tiszteltben tartása és a tolerancia.

Ezekből az alapkövekből épültek fel az iskola szellemiségének falai az elmúlt 140 esztendőben, és ezekből az alapértékekből áll össze az az érzés, amit madáchosságnak nevezünk.

Mindnyájan felelősek vagyunk –tanárként és diákként egyaránt – hogy sikerül-e ezeket szellemi falakat megőrizni és tovább erősítve építeni.

Hiszen: „Mi vagyunk a múlt jövője, és a jövő múltja.”

HADIKNÉ DR. VÉGH KATALIN – a kötet szerkesztője

Dunay Máté rajza (9.a)

DR. KISPÁL TIBOR A 140 ÉVES SZÜLETÉS NAPRA

*N*ekem kedves iskolám született Budapesti VII. kerületi Állami Gimnásium néven a Klauzál utca 10-ben 1881-ben. Nem voltam ott akkor, abban a történelmi pillanatban, de később része voltam, és a Madách az életem része lett. És a később Barcsay utcába költözött Gimnázium sok ezernyi fiatalnak adott tudást, értelmet, vidámságot és életük talán első fontos mérföldkövénél adta kezükbe érettségi bizonyítványukat a sikeres 4 év után.

Jól döntöttek az alapítók. Magyarország egyik legjobb gimnáziumában az immár 140 évnyi történelem valódi közösségalkotó tapasztalatát hordozta, hordozza a mindenkor tanári kar, és az Iskola diákjai pedig adták, adják tovább a következő évfolyamoknak, évről évre csiszolva a Madáchos lét patináján. Ahogyan ezt itt méltán büszkén valljuk: „Mi vagyunk a múlt jövője, és a jövő múltja.”

A Madách Gimnázium sok érdekes és nehéz történelmi pillanatot élt át. Mindeközben kiváló pedagógusainak és az iskola tudásközpontú hitvallásának köszönhetően sok száz diák lett később tudós, képzőművész, sportoló, színész, író, zenész, újságíró, közéleti szereplő, valamely szakma elismert képviselője.

Amikor beléptem a Barcsay kapuján, engem köszöntött a tanári kar és a gimnázium. Amikor nyárelőzőn befejeztük a tanévet és megkaptuk a bizonyítványunkat minket köszöntött a tanári kar és a gimnázium. És amikor befejeztem tanulmányaimat és elballagtam, engem köszöntött a tanári kar és a gimnázium.

Most rajtunk a sor, hogy ezzel az emlékkönyvvel is tiszteletünket fejezzük ki Alma Materünknek és mondjunk köszönetet a Madách Imre Gimnázium 140 éves története valamennyi Tanárának.

*DR. KISPÁL TIBOR alpolgármester,
volt madáchos diák (1974–78)*

A FELÍVELÉS ÉVTIZEDE UTÁN

Mint minden évforduló, így ez a 140. is számvetésre késztet. Mivel a legfontosabb történések összegzése megtörtént a 125. és a 135. évi jubileumi évkönyvben, így a következő beszámoló a 2016-tól eltelt utolsó öt évről szól.

A 2006 és 2016 közötti időszaknak a „Felívelés évtizede” címet adtam, hiszen a 2006-tól folyt a munka a már teljesen felújított épületben, és a pedagógiai eredményeink is 2016-ra érték el a csúcspontot, amelynek csak egyik mutatója a HVG lista országos 16. helye volt.

Az előző évkönyv megjelenésekor még csak vágy volt, de az Erzsébetvárosi Önkormányzatnak köszönhetően 2017. december 4-én felavathattuk az új sportudvart. Bár ősszel nem tudtuk használni, de megérte a várakozást. Megszűnt az udvaron a szintkülönbség, a testnevelő tanárok által elképzelt pályafelosztás pedig sokkal több sportolási lehetőséget biztosít. Véget ért az aszfaltkorszak. Vattamány Zsolt polgármester úrral a Madách-szobornál vágtuk át ünnepélyesen a szalagot.

Sajnos 2017. január elsejétől a fenntartáson kívül a működtetői feladatokat is átvette a Tankerületi Központ, így az Erzsébetvárosi Önkormányzattal kapcsolatunk tovább szűkült. Az előző nyáron már a tisztasági festésre sem került sor, amire korábban nem volt példa. (A 2019-es önkormányzati választások után is megmaradt a jó kapcsolat az Önkormányzattal; kevés kerület oktatási dolgozói mondhatják el, hogy megbecsültek az önkormányzatok által, hiszen biztosították a Cafeteriát.)

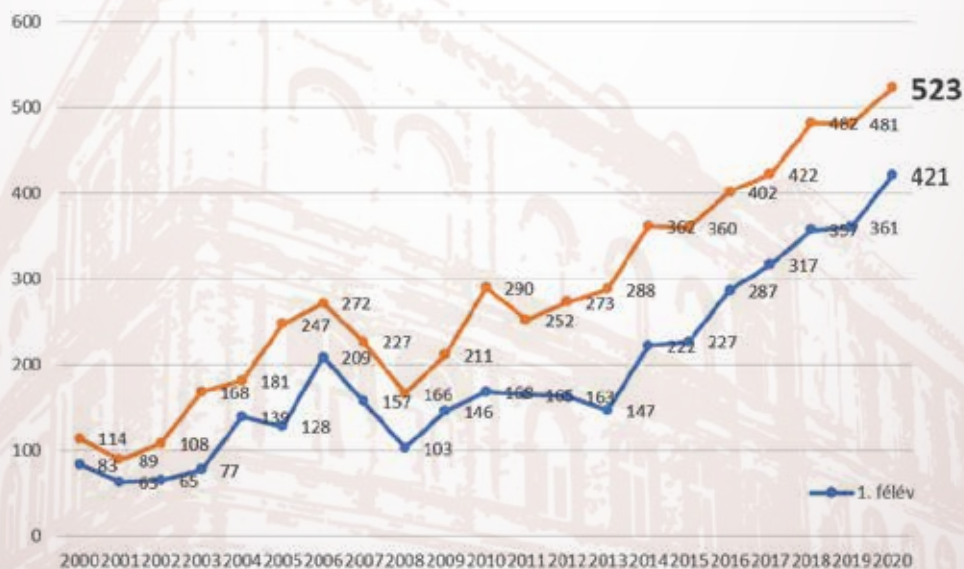
A nevelőtestületi innováció fontos eleme, hogy komoly felkészülés után a német munkaközösség 2017 novemberében belevágott a DSD II. (németországi német) nyelvvizsgába. Az elmúlt 4 évben számos C1 típusú nyelvvizsga született. 2019 őszétől indult a spanyol nyelvi előkészítő kép-

zés. Így az „a” osztály angol-németes, a „b” osztály pedig francia-spanyol (neolatin) profilt kapott. A b osztályban kötelezővé vált egy évig a latin nyelv tanulása, amit az érettségizni szándékozók fakultációs keretben folytathatnak. Így sikerült a régi, hagyományos gimnáziumokhoz tartozó latinoktatást a modern nyelvi előkészítővel egyesíteni és fenntartani. Tavaly pedig új pedagógiai program készült, mely az idei 9. évfolyamtól felmenő rendszerben valósul meg. A szakmai elmélyülést egészíti ki, hogy az ELTE partneriskolájává váltunk. Évente 8-10 tanárjelöltet fogadunk és segítjük őket hivatásukra való felkészülésükben. Külön kistanárit alakítottunk ki és a gyakorlaton túlmutató szakmai programot is szervezünk. A feladatot dr. Solti Gergely koordinálja, aki Vignáriné Molnár Vera 2020-as nyugdíjba vonulása után igazgatóhelyettesi feladatokat lát el.

Ezt az ötéves periódust két időszakra bonthatjuk. Ennek első 3 és fél éve még a nyugodt építkezés időszakához tartozott, amelyet a COVID online időszaka követett. Ennek feldolgozására ugyan még kell idő, de az eredmények önmagukért beszélnek. Igazán büszkék lehetünk diákjainkra. Az aranykoszorús diákok (4,7 feletti eredmény) aránya 2013-ban lépte át a 20%-ot, 2016-ban 34% volt, tavaly elérte a 47%-ot, ami azt jelenti, hogy 630 diák közel fele hozza ezt a szintet. Tavaly a kitűnő tanulók száma átlépte a бүvös 100-at (103) és a Madách történetében először bukás sem volt. A tanulmányi átlag két éve eléri a 4,6-et. A leggyengébb és a legjobb osztályátlag között kevesebb, mint 0,4 a különbség (4,39-4,77), amittől csak a nyelvi előkészítő osztályok térnek el pozitív irányban. Az érettségi átlag is két éve 4,8 körüli, így nem csoda, hogy a továbbtanulási arány tartósan eléri 98%-ot. Az elmúlt években diákjaink egyre nagyobb arányban (18-24%) keresték a külföldi egyetemeket. A Brexit után Hollandia, Dánia és Skócia népszerűsége nő.

A legalább középfokú (B2-es) nyelvvizsgák aránya 2016-ban emelkedett 400 fölé. A tavalyi 523 nyelvvizsgából már 150 C1 vagy C2 volt.

Nyelvvizsgák számának változása 2000–2020

Kiemelt céllá vált az elmúlt években a tehetséggondozás. Az OKTV helyezettjeink száma tartósan magas, melyet külön táblázatban mutatunk be. Gratulálunk az eredményesen szereplő diákoknak és felkészítő tanáraiknak! Az eredményeket összegezve talán nem csoda, hogy abban a bizonyos HVG rangsorban is előrébb araszoltunk, és tavaly óta már az ország 10 legjobb középiskolája közé tartoztunk.

A madáchos léthez tartozó közösségi eseményekről tartalmas képet ad ez az évkönyv. A bemutatásra alkalmas produkciókból 2016-ban felelevenedett a Madách Kulturális Fesztivál, melyet Hadikné dr. Végh Katalin gondozott és három éven át színes képet adott az érdeklődő szülők és ismerősök számára. A Madách Kórus nemzetközi sikereiről Krasznai Gáspár fog írni, de hosszú idő után újra voltak kiállítások (Vonások) és a képzőművészet is (Kozsuharov Zsuzsannának köszönhetően) szerves részévé vált a gazdag művészeti tevékenységnek.

Azonban mindent átalakított a pandémia. Tavaly és az idén is elmaradt közösségi létünk legfontosabb ünnepe, március tizenötödike a Madách Színházban. Az idén már a Madách-kupát sem tudtuk megrendezni, csak néhány tantárgyból. Nem volt tavaly ballagás, idén szalagavató. Két – a diákok által legkedveltebb – erdei iskola maradt el. Az idén érettségizőknek a négy vagy öt évből egyet, online körülmények között kellett felkészülniük. Nem volt nyílt nap az irántuk érdeklődő nyolcadikos diákok számára, a szóbeli felvételt is online kellett megtartani. Ezek csak a legfontosabbak. De nem volt személyes találkozás, és egész évben alig láttuk egymás arcát.

Lehetetlen még a károkat felmérni. De azt gondolom, hogy ebben a történelmi időszakban ott álltak a tanárok és a diákok (szülők) egymás mellett. Tavaly három nap alatt készültünk fel az online oktatásra. A diákok és a szülők visszajelzései segítettek kihozni azt a maximumot, amit ebben a helyzetben lehetett. Köszönjük az elismerő szavakat!

Új tartalmak is születtek. Az ünnepek, megemlékezések online megszervezése (október 6. -10.a, a kommunista diktatúrák áldozatainak emléknapja – 9. ny b, március 15. Thália Stúdió, Madách-nap 11.a). Online szavalóverseny, online ballagás 2020 (Lovasi Kristóf filmje), online nyílt nap (Gesztési-Tóth Péter filmje); online német verseny a 8. osztályosoknak, kisérettségi magyarból, szóbeli a felvételizőknek, és persze az online fogadóórák és szülői értekezletek. Van, amit érdemes megtartani, de az együttlét örömét semmi nem pótolhatja. Ez igazi értékévé vált. (Ezt bizonyítja – mint egy lélegeztető zsinór – a 2020. évi nyári gólyatábor Bükkszéken, amely véletlenszerűen, de nagy izgalmak mellett legalább megtartható volt, köszönhetően Tátrai Tímea igazgatóhelyettes szervezőmunkájának.)

A madáchosság továbbvitelének elsőszámú letéteményese a nevelőtestület, amely e nehéz helyzetben is megteremtette a folytonosságot a múlt és a nehéz jelen között.

Köszönet mindenkinek, aki ebben az évkönyvben a múltra emlékezett a jövő számára!

MÉSZÁROS CSABA igazgató

BÁRCZY ISTVÁN-DÍJ

Mészáros Csaba igazgató úr iskolavezetői és pedagógiai munkája elismerésképpen az idei tanévben Bárczy István-díjat kapott.

A Bárczy István-díjat 2009-ben alapította a Fővárosi Közgyűlés, 2010-ben adták át első alkalommal. A kitüntetés a fővárosban működő közoktatási és gyermekvédelmi intézmények azon munkatársai részére adományozható, akik hosszú éveken át kiemelkedő teljesítményükkel hozzájárultak a jövő generációjának neveléséhez, oktatásához, képzéséhez és ezáltal a főváros fejlődéséhez.

Mészáros Csaba az iskolájáért élő pedagógus. Több, mint húsz éve vezeti gimnáziumunkat. Igazgatása alatt az intézmény az országos lista középmezőnyéből a tizedik helyre került fel. Ez az eredmény nemcsak a tanári kar elhivatottságának köszönhető, hanem Mészáros Csaba igazgatói kvalitásainak is: személyében olyan vezető irányítja iskolánkat, akinek a számára az iskola oktatási –és nevelési intézmény egyszerre. Számos olyan programot, újítást valósított meg az elmúlt évtizedekben, amelyek elősegítették a madáchosság és egymáshoz tartozás közösségi élményének kialakulását és erősödését. Magas szintű szakmai igényessége és precizitása munkatársaira is átsugárzik. Jó dolog diákként is és kollégaként a Madáchban létezni, élni és dolgozni.

Az iskola minden tanára, dolgozója, diákja és a szülői kar nevében is gratulálunk a magas szintű elismeréshez!

Dávid Andrya rajza (9.c)

TANÁRJELÖLTEK A MADÁCHBAN

**2020 SZEPTEMBERÉTŐL ISKOLÁNK AZ ELTE
PARTNERINTÉZMÉNYE LETT. A RANGOS SZAKMAI
ELISMERÉSÉRŐL ISKOLÁNK IGAZGATÓHELYETTESÉNEK,
DR. Solti Gergelynek a BESZÁMOLÓJÁT OLVASHATJÁK,
AKI ENNEK A PROGRAMNAK A KOORDINÁTORA**

AZ ELTE Tanárképző Központ 2011-ben alakult azzal a céllal, hogy segítse a pedagóguspályára készülő hallgatók szakmai –metodikai képzését és gyakorlatának megszervezését. Gimnáziumunk szakmai kapcsolatai 2018-tól élénkültek meg jelentősen a központtal, és az elmúlt három éves időszakban beszélhetünk egy tudatos felkészülésről a partnerintézménnyé válás folyamatában. Iskolánktól eddig sem volt idegen az a feladat, hogy tanár szakos egyetemi hallgatókat fogadjon egy-egy tárgyból iskolai gyakorlatra. Ők a korábban féléves, most már teljes tanévet átölelő gyakorlatukat teljesíthetik iskolánkban, az utóbbi évek azonban ebben is látható változást hoztak.

A Madách hivatalosan is az ELTE partnerintézménye lett, így az egyetem részéről rendszeres a felkérés a tanárjelöltek mentorálási feladatainak ellátására. Korábban ez a feladat eseti jellegű volt, 1-2 jelölt végzett csak nálunk hospitálási munkát, míg mostanra már egy-egy tanévben is nagyobb létszámú tanárjelölt-csoportról beszélhetünk. Ez egy újszerű mozzanat az intézményi mentorálásban, melyen keresztül előtérbe tudott kerülni a tanárjelöltek egymástól való tanulása is. Hangsúlyossá vált a feladataikat érintő intézményi szintű tervezőmunka, azaz, hogy mit tud kínálni a Madách az összefüggő gyakorlatukat itt töltő hallgatóknak, mik az elvárások feléjük, mik a közös munka keretei. Az egyetemmel való kapcsolattartásukat, az iskola belső világában való eligazodásukat pedig már intézményi koordinátor is segíti személyemben.

A tanárjelöltek részesei a szakmai munkaközösségük életének, belevágnak az iskolai belső kommunikációba, a tanév során többször is részt vesznek olyan irányított, tematikus foglalkozásokon, ahol az iskolával kapcsolatos szervezeti vagy tartalmi témákat dolgozzuk fel. Jelölteink az elmúlt két tanévünket érintő digitális munkarend kihívásaival is sikerrel küzdöttek meg, ebben a keretben is tudtak az összefüggő gyakorlatukhoz előírt tanórán kívüli tevékenységet végezni. Egyszóval, jelen vannak az iskola, az iskolai közösségek életében.

Azon kollégák számára, akik szívesen vesznek részt a mentorálásban, a tanárjelöltekkel való foglalkozás folyamatos elfoglaltságot jelent. És ez a „személyes” tevékenység egyben egy folyamatosan bővülő iskolai tapasztalatunk is arról, hogyan tudja a Madách egy támogató szakmai együttműködés keretében a tanárjelöltek munkáját segíteni, a kezdeti lépésekhez a megbízható környezetet biztosítani. Erről a 'hogyan'-ról van is visszajelzésünk, hiszen a hallgatók „viszik vissza” az egyetemre

az itteni élményeiket, és egyre többen – elsősorban humán tanári szakpárral, ezen belül is idegen nyelvi szakkal–jelölik meg a gimnáziumot, amikor jelentkeznek az egyéves összefüggő szakmai gyakorlatukra. Ez számunkra fontos visszajelzés az iskola szakmai színvonalát tekintve.

A *partnerintézményi szerep* tulajdonképpen kettős. Egyrésztől azt a döntési lehetőséget jelenti, hogy egy adott évben milyen szakos hallgatókat tudunk fogadni.: ezt egy ELTE gyakorlóiskola nem tudja megtenni. Másrésztől mégis kötelezettség, hiszen az előbb említett megbízható környezet épp az egyetemi gyakorlóiskolák színvonalával egyenértékű szakmai igényesség folyamatos közvetítését jelenti a mentorok és az iskola részéről a tanárjelöltek felé. A közvetlen mögöttünk lévő évek pedig arról (is) szóltak, hogy ebben a hallgatók maguk is partnerek, az igények és az elvárások összetalálkoztak.

Végezetül álljon itt egy összesítés arról, milyen volt az elmúlt három év a számok tükrében: Az intézményben összefüggő egyéni iskolai gyakorlatukat végző (osztatlan) tanár szakos hallgatók száma az utóbbi 3 tanévben:

DR. SOLTI GERGELY igazgatóhelyettes

2018.

A hallgató neve	Szakpár	Mentor	Konzulens
Andó Miklós	orosz - történelem	Hadikné dr. Végh Katalin	Kun Agnes
Baranyay Zsófia	magyar - angol	Szücsiné dr. Laczkó Eszter	Pál Andrea
Kákonvi Sára	angol - történelemtanár	Tomor István	Szemes Antal
Králl Janka	angol - francia	Vesszős Ildikó	Tomor István
Takács Gabriella	angol - német	dr. Pantóné dr. Naszályi Dóra	Murányi Natália
Korom Szilárd	matematika-informatika	Beer Andrea	Talyigás Anikó
Ruthner Gábor	angol	Tomor István	

2019.

A hallgató neve	Szakpár	Mentor	Konzulens
Tóth Dávid	orosz - történelem	Kun Agnes	Hadikné dr. Végh Katalin
Kis Ágnes	orosz - történelem	dr. Somlai Péter	dr. Solti Gergely

2020.

A hallgató neve	Szakpár	Mentor	Konzulens
Halász Kornélia	magyar-történelem	Szücsiné dr. Laczkó Eszter	Mészáros Csaba
Lukács Cintia	angol - történelem	Szemes Antal	Murányi Natália
Kasuba Rebeka	angol - spanyol	Pál Andrea	Bálintné Szabó Alexandra
Pintér Csaba	francia - történelem	Vesszős Ildikó	Mészáros Csaba
Sinkáné Mészáros Rebeka	történelem - média	Kun Agnes	Dancs István
Tari Zsolt Attila	angol - történelem	dr. Somlai Péter	Fekete Ádám
Oláh Zsófia Anna	orosz (rövid)	Hadikné dr. Végh Katalin	
Eldoud Sádía	angol - német	Tomor István	Pantó Dóra
Gay Katalin	itt csak spanyol		Bálintné Szabó Alexandra

2021.

A hallgató neve	Szakpár	Mentor	Konzulens
Barabás Veronika Anna	német nyelv és kultúra tanára; középiskolai - történelemtanár és állampolgári ismeretek tanára; középiskolai szakos		Gyurkó Andrea Zsuzsanna
Blankó Miklós	magyartanár; középiskolai - történelemtanár és állampolgári ismeretek tanára; középiskolai szakos).	Hadikné dr. Végh Katalin	Takácsné Susán Bettina
Döbröczöni Ábel Levente	angol nyelv és kultúra tanára; középiskolai -francia nyelv és kultúra tanára; középiskolai szakos	Pál Andrea	Vajda Ágnes
Héber Blanka	magyartanár; középiskolai - média-; mozgókép- és kommunikációtanár; általános iskolai szakos	Gadanecz Éva	Dancs István
Ráhel	angol nyelv és kultúra tanára; középiskolai - német nyelv és kultúra tanára; középiskolai szakos);	Fekete Ádám	Deák Zsuzsanna
Koller Virág	német nyelv és kultúra tanára; középiskolai - orosz nyelv és kultúra tanára; középiskolai szakos	Dr. Pantóné dr. Naszályi Dóra	Hadikné dr. Végh Katalin
Oláh Zsófia Anna	magyartanár; középiskolai - történelemtanár és állampolgári ismeretek tanára; középiskolai szakos	Vajda Éva	Mészáros Csaba
Rónai Levente	angol nyelv és kultúra tanára; középiskolai - történelemtanár és állampolgári ismeretek tanára; középiskolai szakos	dr. Somlai Péter Ferenc	Tomor István

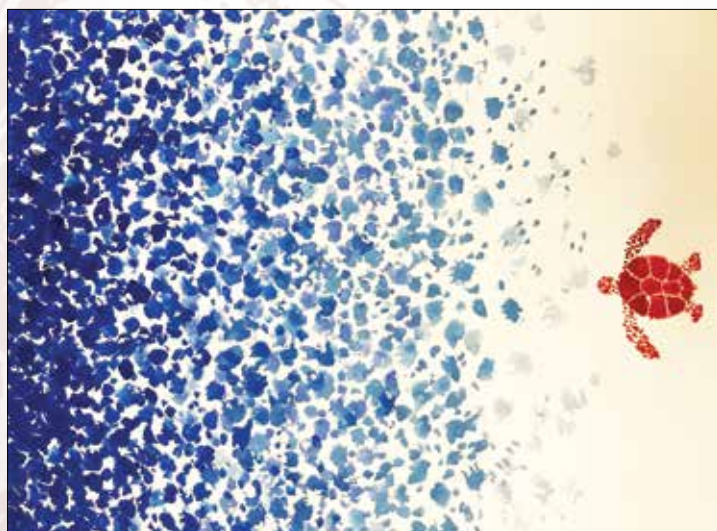
A JUBILEUMI ÉV RENDEZVÉNYSOROZATÁNAK MEGNYITÓJA

*Y*ehudi Menuhin, a világhírű hegedűművész kezdeményezésére 1975-ben az UNESCO október 1-jét a zene világnapjává nyilvánította. Gimnáziumunk is megemlékezett erről az eseményről az iskolarádióon keresztül, és ebben a műsorban került sor a jubileumi év rendezvénysorozatának ünnepi megnyitójára is.

Mészáros Csaba, iskolánk igazgatója elevenítette fel a gimnázium alapításának jelentős eseményét, kitért azokra a megpróbáltatásokra is, amelyeket iskolánk diákjai és tanárai éltek át a 20. század történelmi tragédiáinak következtében, és hangsúlyozta a tradíciók felkutatásának, megőrzésének és átadásának fontosságát.

Krasznai Gáspár, iskolánk karvezető-énektanára az 1881-ben, gimnáziumunk alapításának évében született Bartók Béla tragikus sorsát és életművét mutatta be rövid előadásában. Iskolánk diákjai ebben a műsorban hallhatták először a jubileumi év szignálját is: Bartók Béla *Concerto c.* zeneműve V. tételének nyitófanfárja fogja felhívni a figyelmünket az iskolarádióon keresztül a jubileumi év rendezvénysorozatainak eseményeire.

A jubileumi év rendezvénysorozatához készített rövidfilmet a 10.b osztály osztályfőnökük, Pál Andrea tanárnő vezetésével.

Kárpáti Zsófia rajza (9.a)

KÖSZÖNTÉSEK

VÉGHELYI JÓZSEF

Sok sürgetés és hosszas tárgyalások után 140 esztendővel ezelőtt járult hozzá Trefort Ágoston, az akkori vallás-és közoktatásügyi miniszter a „VII. ker. Magyar Állami Gimnázium” megalapításához – de csak „próbaképpen.” Kétségek merültek fel: vajon az Erzsébetváros ismeretlen társadalmi közegében meg tud-e felelni a treforti igényeknek: a korszerű tudományos és humanisztikus szellemiségnek? A válasz hamarosan megérkezett. A felügyeleti jelentések arról számoltak be, hogy a tanárok korszerű módszerei és a diákok tanulási ambíciója folytán jó eredménnyel sajátítják el az akkori követelményeket: a klasszikus-latinos műveltség elemeivel

együtt a nemzeti és a humanista gondolkodást is. Az iskola rövidesen elfoglalhatta végleges helyét a hazai iskolarendszerben.

Évtizedeken keresztül jó hír övezte a Barcsayt. Az iskola belső életét azonban többször zavarták meg külső történelmi eszmék és események. Az első világháborút és a forradalmakat követően konzervatív, majd „ordas” eszmék és tettek okoztak törést. A második világháború világot átrendező korszakában pedig a „gimnázium léte” is kérdésessé vált. nemcsak az idejét múlt, a klasszikus műveltséget ápoló tananyaga, hanem a középkori, hűbéri úri világ igényeit kielégítő kiváltságok megadása miatt. Az új világ törölte a kiáltó társadalmi egyenlőtlenségeket. Az oktatásban a latin és a német nyelv és kultúra dominanciáját kiiktatták, helyébe egyoldalúan az orosz nyelv favorizálása lépett, amelyet csak több évtizedes késéssel váltott fel a tágasabb választék lehetősége: a természettudományok méltóbb teret kaptak, a nemek szerinti elkülönítés helyett pedig a koedukáció. Az oktatás ügye sok hányattatáson ment keresztül mintegy két évtizeden át. Míg végül is – a világ csillapodott állapotba kerülve – a gimnázium ügye is megoldódott: iskolánk a továbbtanulásra felkészítő intézménnyé vált.

Jómagam egy békét ígérő világ egy nagyobb társadalmi felemelkedést és nyugalmat tartogató korszak idején, két évtizeden keresztül vezethettem a „Madáchot”. Egy sok okból kialakult válságos életszakaszból sikerült emelkedő pályára állítani: a megújított tanári kar, az iskolát áldozatkészen támogató szülői háttér és az iskolába kerülő, elsősorban tanulni akaró, ambiciózus fiatalság szép eredményei nyomán iskolánk a fővárosi gimnáziumok java közé emelkedett. Az iskola fennállásának 100. évfordulóját, a centenáriumi már nagy társadalmi elismertség közepette ünnepelhettük meg. Az Erkel Színház zsúfolásig megtelt

nézőterén és színpadán az ország, a kerületés az intézmények illetékes vezetői köszöntötték az iskolát. Ezen túl lélekemelő volt az 1911-ben érettségizett öregdiáktól kezdve a frissen végzettek, a fővárosban és vidéken élők, a Magyarországon élők és a külföldről erre az alkalomra hazalátogató volt diákok jelenléte, s a tekintetükből sugárzó elégedett derű és büszkeség: madáchos diák voltam én is!

A Madách sikeres tevékenysége időtállóan bizonyult. Öröm és töretlen folytatás immár évtizedek óta. A színvonalas tanulmányi munka sikerei, az igényes iskolai szellemiség öregbítette az iskola rangját és erősítette a jó iskolai légkört. Iskolánk a főváros megbecsült oktatási intézménye. Nagyban emelték iskolánk jó hírét a már ország-világ szerte ismert volt tanítványaink és a mindennapok hőseiként számon tartott öregdiákok. Jó szívvel ünnepelhetjük a mai évfordulót a mostani rendkívüli események között is. Nem mindennapi feladatokkal kell megbirkózni diáknak és tanárnak egyaránt, de még a szülőknek is. Felkészülni – nem próbaképpen! – iskolánk rendeltetésére, a továbbtanulásra.

Sok erőt, jó egészséget mindenkinek!

Iskolánknak tartós virágzást kívánok!

VARGA JÁNOSNÉ

Szeretettel köszöntöm a 140 éves örökifjú Madách Imre Gimnáziumot! Ismét kerek évforduló köszönt ránk 2021-ben: felnőtt egy új diáksereg, akiknek ilyen alkalmakkor van módjuk alaposabban megismerni gimnáziumuk múltját, a nemes és követendő hagyományokat. Csak reménykedni lehet, hogy a világjárvány megszeli addigra, és nem zavarja meg az ünnepséget.

Gratulálok a gimnáziumok rangsorában elért 10. helyhez, ez nagyszerű eredmény! Tudom, hogy ebben a felmérésben csak a mérhető tények, adatok szerepelnek, az a gazdag, sokrétű diákélet, ami a Madáchnak minden korban – a háborús időket leszámítva – a sajátja volt, nem alakítható számokká, de egy életre meghatározó lehet. Ezt bizonyítja az a filmösszeállítás is, amit a járvány miatt elmaradt ballagás helyett készítettetek. Megható, vidám és szomorú is volt egyben, remek alkotás, örök emlék.

Amikor erre az írásra készülődtem, elővettem a régi évkönyveket. 22 éve már, hogy csak jeles alkalmakkor találkozom „élőben” a Madáchcsal. Ez elég hosszú idő volt arra – még a nagy szerelmek esetében is –, hogy az emlékek elkopjanak, megfakuljanak. 32 évig tanítottam itt magyart és – főként – történelmet, 10 évig igazgattam a Madách Gimnáziumot. Ez a tíz év 1984 és 1994 között volt. A mai diákság számára az akkor történtek már a történelem tantárgy részét képezik, jó esetben tanulnak róla. Ekkor érlelődött és ment végbe, amit ma rendszervál-

tásnak nevezünk. A politikai változások demokratikus irányban indultak: létrejött a többpárt-rendszer, szabad választásokat tartottak, népszavazás is történt. A változások az iskola belső rendjére is hatással voltak. Kitiltódott a politikai szerveződés, megszűnt a KISz, a pártszervezet, helyükbe megerősödött a Diáktanács, Közalkalmazotti Tanácsot választottunk, kétféle szakszervezet közül lehetett választani. Mi is részt vettünk a Magyar Köztársaság kikiáltásán a Parlament előtt. A változások hatására, de belső indíttatásból is, az iskolák egyre önállóbbak lettek, feszegették a tantervi kereteket, újakat alkottak. Mi is sokat foglalkoztunk a Madách jövőjével, elindítottuk a haladó angol nyelvi tagozatot, s amikor a gazdasági önállóságot is megkaptuk, megterveztettem az épület felújítását, korszerűsítését.

Az évkönyveket lapozgatva újra láttam a számomra kedves tanártársaimat és a sok, sok szeretett diákot, írásaikból megelevenedtek az akkori diákélet eseményei. Választottunk diákpolgármestert, tartottunk fordított napot, elindult a maratoni focibajnokság. Az 50 éve érettségizett „öreg diákok” javaslatára, Szűcs Attila 1971-ben érettségizett tanítványunk áldozatos munkájával megalakult a Madách Gimnázium Baráti Köre. Az alakuló ülést 1988 január 21-én, névadónk – Madách Imre – születésének 165. évfordulóján tartottuk. Megtelt a díszterem segíteni kész sok régi diákkal, köztük neves tudóssal, művésszel, közéleti személyiséggel. Ettől az eseménytől kezdve lett évről évre ünnepünk a Madách nap, kiegészülve a diákszínpadok vetélkedőjével. A ballagók helyébe lépő elsősöket ismerkedési délutánnal, gólyatáborral, gólyabállal köszöntöttük.

Kinyílt a világ, egyre több cserekapcsolat létesült külföldi iskolákkal, az énekkar eljutott pl. Meppenbe, Oberkirchbe, Mariborba. Néhány diák pályázhatott a meghirdetett külföldi tanulmányutakra. Ezek a programok csak szülői támogatással valósulhattak meg. Barna László adományával és segítségével született meg 1990. dec. 13-án az Alma Mater Alapítvány, amelynek célja lett az oktatás fejlesztése, a tehetséges tanulók ösztönzése, a rászorultak segítése.

Bezártam az évkönyveket, csak néhány dolgot idéztem, számtalan lett volna. 1994-ben már nem pályáztam az igazgatói feladatra, de néhány évig még tanítottam. Működésem értékelését az utókorra bízom.

Mit üzennek ezek az évtizedek a mai ifúságnak?

Elsősorban azt, hogy legyenek nyitottak a világ dolgai iránt, hiszen ők, azaz ti lesztek a jövő alakítói, formálói. Ismerjétek meg a demorácia hagyományait, és azt is, hogy mit jelent ma demokratának lenni. Legyetek toleránsak, s készek küzdeni” erőnk szerint a legnemesbékért.” Védjétek bolygónkat, éljétek egészségesen!

Sok kívánság ez, tudom, mi is megpróbáltuk mindezeket, nem minden sikerült, pedig igyekeztünk. Rátok vár a folytatás. Biztos vagyok abban, hogy a mai Madách egész közössége folytatja és erősíti azokat az értékeket, aminek megtartását és erősítését mi is célul tűztünk ki annak idején.

József Attilával búcsúzom:

„S mégis bízom. Könnyezve intlek,
szép jövőnk, ne légy sivár!
Bízom, hisz mint elődeinket,
karóba nem húznak ma már.
Majd a szabadság békessége

is eljön, finomul a kín –
s minket is elfelednek végre
lugasok csendes árnyain.”
/Ős patkány terjeszt kört...!

Szeretettel: VARGA JÁNOSNÉ
a Madách Imre Gimnázium egykori igazgatója

DR. LEIBINGER JÁNOSNÉ

ÜZENET ÉVFORDULÓRA

140 éves lett a főváros első állami gimnáziuma, amely 1921-től Madách Imre nevét viseli. Az utóbbi fél évszázadban figyelemmel kísérhettem sorsát: 1968-ban léptem be elsős (ma azt mondanánk 9.-es) diákként az iskolába, azután az érettségi után három évvel visszatértem óraadó, majd főállású tanárként és 25 évig itt tanítottam szaktárgyaimat (matematika és fizika). Igazgatóhelyettesként, majd 1994. és 2000. között vezetőként is alaposan megismertem egykori iskolámat. Azokban az években sok szép szakmai feladatunk volt, bizonyára a legnagyobb ezek között, hogy ekkor készítettük el az első sajátos, iskolánkra jellemző pedagógiai programunkat. Komoly munka, nevelőtestületi egyeztetés után sikerült mindenki által elfogadott formába önteni a madáchos élet gazdagságát, jellegzetességeit. Közös döntéssel, intézményi fejlesztésként kísérleti jelleggel próbálkoztunk a hatosztályos gimnáziumi formával is két párhuzamos osztályban. A pedagógiai munka mellett ez idő alatt zajlott az iskola teljes körű felújítása, amelynek terveit még az előző igazgató készítette, befejezését pedig már utódom ünnepelhetette meg. Az azóta eltelt két évtizedben távolabbról követtem az intézmény munkáját, eredményeit.

Az évforduló kapcsán feltettem a kérdést: lehet-e valami közös jellemzője az itt végzett diákoknak az általam ismert fél évszázadban? Hiszen mindegyik különböző egyéniség, más célokkal, más érdeklődéssel, más otthonról hozott értékrenddel, politikai irányultsággal? Mégis van egy olyan jellegzetesség, amivel egyértelműen jellemezhető az itteni diákság. Ez a tudás iránti tisztelet, a tudomány és a művészetek megbecsülése, a szorgalom elismerése a tanulásban. Ha nem is mindenkinek egyenlő mértékben, de itt fontos volt a tanulás, igyekezett a diákság a tehetségének megfelelően teljesíteni, legtöbbször szorgalommal küzdöttek a kitűzött életcél eléréseért. Mindeközben a „Madách” sohasem szakbarbárokat nevelt. Szakkörök, énekkar, diákszínjátás, pantomim, sportkörök, táborok, külföldi cserekapcsolatok, kamarakórus-versenyek, diákszínpadok vetélkedője stb. tette sajátosan színessé a diákok életét.

Mindez azért valósulhatott meg, mert a tanári közösség hivatásának tekintette a nevelést, a tanítást, és bőkezűen adta tehetségét a nevelő-oktató munkába. Kereste a további lehetőségeket, megvalósította álmait. Sorolhatnám a tudós és művésztanárok neveit, vagy a versenyekre eredményesen felkészítő kollégákat, de nemcsak ők, hanem a többiek is alkotó nevelő közösséget alakítottak ki. Ezért tudott magas színvonalon teljesíteni, újra és újra megújulni az iskola. A leérettségizett diákok évek múltán is hálával emlékeznek egykori tanáraikra, osztályfőnökeikre. Ezt bizonyítja a díszterem mellett elhelyezett emléktáblák sora, amelyeket egy-egy kiemelkedő osztályfőnök személyének és munkájának elismerésére állítottak az érettségi találkozó alkalmával az „öregdiákok”. Sok iskolában megfordultam szakértőként, érettségi elnökként, de mást ilyen gyakorlattal nem találkoztam. Számomra legkedvesebb az 1972-ben érettségizett 4.d emléktáblája, amit szeretett osztályfőnökünk, Agazoni József tiszteletére állítottunk, akin nemcsak osztályfőnököm, hanem pedagóguspályám első éveiben kiváló szakmai mentorom is volt.

Másik sajátos és szép kifejezése a volt madáchosok tanáraik iránti tiszteletének a nehéz sorsú nyugdíjazott kollégák támogatására létrehozott „Őszikék Alapítvány”, amelyhez hasonlóról más intézményekben nem hallottam, és amelynek létrehozásában magam is nagy örömmel vettem részt.

Mit üzenhetnék az évfordulón a jelenlegi kollégáknak, diákoknak, szülőknak? Tisztelettel és szeretettel köszöntöm mindannyiukat az évforduló alkalmából Madách Imre nagyszerű művének ma is elgondolkoztató és iránymutató soraival:

*„Szabadon bűn és erény közt
Választhatni, mily nagy eszme,
S tudni mégis, hogy felettünk
Pajzsul áll Isten kegyelme.
Tégy bátran hát, és ne bánd, ha
A tömeg hálátlan is lesz,
Mert ne azt tekintse célul,
Önbecsét csak, ki nagyot tesz,
Szégyenelve tenni másképp;
És e szégyen öntudatja
A hitványat földre szegzi,
A dicsőet felragadja, –
Ámde útat felségében
Ne vakítson el a képzet,
Hogy, amit téssz, azt az Isten
Dicsőségére te végzed,
És ő éppen rád szorulna,
Mint végzése eszközére:
Sőt te nyertél tőle díszet, ha
Engedi, hogy tégy helyette.”*

DR. LEIBINGER JÁNOSNÉ egykori igazgató

VÖRÖS ALPÁR ISTVÁN VITA

A LELKESEDÉSRŐL – EGY 14 ÉVES TESTVÉRISKOLAI KAPCSOLAT MARGÓJÁRA

„Ahol lelkesedés veszi körül az embert, ott megújul.”

Kiss Tamás

A mikor 2007 novemberében Kolozsváron találkozott dr. Wolf Rudolf, az Apáczai Csere János Elméleti Líceum igazgatója és Mészáros Csaba, a Madách Gimnázium igazgatója és történelemtanára, akkor még nem is sejtették, hogy az általuk támogatott testvériskolai program rövid időn belül a művészetek és a tudományok majdnem teljes spektrumát lefedi majd.

A testvérkapcsolat ötletének szikrája Krasznai Gáspár madáchos zenetanártól indult és talált gyűjtőanyagra az Apáczai Líceum akkori igazgatójában. A népes kórus mellé hamar csatlakozott a színjátszás is, sőt a pantomim a Madách Gimnázium részéről. A színdarabok közül említésre méltó Shakespeare *Lóvá tett lovagok*, majd a *Szent Iván- éji álom*, Örkény István *Tóthék*, Gogol *A revizor*, Dés László és Geszti Péter *A dzsungel könyve* musicalváltozata. A csereprogram két felelős tanára: Dancs István (Madách) és Pilbák Enikő (Apáczai) gondoskodott évente a változatos programok kavalkádjáról. Diákjaink lelkesen számoltak be a *Ki mit tud?*-vetélkedőről, amelyen a rögtönzött hattagú *Kicsi kutya Experience* hatalmas sikert aratott a *Kicsi kutya tarka* című dal különböző stílusokban való feldolgozásával. A művészeti programokat képzőművészeti együttműködés gazdagította, amely a kisebb kiállítások mellett egy-egy freskóban valósult meg a két intézmény belső falain. A Madách Gimnáziumban Steuer Edina *Az álom* című freskója díszítette az egyik falat 2014-ben.

A színház- és operalátogatások mellett a kirándulások tartalmas történelmi, sőt geológiai terepgyakorlatot is jelentettek. A kezdeti csapatból 2-2 diák 2011 nyarán már cserekapcsolati érettségi oklevélben részesült. Akkori diákjaink közül van, aki ma már nemzetközi fesztivál díjnyertes filmrendezője, orvos, mérnök, TV-s műsorvezető, közgazdász, egyetemi tanár, antropológus, vagy boldog édesanya. Tehát a MIG-ről nem az ismert szovjet vadászgép jut eszébe mindannyiuknak, hanem egy rendkívül nyitott közösség, amelyhez ifjúságuk egyik legszebb emléke fűződik.

Mindezen programok mögött pályázati támogatások lehívásával eltöltött napok, éjszakák voltak: a Julianus program, a Balassi Bálint Intézet támogatásai. Igazi kulturális kihívást jelentett azonban az ACES (Academy of Central European Schools) program. Ennek keretében először a *Let's face our conflicts – a creative approach elnevezésű projekt keretében konfliktuskezelési worksho-ok működtek a két iskolában. A következő évben a Danger, stereotypes!* – projekttel boszniai közös tapasztalatszerzésre is sor kerülhetett. A médiában megjelenő

A kolozsvári Apáczai Líceum ajándéka: a fotón gimnáziumunk és a líceum épületének montírozott fotója, amely a két iskola szoros összetartozását szimbolizálja

sztereotípiák témakörének tanulmányozásához kiváló választás volt, hogy a tuzlai (Gimnáziuma Ismet Mujezinović) partneren keresztül a muzulmán-keresztény ellentétek, előítéletek is a fiatalok figyelmének homlokterébe kerülhettek. Az ACES- projekt nagy találkozóra Pozsonyba, Prágába illetve Szlovéniába utaztak az iskoláinkat képviselő diákok és tanárok.

Pár év szünetelés után Fülöp Csilla fizikatanárnő újragondolásában folytattuk programjainkat. Így lehettünk részesei a sátorlajújhelyi madáchos tematikus hétnek az erdei iskola keretei között. Hagyománnyá vált a budapesti diákok részvétele a Xantus János Környezetismereti Vetélkedőn, amellyel nemcsak Kolozsvár környékének természeti értékeit ismerhették meg diákjaink, hanem izgalmas természettudományos szellemi kihívásnak is részesei lehettek. A Kolozsváron már több alkalommal kipróbált fluidumok fizikája szabadulósorozatának a Madáchba való importálásával egy sikeres fizika módszertani kutatás is született. Ebből két angol nyelvű tudományos publikáció, konferencia előadás és saját doktori dolgozatom egy fejezete is megszületett.

A jelenlegi járványügyi szabályozások kapcsán meglepve találtam rá azon 2009-es igazgatói nyilatkozatra, amellyel újtukra engedték a Budapestre utazó diákokat, hogy vállaljuk a „szigorú” higiéniai szabályok betartását a H1N1 influenzajárvány kapcsán. Akkoriban nem gondoltuk volna, hogy egy ennél súlyosabb járvány több tanévre is szüneteltetésre kényszeríti programjainkat.

Az elmúlt 14 év fenti tapasztalatai azonban hittel töltenek el, hogy lesz mindig lelkesedés ezen csereprogram megújításához. Ehhez kívánok a két gimnázium tanári közösségének kreativitást, hogy 140 év múlva is hálásan emlékezzenek végzettjeink a tartalmas találkozásokra, barátságokra.

Isten éltesse a 140 éves iskolát!

VÖRÖS ALPÁR ISTVÁN VITA,
a Kolozsvári Apáczai Líceum igazgatója

SZAKONYI KÁROLY

A MADÁCH

Simnazista éveimet átszötték a háborús esztendőök. 1942-től a háború, 1945 után a diktatúrába torkolló idő. De az iskola menedék volt, a klingertéglás épület falai, mint a középkorban a városokat védő falak, igyekeztek megvédeni bennünket a kívülről támadó ideológiai veszélyektől, még ha a korszellemet – sem a háború előtt, sem utána – nem volt könnyű kizárni. Volt, amit nem is lehetett. De ha olykor engedni kellett is a politikai rendelkezéseknek, a tanári kar, élén az igazgatósággal, akkor is a humanizmus elkötelezettje maradt. A Madách jó hírű gimnázium volt a kezdetek óta, nagyszerű pedagógusait dicséri az itt végzett jeltős személyiségek névsora,

Negyvenkettőben, amikor beiratkoztam, dr. Ollé István osztályába kerültem, az első á-ba. Emlékszem tekintélyt parancsoló lényére, a kezdeti latin órák izgalmára. A katedra fölötti falon ott volt a declinációk meg a coniugatiók táblázata, *terra, terram, terrae... Meg laudo, laudas, laudat...* bevallom, később a magyar nyelvtanban is ezek a táblázatok segítettek eligazodni. Ötödikben Szarka Ernő tanár úr tanította a latint, soha nem felejttem el, ahogy bevonult a kijavított dolgozatokkal az osztályba, letette a füzeteket a katedrára, kis szünetet tartott, végig nézett rajtunk, levette a szemüvegét és azt mondta: *A dolgozatok igen rosszul sikerültek...* Felsőskoromban, amíg az osztálynak orosz órája volt, öten-hatan átvonultunk hozzá a folyosóvégi kisterembe görögre. Akkor már, a háború után angolt is tanultunk, egy időben Barna tanár úrral, nomen est omen, barna öltönyben járt és angolosan pipázott (nem az osztályban!). Ha az iskolára, akkor a tanáraira gondolok, hiszen ők határozták meg az ottani éveinket. Volenszky tanár úr a matematikával bajlódott velünk, alacsony, vörös üstökű, kedélyes ember volt, olyanok voltak az órái is, legalábbis azok számára, akiket éppen nem feleltetett. A katedra mellett, a dobogó szélére ült a székén, a kiszólitottnak a háta mögött kellett levezetni az egyenletet vagy akármit, és jaj volt, ha megakadt, Volenszky az osztálynak kommentálta helyzetét. *Háhá, nem tudja...* és szólt az első padban ülő eminensnek: *Írjunk be neki egy saftos négyest...* (Mert akkor még a négyes volt a legrosszabb jegy.) De mindezt derűvel, hogy szinte nem is lehetett komolyan venni a szekundát. Hálás vagyok Závodszy

tanár úrnak is. Magázott bennünket harmadikban, uraim, mondta, magyart tanított, jól ismerte a kortársi irodalmat, ő hívta fel a figyelmünket Gelléri Andor Endrére, a kitűnő novellistára, aki éppen egy évvel azelőtt halt meg koncentrációs táborból szabadulva az amerikai katonakórházban. Irodalmi indításon nekik is köszönhetem, ahogy Balassa tanár úrnak, későbbi magyartanárunknak, feledhetetlen, ahogy vastag dioptriás szemüvege ellenére is közel hajolva a könyvhöz átszellemülten olvasta József Attila verseit. De ott voltak Sebestyén tanár úr szombati, utolsó két órái a rajzbakkokkal teli emeleti teremben, ő is elindított a pályán két művészt, Stettner Béla grafikust és Somogyi János festőt. Ha már neveket említek, színes egyéniségek voltak az osztályunkban is. Konrád Györgyről akkor még nem sejtettük, hogy író lesz. De Szinetár Miklósról tudtuk, hogy az opera érdeklő, Kisfalvy Györgyről azt hihettük, ügyvédnek készül, de színházi rendező és színigazgató lett Walesben, jogtudósokkal és orvosokkal találkozhattunk az osztály összejöveteleken.

A háború előtt ha nem is drákói, de bizonyos fegyelem uralkodott az iskolában, jellegzetes diáksapkánkat a pajzsos jelvényrel viselni kellett, a szünetekben a MÉCS, a felsősökből álló Madách Érem Csapat vigyázott a körletrendre, a tanárok számára fenntartott láthatatlan folyosóra, a rendetlenkedőket felírták, kihallgatásra rendelték az emeleti lépcsőfordulóba, ahol Csorba tanár úr beírta az intést vagy rovót az ellenőrző könyvbe. A háború utáni években szabadabb, de mondhatnám, hogy az első időkben szabados hangulat uralkodott. Amikor '45 őszén visszatértünk az iskolapadba, mindenki súlyos élményekkel érkezett, és mintha szándékosan akartuk volna feledni a megszenvedett hónapokat, újra gyerekké, diákká akartunk válni. A diákcsínyekről, ünneplés lévén, nem beszélek. De Karinthy Frigyes óta jól tudjuk, milyen lehet az, amikor *röhbög az osztály*. Volt egy kedves tornatanárunk, Kárpáti Károly birkózó bajnok. Ha valamiért használhatatlan volt a tornaterem, vagy egyszerűen csak nem volt kedvünk – már mondjuk ötödikben vagy hatodikban – átöltözni, rábeszéltek, hogy maradjunk az osztályban, és meséljen a versenyekről. Az 1938-as berlini olimpiáról, ahol aranyérmeket nyert, vagy amikor a holland királynő fogadta az amszterdami győzelme után. Kárpáti tanár úr hosszú évek múlva mindig eljött az osztálytalálkozónkra, pedig néhányunk kivételével nem voltunk nagy tornászok.

Mit mondjak még... azazhogy sok mindent meríthetnék az emlékek közül. A téli délutánokat is, amikor öt óra felé visszajöhettünk, hogy az udvaron, amit Schneider bácsi, az altiszt fellocsolt jégpályának korcsolyázhassunk. A szemközti papírüzletet, ahol latin puskát lehetett vásárolni, amiben az olvasmányok fordításai és szöszedetei voltak, s amiket be lehetett óvatosan helyezni a könyvbe, csak arra kellett vigyázni, hogy feleléskor ne egy sorral feljebb vagy lejjebb olvassuk a fordítást, ami amúgy is gyanúsán pontos volt.

A becsengetések és felszabadító kicsengetések, a zajos szünetek, a humán és reál tárgyak megismerése, a fiatalság... Üdvözet a 140 éves Madáchnak!

SAKONYI KÁROLY,

Kossuth- és József Attila-díjas magyar író, drámaíró, dramaturg. A Digitális Irodalmi Akadémia alapító tagja. A Magyar Művészeti Akadémia Színházi Tagozatának alapítója

BALOGH GÉZA

Az én nemzedékem két diktatúrában járta az iskoláit. Az elemi iskola kezdete még a német megszállást megelőző időkre esett, majd a kommunista pártállam kialakulása és tomboló terrorja nyomta rá a bélyegét az általános és középiskolai éveinkre. A kétféle diktatúra állítólag egymás ellenében jött létre, de valójában számos vonatkozásban kísértetiesen hasonlított egymásra. Mindenesetre kijelenthetem, hogy módomból volt alaposan megismerni a diktatúrák természetrajzát és embertelenségét.

Ennek a természetrajznak az egyik fejezete volt az is, hogy iskoláinkat nem mi választhattuk, hanem központi rendeletek döntöttek arról, ki hol folytathatja a tanulmányait. A felekezeti iskolákat, mint a klerikális reakció üldözendő és megsemmisítendő fészkeit megszüntették, és helyette a pártállam korifeusai kijelölték számunkra azokat az oktatási intézményeket, ahol az egyetlen helyes ideológia, a marxizmus-leninizmus szellemében válhatunk hazánk megbízható állampolgáraivá.

Csak azzal nem számolt a hatalom, hogy a véletlenek furcsa közrejátszása nyomán mégiscsak akadtak kivételek. Bizonyos iskolák a szigor ellenére meg tudták őrizni a szellemüket. Úgy látszik, a diktatúrák sem tudtak mindig az ideológia makulátlan szellemében működni. Az „éberség” nem mindig volt képes megakadályozni, hogy egy-egy tanár, vagy akár egy egész iskola – félig-meddig titokban – a saját belátása szerint érvényesítse eszméit és gondolkodását. És hogy ez így legyen, arról a Barcsayban olyan szabadgondolkodó igazgató gondoskodott, amilyen Fényi András volt. Aligha véletlen, hogy a „megújulást” és „emberarcú szocializmust” hirdető Kádár-korszak idején távoznia kellett.

Ha a hírhedt ötvenes évek Madách Gimnáziumát két szóval próbálom meg jellemezni, Mándy Iván filmnovellájának és Elek Judit filmjének címét hívom segítségül: *Sziget a szárazföldön*. Olyan sziget, ahol a köröskörül kiszáradt és már-már terméketlen talaj kellős közepén a szellem napvilága ragyog. Amikor beléptünk a patinás Barcsay utcai épület kapuján, magunk mögött hagytuk mindazt, ami a szüleink, barátaink, rokonaink életét megkeserítette. Kiválasztottaknak, szabadoknak érezhettük magunkat.

„Ha élet zengi be az iskolát, / Az élet is derűs iskola lesz” – tanította Ady gyönyörű szavait Bada tanár úr. Azóta is, ahányszor meghallom ezt a verset, mindig Bada tanár úr hangja cseng a fülemben. És közben újra beszipantom a Madách Gimnázium szabad levegőjét, amely az ötvenes évek fojtogató légkörében sokszoros vigaszt jelentett. Oxigént, amiről azt tanultuk kémia órán, hogy minden felsőbbrendű szervezet számára nélkülözhetetlen.

BALOGH GÉZA rendező, színháztörténész, bábtörténész, műfordító, író, dramaturg;
a legendás, 1954-es *Tragédia*-előadás Ádámja

LENGYEL GYÖRGY

EMLÉKEZÉS AZ ALMA MATERRE – A MADÁCH GIMNÁZIUMRA, FELEJTHETETLEN TANÁROMRA, DR. BADA GYULÁRA ÉS IGAZGATÓNKRA, DR. FÉNYI ANDRÁSRA

Lengyel György és Ehrlich Mária, az 1954-es Tragédia-előadás résztvevői

Középiskolai tanulmányaimat három gimnáziumban végeztem. Az első három gimnáziumi évemben (az akkori rendszer szerinti 5. 6. és 7. általánosban) a Fasori Evangélikus Gimnázium tanulója voltam. A mai napig tisztelettel emlékezem az akkor ott tanító kiváló pedagógusokra és az iskola nagyszerű szellemére.

Amikor 1948-ban, a kommunista fordulat évében a gimnáziumot államosították, osztályunk többségét áthelyezték az V. kerületi Berzsényi Gimnáziumba. Itt szintén sok kitűnő tanárral találkozhattunk, de az iskola légkörét, rendjét egy „vörös rém”- igazgató képviselte. Miatta és az úttörőcsapat parancsnoka miatt rettegés töltötte be az ott eltöltött három tanévet.

A színjátszást még az Evangélikus Gimnáziumban kezdtük el a barátaimmal, és folytattuk a Berzsényiben is. (Az ottani három év során három teljes művet adtunk elő: Gogoltól a *Revizort*, Eötvös József *Éljen az egyenlőség* c. vígjátékát, és a *Bánk bánt*.)

Az 1952/53-as tanévet a Madách Imre Gimnáziumban kezdhettük meg. Mindmáig hálsán és boldogan emlékezem az ott eltöltött két tanévre: a gimnázium életemet és pályámat

meghatározó humanista szellemiségére, a magas színvonalú oktatásra; bátor és rendkívüli pedagógiai érzékkel megáldott igazgatónkra, Dr. Fényi Andrásra, és nagy tudású magyartanárunkra, Dr. Bada Gyulára.

Ez a két tanév is a magyar történelem sötét korszakában telt el: bár 1953-ban az elnyomó Kommunista Párton belül Sztálin halála után óvatos reformok indultak el, ezeket később – igaz, már csak rövid időre – kegyetlenül megállította az 1945-től '53-ig uralkodó moszkovita klikk.

A kommunista rendszer iskolákra, oktatásra erőszakolt propagandájának terrora alatt a Madách tanulóit láthatatlan, de általunk mindvégig megtapasztalt „védőháló” vette körül, az emberség, a külvilágtól való óvás mellett nagyon magas színvonalú tanítással.

Ahogy akkor is tudtuk és éreztük, ez mindenekelőtt Dr. Fényi András igazgatónknak volt köszönhető, aki a tanárok egy részével bátran, de természetesen titokban teremtette meg az iskola ezen védőhálóját és humánus légkörét. Csak több évtizeddel később tudtuk meg, hogyan védtek mindannyiunkat a párt és a hivatalos szervek rendeleteit megszegve a fenyegető követelésektől. (Dr. Fényi András az 1956-os forradalom leverése után váltották le igazgatói posztjáról, attól kezdve a Fazekas Mihály Gimnáziumban tanított. Dr. Bada Gyulát áthelyezték egy Váci úti iskolába.)

A 1952/53-as tanévkezdést követően Balogh Géza barátommal azzal a kéréssel fordultunk Igazgatónkhoz, hogy szeretnénk folytatni: szeretnénk színjátszókört alakítani a Madách Gimnáziumban is. Dr. Fényi András rendkívüli örömmel fogadta tervünket. Az általunk ott töltött két év alatt, majd a mi érettségink után 1956-ig mindvégig pártfogolta a színjátszókört.

Rövidesen elkezdtük próbálni a teljes *Bánk bánt* a nagyméretű rajzteremben (a Berzsenyiben az igazgató ragaszkodott ahhoz, hogy előadásunknak a békétlenek IV. felvonás végi felkelésével kell befejeződnie, az V. felvonás eljátszását egyáltalán nem engedélyezte). A szereplők kiválasztásához „meghallgatást” tartottunk azon diáktársaink számára, akik részt akartak venni az előadásban. A bemutatóra és az azt követő előadásokra, amelyeket az akkor Ifjúsági (ma Thália) Színházban tartottuk meg, a sajtó is felfigyelt. A közönség zömét számos iskola hallgatói alkották.

A korszak marxista irodalomtörténései között ebben az időben a *Bánk bán* körül is heves irodalmi, ideológiai, értelmezési viták folytak; az egyik, ún. „átértékelő” egyetemi vitában mi, diákok is részt vehettünk. A mi előadásunk „sorvezetője” a mű felfogásában azonban Bada tanár úr elemzése volt, amely természetesen mindenben különbözött az akkori jelentős irodalomtudósok osztályharcos, aktuális politikai tézisektől fertőzött nézeteitől.

Az 1953/54-es tanévben megkíséreltük a lehetetlent: *Az ember tragédiája* színrevitelét tűztük ki célul. Madách drámai költeménye 10 éves koromtól – Shakespeare művei mellett – legkedvesebb olvasmányaim közé tartozott. Természetesen a rajongás nem azonos az értelemmel, de bennem és Balogh Géza barátomban is ott élt a vonzódás és a vágyódás, hogy egyszer színre vihessük ezt a művet.

Csak jó néhány évvel később, amikor pályám során három alkalommal, három különböző társulattal is megrendeztem a Tragédiát (Madách Színház, 1981; Pécsi Nemzeti Színház, 1991; Debreceni Csokonai Színház, 1996), döbbsentem rá arra, milyen merészek is voltunk, amikor a nagy mű előadására vállalkoztunk.

Jóval később ébredtem rá arra is, hogy Igazgatónk milyen bátor volt, amikor nemcsak hogy engedélyezte a mű előadására való készülést, de a felelősséget vállalva mindvégig támogatt minket, és különböző korabeli reformer személyek segítségével kiharcolta, hogy a hivatalos szervek engedélyezzék a bemutatót.

Történt mindez a reformok rövid időszakában, a kommunista párton belüli politikai és ideológiai belső „iszapbirkózás” idején. *Az ember tragédiája* akkor már hét esztendeje volt betiltva – a Nemzeti Színház játszotta utoljára, 1947-ben. A korabeli „hivatalos”, pártos értelmezések a művet különböző torz ideológiai szempontokból ítélték el, ragaszkodva előadásának betiltásához. Velük szemben akadt néhány marxista irodalomtudós, aki alapos ártértékeléssel engedélyezte volna előadását a Nemzetiben. De a Nemzeti Színház akkori vezetőjének ez nem állt szándékában (ahogyan ezt a mi 1954-es előadásunk után több újságcikk nyíltan meg is írta). Végül a Párt a Művelődési Minisztériumon keresztül a hatodik előadás után a mi diák Tragédiánkat is betiltotta.

Tragédia előadásunk értelmezéséről sokat beszélgettünk Bada tanár úrral és Igazgatónkkal, valamint megismerkedtünk a darab néhány, háború előtti elemzése mellett Hevesi Sándor és Dr. Németh Antal egykori rendezéseinek leírásával is.

Előadásunk ügyelői teendőit maga Bada tanár úr vállalta: fehér köpenyben állt több órán keresztül – szinte húzás nélkül adtuk elő a darabot – a portálban a Zeneakadémia kistermének (ma Solti terem) színpadán, és néhány lelkes tanítványával ő vezette le az előadásokat. Meghatóan megtisztelő segítség volt ez a részéről, amellyel áhítatos hangulatot teremtett a sok izgott diák és színpadi segítő számára.

Felejthetetlen emlékem, amikor a második előadáson nehéz szituáció adódott, amelynek okát mi nem tudtuk megfejtetni. Később, amikor az utolsó előadást követő napok egyikén elköszöntem a Zeneakadémia egyik vezetőjétől, elárulta, hogy az említett előadáson szervezett provokáció történt: a kisterem színpadának zsinórpadról valakik egy szeméttel teli vedret eresztettek le a II. szín közepe táján, éppen, amikor Lucifer az első emberpárt a tiltott gyümölcs leszakítására csábította. A döbbenetes pillanatban a közönség és a színpadon mi mindhárman – Somody Éva, Balogh Géza és én – megdermedtünk, az előadáson épp aznap jelen lévő Kodály Zoltánnal együtt. A rettenetes helyzetben azonban hirtelen megjelent a színpadon Bada tanár úr a fehér köpenyében. Előbb meghajolt a nézők felé, „Bocsánat”, mondta, majd a színpad közepére sietve felsöpörte a kiömlött szemetet, azután a vödört magával vitte és elhagyta a színpadot. Mi pedig a hősies mentőakció után fegyelmezetten folytattuk az előadást. (Az előadás után Kodály Zoltán feljött a színpadra szereplőkhöz, hogy kifejezze elismerését, külön megköszönve Bada tanár úr és a szereplők lélekjelenlétét.)

Mindhárom alkalommal, amikor *Az ember tragédiáját* később megrendeztem, de a magyar irodalom sok más remekművével kapcsolatban is újra meg újra elolvastam egykori füzetekben Bada tanár úr lejegyzetelt előadásait, gondolatait. Dr. Bada Gyula különleges, csodálatos magyartanár volt, aki szenvedélyesen, mélyrehatóan elemezte a magyar költők, írók műveit, soha nem a pártos tankönyvek, hanem a saját felfogása alapján. Ma is magam előtt látom őt: legelhivatottabb tanáromat, akivel találkozhattam életemben.

Mindmáig tisztelettel és nagy szeretettel emlékezem Alma Materem két kiemelkedő emlékéü egyénisége mellett nagyon szeretett osztályfőnökünkre, Dr. Csekő Bélánéra, és kiváló tanárainkra. Életem és pályám szívének tartom Madách Imre művét, magát a költőt és vele együtt a Madách Gimnáziumot is, ahol elindulhattam utamon a mű színrevitele felé.

Lelkemben soha nem szakadtam el a Madách Gimnáziumtól. Ebben személyes hálám és emlékeim mellett gyönyörű szerepe van feleségemnek, Ágnesnek, „Ági néni” – ahogyan Őt tanítványai nevezték. Ágnes sok éven keresztül a gimnázium angoltanárára volt, aki élete végéig nagyon szerető és bensőséges kapcsolatban maradt sok-sok „madáchos” tanítványával.

A közelmúltban Hadikné dr. Végh Katalin tanárnő és Mészáros Csaba, a gimnázium igazgatója meghatóan szép megemlékezéssel és a diák Tragédiára emlékező gyönyörű könyvvel állított emléket a mi egykori előadásunknak, az egykori szereplőknek, résztvevőknek. Különleges örömet adott az, hogy az iskola egyik termében együtt lehettünk és együtt emlékezhettünk *Az ember tragédiája* gimnáziumi előadására. Az Alma Mater falai közt ma is ugyanazt a szeretetteljes, humánus légkört, Madách iránti komoly elkötelezettséget és tiszteletet éreztük, mint amiben mi felnőttünk.

Mindörökre szeretet és tisztelet fűz a Madách Gimnáziumhoz, a Gimnázium tanáraihoz és két példaképemhez: Dr. Bada Gyulához és Dr. Fényi Andráshoz, akiktől egész pályámat és életemet meghatározó tudást, szeretetet és humanizmust kaptam.

LENGYEL GYÖRGY

*Kossuth- és Jászai Mari-díjas magyar rendező, egyetemi tanár,
színházigazgató, érdemes és kiváló művész*

BÍRÓ KRISZTA

EGY GIMNÁZIUM ÜNNEPE

– A VII. ker. állami gimnázium ifjúsága a tanári kar közreműködésével az intézet Barcsay-utca 5. sz. alatti új épületének felavatását nagy fénynyel fogja megünnepelni. Az ünnep két napra terjed. Az első napon, januárus 6-ikán délelőtt 10 órakor matiné lesz s megtekintik az új épületet. Másnap este 6 órakor színielőadás, hangverseny és táncmulatság.

(Budapesti Hírlap, 1893. január 4.)

Bár egy tizenévesnek a nosztalgiázás elég neveléses lehet, azért mégis, ki-kerestem nektek, hogy 1893. „januárus 6-ikán” - ami péntek volt, Vízkereszt napja, – miféle hírek jelentek meg Budapesten. Aznap nagyon hideg volt, mínusz öt fok. Reggel fél nyolckor, amikor a barcsaysták (csak fiúk) iskolába indultak, stráfkocsik zörögtek a macskaköveken. Igáslovak lehetét itta a köd, talán szitált a hó. Ló-

vasút járt a négyeshatos helyén, és rikkancsok árulták a lapok reggeli kiadását. Ott kint a Körúton, ahová máinapság bandázni jártok, házmesterek söpörték a járdát, nagyokat pökve fázós tenyerükbe.

A **Népszava**, a „munkásnép érdekeit képviselő közlöny”, Bánfi Zsigmond tollából közöl hosszú verset a Laudon utca sarkán élő gyufaárus gyerekről.

A **Honvédségi Közlönyben** megjelenik, hogy Őfelsége engedélyezi Schwarz Fülöp nyugállományú magyar királyi századosnak, valamint minden családtagjának, hogy e naptól a Gáspár vezetékeket viselje. Ki tudja, megvédte-e a leszármazottakat ez a névváltoztatás?

A **Budapesti Közlönyben** Ferencz József megköszöni egy bizonyos Bauer bárónénak, hogy elősegítette a katonatisztek elárvult leányai részére gründolt tanintézet felállítását. Hiába. Az intézet sosem indult el.

A **Pesti Napló** vezércikkben hozza, hogy Jókai az egyház befolyása ellen izgat, pedig az állam és az egyház szakítása katasztrófával járna – a lap szerint. Már csak azért is, mert az asszonyok „elkezdtek politizálni”. Brrrr.

A **Budapesti Hírlap** a farsangi bálokról ír, ahol az igaz magyar keményített inggallérban valcert táncol, nem úgy, mint a románok, (szerbek, tótok, csehek, etc., etc.), akik csörgősipkában ugrabugrálnak, és teszik magukat nevetségessé. Különben is, a farsang fő célja a leányok „párti-fogása”, mert ugye férjhez kell menni, másként egy nő nem is élhet... Ekkor még két évet kell várnia a nőknek, hogy egyetemre járhassanak; érettségi vizsgát tehessenek – de majd akkor is fiúgimnáziumban, magánúton.

Itt abba is hagyom.

Voltaképpen roppant hálátlan feladat vendiákként bejegyzést írni ebbe az emlékkönyvbe. Ugyanazt elmesélni, amit már sokaktól, és sokszor hallhattatok, kedves madáchos diákok. Mélységesen megértem, ha unjátok. Az én emlékeim semmit nem tesznek hozzá a jelenlegi madáchosok életéhez. És ez így van jól. Nektek kell magatoknak megteremteni mindazt, amitől majd harminc év múlva is fontos lesz-lehet számotokra ez a gimnázium. De tény: kis híján másfél évszázada ugyanazon elvek mentén működik. Legyetek szabadok, ne féljete, és valósítsátok meg az álmaikat. Most pedig ünnepeljete, legyen „nagy fénynyel” sok napra terjedő „matiné”; „színelőadás, hangverseny és táncmulatság”. Igaz, COVID-verte időkben az online táncmulatság kevésbé valószínű, mint ahogyan a színelőadás és a hangverseny is. Matiné talán. De tudom, egy madáchos találékonysága kimeríthetetlen.

Ünnepelni azért lehet. Örülni, kicsit gondtalannak lenni. Ezt kívánom nektek, tiszta szívből. Vigyázzatok magatokra, egymásra, az iskolára. És ez bőven elegendő muníció a következő másfél évszázadra.

BÍRÓ KRISZTA

Jászai Mari-díjas és Mensáros László-díjas
színművész

MÁCSAI PÁL

Mácsai Pál tiszteletbeli madáchos megnyitó beszéde az 1954-es Tragédia-előadásról készült kiadvány bemutatóján az iskola dísztermében, 2019 november

A kamaszkor nem az édenkert, sőt. Nehéz, mint minden születés. Az az iskola, amelyik eltűri ennek nagy fájdalmait és mámorait, az jó iskola. Amikor a Madáchba megyek, megnyugodva érzem ezt.

Boldog száznegyvenedik születésnapot kívánok!

*MÁCSAI PÁL
tiszteletbeli madáchos*

1881-BEN TÖRTÉNT

(TÁVIRATI STÍLUSBAN...)

SZÜLETÉSEK:

- Révay József
- P. Picasso
- C. D. Davison (Nobel- díj 1937-ben, elektron hullámhosszának mérése)
- A. Fleming (Nobel- díj 1945-ben, penicillin felfedezése)
- Kármán Tódor, ráadásul május 11-én! (szuper és hiperszonikus repülés, hidro- és aerodinamika)
- Bartók Béla

HALÁLOZÁSOK:

- Dosztojevszkij,
- Muszorgszkij,
- Kessler (zoológus) taxonómia

MI ÉRDEKES TÖRTÉNT?

- J. Tebbutt (csillagász): a Tebbutt- üstökös megfigyelője
- F. Beilstein (vegyész): az első szerves kémiakönyv megalkotója
- S. Newcomb (matematikus): Benford- törvény megalkotója
- L. Pasteur (biológus): az anthrax ellenszerének felfedezője
- Godalming (Surrey, England): az első városi világítás megalkotója
- J. P. Holland (mérnök): az első tengeralattjáró tervezője
- megindul az első elektromos villamos Berlinben
- Michelson kísérlete az éterre (továbbfejlesztve, Morley-val 1887, az alapozza meg a speciális relativitáselméletet)

JUHÁSZ ERZSÉBET

MIT ADOTT ÖNNEK/NEKED A MADÁCH, MILYEN ÉRTÉKEKET KÖZVETÍTETT AZ ISKOLA?

(RÉSZLETEK A VOLT MADÁCHOSOKKAL
KÉSZÜLT INTERJÚKBÓL)

Az interjúkészítés programját gimnáziumunk osztályfőnöki és magyar munkaközössége hirdette meg a 140. évforduló tiszteletére. Az osztályok érdeklődési körüknek megfelelően választottak interjúalanyokat a beszélgetésre jelentkező volt madáchosok közül, és egy kérdést ajánlottunk, amelynek minden szövegben szerepelnie kellett: „*Mit adott önnek/neked a Madách, milyen értékeket közvetített az iskola?*”. Helyszűke miatt két interjút közlünk teljes terjedelmében, mindkettő fontos adatokkal szolgál iskolánk történelméből: a 11.c osztály interjút, akik a legendás, 1954-es Tragédia-előadás résztvevőivel készítették interjút, valamint a 11.b osztály interjút, akik egy ma élő Madách-leszármazottat kérdeztek Madách Imréről. A többi interjú iskolánk honlapján teljes terjedelmében olvasható: <https://mig.hu/kepes-kronika-2020-2021-tanev>)

HADIKNÉ DR. VÉGH KATALIN munkaközösség-vezető

Belomitcev Áron rajza (9.d)

INTERJÚ MADÁCH MARTINIQUE-KEL, MADÁCH EGYENES ÁGÚ LESZÁRMAZOTTJÁVAL

A 11. b osztály tagjai Deák Anikó tanárnő vezetése mellett nagyon érdekes interjúalanyt választottak: egy Madách-leszármazottal, Martinique Madáchcsal készítették interjút. A nagyon értékes anyag Madách élettörténetével és utóéletével kapcsolatban is számos érdekes adalékkal szolgál, köszönjük az alapos kutatómunkát!

A Madách család brazíliai otthonában: Madách Martinique legkisebb fiával és Lázár Flóra – háttérben Az ember tragédiája Zichy Mihály által készített művészi jeleneteképei

- *Ön használja még a magyar nyelvet?*
- *Írni nem tudok jól magyarul, de beszélni szívesen beszélek, és szeretnék is gyakorolni, fontos nekem ez a nyelv.*
- *Azt szeretnénk öntől megkérdezni, hogy mit jelent az önök családi életében a Madách -örökség?*

Az alsósztrégovai családi kastély (1940)

– Nagyon örültem, mikor hallottam, hogy ez a neve az iskolának, és nekünk nagy öröm és büszkeség, hogy Madách Imrének rokonai vagyunk. A mamám és a nagymamám Sztregován születtek és ott is nőttek fel, úgyhogy nagyon közeli ez a kapcsolat. Én, amikor 1985-ben voltam Szlovákiában a kastélyban, ahol Madách Imre is élt, akkor még az le volt rombolva, rossz állapotban volt, mégis nagy élmény volt nekem. Mindig rajongtunk Az ember tragédiájáért, habár bonyolult és nehezen lehet értelmezni.

– A család szokott a műveiből vitaestet vagy felolvasóestet tartani?

– Persze, felolvasást, beszélgetést. A mama volt Pesten, mikor újra előadták Az ember tragédiáját színházban, modernizálva. Nekünk mindig volt folyamatos kapcsolatunk a múlttal.

– Esetleg valamikor meghívhatnánk önt és akár a családját az iskolánkba egy beszélgetésre?

– Idén októberben szerettem volna menni Sztregovára, Madách Imre halálának az évfordulójakor, de sajnos ezt a helyzet nem tette lehetővé, viszont jövőre is tervezek menni, akkor szívesen meglátogatnám az iskolát.

– Nekünk ez nagyon nagy megtiszteltetés, hogy beszélhetünk!

– Nagyon köszönöm, és én is nagyon örülök, hogy megismerkedtünk egymással, mert ez nekünk nagyon fontos. Három fiam van, és a feleségem sajnos nem beszél magyarul. Nehéz lett volna így tovább vinni a nyelvet, hogy a feleségem nem beszél magyarul, de ő van többen a gyerekekkel. A gyerekeim már a 3. generáció lenne, de ők már nem beszélnek magyarul, csak én. Nagyon nehéz a magyar nyelv, ha nem gyakorolják, én se nagyon tudok már írni.

– De foglalkoznak ezzel, hogy ők is Madách leszármazottai?

– Persze, mindenki büszke rá. Két évvel ezelőtt voltunk Sztregován a családommal. Meglátogattuk a múzeumot is, és tudják, hogy milyen nagy ember volt ő. A nővérei pedig még beszélnek a magyart, nagyon büszkéek a hagyományainkra, múltunkra.

– És ők hol élnek?

– Ketten itt São Paulóban, egy pedig Seattleben, Amerikában.

Lázár Flóra és Bezegh-Huszágh István (1943)

Karácsony (1943)

A képen balról jobbra:

*Bezegh-Huszágh Miklós, Csipkay Mária,
Lázár Borbolya, Lázár Orsolya, Lázár Flóra,
Lázár Pál és Madách Flóra*

– **Volt már más is, aki felkereste önöket Madách ügyében?**

– Volt itt pár éve egy magyar író, ő írt egy cikket rólunk, a mama még élt és csináltunk egy képet is. Rajta kívül senki nem keresett még meg minket.

– **És hogyan jutottak ki oda, ahol most élnek?**

– A papám huszár volt Magyarországon a háború után, mikor az oroszok kezdtek támadni, a papámnak muszáj volt elmennie az országból, mert megölték volna, úgyhogy ő elküldte a mamámat és az anyai nagyszüleimet Németországba. 7 évig éltek ott, 1944-től '51-ig. '51-ben a helyzet ott nagyon rossz volt anyagilag és mindenhog, és kitört a koreai háború is, nagyon drámai volt minden, és a mama úgy döntött, hogy muszáj elhagyniuk Európát. Kaptak egy lehetőséget, hogy mehetnek Amerikába, de ez az utolsó pillanatban elúszott, mert a nagyszüleimet nem engedték be, mert már 60 évnél idősebbek voltak. A mama nem hagyta őket egyedül, így oda nem mentek. Aztán gondolkodtak Argentínán és Venezuelán, de voltak rokonaink Brazíliában. A papám írt nekik leveleket és ők azt mondták, hogy São Paulo egy nagyon érdekes város, menjenek oda. Így végül idejörtek.

– **Nehéz volt ott letelepedni, és majd sikereket elérni?**

– Nagyon nehéz volt, de azért, hogy a papámnak volt valamilyen képesítése, a mamám pedig több nyelvet is beszélt, valahogy sikerült nekik elkezdni dolgozni. Idővel egyre feljebb tudtak haladni, egyre jobban éltünk.

– **Vannak ott még magyar emigránsok is?**

– Emlékszem, ebben a házban, ahol most lakunk, kb. kétszáz magyar élt, volt egy egész kolónia, mind magyarul beszéltek. Sokuknak nagyon jól is ment itt. Most már csak egy kisebb magyar klub van, egyre csökken a magyarok létszáma, mert az idővel egyre jobban elhalványulnak a kapcsolatok. A kezdeti kétszáz helyett már csak 25 ember maradt körülbelül. Nagyon nehéz a magyar nyelv, ezért nehéz fenntartani és tovább vinni a magyar hagyományokat.

– **A környezetükben élő nem magyarok is tudják, hogy Önök kitől származnak?**

– Igen, de nem tudják, hogy mennyire fontos ez. A világ másik felén vagyunk, itt nem olyan fontos, mint Magyarországon. Nem olyan erős a kapcsolat, de szerintem meg kéne próbálni valahogy erősíteni ezt a kapcsolatot.

– **Van esetleg családi anekdota vagy történet Madáchról, amit így nem feltétlen ismernek történelmileg?**

– Nem, nem nagyon tudok ilyet mondani. Nagyon fiatalon halt meg, szóval kevesen éltek vele. Kevés van a napi életéről, Aladár (nagyamám apukája) élt vele csak, nagyamám Svájcban tanult. Nem volt egy nagy családi élet, ezért nem tudok sokat az akkori családról.

– **Van aki most a családon belül írással foglalkozik vagy valami irodalmi dologgal?**

– Nem, senki se örökölte ezt a tehetséget, sajnos.

– **Meg tudná mondani, hogy lett az Ön vezetékeve Madách, mert ezt nem pontosan értjük.**

– Anyukám Lázár volt és a nagyamám volt Madách. Mivel nem volt férfi leszármazott, én kaptam meg a nevet, én a családi házban születtem. Én is Madách-vér vagyok, és így megmaradt a kapcsolat.

– **Az Ön gyermekeinek is Madách a vezetékeve?**

– Igen ők is Madáchok és viszik tovább a nevet.

– **Arról esetleg megtudhatnánk valamit, hogy Önök ott kint mivel foglalkoznak?**

– Egy cégnél dolgozom, itt van pár gyár, tehenbeleket vásárolunk, és a belekből dolgozunk, ha tiszta a bél, akkor van benne (nem tudom, hogy mondani magyarul) glükóz. Azt kémiai gyártással átfejtjük (átalakítjuk?) vérhigítóvá. Ezt adjuk el. Azzal foglalkozom, hogy a különböző országokkal beszélek a piacon, sokat utazgatok. Vannak klienseim Európában és Ázsiában. Ez mind azért van, hogy exportáljuk az árut, és ne csak Brazíliában adjuk el. Idősebbik nővérem már nyugdíjba ment, de ő tanárnő volt itt egy egyetemen. A középső nővérem Amerikában él már nagyon sok éve, és ott alapított családot egy magyar emberrel, Kalotai Dénessel. Nekik három lányuk van. A legkisebbik nővérem Brazíliában van és egy könyvtárban dolgozott, most már ő is nyugdíjas. Utána van a következő generáció, ott van egy orvos, (a nővérem fia) és van egy ügyvéd. Az én fiam üzleti adminisztrációt tanult. A második fiam Horvátországban, Zágrábban él. A legkisebbik (aki a fényképen van) 20 éves és egyetemre jár.

– **És mit mondana: Madách és az egész magyarság mennyire része az életüknek?**

– Nekem nagyon fontos. Papámnak is nagyon fontos volt, összetartott minket. Mindig énekeltek a magyar Himnuszt, és amikor papa meghalt, akkor is énekeltek. Többször szeretnénk látogatni, de a távolság és az idő mindent elvált. Nagyon büszkéek vagyunk, hogy kapcsolatot létesítettünk az iskolával, és nem szeretnénk ezt elveszteni. Most beszéltem a nővéremmel, nagyon hálásak és boldogok voltak. Lehet ez egy kisebb tűz, amiből lehetne egy nagyobb dolgot csinálni. Bármikor számíthatnak ránk!

*Az interjút készítették: BARNÁ SAROLTA, GÁSPÁR KINGA, KONICS LILI
11. b osztály*

Tárgyi emlékek

„...EGY TELJESEN MÁS VILÁG...”

INTERJÚ GERGELY ANIKÓVAL
ÉS APÁTHY KATALINNAL (KATÓ)

Két, rendkívül bölcs és talpraesett volt osztálytárs, akik a Madách Imre Gimnázium 140. évfordulója alkalmából, a generációk közti szakadékot áthidalva vezetnek körbe, az '50-es évekbeli Pestet, viszonyokat és a Madáchot bemutatva. Azt a Madáchot, ahova ők úttörő, változásokat váró lányokként kerültek, ahol megtapasztalhatták Az ember tragédiájának legendás színrevitelét, és ahonnan felvilágosult, tettekre kész felnőttekként kerültek ki.

Anikó: Egészen más volt. Hűtőszekrény helyett is még jég szekrény volt. Naponta többször jött a lovaskocsiján a jeges, azt kiabálva, hogy „Jeges!”. A gyereket leküldték, vett 2 forintért jeget, és azt otthon betették a tartályba.

– Hogy kezdődött a Madáchos életetek?

Kató: A Madách Imre Gimnázium alapításától kezdve fiú gimnázium volt. Ez 1952-ben változott meg, amikor a 16 fiú osztály közé felvettek egy leány első osztályt, ezek voltunk mi.

Anikó: Ez elég kiváltságos helyzetnek számított. Azért is kerültünk hirtelen ebbe a változásba, mert akkor vezették be a kötelező 8 általánost. Az oktatási rendszer akkor kezdett el demokratizálódni és fejlődni.

Kató: Én '53-ban kerültem ide, és csak később jöttem rá, hogy milyen rettenetes változásba csöppentem. Az is elég nagy váltásnak számított, hogy vidékről Pestre költöztünk, és minden új lett az életemben.

– Hogy nézett ki akkor Pest?

Kató: Azt szeretném majd elmondani, hogy milyen volt ott, akkor az élet, mert ti ezt el se tudjátok képzelni!... Szóval, amit mondani fogok, attól lehet, hogy leesik az állatok. Nektek elég nehéz ezeket a régi dolgokat olvasni, hallani és megérteni. Mi még annyira tudtunk például a *Tanár úr kérem* című művön kacagni. Teljesen más világ volt.

Kató: Összességében nagyon szomorú látványt nyújtott. Szürke, elhanyagolt, piszkos volt. Egy olyan szép kis város után, mint Eger, amit – hála Istennek – megkímélt a háború. Budapest nem volt szép látvány.

Anikó: '45-ben lett vége a háborúnak. Utána Pest egy éhező, romos város volt. Bár később bámulatos gyorsasággal újjáépültek a hidak, akkor az összes fel volt robbantva, úgyhogy ilyen állapotokból startoltunk '52-ben.

– Nagyon szomorúan hangzik, valóban nem lehetett festői látvány... A Madách épületében maradtak nyomai a háborúnak?

Kató: Az épületben csak kisebb lövésnyomok látszódtak, persze kicsit elhanyagolt volt, de örültek, hogy megmaradt. Eléggé máshogy nézett ki, mint most. Az alapfelépítése nagyjából ugyanolyan volt, csak például nem volt az a hatalmas üvegfal, ami az udvarra néz. Jobbra hátul volt a tornaterem, ott tartották az iskolabálokat.

Anikó: Én úgy emlékszem, hogy a főlépcsőház és a kapubejárat nem volt elválasztva, az egy nagy tér volt.

– Hogy alakította az életeteket, hogy ilyen nagy változásba csöppentetek?

Kató: A tanárok meglehetősen aggodalommal néztek az elé, hogy itt most már csitriket is kell tanítani. Az alapelv azt volt, hogy a lányokat szigorúan kell nevelni, a fiúkat meg kordában kell tartani. Az életünk elég szigorú volt. Nagyszünetben ki lehetett menni az udvarra, de elkülönülve kellett lenni, a fiúkkal nem szabadott beszélgetni, elvegyülni, keveredni.

– A külső és az öltözködés terén voltak megszorítások?

Kató: A lányok közül senkinek nem jutott eszébe hosszú nadrágot felvenni, mindenki szoknyában járt és köpenyben. Abban a csodálatosan szép, fél lábszárig érő, sötétkék vászonköpenyben, nyakig gombolva. Arról szó se lehetett, hogy valaki valamelyik testrészét fesse. Még itt viszonylag lazák voltak a szabályok, más gimnáziumban, főleg leánygimnáziumban, még a fehérneműket is ellenőrizték (legalábbis a szóbeszéd ez volt).

Anikó: Volt egy-két év, amikor kötelező volt diáksapkát viselni. Elöl, középen a Madách jelvénye volt. Ezt az első sarkon azonnal leaptuk a fejünkről.

– Ezeket a szabályokat félretéve valamilyen módon kapcsolatba tudatok lépni, csevegni tudatok a fiúkkal, vagy ez teljesen korlátozva volt?

Kató: A kapcsolattartás csak apróra hajtogatott, titkos üzeneteken keresztül folyt. A kis papírt menet közben csúsztatták oda az embereknek. Az iskola előtt és az iskola körül tilos volt beszélgetni, sétálgatni a fiúkkal szülői felügyelet nélkül. Mondjuk, ezt nehezen tudták ellenőrizni, szóval mi megtettük. Aki olvasta a Pál utcai fiúkat, nem biztos, hogy érti, miért olyan lényeges az a levelezés az elején. Ugyanúgy, mint a könyvben, nálunk is ezeken a titkos kis papírokon folyt a magánélet. Például, hogy: „Szeretnék találkozni veled.”, vagy „Nagyon szimpatikus vagy”. Aztán az összejöveteleket, a szilveszteri bulikat is ezeken keresztül kezdtük el szervezni, ami természetesen a szülők jelenlétében folyt, ezt mondanom se kell. Mindenesetre ez nem akadályozta meg a jelenlévőket, hogy túl sokat igyanak.

– Mulatságos összejövetelek lehettek! A „kötelező” állomásunkhoz visszatérve, voltak olyan tevékenységek, amiknek felsőbb szabályozás szerint kellett történniük?

Kató: Énekkarra kötelező volt járni, és ez a tény, hogy kötelező volt, kicsit bántott minket. Ugye ezek az '50-es évek voltak, mozgalmi dalokat vagy népdalokat kellett énekelni. Ezeket a dalokat meg kellett tanulni, ugyanúgy az ünnepeket is meg kellett tartani, és a kötelező

beszédeket el kellett mondani – senki nem figyelt oda, senki nem tudná megmondani, miről volt szó. Április negyedikén már reggel hatkor ott kellett állni a Dohány utcában, és két órára jutottál oda a dobogóhoz. Az utcán toporogva eltöltöttük az időt, táncoltunk, hülyéskedtünk, játszottunk, gyerekek voltunk. Nem a felszabadulást ünnepeltük, hanem jól éreztük magunkat.

– Általánosságban, hogy nézett ki egy iskolában töltött nap?

Kató: Háromnegyed nyolcra kellett bemenni. Miután beültünk az osztályba, eszmét cseréltünk, elmeséltük a dolgainkat egymásnak. Az órákon csönd volt, a szemünket a tanárra szegeztük, hogy mi mindent csináltunk a pad alatt, az más kérdés. Egy időben kötőláz volt, és akkor mindenki a pad alatt kötött, emellett varrtunk meg horgoltunk is. Persze azért meg volt a módja, hogy találkozzunk az „urakkal”, a tornateremben megrendezett iskolabálokon és a szakkörökön.

– A szakkörökről mesélnél egy picit?

Kató: A szakköröket hamar felfedeztem, volt matematika, kémia, fizika, sok sportlehetőség, de a legérdekesebb a színjátszó volt. Ott aztán lehetett találkozni mindenkivel. Ide be lehetett kapcsolódni, benn lehetett ücsörögni, nagyon sok irodalmat és irodalmi szemléletet lehetett elsajátítani. Jó hangulat volt, ezek mellett kiváló tanárok irányították.

– Kaphatunk egy kis bepillantást, hogy milyen tanárok tanítottak benneteket?

Kató: Volt egy tanárnőnk Orphanides Olympia, görög származású, nagyon művelt és szigorú nő volt. Ha jól emlékszem, angolra is próbált minket tanítani, ez elég nehéz volt akkoriban.

Anikó: Nekem úgy maradt meg az emlékezetemben, hogy eredetileg magyart tanított, nyugati nyelveket nem nagyon tanulhattunk, ha jól emlékszem. Mindenesetre, szerintem nagyon unalmas órái voltak.

Kató: Az osztályfőnökünk matematika és fizika szakos tanár volt, mi reálosztályba jártunk.

– Létezett a Madáchban reálosztály?

Anikó: Akkoriban kéttípusú gimnázium létezett: humán és reál. A Madách a reálgimnáziumok közé tartozott, ha jól tudom, de a mi osztályunk mindenképp az volt. Én egyébként humán beállítottságú voltam inkább, csak ide iskoláztak be, nem nagyon volt választási lehetőségem, közel laktam a gimnáziumhoz.

– Voltak még olyan tanárok, akik nagy hatással voltak rátok?

Kató: A történelemtanárt, Vágó Máriát megemlíteném, mert nagyon szerettem, nem álltam egyedül evvel, borzasztó érdekes órái voltak. Félretolta az első padban ülőt, felült az asztalra, és mesélt. Őt váltotta aztán negyedikben Vásárhelyiné tanárnő. Ez egy érdekes eseményhez kapcsolódott, őt is megemlítem, bár lehet, hogy vannak benne pontatlanságok történelmileg. Vásárhelyi Miklós felesége jól tanított, nagyon kedves személyiség, szintén családanya volt. 1956-ban, amikor végeztem, Vásárhelyi Miklós akkor lett kegyvesztett, hogy úgy mondjam. Azt hiszem újságíró volt, és leírt valamit, amit nem szabadott volna. Ezt Vásárhelyiné osztályán megboszoszták. Az ő osztálya történelemvizsgáján körülbelül tíz gyerek bukott meg. Rettenetesen megijedtünk mi is, hiszen ő volt a történelemtanáruk, de nálunk ez nem történt meg, szerencsére.

Anikó: Volt egy matektanár, Volenszky Gyula, aki néha helyettesített. Amikor a tanár úr tartotta a matekot, akkor mindent kristálytisztán értettem. Mindig azt mondta: „Nálam az kaphat ötöst, aki jobban tudja a matematikát, mint én, és csontot hoz a Muki kutyának.”

Kató: Az ábrázolótanár is egy legendás ember volt, Csömöri tanár úr. Kicsit művészi volt, néha elfelejtett dolgokat. Tőle tanultam a szabadkézi rajzolást, mert a felvételimhez és a Műgyetemhez az kellett.

Anikó: Nekem ez elég nehezen ment. Valahogy, a tanár úr mindig átengedett valami jó jeggyel, ő festőművész volt egyébként. Az érettségi banketten azt mondta nekem: „Magának egy művészhez kell feleségül menni.” Eredetileg rajzot és művészettörténetet tanított, de ezeket fölöslegessé tette a korszellem. Ő is átképzett tanár volt, mint sokan mások, mert az oktatási rendszer változása miatt el kellett kezdeni oroszul tanítani, és nem sokan beszéltek ezt a nyelvet.

Kató: Más idegen nyelvekkel egyébként nem nagyon törődtek akkor. Sőt volt idő, amikor szinte negatívumnak számított angolul tanulni. Viszont oroszul természetesen kellett tudni.

– Volt olyan tanár, aki különösen nagy hatással volt rátok?

Anikó: Bár ő nem számított tanárnak, de megemlíteném a portás bácsit és a feleségét: Schneider bácsit és Schneider nénit. Bűbájos, gyerekszerető emberek volt. Alig tudom szavakba önteni. Nem tudom, hogy én voltam nagyon fiatal, és azért tűntek időseknek, vagy tényleg azok voltak, de ha valakinek bármilyen baja volt, és támogatásra volt szüksége, hozzájuk odamehetett.

Kató: Nekem Bada tanár úr. Egészen különleges színvonalon és módszerrel tanította a magyar irodalmat.

Anikó: Ő rám is nagyon nagy hatással volt. Ha jól emlékszem, '56-ban, miután végeztünk, valami miatt elkerült a Madáchból. Fantasztikus tanár volt!

Kató: Nagyon sokat segített abban, hogy meg tudjuk fogalmazni azt, amit mondani akarunk, és világosan fejezzük ki magunkat. Voltak 5 perces és 10 perces feleletek, azoknak pont addig kellett tartaniuk. Aki nagy feleletet mondott, az kiállt a katedrára, és mint egy előadó bemutatta a témát. Ennek is megvolt a pedagógia hatása, ami rám nagy benyomást tett, és tulajdonképpen nagyon segített a további életemben. Alapvetően nem szeretek nyilvánosság előtt beszélni, de nála megtanultam!

Anikó: Olyan dolgokat tanultunk tőle, amiknek egész életünkben hasznát vehettük. Megszerettette velünk a verseket, az irodalmat. A kis és nagy felelések bennem is mély nyomot hagytak. Megszereztem azt a képességet nála, hogy ha meg volt adva, hogy mennyit beszélhetek, akkor pontosan tudtam, hol a vége. Nagyon fejlesztette az általános időérzékem.

Kató: Neki talán egy hibája volt, hogy a külföldi irodalmat kissé elhanyagolta. Ő magyar-tanárnak érezte magát. Szovjet- illetve orosz irodalmat egyáltalán nem volt hajlandó tanítani. Valamikor negyedik második felében mondta, hogy akkor most olvassunk ezt meg azt az érettségire, de mi akkor már nem olvastunk ezt meg azt. Mondjuk nekem vicces volt, mert az első érettségi vizsgám magyarból volt és kihúztam Gorkijt. Hát mondanom sem kell, hogy Gorkijt egyáltalán nem tanított a Bada tanár úr, úgyhogy én mindent elmondtam, amit oroszból tanultunk, meg amit olvasni kellett. Kimentem, és tudtam, hogy puff... megbuktam. Végül nem buktam meg, hanem elég volt. Ez jól sikerült, és a Bada tanár úr még meg is köszönte, hogy valamit tudtam belőle. Azt hiszem, ő volt a csúcs az iskolában az ottani négy évem alatt: Ő és Fényi András, az igazgató, ők vezették a színjátszókört. Nagyon szívükön viselték a működését, minden lépését támogatták és figyelemmel kísérték.

– Méséltek a színjátszókörről?

Kató: A Madáchnak egy különlegessége lett ez a színjátszókör, később nagy hírnévre is szert tett Budapesten és az egész országban. Több olyan színdarabot is előadtak, amit akkor nem volt szabad játszani, például *Az ember tragédiáját*.

Anikó: Én ebben nem nagyon vetem részt, csak távolról szemléltem az eseményeket. Viszont arra emlékszem, hogy a Tragédia rendezője megígérte nekem, hogy egy Csehov darabban majd szerepem lehet. Sajnos, ez elmaradt.

Kató: Én eleinte csak eljártam oda, stasztaszerepeket kaptam, nem is volt igényem többre. Inkább érdekelt a légkör, meg az, hogy Egerhez képest, ahol nem voltak állandó színházak, itt még az iskolában is volt színház, ez fantasztikus nagy változás volt. Olyan felkészült gyerekekkel lehetett találkozni, akik mindent tudtak az akkori és régebbi módszerekről.

Anikó: Iszonyú nagy dolog volt, hogy *Az ember tragédiájába* bele mertek vágni, ez akkor tabu volt.

Kató: *Az ember tragédiájának* színrevitele nagyon sokat megmutatott abból a légkörből, hogy vannak, itt-ott lehetőségek, ahol ki lehet a rendszer alól bújni. Az is egyfajta lázadás volt, hogy Bada tanár úr nem tanított szovjet irodalmat. Az egész iskola hangulatában volt valami, ez kétségtelen, ami egy kicsit konzervatív-nak is meg liberálisnak is számított. Erre voltak, mint egy lepelre, ráterítve a kötelező dolgok.

– A diákéletben is megmutatkoztak ezek a jelenségek?

Kató: Mikor befejeztük a negyedik osztályt, és eljöttek az utolsó napok, akkor elhatároztuk, hogy mi *fogunk* ballagni. Akkoriban ugyanis tilos volt ballagni, mert az kispolgári csökevénynek számított, ilyeneket nem csinált egy „öntudatos ember”. Mi aztán szépen összejöttünk az utolsó napon, elindultunk, énekeltünk, és bejártuk az egész épületet. A végén kimentünk az udvarra ahol régen a távolugró sarok volt, és ott fejeztük be a ballagásunkat, hogy ebben is kicsit renitensek legyünk.

Anikó: Mi voltunk azok, akik elénekelhették a *Gaudeamus*-t.

Kató: Nem volt véletlen, hogy elhatároztuk, hogy mi csak azért is ballagni fogunk. Ez nem úgy jön az ember fejébe, hogy felébred reggel, és úgy dönt. Ez egy lassú, halk, láthatatlan folyamat, ami újjító gondolatokat ébreszt az emberben. Valahogy ez a lázadás mindig is az iskola szellemében volt, annak ellenére, hogy a felszínen megvoltak a szigorú rendszabályok.

– Tényleg bízhetetlennek tartom, hogy mennyire más világ volt. Különleges élmény volt hallgatni, ahogy mesélték, milyen tanárok voltak, mennyire kötött volt a rendszer és, hogy a gimnázium hogy segített benneteket abban, hogy megtaláljátok önmagatokat, és érvényesülni tudjatok a lepel alatt. Köszönöm szépen ezt a rendkívül tanulságos és elgondolkodtató beszélgetést!

PAPP ZSÓFIA 11.C

INTERJÚ STANA ALEXANDRÁVAL

Egy pénteki napon iskolánk egyik sikeres volt tanulóival, Stana Alexandrával beszélgettünk a madáchos éveiről és karrierjéről, az intézményünk 140. évfordulójának alkalmából. Alexandra Nagyváradon született. 2011-ben fejezte be középiskolai tanulmányait, majd profi táncosként lett ismert és sok színdarabban is láthattuk. A vírushelyzetig egy óceánjáró hajón dolgoztak párjával, Kócse Györggyel. Tavaly ősszel mindketten a döntőbe jutottak táncpartnereikkel a Dancing with The Stars című műsorban. De kezdjük a gimnáziumi éveivel:

– Milyenek voltak a gimis évek, szeretted a Madáchot?

– „...A Madáchos éveim nagyon jók voltak. Már amikor bejöttem a suliba még a felvételi előtt, tudtam, hogy én ide szeretnék járni. Nagyon jól éreztem itt magam, az első és az utolsó évem volt a legjobb, a középső kettő egy kicsit nehezebb volt. A tanárokat is nagyon szerettem, mindig támogattak mindenben. Nekem voltak nehézségeim olyan szempontból, hogy a versenyzés miatt többször késtem, mint lehetett volna. Az igazgató úr viszont adott egy engedményt, hogyha végig ötös tanuló vagyok mindenből, akkor hozhatok igazolást minden versenyről.

– Vannak-e vicces, kedves emlékeid?

– Nagyon sok volt, leginkább a tesiórával. Volt egy olyan tanóra, ahol röplabdázni kellett, és én a labdajátékokban nem voltam egy aduász, és sírva jöttem ki a tesióráról, a folyosón duzzogtam, hogy nekem ez soha nem fog menni. Pont akkor jött Németh Péter tanár úr, akivel egyébként soha nem beszéltem, odajött hozzám és mondta, hogy én ezt meg tudom csinálni, szóval, visszamentem. Igaz, hogy kicsit több idő volt, amíg tízet passzoltam, de azért sikerült. Továbbá a táncolás miatt sokszor volt az, hogy később érkeztem be az iskolába, és Tolvaj tanár úr volt a matektanárom, és belibbentem az óra utolsó negyedórájában óriási sminkben, versenytáncos hajjal, és csak annyit mondott, hogy „Jó reggelt, Alexandra”, én meg kikelve magamból annyit mondtam, hogy „Hát én a Mokkaiban voltam”, Ő meg csak így nézett rám és mondta, hogy „Ja, jó”...- és írt tovább a táblára.

– Milyen volt a Madách, amikor te jártál ide? Változott valamit az iskola?

Érzésre nekem semmit nem változott, most szomorú, hogy ilyen üres. Nagyon rég voltam itt, és jó lenne egyszer úgy bejönni, hogy itt vannak a tanulók, és látni, hogy milyen az élet. Egyszer voltam bent, tanárokkal találkoztam, ők sem változtak semmit. Jó érzéssel tölt el visszajönni...”

Az interjút készítették: SZABÓ CSENGE, KOVÁCS ALIZ, SZEKÉR GRÉTA

9.nya osztály

INTERJÚ BOGDÁN ÁDÁMMAL

– Mi a legnagyobb érték, amit a Madáchnak köszönhetsz, és hogy hasznosítod ezt a mindennapjaid során?

– „...Az első perctől fogva nagyon jó kapcsolat volt köztem és az iskola között, én egyszerűen nagyon szerettem, mondhatjuk, hogy lubickoltam benne. Én olyan személyiségnek tartom magam, hogy alapvetően nem bántok senkit, megpróbálok mindenkivel jól kijönni, ez az iskola is alapjaiban ilyen. Utólag átgondolva lehet, hogy ez tudatosan választott érték az iskola részéről. Nyilván nem szerethetsz mindenkit, vannak ellentétek, de az iskola és a tanárok nem erősítik fel, hanem kezelni próbálják. Biztos, hogy van, aki nem szeretett oda járni, de azt gondolom, hogy a nagy többség nagyon szeretete, és szereti most is azt az iskolát. Nem emlékszem arra, hogy egy nagyon merev iskola lett volna, de tiszteltük, segítettük egymást, és próbáltuk minden helyzetben jól érezni magunkat.

Azonban a futball az egy teljesen más közeg. Biztos vannak bírók, akik rációfolnának azokra, amiket az előbb mondtam, meccsen el tudja veszteni az ember a fejét, viszont ezeket utána persze megbánom. Azért is volt nagyon jó a Madách, mert a futball-közeg megvan nekem délután, ami délelőtt nekem egyáltalán nem is kellett. Iszonyatosan jó kiegészítés volt a foci mellett, hogy az iskolában a tanulmányokat megkövetelték, értelmes emberek közt voltam. Ugyanakkor a labdarúgás egy versenysport, ahol néha előfordul rossz esetekben a káromkodás, sértődés, vagy akár nagyon ritkán verekedés is. Számomra mindkét világ szükséges...”

*Az interjút készítették: DOMOKOS ÁDÁM, KATONA ANDOR, MAURER PATRIK, KOMOLY SÁMUEL
Kapcsolattartó, levezető: DOMOKOS ÁDÁM*

*Kérdések: KATONA ANDOR, DOMOKOS ÁDÁM, MAURER PATRIK, KOMOLY SÁMUEL
Közreműködtek: EKE BARNABÁS, SPÁNYIK MÁTÉ, DUKÁN ANDRÁS FERENC
Átiratot készítette: KOMOLY SÁMUEL, 9.nyb osztály*

INTERJÚ KOLOZS ANDREÁVAL

***K*olozs Andrea, aki volt tanárainak Nancy néven lehet ismerős, 2011-ben érettségizett, egy évvel később a nonprofit szférában helyezkedett el, jelenleg főként forrásteremtéssel foglalkozik. Interjúnkban megismerkedtünk eddigi pályafutásával, magával a nonprofit szférával, valamint a munkájában rejlő pozitívumokba és nehézségekbe is beavatott minket.**

– Hogyan emlékszel vissza a madáchos éveidre, mit adott neked az iskola?

„...A Madáchban töltött négy év nagyon jó időszaka volt az életemnek. Amikor odajártam, az én megelésem az volt, hogy ez egy elfogadó közeg. Ez a négy év iszonyatosan sok tanulás, ahogyan megtanultunk egymással kommunikálni, hogy hogyan vegyük emberszámba a másikat, nagyon sokat adott nekünk.

– Voltak akkoriban a Madáchban érzékenyítő/szemléletformáló programok?

– Őszintén szólva nem emlékszem, hogy kisebbségekről beszélgettünk volna, vagy hogy gyakran lett volna politizálás az iskolában. Ezzel együtt viszont az osztályfőnökömről tudtuk, hogy ő egy liberális gondolkodású, nyitott ember, és az egész iskolának volt egy ilyen hangulata. Nem volt kimondva soha, hogy milyennek kell lenni, mik azok az értékek, amiket követni kell. Egyszerűen volt egy közeg, amiből nem volt nehéz továbblépni a civil szférába, mert hasonló értékeket vallottak körülöttem az emberek...”

Az interjút készítették: KÁRPÁTI ZSÓFIA, GYŐRI DORINA, SZABÓ MÍRA ÉS TÓTH ZSÓFIA, 9.a osztály

INTERJÚ NEBEHAJ BALÁZZSAL

– Milyen további céljai vannak a jövőjét illetően?

– „...Röviden: repülni. Szeretnék műrepülő versenyeken indulni, illetve saját repülőgépet venni.

– Milyen volt a Madách, amikor oda járt?

– Ha szeretnél, akkor el tudtál menni evezőstáborba, sítáborba, akárcsak most. Szerintem, ami itt a legjobb volt, hogy mindenki társalgott mindenkivel, tehát nem feltétlenül volt az iskola leszűkülve osztályokra.

– Miben segített a Madáchban megszerzett tudás? – hogyan segített a Madách?

– A Madách inkább a világszemléletemet formálta. Toleránssabb lettem, szerettem volna jobban megismerni az embereket, és ez egy jó közösség volt erre. Elkezdtem jobban szerepet vállalni és nyíltabbá váltam a Madách által, tehát ezt az iskolát mindenképpen ajánlom annak, aki nemzetközi pályára vágynak...”

Az interjút készítették:

ANGYAL-TÓTH ÁKOS, CSABAI GERGELY ÉS SZEKERES HUNOR

9.a osztály

INTERJÚ STANA ALEXANDRÁVAL

„...HA FORDULOK, AKKOR ODA KELL DOBNOM EGY PUSZIT,
MERT OTT A 4-ES KAMERA...”

– *Miben segített a Madách?*

– Én nagyon-nagyon szerettem a Madáchba járni, iszonyatosan jó élmény volt itt tanulni. Az az igazság, hogy én voltam a stréber, aki mindig jelentkezik. Nagyon sokat gondolkodtam rajta, hogy pszichológiára vagy táncművészetire menjek. Éreztem a nyomást, mert minden osztálytársam nagyon jó egyetemre jelentkezett, mindig hallgattam, hogy ha jó jegyeim vannak, akkor olyat kéne tanulnom, amiben ezt jól ki tudom használni. A tanárim nagyon sokat segítettek ebben, mind támogattak, azt mondták, hogy ne foglalkozzam más véleményével, azt válasszam, amit a szívem diktál, meg fogom bánni, ha nem azt teszem. Végül ezt az utat választottam, és látjátok, nem bántam meg! (nevet)

– *Hogyan kerültél az Experidence-bez?*

– Én próbáltam mindig magamnak választani, hogy merre megyek tovább, és ha nem úgy sikerült, ahogy akartam, akkor mindig kétségbe estem, hogy „Úristen, most mi lesz velem?”. De az élet mindig sodort valamerre, az Experidence is így jött. Az egyik osztálytársam mondta, hogy ő elmegy egy castingra, én meg kapva kaptam az alkalmon, és gondoltam, tök jó lesz, én is kipróbálhatom, táncolhatok végre. Akkor még azt se tudtam, hova megyek. Ciki. (Nagy mosoly.) Elmentünk a castingra, ahol nagyon nehéz elemeket kértek. Mindig olyan voltam, aki beáll az első sorba, mert „én azt biztos tudom”. Hát nem tudtam. (Nevet.) Szerencsére volt három forduló, ott pedig meg tudtam mutatni azt, amiben jobb voltam. És képzeljétek el, felvettek! Így kerültem oda, és végül 6 évig ott voltam.

– *Mi volt a kedvenc szereped és darabod?*

– A kedvencem szerepem Sissi volt, bár nem sokat táncoltam, de abba bele tudtam magam élni. Az előadás végen mindig sírtam. Ilyen katarzist minden alkalommal elérni fantasztikus. A kedvenc darabom táncos szemmel az Ezeregy év, mert az kihívás volt a nulla néptáncos múltammal. “Néző szemmel” a Nagydíj cigányokat szerettem a legjobban, nagyon szórakoztató darab, még eltáncolnám egy párszor.

– *Köszönjük a beszélgetést!*

– Én köszönöm. Élmény volt!

Szanditól megtudhattuk, hogy mindig a szívünket kell követni, úgy bármit el tudunk érni, ahogyan ő.

Az interjút VÁRNAGY BOGLÁRKA, SZIKLAI ZSÓFIA, SZUHAI HANNA és NGUYEN PHUONG LINH készítették. 9.a osztály

INTERJÚ VÁNDOR PÉTERREL

Vándor Péter 2015-ben végzett a Madáchban. Az érettségi után következő tanévet már rögtön Bécsben kezdte business és marketing szakon, ezzel ő volt az egyedüli az évfolyamán, aki külföldön tanult tovább. Az alapképzés elvégzésével továbbment Rottrerdamba, ahol megszerezte a mestertudományát.

– Mikor végeztél a Madáchban? Mondanál pár szót, hogy akkor milyen volt az iskola?

– „...2015-ben végeztem. Emlékszem, akkor kezdték el festeni az udvaron a tűzfalat. Igazából jó volt, mondjuk sulis után egyből el is költöztem Magyarországról, körülbelül 1-2 hónappal később. Ez volt az utolsó élményem itthon, és pozitívan gondolok rá vissza. Mai napig nagyon sok ember van, akiket a Madáchból ismerek: padtársaim, barátok és Tátrai tanárnővel is a mai napig tartom a kapcsolatot. Milyen volt a Madách? Hát... milyen most?

– Szabad légkörű.

– Igen, akkor is az volt. Nagyon szabad, sokféle programmal és lehetőséggel. Voltak nyári túrák, mások mentek Spanyolországba is, de én legjobban a GT-t (gólyatábor) imádtam.

Jó volt a légkör, azt imádtam benne, hogy volt sok átjárás a felsőbb és alsóbb évesek között. Épp nemrég voltam két nagyon jó barátom esküvőjén, akik felettem jártak 2-3 évvel. Mindképpen tartós barátságokat alakítottam ki az iskolában.

– Mi maradt meg legjobban a Madáchból? Mi a legjobb emléked innen?

– Nagyon nem voltam jó gyerek, meglehetősen hiperaktív voltam. Biológián mindig tele-rajzoltam az asztalt, én már akkor is ilyen humán és művészebb beállítottságú gyerek voltam. 45 perc alatt telis-tele firkáltam az asztalt. Utána odajött hozzám a tanárom, átbeszéltük szépen, hogy mit rajzoltam, aztán szólt, hogy azonnal mossam le.

A gólyatáborra is nagyon pozitívan gondolok vissza, imádtam odajárni, mind a négy évben voltam. Nagyon sok jó emlékem van, régen gondoltam ezekre, sokáig tudnék még mesélni...”

*Az interjút készítették: CSORBA LEILA és MICZKI JÁZMIN
9.b osztály*

INTERJÚ KISS ALBERT NORBERTTEL

Avirus miatt nem tudtunk személyesen találkozni interjúalanyunkkal, Kiss Norbert nyomozóval, így egy online osztályfőnöki óra keretében került sor a találkozóra. Az osztály közösen tett fel kérdéseket Norbertnek a gimnáziumi éveivel és a munkájával kapcsolatban.

– **Hogy kerültél a Madáchba, miért lettél nyomozó?**

– A gimnáziumot azért választottam, mert a nagymamám a Madách Színházban dolgozott, és amikor meglátogattam, mindig elmentem a gimnázium mellett. Nagyon megtetszett az iskola, kiemelkedő volt az oktatás színvonala, beleszerettem a patinás épületbe. Kiskoromban mindig légpisztolyt kértem a szüleimtől, hogy hadd játszhassek vele. Sose vették meg, ezért mondtam, hogy majd akkor megszerzem magamnak. A légpisztolyból később éles fegyver lett.

– **Milyenek voltak a te madáchos éveid?**

– A továbbtanulás szempontjából kettős volt. Az orvosi egyetemet céloztam meg, ezért biológia fakultációra jártam, de utána rájöttem, hogy a Rendőrtiszti Főiskola jobban érdekel. Mészáros Csaba igazgató úr a történelem, Gadanez Éva tanárnő az irodalom-nyelvtan felvételre készített fel. Nagyon hálás vagyok nekik a sok segítségért és, hogy ilyen jó oktatást kaphattam tőlük. Pont, amikor én végeztem, akkor építették fel az üvegfalú aulát, akkor újították fel a számítógép termet, robbanásszerűen fejlődött az iskola. Pár éve tartottuk az iskolában az osztálytalálkozókat, megcsodáltuk az ódon falait.

– **Mit adott neked a Madách?**

– Az iskola a tanulás szeretetére hívta fel a figyelmem és ráébresztett arra, hogy a négy év után sem áll meg a világ. Az ember egy életen át tanul, mindig érdemes új dolgokat tanulni. Soha nem bántam meg, hogy a Madáchot választottam.

– **Tartod még a kapcsolatot a régi osztálytársaiddal? Milyen tanácsot adnál egy most madáchos diáknak?**

– Öt éves találkozóink vannak a régi osztálytársaimmal, de szerintem lehetne gyakrabban is. Pár emberrel jobban tartom a kapcsolatot például közösségi felületeken.

Egyik tanácsom, hogy *olyat csináljatok, amit szerettek, akkor is, ha nem kaptok érte olyan rettenetes sok fizetést. Így biztos stresszmentesen és örömmel fogtok dolgozni. Nagyon fontosnak tartom, hogy a munka hobbi is legyen számotokra.* Másik tanácsom, hogy sok időt töltsetek a barátaitokkal, hiszen később az együtt töltött időre és az élményekre fogtok emlékezni, a tárgyak csak rövid ideig tesznek boldoggá. Használjátok ki azt a négy évet a gimnáziumban együtt.

– **Köszönjük az interjút!**

Az interjút készítették: PINTÉR PANNA és SEBESTYÉN ELŐD, 9.c osztály

INTERJÚ LÁSZLÓ PANNÁVAL

HALLOTTÁL MÁR A FOMO-RÓL? MERT ELHOZTUK NEKED A FILM FŐSZEREPLŐJÉT!

Erre az interjúra 2021 januárjában, a pandémia második hulláma alatt került sor. Interjúalanyunk László Panna, aki 2014-2018 között járt a Madáchba, a FOMO című filmből, videoklipekből, plakátokról ismerhetjük. Nagyon elfoglalt most is, két egyetemre jár párhuzamosan, de már csak egy irodalom vizsgája van hátra.

– *Miért ajánlod a Madách Imre Gimnáziumot a mostani felvételizőknek?*

– „...Én azért választottam ezt az iskolát, mert tudtam, hogy működik benne a Thália Színpad, és a nyelv miatt, ami szerintem kifejezetten fontos a mai világban. Egyáltalán nem csalódtam, mindenféle magánóra nélkül lettem az angol felsőfokú és a francia középfokú nyelvvizsgát 12. év végére. Bár sokszor éreztem azt, hogy elértem a teljesítőképességem határát, de már tudom, hogy megérte. Az a jó ebben az iskolában, hogy a tanárok nagyon személyesen kezelik a diákokat, nem csak nevek, arcok vagyunk, hanem mindenkire egyénileg figyelnek, és mindenkit a saját teljesítményéhez mérten értékelnek.

– *Van kedvenc madáchos élményed?*

– Az én kedvenc madáchos emlékeim a diákszínpadok vetélkedőjéhez kötődnek, mert az mindig egy ünnep, készülünk rá sokat, aztán általában bejutottunk a döntőbe is. Akkor a kis cuccainkkal átmentünk a Madách Színházba, ahol előadhattuk a közönség előtt. Én tháliás is voltam, azt is nagyon szerettem, de csak elfogultan tudok beszélni erről a színházi részről, ez az igazság.

– *Miért meghatározó az életedben a Madách, mit köszönhetsz neki?*

– Én három éve érettségiztem, ezért már reálisan tudok visszatekinteni erre az időszakra, de bevallom, hogy a Madách nélkül nem az az ember lennék, aki most vagyok. Magabiztos lettem, formálta a sulis az identitásomat, úgy terelgettek, hogy nagyjából észre sem vettem. Jó emberekkel voltam körülvéve, olyan felsőbb évesek voltak itt, akikre jó volt felnézni. Itt döntöttem el, hogy az előadóművészet vagy valamilyen művészet felé szeretnék elindulni. Sokan segítettek benne, de elsősorban az osztályfőnököm és magyartanárom, **Majzik Andrea**. Ő nagyon sokat adott és mutatott meg nekünk a színházzal, filmekkel kapcsolatban, törődött azzal, hogy kulturáltak és műveltek legyünk...”

*Az interjút készítették: NÉMETH NATASA, HERICH LILLA, VASS MILÉNA és LÁSZLÓ EMMA
9.d osztály*

INTERJÚ KISS ALBERT NORBERTTEL

Kiss Norbert Albert is az iskolánk tanulója volt. A TEK-nél dolgozott kommandósként, most pedig túsztárgyalóként tölti mindennapjait. Vele beszélgetünk az iskolában töltött éveiről és a munkájáról.

– **Lili: Hogyan ismerted meg a Madáchot, miért ide felvételiztélt?**

– A nagymamám a Madách Színház ruhatárában dolgozott, ezért én is nagyon sokat voltam a színházban. Így tudtam meg, hogy a közelben van a gimnázium. Utánanéztem, hogy milyen erős ez az iskola. Akkor körülbelül a 30-50. helyen volt a rangsorban, ez a szint megfelelt nekem. Ami sokat nyomott a latba, hogy eljöttem a nyílt napra és megtetszett az épület, az iskola hangulata. Máshova is felvettek, de a külön kötődés miatt inkább ide jöttem.

– **Milyen csínytevéseket csináltatok a barátaiddal, ami nem derült ki?**

– Negyedikben, amikor még nem voltak mobiltelefonok, az érettségi előtti utolsó órákon a szekrénynél rejtettünk el egy videokamerát, és felvettük, ami az órán elhangzott: jó tanácsok, tippek, trükkök, praktikák az érettségivel kapcsolatban. A legjobb az egészben, hogy a tanárokat nem figyelemztettük erről, így eléggé elengedték magukat, viszonylag lazák voltak. A végeredmény pótolhatatlan emlék, osztálytalálkozókon mindig megnézzük ezeket a videókat.

A végeredmény pótolhatatlan emlék, osztálytalálkozókon mindig megnézzük ezeket a videókat.

– **Köszönjük az interjút!!!**

Az interjút készítették: OSZLÁNSZKY LILI, MARUZSA ANNA, LUKÁCS VERONIKA és HAU NELLI
9.d osztály

BERZE MÁRTON

szövegíró, marketingszakértő, politológus

„MOST MÉG MINDEN ÉRDEKELHET!”

Berze Márton (Marci) az a fajta ember, aki mindenre és mindenkire kíváncsi. Kíváncsi volt Vajda tanárnő magyarfaktjára és a „látszat ellenére” Tolvaj tanár úr fizikaóráira is (bár azokból – saját bevallása szerint – nem sokat értett). Ez a soha véget nem érő kíváncsiság vezette saját marketingügynöksége megalapításához, és 2020 májusában Magyarország első teljes értékű, 1000 fős online konferenciájának, az Onlife konferenciának a megszervezéséhez. Minket

most ő és az eddigi életútja érdekelt, ami bár tartalmas, mégse a vége egy igazán inspiráló történetnek...

– Szerinted mit tett hozzá a Madách az eredményeidhez? Mi az, ami miatt nélküle nem sikerülhetett volna?

– ...Már a közéleti érdeklődésemhez is hozzájárult. Ez az iskola mindig híres volt arról, hogy kritikai szellemre neveli, gondolkodni is megtanítja az embereket, nem csak számolni, írni, angolul beszélni. Az, hogy az értelmes vitának a Madáchban mindig volt tere, rengeteget számított.

Nem akarok hamis képet festeni magamról, ezért a teljesség kedvéért le szeretném szögezni, nem voltam jó gyerek [nevet]. Noha huligán sem voltam, sokszor keveredtem vitába a tanáraimmal, sok kellemetlen percet okoztam nekik, de ezek a viták engem hihetetlenül sokat építettek. Építették bennem azt, hogy merjek megkérdőjelezni dolgokat, ne fogadjak el kész igazságokat, legyen véleményem, gondolkozzak mielőtt beszélek. Ami pedig kifejezetten szakmailag járult hozzá a fejlődésemhez: mindenképpen az írás – amit ugye mindig megelőz az olvasás –, hiszen szövegíróként, vagy akár előtte, beszédíróként is szövegekkel dolgoztam, dolgozom.

Egészen biztos, hogy Vajda Éva tanárnő nélkül ez nem alakulhatott volna így, nem lennék az, aki vagyok. Szerintem kijelenthető, hogy bár nem ő volt az osztályfőnökünk, nem vele volt a legtöbb óránk, ő volt az osztályunkra a legnagyobb hatással, különösen ránk, magyarfaktosokra. Egy kicsit elvontabb osztály volt a miénk, ami többek között abban is megnyilvánult, hogy kevésbé voltunk erősek a reál tantárgyakban [nevet], inkább a humán vonalat képviseltük. Éva szerintem hihetetlenül sokat tett hozzánk, főleg a szövegek iránti szeretet terén. Neki köszönhetően olyasmiket olvastunk el, amiket magunktól valószínűtlen, hogy valaha is a kezünkbe vettünk volna.”

– Köszönjük az interjút!

Az interjút készítették: TELEKI ÁRON és MOLNÁR LUCA, 10.a osztály

KÖRÖSI IVETT

N *yitott, ambiciózus és végtelenül kíváncsi. Körösi Ivett, magyar-kubai újságíró elszántan nyomoz globálisan meghatározó társadalmi ügyekben. A helyes tájékoztatásra hivatásaként tekint, és álhírek fenyegető viharfelhőjét jelzi. Az idővel szemben vívott szédületes harcában kivételesen tűzszünetet hirdet: részletesen beszámol szakmai véleményéről, tapasztalatairól, madáchos éveire jólesően emlékezik vissza.*

– Madáchosként eszedbe jut olyan gimis pillanatkép vagy akár élmény, amelyre mosolyogva gondolsz vissza?

– „...Ha visszagondolok a gimire, boldog képek sorozataként jelenik meg. Szuper négy év volt, nagyon-nagyon jó kis közösséggel, a tanáraink is fantasztikusak voltak. Nem tudok egyetlen egyetlen momentumot kiragadni, a gólyaavatástól kezdve egészen a szalagavatóig, a ballagásig csupa jó élményeket éltem át. A táborok, mindenféle madáchos program, az összes év felhőtlen volt. Persze, azért komoly tudást szedtünk magunkra, és mindez nagyszerű közegben és szellemiségben történt. Csak kellemes emlékeim vannak a Madáchról, őszintén.

– Szerintem van egy igazi „madáchos életérzés”, vagy nem is tudom, hogyan fogalmazzam meg...

– Egyébként nagyon érdekes, mert a Népszabínál is volt egy kolléganóm, akiről kiderült, hogy szintén madáchos volt. Utána ugyanezt tudtam meg egy, a baráti körben lévősről. Rögtön volt egyfajta cinkosság, egy kapocs. Kialakul egy plusz kötelék a volt madáchosok között. Szerintem ezt nem minden intézmény mondhatja el magáról. Egyetlen másik sulis tapasztalatom sem közelíti meg a középiskolás időszakot, pedig nem rosszak. Annyira nem formált egyik sem, mint a Madách.

– Ez nagyon szép végszó, tökéletes befejezés. Örülök, hogy így gondolsz vissza rá!

– Nincs bennem semmiféle hízélgés. Remélem, neked is hasonlóak a benyomásaid.

– *Igen, teljesen.*

– Van, ami nem változik. – nevet...”

*Az interjút készítette: VIRÁG GRÉTA
10. b osztály*

„CÉLOZD MEG A HOLDAT! MÉG HA ELHIBÁZOD IS, A CSILLAGOK KÖZT LANDOLSZ!”

INTERJÚ CZETŐ ROLANDDAL

Interjúalanyunk Czető Roland volt, akinek innen is köszönjük a beszélgetést és azt, hogy volt lehetőségünk szeretett gimnáziumunkban találkozni vele. Czető Roland nagyon sokoldalú, nyitott személyiség, fiatal kora ellenére már tapasztalt színész, szinkronszínész és műsorvezető.

– *Köszönjük szépen, hogy elfogadtad a meghívásunkat, és mint ahogy azt mind tudjuk, a 140. évforduló alkalmából készíthetünk veled egy kis interjút. Nem mindennapi szakmád van, és mivel ezt már kiskorod óta űzöd, érdekelné minket, hogy hogyan fért meg egymás mellett az iskola és a munka?*

– „...Az iskola és a szakma közötti kapcsolat nagyon érdekes volt. Amikor ide kerültem a gimnáziumba, már jó ideje ezzel foglalkoztam, így nem innen kaptam a löketet, hogy ezt elkezdjem, ugyanakkor mégis impozáns volt, hogy rengeteg nagy művész került ki a Madáchból. Kiváló oktatásban részesültem a lehető legjobb tanároktól, és mindemellett az osztályközösség is remek, inspiráló alapul szolgált. Börzsönyi Ágnes tanárnőnek innen is köszönöm. Ezek mind lehetővé tették azt, hogy ne érezzem magam másnak, mert dolgozom. Gimnáziumban is azt vallottam, hogy a tanulás minden más előtt legyen, több lábon kell állni, így amíg tudtam tartani a tanulmányaim színvonalát, a gimnázium támogatott mindenben.

– *Visszatérve a sulihoz: Van-e kedvenc madáchos emléked?*

– Most így hirtelen nem tudnék kiemelni. Persze ott volt a gólyatábor, ahol Rajnai Éva nénit például feleségül vettem, de imádtam a szalagavatót is, igazából minden iskolában eltöltött percemet nagyon élveztem.

– *Akkor végül is a Madách jelentős szerepet játszott abban, amit elértél. Mit köszönhetsz pontosan az iskoláknak?*

– A gyökereket, hiszen a gimnáziumi évek, a tinédzserkor a legváltozóbb időszak. Egy jó osztályközösség és tanári mentorálás állt mellettem, hiszen egy jó pedagógus nemcsak tanár, hanem valamilyen szinten szülő is, aki tud hatni a diákra, motiválja, példát mutat, és én egy csomó ilyen emberrel voltam körül véve. A Madách egy életszemléletet, egy biztos alapot adott, amelynek segítségével bárhová gyökeret lehetett eresztetni, bármerre lehetett menni.

Nem véletlen, hogy ebből az iskolából nagyszerű emberek kerültek és kerülnek ki, s különböző sikereket érnek el az élet minden területén...”

*Az interjút készítették: MAGYAR ANNA, CSIZMADI FRUZSINA és MILTÉNYI MÍRA
10.c osztály*

INTERJÚ CSATLÓS VIVIENNEL

A Madách Imre Gimnázium 140. születésnapja alkalmából több, volt diákkal is beszélgettünk. Most Csatlós Vivient kérdeztük, aki gyermekpszichológiával foglalkozik. A járványhelyzetre való tekintettel online került sor az interjúra, bekapcsolódtunk a hívásba és rögtön kezdtük is a kérdéseinkkel.

– *Mit köszönhetsz a Madáchnak?*

– „...Az egyik, amit kiemelnék, a szociális/társadalmi élet; amit ott kaptam és átéltem, nagyon színes volt és vidám. A különböző programok, amelyeket az iskola szervezett, mint például az éjszakai foci vagy a gólyatábor, akadémiai értelemben pedig az igazán jó angoltudást mondanám. Éjszakai foci sajnos már nincs, de a gólyatábor szerintem minden madáchos életében meghatározó szerepet játszik.

– *Abban, amit később az életben elértél, mennyi szerepet játszott a gimnázium?*

– Tanulmányi szempontból picivel magasabb szintű oktatást kaptam itt, mint az átlag, de ahhoz, hogy például a pszichológiára bejusson valaki, szükség volt plusz magánórákra. Alapvetően azonban úgy gondolom, aki él a lehetőségeivel, az átlag fölötti tudásra tud itt szert tenni. A Madáchnak nem sok köze volt ahhoz, hogy a pszichológiát válasszam mint karriert, inkább a sport miatt választottam az iskolát, mert akkoriban versenysportoló voltam.

– *Vannak esetleg vicces, kedves emléked arról az időszakról, amikor ide jártál?*

– Persze, sok is. Az erdei iskolákat nagyon szerettem, több naposak voltak. A gólyatábor, a gólyabál, az éjszakai focik, mind olyan élmények, amelyekre mosolyogva tekintek vissza. A közösség is nagyon szabad volt, én Tháliás voltam, és ott is nagyon sok jó program volt. A programszervezésben nagyon erős az iskola...”

Az interjút készítették: SAJÓSI NOÉMI, DRASKÓCZY BORA, DÓCZI CSENGE, 10.c osztály

„KI SEM LEHETETT ROBBANTANI ENGEM A MADÁCHBÓL...”

INTERJÚ UDVARHELYI MÁRIÁVAL

Egyik hétvégére sikerült egyeztetnem az interjú időpontját Pronkné Udvarhelyi Máriával. A beszélgetésünk fő tárgya: volt iskolája, a Madách Imre Gimnázium, amelyről lelkesen mesélt a 140. évforduló alkalmából. Marcsi ma sikeres beszerzőként dolgozik, két fiú édesanyja, de régen (1992-1996) ő is a Madách padjait koptatta.

– Érettségi óta hányszor látogattad meg a Madáchot? Milyen érzés újra visszajönni?

– Az évek során többször visszalátogattam, főleg az érettségi utáni években. Ezt sajnos egy nagyobb szünet követte. Szívmelengető élmény visszatérni. Annyi minden történt... egy részem ilyenkor hazatér. Egyik alkalommal egy volt osztálytársnőmmel meglátogattuk nagyon kedves tanárnőnket, Pantó tanárnőt. Az a nagy szeretet, amivel fogadott, nagyon jólesett, hiszen ennyi év után azt hittem, kevésbé fog emlékezni ránk. Imádtuk az óráit. Na jó, lehet nem mindenki, de aki a németet komolyan vette, az biztos. Évekkel később pedig ott voltunk vele, kávéztunk és csacsogtunk. Semmit nem változott, tele lendülettel, ötletekkel, szeretettel. Kutattunk más ismerős arcok után is... hiányoltuk Margó nénit a portán, hiányoltuk Éva nénit az iskolatitkárságon... Végül ismerős arcra bukkantunk Csaba személyében, aki nektek Mészáros tanár úr, vagy Igazgató úr. Nekünk anno csak Matula volt (nem tudom tudja-e, hogy így hívtuk), amikor földrajzot tanított nekünk. Emlékszem, egy órán saját szigetet tervezhettünk magunknak. Oda tettük a térképen, ahová csak szerettük volna, majd ki kellett alakítani víz- és földrajzat, élővilágát. A másik kedves emlék a soproni biciklistábor. Egész nap bringáztunk, sátorban aludtunk, és reggel mindenünk fájt, de meg akartuk mutatni a tanár úrnak és a világnak is, mi ezt is meg tudjuk csinálni! Tanár úr volt az első, akivel pertut ihattunk az érettségi után, és megengedte, hogy tegezzük. Köszönjük Csaba, köszönjük tanár úr! Az utolsó látogatásom két évvel ezelőtt volt, amikor nagy öröömre, úgy döntöttél a Madáchba szeretnél járni.

– Hogy nézett ki a Madách akkoriban?

– A Madách mindig is patinás iskolának számított, ezért ámulattal néztem, hogy meg tudott újulni az épület (pl: az üvegfal). A mi időnkben még nem volt színházterem, tetőtéri ebédlő, rajzterem vagy ennyire egyedien kialakított udvar. Emlékszem, Tácsik tanár úr egy pinchelyiségbe vitt minket a rajz diáit levetíteni. A menza is a földszinten volt, ahol Takács

tanár úr közreműködésével, az énekkarosok külön szünetben ebédeltek, hogy odaérjenek a szólamprobákra.

– **Akkoriban is népszerű volt a Madách?**

– Nálunk a családban nagyon népszerű volt a Madách: ide jártak a szüleim, a bátyám és utánam a húgom is. Amikor én ide kerültem, tanított olyan tanár is, aki még anno anyukámat is tanította. Csak remélni tudom, hogy a fiaim is követik ezt a tradíciót...”

Örültem, hogy ennyi év barátság után jobban megismerhettem Marcsinak ezt az oldalát. Sokban hasonlítunk, és mindig megtaláljuk a közös hangot. Remek, hogy a Madách által ismét egy közös pontot találtunk. Ez az interjú bizonyította számomra, hogy aki egyszer madáchos volt, örökké madáchos marad.

*Az interjút BEKIARISZ EFTHIMIA készítette
10.d osztály*

INTERJÚ

DR. HABIL. OROSZ GÁBOR TAMÁS

EGYETEMI TANÁRRAL, INTÉZETIGAZGATÓVAL, KUTATÓVAL

A Madách Imre Gimnázium alapításának 140. évfordulója alkalmából iskolánk hajdani diákjai közül kérdeztünk néhányat az iskolához kötődő emlékeikről, az Alma Materhez fűződő érzelmeikről, illetve az érettségi óta eltelt időről, pályájukról. Ebben az interjúban Dr. habil. Orosz Gábor Tamás intézetigazgató, egyetemi docens és kutató válaszait olvashatják a 11.a osztály tanulói által feltett kérdésekre

– **Mit adott Önnek a Madách?**

– A Madách mai napig tartó baráti kapcsolatokat, csodálatos élményeket, szép emlékeket, kimagasló emberi értékeket adott a számomra. Az iskola olyan szellemiséget közvetített, mellyel hiszem, hogy a megoldandó feladataim, problémáim sokkal könnyebben leküzdhetők.

– **Annak idején miért pont a Madách Imre Gimnáziumot választotta?**

– A Gimnázium abban az időben is nagyon jó hírű és színvonalú volt, valamint különleges volt az angol tagozatos osztály, amire felvételiztem.

– **Mostanában inkább a humán tárgyakról híres az iskola, bár kétségtelen, hogy a reál tantárgyak oktatása is magas színvonalú. Ez így volt akkor is, amikor Ön ide járt?**

– Ez ugyanúgy igaz volt abban az időben is, amikor én voltam gimnazista: inkább a humán tárgyakról volt híres az iskola. Amellett ugyanakkor, hogy részt vettünk számos humán jellegű

rendezvényen, lehetőségünk volt arra is, hogy latint tanuljunk, természettudományos szakkörökre, versenyekre készüljünk. Középiskolai Matematikai Lapokból oldhattam feladatokat matematikából, diákolimpiai szakköre jártam fizikából, biológia sávra jártam, kémiából versenyen vettem részt.

– Van-e olyan tanár, aki mély benyomást keltett Önben, akár annyira, hogy meghatározta a pályaválasztását, további életét?

– Túlzás nélkül állíthatom, hogy nincs olyan tanárom, akire ne örömmel, hálással gondolnék vissza. Csak hogy ki ne felejtsek valakit: a tornaórán humorral ötvözve tanultunk fegyelmet, szerettük meg a sportot. Magyarból volt, aki kellő szigorral, más lelkesedéssel, illetve alapossággal tanított minket. Kémiából és biológiából alig vártuk, hogy az órai munka mellett érdekességekről, újdonságokról halljunk. A matematika alapórán (az angol tagozat miatt nem fakultálhattunk) megtanultuk a matematikai gondolkodásmódot, és olyan rutint szereztünk, ami az érettségi, felvételi vizsgákra bőven

legendő volt. Ugyanígy meg kell hogy említsem a történelem, a földrajz, az orosz, a rajz, az énekórákat. Azért sem említek most neveket, mert valamennyi tantárgyhoz, azok kiváló tanáraihoz, óráihoz fűződnek olyan emlékek és történetek, melyek szép emlékeket idéznek fel. Kiváló tanárainkra, osztályközösségünkre boldogan emlékszem vissza.

– Járt-e a Madáchban érettségi óta? Ha igen, mi hozta vissza? Esetleg osztálytalálkozó, vagy egyéb esemény? Mennyit változott azóta az iskola?

Az érettségi óta eltelt több, mint 30 év alatt több alkalommal is jártam a Madáchban. Nemcsak az osztálytalálkozók, hanem ünnepek, jubileumi rendezvények során is meglátogattam volt iskolámat. Sőt, olykor egyszerűen benéztem a gimnáziumba olyankor is, amikor éppen arra jártam, és volt tanárainnal beszéltem...”

Az interjút készítette:

CSERHÁTI ZSÓFIA, ZELEI ZSUZSANNA, FARAGÓ ESZTER, HARSÁNYI KRISTÓF és SZABÓ BENCE

11.a osztály

INTERJÚ DR. RIKK JÁNOSSEL

Dr. Rikk János, egyetemi docens, az Alkalmazott Informatika Kutató Tanszék vezetője, MTA köztestületi tag, iskolánk informatikatanára

– A Tanár úr itt, az iskolánkban kezdte pályafutását, ugyanezen falak között töltötte fiatalokora nagy részét. Milyen vicces, kedves élmények fűzik iskolánkhöz?

– Nagyon furcsa újra ebben az épületben mozogni, hiszen én sokszor nem a valóságot látom, hanem emlékek sorai lebegnek a szemem előtt. Egy kedves tanárom mondta mindig,

hogy egy „jó síelő a térdével lát”, és valóban az én térdeim akár becsukott szemmel is végigvisznek az épület minden lépcsőfokán és folyosóján. Az ott megismert barátok, tanárok, szerelmek és a számomra véget nem érő történetek a mai napig elkísérnek, s életem darabjai. Tényleg nehéz szavakba önteni, hogy mennyi mindent köszönhetek a Madáchnak, de ha igazán ki szeretném emelni az életemre kihatott befolyását, akkor a számomra legfontosabb, hogy ott ismertem meg a feleségemet, aki a mai napig is az állandóságot jelenti a folyamatosan meglepetésekkel és változásokkal teli életemben.

– Tanár úr, amellett, hogy a Kodolányi Egyetem informatikai oktatója, jelenleg is az Alkalmazott Kutatói Tanszék vezetője. Milyen munkát végez itt, és mivel foglalkoznak a diákjai? Képes hasznosítani egyetemi oktatásában mindazt, amit tanulóként tapasztalt a Madáchban?

– Korábban említett kedves volt tanárom, Vári Klári néni nem messze lakott tőlünk, és minden egyes alkalommal, ha összefutottunk, jót beszélgettünk. Bensőséges kapcsolat alakult ki közöttünk, épp úgy, mint Hadik Kati néniel, akit sokan bizonyára ismernek is. Tanáraink készek voltak megválaszolni nemcsak a tananyaggal, hanem személyes problémáimmal kapcsolatos kérdéseimet is egy kávé és egy csoki mellett. Oktatóként törekszem ezen filozófia fenntartására, ezért nálunk az egyetemen

nem hagyományos oktatás folyik, nem tantárgyakban gondolkodunk. Év elején minden egyes hallgatónkkal egyeztetjük a sajátos tantervünket, ami tartalmazza az általunk elvárt anyagot, de szem előtt tartjuk, hogy mindez a hallgatóink által is vállalható feladat legyen. Projektmunkákat szervezünk, amiket a diákok érdeklődési köréhez kapcsolunk. Dolgozhatnak önállóan és kisebb-nagyobb csoportokban is. Valamint igyekszünk az igényeikhez igazodva akár este és hétvégén is rendelkezésre állni egy-egy konzultációra. Megdobban az ember szíve, mint például a legutóbbi Kutatók Éjszakáján, ahol középiskolástól az egyetemistákon át a doktori fokozatszerzésre készülő hallgatóinkig sorban mutatták meg magukat és kutatásaikat tanítványaink. Kutatásaink teljesen nyitottak, mindenkit arra ösztönzünk, hogy csatlakozzon, és próbálja ki magát valami teljesen újban.

Úgy gondolom sokunk számára inspiráló lehet az az életút, amely dr. Rikk János Tanár úr mögött áll. A 11.b nevében szeretném megköszönni neki a lehetőséget, hogy betekintést nyújtott életének meghatározó momentumaiba. Végezetül álljon itt a Tanár úr egyik kedvenc tudósának idézete:

“The scientific man does not aim at an immediate result. He does not expect that his advanced ideas will be readily taken up. His work is like that of the planter – for the future. His duty is to lay the foundation for those who are to come and point the way.” (Nikola Tesla)

Az interjút készítették: BENKŐ GRÉTA, PÁLHEGYI JÚLIA, TÓTH NAPSUGÁR

11.b osztály

INTERJÚJ DÉSI JÁNOSSEL

„Egyáltalán nem gondolom elpazarolt időnek... Az volt a jó ebben az iskolában, hogy liberális sulis volt, tehát, ha valaki tanulni akart, az tanulhatott, aki meg nem akart annyira, vagy nem tudott, az meg jól érezhette magát.”

A *vírushelyzetre való tekintettel, a modern technika lehetőségeivel élve, telefonon volt alkalmam beszélgetni Dési Jánossal, a Madách Imre Gimnázium 140. évfordulója alkalmából. Ezúttal azonban a szerepek felcserélődtek, az újságíró vált interjúalannya, viccesen mondhatnánk úgy is, hogy „a nyúl viszi a puskát”*

– Kérem, bevezetésül mondja el, mikor és milyen kötődései voltak a gimnáziumhoz, miért pont a Madách?

– 1979 és 1983 között jártam a Madáchba, és, ha jól emlékszem, pont akkor volt 100 éves, amikor másodikos voltam. Én is csináltam interjút egy volt madáchos diákkal, aki 1916-ban végzett. Ő az egyik távoli nagybátyám volt, rajta kívül az anyukám, a feleségem és a fiam is a Madáchba járt, úgyhogy, ha jól számolom, ez négy generáció. Két ok miatt esett a választásom a Madáchra. Az egyik, hogy a 7. kerületben laktam, nagyon közel a gimnáziumhoz. A másik, hogy épp úgy volt, hogy indul biológia szakos osztály, és volt egy nem sokáig élt elképzelésem, hogy esetleg én orvos akarok lenni, de ez mondjuk '79 októberében el is múlt

belőlem. Végül nem is lett biológia tagozatos az osztályom, de elég sok osztálytársam orvos, gyógyszerész vagy állatorvos lett.

– Mennyire voltak rövid pórázra fogva, milyen gimnáziumnak számított abban az időben a Madách?

– Akkoriban ez egy átlagos gimnáziumnak számított, se különösebben jó, se különösebben rossz. Az volt a jó ebben az iskolában, hogy liberális sulis volt, tehát, ha valaki tanulni akart, az tanulhatott, aki meg nem akart annyira, vagy nem tudott, az meg jól érezhette magát. Én nagyon szerettem idejárni, de nem tanulni. Nem voltam jó tanuló, arról nincs is sok emlékem, hogy az iskolai órákon mi mindent tanítottak, azt sikeresen és gyorsan elfelejtettem. Sokkal inkább arról van emlékem, hogy nagyon jól éreztük magunkat, annyira, hogy a mostani barátaim nagy része a Madáchba járt alattam, fölöttem, pár év különbséggel, a legjobb barátom tanár volt, és mind a mai napig szinte együtt élünk, és a gyerekeink is barátok. Nagyon kellemes emlékként maradt meg bennem az a négy év.

– Tudna néhányat említeni?

– Volt ugye a Németh Misi, akit már említettem. Aztán az osztályfőnököm, Vígvári Andrásné, ő anyut is tanította, biológia-kémia szakos tanár volt. Láncki András a világnézetünk alapjai című tantárgyat tartotta, ő fiatal, pályakezdő tanár volt, nem volt sokkal idősebb nálunk. Legendás fickó volt még a tornatanárunk, „Kokó” – Kovács Attila –, az elsős fiúknak játékos padgyakorlatokat tartott, ami annyit jelentett, hogy egész órán padokat pakolgattunk. Másodiktól pedig kint, az Almássy téren kellett focizni, negyedekben el is lógtam a tornaórákat.

– **Volt olyan tanára, akire kifejezetten emlékszik?**

– Aki még nagyon népszerű volt, az a földrajztanárunk volt, Vágvölgyi János. Bár nem értem, miért volt ennyire népszerű, irgalmatlan nagy sületlenségeket tudott mondani, ráadásul egész órán dohányzott. A második emeleti sarki osztálytermünk előtti világos fiúvécébe jártak a diákok dohányozni, és ez a tanár nagyon büszke volt arra, hogy nem szólt rájuk. Azt viszont helytelenítette, hogy az elszívott csikkeket benyálázták és felpöckölték a plafonra, úgyhogy több száz csikk lógott le a plafonról. Szerveződött szavazás a tanárokra, ez az akkori viszonyok között nagyon nagy dolog volt, hogy a diákok véleményt mondhattak a tanárokról. Meg lehetett szavazni az év tanárát, és az első kettőt ő nyerte meg. Aztán érettségien is nagyon rendes volt, segített átmenni, mert én elfelejtettem, hogy földrajzból is kellett érettségiznem, és előtte két nappal jutott eszembe. Meg hát nagyjából semmit nem tanított órán, illetve a Föld keletkezését mondta el időnként, mert azt mondta, az pont úgy keletkezett, mint ahogy a húsleves készül.

Az interjút készítette: PAPP ZSÓFIA, 11.c osztály

INTERJÚ OROSZ ÁKOS SZÍNműVÉSSZEL

– **Abban, amit elértél, volt szerepe a Madáchnak? Milyen emlékek kötnek az iskolához?**

– Abban, amit elértem eddig az életemben, mindenképpen nagy szerepe volt a Madáchnak, ám ha arra válaszolnék, hogy a színészi pálya felé mi sodort leginkább, akkor nem a Madáchot említeném első körben. Bár sokan azt gondolják, hogy egész életemben színésznek készültem – gyerekkorom óta időről-időre volt szerencsém részt venni különböző színházi előadásokban -, ám a valóság az, hogy a színház és a filmezés világára sokáig inkább, csak mint hobbira gondoltam. Csak végzős gimisként fogalmazódott meg bennem, hogy megpróbálom ezt a hobbit hivatássá fejleszteni.

A Madáchról leginkább az jut az eszembe, hogy iszonyatosan jó volt a közeg, a társaság, az osztály. Én 6 évig jártam ide. Mi voltunk az első hatosztályos évfolyam, Vajda Éva tanárnő volt az osztályfőnökünk. A mai napig a madáchos srácok a legjobb barátaim, bízunk egymásban. Egyre kevesebbet találkozunk, mert mindenkinél egyre növekszik a családi felhozatal, gyarapodnak a

gyerekek, a feleségek, és a férjek számai, de a kapcsolat ugyanolyan intenzív maradt. Az első igazi szerelem is a Madáchban talált rám, ami szintén óriási élmény volt és az emléke örökké elkísér.

Mégis eszembe jut valami, ami a színpad felé lökött és kifejezetten a Madáchnak köszönhető. Ez nem más, mint, hogy az osztálytársaimmal alapítottunk egy zenekart, melynek „Ká blues band” volt a neve. Sokat zenéltünk különböző iskolai rendezvényeken és egész népszerűek voltunk az adott keretek között. Nagyon élveztem ezeket a fellépéseket, és amikor le kellett adni a felvételi papírokat, akkor a zenekarhoz köthető élmények miatt fogalmazódott meg bennem végérvényesen, hogy szeretek színpadon lenni, hogy a színpadi lét boldoggá tesz és így jött szóba a színmű. Nem voltam soha nagy versmondó versenyes, nem jártam a Thália Stúdióba, mert tényleg nem színésznek készültem.

Egyébként kicsi koromban, mikor elkezdett ez az egész érdekelni, az is az zene miatt volt. Egy színtanodába kezdtem járni, a nővérem (Karácsony Enikő) hatására, aki szintén madáchos volt. Itt is énekelni szerettem a legjobban. Egyébiránt sokat köszönhetek a nővéremnek. Például azért kerültem a Madáchba, mert ő korábban oda járt és nagyon szerette.

A Madáchban szinte csak ikonikus tanárelményeim voltak. Szerintem elég nyitott és szabad-szellemű tanárokkal találkoztunk, a szónak az igazán jó értelmében. Úgy érzem, hogy leginkább gondolkodni tanítottak meg minket. Én ezt azóta is nagyon fontosnak tartom. Nem az a lényeg, hogy valaki bemagoljon valamit, hanem hogy megtanuljon gondolkodni és legyen lehetősége abba az irányba menni, ami őt igazán érdekli, amiben igazán jó. Szerintem mindenki tehetséges valamiben, csak nem mindenki találja meg, hogy miben. Sokszor ez az útkeresés az egyik legnehezebb folyamat, amiben a tanárok, szülők, barátok mindenképpen befolyásolnak valamilyen irányban.

Az interjút készítették: HONTI KLARI és VOJNÁROVITS TAMÁS, 11.d osztály

„A LEGJOBB, HA A HOBBID A MUNKÁD...”

INTERJÚ KISS ALBERT NORBERTTEL

***J**nterjúnk során, amelyet a Madách Imre Gimnázium 140. évfordulójának tiszteletére készítettünk, egy volt madáchos diákkal beszélgettünk, aki nyitottan és humorral fűszerezve válaszolta meg a kérdéseinket. Sajnálatos módon a vírushelyzet miatt ez mind online, Zoom meeting-en történhetett meg. Riportalanyunk munkája kétségkívül a legnagyobb adrenalin-töltetet adja a mindennapjaiban: nyomozó rablási csoportban, terrorhárító, és emberölési ügyekkel is foglalkozik. Szeretettel mutatjuk be Kiss Norbert Albertet, akinek a válaszait a következő interjúban olvashatjátok.*

– *Mi a kedvenc emléked az iskolából, amire örömmel gondolsz vissza?*

– A gólyatábor, a 24 órás foci, a szalagavató bál és a ballagás a legemlékezetesebb és legszébb élmények.

– Tartjátok még a kapcsolatot néhány volt Madáchos barátoddal?

– Igen, a mai technika már a napi szintű kapcsolattartást lehetővé teszi. Következésképpen az 5 évenkénti osztálytalálkozókat tartjuk és nagyon jó hangulatban szoktak telni. Pár emberrel azért személyesen is szoktam találkozni. Higgyétek el, az az együtt töltött pár év meghatározó lesz. Mindig jó szívvel emlékszem vissza a Madáchos időkre. Ha tudtok, most is, és ha már elballagtatok, akkor is szánjatok időt egymásra.

– Mit üzensz, tanácsolsz a mostani diákoknak, amit te is a Madáchnak köszönhetsz?

– Azt üzenném, hogy a legnagyobb értéke minden embernek az ideje, mert ami eltelt, az egyszeri és megismételhetetlen. Az idő rohan, főleg így, negyven felett, élvezzétek az iskolát, a nyári szünetet, a tanulást. A legjobb, ha a hobbid a munkád, azért kapsz pénzt, amit amúgy is a legszívesebben csinálsz. A minimum, hogy olyanall foglalkozz, ami feltölt, ami örömet okoz, még ha egy kicsit kevesebb pénzt is hoz. Senki nem fogja tudni 100 év múlva, mennyi volt a bankszámlád egyenlege, de ha egy ember életébe is fényt hoztál, reményt, boldogságot, akkor már megérte élni.

Csodálatos élmény volt Norberttel beszélgetni, és ezúton is köszönjük neki a lehetőséget! Nemcsak munkájának hátterébe, de iskolánk csodálatos múltjába is bevezetett minket. Ez az interjú a Madách Imre Gimnázium 140. évfordulójára készült, és mint hallhattuk, ebből a rengeteg évből a legtöbb idő pozitív emlékekkel és meghatározó élményekkel teli, amelyek egy életen át elkísérik az ide járó diákokat. Ez pedig véleményünk szerint sosem fog változni.

Az interjút készítették: KUHÁR LINDA és GROSSER FANNI, 11.e osztály

Toman Helka rajza (9.a)

MESÉL A MŰLT...

SZÜCS ATTILA: MADÁCH BARÁTI KÖR

VOLT EGYSZER EGY BARÁTI KÖR

ELŐZMÉNYEK

Mindenkinek az életében vannak olyan pillanatok, amikor tudja, hogy az a pillanat belekerül a történelembe. (Gagarin, Holdra-szállás, New York 9/11). Tudjuk, hol voltunk ekkor és mit csináltunk. Aztán vannak személyes élmények, amelyeknek idejét fontosságuk miatt tartjuk számon. (esküvő, születés, halál). Végül – ha szerencsénk van – vannak pillanatok, amikor azt érezzük meg, hogy bennünk változott meg örökre valami.

1967-ben kezdtem a Madách Gimnáziumban, és mindjárt az első hónapban egy barátommal elkéztünk egy gyülekezőről. Az osztályfőnök akkor egy hónapig reggel 7-re parancsolt minket az iskolába és ezt Annuska, a portás mindig ellenőrizte.

Fél-háromnegyed órát ücsörögtünk „tettetársammal”, Vincével a földszinti folyosón a portásfülke mellett, és én akkor azt éreztem, hogy az üres épület az enyém. Csak az enyém. Minden: az egész iskola, a lépcsőház, a falak az udvar. (Persze, azután rájöttünk, milyen jó lehet ebben a csöndben tanulni, leckét írni, (egymásról másolni) vagy amőbát játszani.

Ez az „enyém-érzés” azóta sem hunyt ki bennem. Minden életrajzom, vagy 30 évig, az adatok után így folytatódott: „a Madách Imre Gimnáziumba jártam. 1971-ben itt érettségiztem”. Ez volt az én iskolám. Ennek az iskolának a múltja, jelene és jövője mindig érdekelt. Később tudtam meg, hogy mások is így éreznek az iskola iránt és az érettségi után bennük is, bennem is megmaradt ez az érzés.

Rendszeresen visszajártam. Még évek múlva is tudták a konyhán, hogy „spenótfüggő” vagyok. Amikor belátogattam és spenót volt, mindig meghívtak a menzára.

A HAGYOMÁNY

Tudtam, hogy nyitott szellemű iskolába járok, nagyszerű és nagy tudású emberek tanítanak és tiszteltem őket akkor is, ha tantárgyuk nem volt a kedvencem. Megismertem a múlt hagyományait. A sok újító kezdeményezést tudtam az önképző körrel, az énekkarról, a segélyző körrel, stb.

Tudtam az iskola polgári és liberális gondolkodású múltjáról, hogy középosztálybelieket és egyes kisebbségeket felülreprezentál. Tudtam, hogy humán irányultságú, és voltak sajnos szélsőséges korszakai is.

Néhány dolog azonban állandó

- a szabadelvű, elfogadó értékrend,
- nagy tudású tanárok,
- a régi diákok kötődése,
- a kezdeményezőkézség,
- a Barcsay, majd a Madách név presztízse.

Bár sok osztályban ott volt a falon a szokásos Madách-idézet „Ember küzdj, és bízva bízál”, engem mégis az ragadott meg, ami alapján a tanári kar 1921-ben a Madách Imre nevet választotta:

*„Én társaságot kívánok helyette,
Mely véd, nem büntet, buzdít, nem riaszt,
Közös erővel összeműködik...”*

Ismertem az 1945 utáni hagyományokat is: a Thália Stúdiót, a Pinceklubot, ahová írók, költők, művészek jöttek el. Az újra meg újra elinduló Madách Híradót, melyet később magam is szerkesztettem.

A TÁRSAK

Legyen az első mondat tisztelgés azok előtt, akiknek nevét ebben az írásban kifelejttem.

Az Alma Mater-ért való cselekvés mindig része volt az életemnek. Mindent bevállaltam: pincefestést, pingpong-szakosztályt, focikupát, gólyatábort.

Az igazi lehetőség akkor jött el, amikor általam szeretett és tisztelt tanárom Varga Jánosné, Ibi néni lett az igazgató. Sokunk számára meghatározó személyiség volt. Bár három osztályfőnököt „nyűttünk el” a négy év alatt, ő végig tanított minket és bátran lehetett hozzá fordulni. Ő oltotta belém a színház és a film szeretetét. Személye, és Hárspatakiné Dékány Veronika osztályfőnökünk stabil kapcsolatot biztosított a régi iskolával.

Az 1980-as évek végén megmozdult valami. Mintha mindenki aktívabb lett volna. Lehetőség nyílt az öntevékenységre is. Ibi néni ebben is nagyszerű társ volt. Kezdeményező és segítőkész. Osztályom, a '71-ben érettségizett 4.D. akkor már több, mint 15 éve minden évben tartott osztálytalálkozót. A kerek évfordulókat többnapos hétvégi kiruccanásokkal „ünnepeleltük”. Még gyerekeinknek is szerveztünk közös tábort a Szigetközben.

Amennyire tudom, jó pár másik társaság is hasonlóan összetartó és aktív volt. Tudtunk egymásról.

A történelem néha szinte ismétli önmagát. Ahogy az iskola megalapításához 1881-ben, az ifjúsági önképző körökhöz az 1920-as években, úgy 1988-ban is kellett egy kis hátszél a megalakuláshoz. A Madách Imre Gimnázium Baráti Körének létrehozása az amatőr-, és hobbi-körökhöz hasonlóan a Hazafias Népfront keretei között történhetett meg.

Több oldalról is kaptunk hideget-meleget. Az egyik rádióinterjúban azt firtatták, minek nekünk a Hazafias Népfront, a másikban meg azt, hogy nem protekciózásra használják-e az öregdiákok a Baráti Kört.

Mi azért komolyan vettük az ügyet. Ibi néni sok információval segített, és nagy szervezőmunkát végzett. Támaszkodhattunk az 1964-es, az iskola által szervezett, Öregdiák-találkozó tapasztalataira. Kincset értek a majd' 100 évnyi évkönyvek, és a sok segítőkész önként jelentkező.

A NAGY NAP

1987 végén, egyéves előkészítés után úgy gondoltuk, eljött a nagy nap: megalakítjuk a Madách Imre Gimnázium Baráti Körét. Ibi néni javasolta, hogy 1988. január 21-ére, Madách Imre születésének 165. évfordulójára időzítsük az eseményt.

Zsúfolásig megtelt a díszterem. Közel kétszázan vették át a tagságról szóló igazolványokat és befizették az első tagdíjakat (ez akkor igazán nem volt egy szokásos eljárás). Érdekeség, hogy az igazolványon Madách arcképe az ismerttel ellentétben a másik oldalra néz, hiszen az ábra, mely nem az akkori Madách-jelvényről készült, tükörképe lett a hagyományos Madách-portrénak. A megalakulás nagyszerűen sikerült. Ma úgy mondanánk, celebek kerültek az elnökségbe, én inkább úgy fogalmaznék: kiemelkedő személyiségek. Díszelnöke Gedeon Pál, külpolitikai újságíró, a Népszava főszerkesztő-helyettese, ügyvezető elnöke Lédeczi Oszkár, a Híradástechnikai Gépgyár vezérigazgatója, társelnökök: Ember Győző, történész, akadémikus, Lehel György, karmester, és Lengyel György, rendező. Az elnökség tagjai voltak még: Pesta László, az országgyűlés korelnöke, Tabi László, író és Vámos Tibor, Széchenyi-díjas akadémikus. Az elnökség megbízásából a Baráti Kör OTP-bankszámlája fölött Varga Jánosné, igazgatónak és Szűcs Attilának, a Baráti Kör titkáranak volt intézkedési joga.

AMIT CSINÁLTUNK

A létszám rohamosan bővült. A tagnyilvántartás kb. 400 egykori madáchos adatait tartalmazta. Volt 27 olyan Baráti Köri tag is, aki csak hallott róla, és úgy érezte, barátai vagy rokonai kapcsán, hogy jó lenne ide tartozni. (Így került tagjaink közé egy rendezvény után pl. Vitray Tamás).

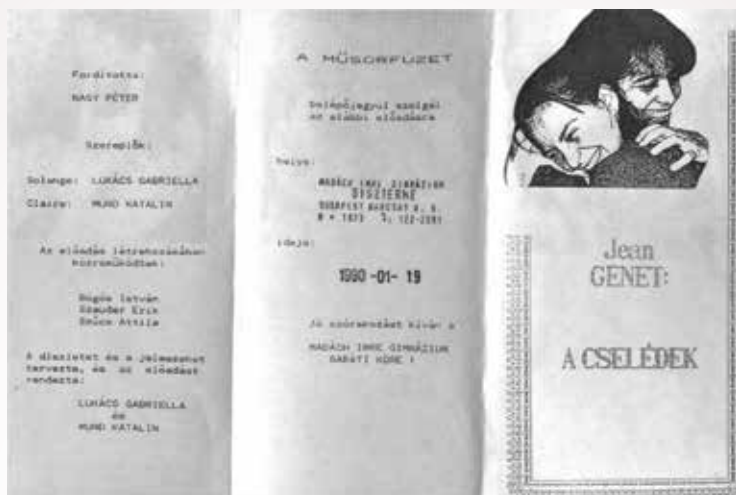
Az osztálytalálkozók mindig fontosak voltak. A Baráti Kör mindig segített, hogy a régebbi évfolyamok osztálytársai, vagy a nagyon régiek évfolyamtársai találkozzanak tarthassanak. Az Antarktisz kivéve minden kontinensről jöttek az egykori barcsaysok, madáchosok, mintegy 20 országból. Sokszor eljöttek már nem aktív tanárok, akik még mindig tudták az egykori tanítványok neveit, vagy egy-egy intő történetét. Ma már sajnálom, hogy nem kerekedett ebből egy nagyobb anekdotagyűjtemény.

Aktív volt a Baráti Kör, a gólyatáborok megszervezésében is. Ezek a tematikus táborok egy-egy történelmi korszakra felépülve (görög, római, hun stb.) ismertették meg a leendő gimnazistákat egymással, az iskola szellemiségével és a tanárokkal. Minden év augusztusában ízelhették meg először, milyen lesz az a négy év, amiről csak később derül ki, hogy talán a legfontosabb volt az életükben. A szervezésben különösen a nemrég végzett madáchosok vállaltak kiemelkedő szerepet: László Endre Márton, Kocsis Csaba, Förszter Anita és sokan mások.

Megemlékeztünk tanárokról, nagy tudásúakról és „csak” rajongásig szeretettekről. Egyes osztályok az elhunytak emlékére táblát helyeztek el az iskola falán.

1956 után hagyománya lett az iskolai színjátszásnak. Kiemelkedő szerepe volt Lengyel György híres amatőr Az ember tragédiája előadásának. Az 1960-as évek végére a Thália Stúdió minden osztályban megmozgatta a színjátszani kívánó diákokat. Példaképeink voltak: Lengyel György, Polgár László, Bacsó Péter, Szinetár Miklós. Kortársaink közül többek között: Gálvölgyi János, Verebes István, Pitti Katalin, Koltai Róbert, Csongrádi Kata. Az utánunk lévő korosztályból pedig pl. Bíró Kriszta, Madarász Éva, Honti György. Sokan közülük zsűritagságot is vállaltak az évenkénti Madách-napi amatőr színjátszó fesztiválokon. Érdekeség, hogy zsűritag volt Kerekes József, a Vígszínház tagja is, akit annak idején nem vettek fel a Madách Gimnáziumba.

A Baráti Kör pályázatot is nyert, melynek eredményeképpen Jean Genet: A cselédek című színdarabjának videóadaptációját tudtuk megvalósítani. A produkció bemutatásra került a Baráti Kör közgyűlésén.

A kortárs könnyűzenét mindig a fiatalok szerették. A „nagy generáció” a „kis generáció” és az akkori gimnazisták létrehozták az Oldies 'n' Goldies Rock &Roll Klubot. Gallai Péter (Piramis) és Tózsér Attila (R-GO) neve kötődik ehhez a kezdeményezéshez.

1990 UTÁN

Ahogy Ibi néni fogalmazott: „a szabadság káosza” döntő változásokat indított el. A jogi-társadalmi háttér, és annak intézményrendszere rohamléptekkel számolódt fel. Az óriási terepet kapó egyéni ambíciók háttérbe szorították a közösségi kezdeményezéseket. A 90-es évek elején már nem volt olyan sok embernek fontos a Baráti Kör, mint 1988-ban. A taglétszám drasztikusan csökkent. A tagdíjbevétel harmadára esett vissza. A célok természetesen megmaradtak, és újak is születtek. Sokakban még megvolt az iskola iránti szeretet és elkötelezettség.

A Baráti Kör ekkor segítette Véghelyi József igazgató úr A Madách Gimnázium története című könyvének terjesztését.

A sport területén lételalát volt a fordított napon megtartott tanár – diák - öregdiák kispályás focibajnokság.

A Baráti Kör azonban formailag nem felelt meg a kor követelményeinek. Új szakaszt kellett kezdeni.

1991. május 24-én a közgyűlés az alapítványi formát választotta. 1991. október 1-ig mindenki választhatott, hogy alapítóként kíván-e részt venni az alapítvány létrehozásában. Utána már csak támogatói tagként lehetett az alapítványhoz csatlakozni. Ezzel a tagság jelentős része elveszett. A Baráti Kör korábbi formájában jogilag megszűnt. Az új alapító okiratot Szűcs Attila terjesztette a közgyűlés elé és azt egyhangúlag elfogadták. A három fős kuratórium elnöke Varga Jánosné igazgató, tagjai Szűcs Attila, a korábbi Baráti Köri titkár és Lédeczi Oszkár, korábbi ügyvezető elnök lettek.

Az alapítványi forma azonban nem vált be. A mecénatúra Magyarországon nem alakult ki. Támogatásért az alapítvány nem tudott reklámértéket adni, „egyéb” kompenzációtól pedig etikai okokból elzárkózott.

Még néhány évig csökkenő aktivitással folyt az élet. Egyre több gondot okozott a könyvelés, az adminisztráció, a jogszabályok és pályázatok követése. A lassú elhalás utolsó mozzanataként a bankszámla felett rendelkezők az Alapítvány vagyonát a Madách Gimnázium Őszikék Alapítványába tették át, amit az idős, már nem aktív tanárok segélyezésére fordítottak. Ez volt az egyetlen, erkölcsileg elfogadható és jogilag szabályos megoldás. Egyidejűleg az Alapítvány jogi felszámolása is megindult.

AMI MARADT

Megmaradt egy legendás kezdeményezés emléke, amely néhány évvel megelőzte korát. Bár nem találta meg helyét és finanszírozását, de a rendszerváltás után is példa volt arra, hogy mindig van lehetőség új és újabb dolgok kezdeményezésére.

Az akkori „összeműködők” többsége tartja a kapcsolatot egymással és az iskolával. Ha az életben véletlenül összetalálkozunk nem kell megkérdezni: „Honnan is ismerlek?”. Tudjuk. Mi voltunk azok a madáchosok.

A politikai megosztottság baráti társaságokat, együtt érettségiző osztályokat, a Baráti Kör egykori tagjait is széjjelszakította.

De az iskolában fenntartott kapcsolat még mindig szül kezdeményezéseket. Mészáros Csaba igazgató úr ugyanolyan nyitott az öregdiákok felé, mint elődjei.

Jó példa, hogy az én színházam, a Játékszín is foglalkoztatja a madáchos diákokat, közösségi munkában, mint jegyszedőket. Az igazgató úr és a tanári kar néhány tagja rendkívül segítőkészen állt kezdeményezésemhez.

Úgy tudom, más öregdiákok is építenek ki hasonló kapcsolatokat.

Talán másokat is érdekel az iskola régi története. Az előzmények között rábukkannak a Baráti Körre. Támad egy új XXI. századi ötletük, és elkezdenek valamit azért, hogy az Alma Mater az új és régi korosztályoknak is Tápláló Édesanyja maradjon.

Ezt a történetet majd valaki más meséli el.

Budapest, 2021. február 17.

SZÜCS ATTILA

MESÉL A JELEN...

(DIÁKPOLGÁRMESTEREK ÍRÁSA)

SZEPESI MÁTÉ–AZBEJ THEODOR

volt diákpolgármesterek összegzése az elmúlt időszakról

A Madách Imre Gimnázium közel másfél évszázados történelme során többször is megmutatta, hogy milyen összetartó, erős és tevékeny közösséggel rendelkezik. Ahhoz, hogy ez megvalósulhasson, az intézmény mindenkori vezetősége biztosított alkotói teret a diákoknak azzal a céllal, hogy az ötleteiket megvalósíthassák, véleményüket szabadon elmondhassák és részt vehessenek az iskolai élet szervezésében. Ez a hagyomány ma is él, és ezt Ázbej Theodor és jómagam, Szepesi Máté, testközelből is tapasztalhattuk diákpolgármesterségünk ideje alatt.

2018 novemberében kezdtük meg pályafutásunkat diákpolgármesterként, miután a diákság a választások után nekünk szavazott bizalmat. Főbb céljaink közt szerepelt az iskolai kommunikáció fejlesztése, a diákönkormányzati munka hatékonyabbá tétele és gimnáziumunk történelmének első papírgyűjtése. Ezen irányvonalak mentén indultunk el, végeztük a munkánkat, és végső soron sikerrel jártunk.

A diákönkormányzat működését az alapjaitól változtattuk meg: elsőnek négy munkacsoportot hoztunk létre, amelyek a social media, a rádió, a sport és szabadidő, valamint a kultúra köré szerveződtek, majd ezt a fotós és videós munkacsoporttal egészítettük ki. Mindegyik munkacsoportba a választott osztályképviselők jelentkezhettek, így a továbbiakban rájuk is fontos feladat hárult: az iskola közösségi életének aktív szervezése.

Azonban a legnagyobb feladat még mindig hátra volt. Az iskolai kommunikáció fejlesztését két platformon képzeltük el: egy populáris közösségi médiafelületen és az iskola rádióján keresztül. Ennek a felelőse a diákönkormányzaton belül létrehozott social media és rádiós munkacsoport lett. Az első előrelépés a „MIGDiák” megszületése volt, amely az Instagram nevezetű közösségi médiafelületen keresztül érhető el ma is. Legfontosabb eleme a diákokból álló, kezdetben 5 tagú szerkesztőségi csapat volt, akik a vezetőségtől és a tanároktól kapott információkat osztották meg a hallgatósággal. Az oldal privát üzemmódban működik azóta is, és csak azok kapnak hozzáférést az oldalhoz, akik az iskolai jelenlegi vagy volt diákjai, illetve a tanári kar és a vezetőség tagjai. A MIGDiák nemcsak az információk továbbításában segített, hanem azoknak a programok dokumentálásában is, amelyeknek néha aktív résztvevője is volt. Jó példa erre az iskolai farsang, ahol a jelmezverseny győztesét a diákok ezen a felületen keresztül választhatták ki. Az információáramlás gördülékenyebbé tételének utolsó elemeként pedig létrehoztuk a Migpercek nevezetű rádiós műsort, ami minden csütörtökön a 10 órás szünetben szólalt meg, és az iskolai élet aktuális információit osztotta meg a diáksággal.

Ígéretünkhöz híven a tanév utolsó heteiben megszerveztük az iskola első CD- és papírgyűjtését. A főként diákokból álló szervezői csapat a logisztikai feladatok szervezésével foglalkozott, a lebonyolításban pedig önkéntes diákok vettek részt. Az osztályok külön-külön versenyben álltak egymással, mivel a győztes nyerevénye egy plusz szabadnap volt, amivel az osztálykirándulás időtartamát lehetett meghosszabbítani. A versenyhelyzetnek és az iskolai vezetőségnek hála az akcióból körülbelül 120.000 Ft folyt be a diákönkormányzat kasszájába, amit az iskola fejlesztésére lehetett fordítani.

A három fő ígéretünk mellett párbeszédet kezdeményeztünk a történelem kisérlettség lebonyolításának változtatása érdekében, és az Európai Parlamenti választások előtt egy kisebb kampány szervezésével ösztönöztük választókorú diáktársainkat, hogy éljenek a szavazati jogukkal. A mi kezdeményezésünknek köszönhetően született meg a jövődöbéli madáchosok szüleinek szóló körbevezetős segédanyag, sportbajnokságot szerveztünk az iskola testnevelő tanárainak segítségével, kampányoltunk a használt akku-telefon-elem gyűjtése mellett, és a Madách-napon és a ballagáson is szólhattunk diáktársainkhoz.

Munkánk során csodálatos élményekkel gazdagodtunk, rengeteg segítőkész tanár és diák és egy összetartó közösség állt mellettünk. Azonban mindez nem valósulhatott volna meg, ha az iskola vezetősége, külön kiemelve Mészáros Csaba igazgató urat és Tátrai Tímea igazgatóhelyettes asszonyt, nem adnak teret annak az önállóságnak, amivel ez alatt az egy év alatt a fent említett programokat kezdeményezhettük és kivitelezhettük. Számos egyeztetés, közös gondolkodás és ötletelés, valamint a jövő Madáchának tervezése jellemezte az együtt töltött időnket. Nem tudunk eléggé hálásak lenni azért, hogy ez alatt az egy év alatt mennyi mindent megvalósíthattunk a támogatásukkal, és mennyi mindent tanulhattunk magunk is ebből a tevékeny időszakból.

Ami megvalósult:

- munkacsoportok megszületése + fotós-videós munkacsoport – Migdiák megszületése, gerillamarketing, programok: osztály élete (minden osztály hete)
- farsang a Migdiák segítségével, Ati-kupon
- Migpercek megszületése
- sportbajnokságok (tollas, méta is)
- EU parlamenti választás kampány (május 26.)
- papír- és CD-gyűjtés: önkéntesek, biztosok, tanárok, szülők, könyvtár + győztes +1 nap osztálykirándulás, papírgyűjtési füzet
- töri kisérlettségi
- beszédek: Madách-nap, ballagás
- körebevezetős anyag
- elem-, használt akku-, telógyűjtés

Ami nem:

- volt diákpolgármesterek büszkeségfala
- Ökonap

SZEPESI MÁTÉ

VÁLOGATÁS AZ ELMÚLT ÖT ÉV ESEMÉNYEIBŐL

***J**skolánk egyik vonzereje – szakmai színvonalán túl – az a gazdag kulturális és szakmai programokból álló választék, amelyben minden diákunk megtalálhatja azt a területet, ahol legjobban kibontakoztathatja a benne rejlő tehetségeket. Ha az elmúlt öt éves ciklusról készült programválogatónkat átlapozza a kedves Olvasó, maga is meggyőződhet ennek az állításának az igazságáról...*

HÉTKÖZNAPOK ÉS ÜNNEPNAPOK A BIOLÓGIA–KÉMIA–FÖLDRAJZ MUNKAKÖZÖSSÉG ÉLETÉBEN

Egy-egy tanév végén mindig megkérdezzük tanulóinkat: mi volt a legemlékezetesebb számukra a biológia órákon, mire emlékeznek vissza az órán kívüli programokból?

A 10. évfolyamnál első helyen a halboncolás áll, és ezt még végzősként is szívesen emlegetik. Fakultációsaink nagy kedvence a terepgyakorlat, amire mindig egy-egy kellemes őszi hétvégét sikerül választanunk. Az utóbbi években a biológia, kémia 11. és 12. évfolyam fakultációs csoportjai mellé a tizedikes „kisfakultációsok” is csatlakoztak. A terepgyakorlatok célja, hogy a tanórán tanult ismerteket kivigyük a természetbe, fejlesszük tanulóink látásmódját, növeljük fogékonyságukat a természet értékei iránt. Új színfoltként az Erdőmentők Alapítvánnyal együttműködve helyszíni víz- és talajmintavétel után a kisfakultációsokkal a mintákat iskolánk laboratóriumában ki is elemezzük.

Gimnáziumunkban hagyomány, hogy a projekthét keretében többféle programot szervezünk tanítványainknak. Az elmúlt öt évben többször is lehetőségünk volt eljutni a Fűvészkertbe, a Biológiai és Paleontológiai Múzeumba, végzős fakultációsainkkal az Anatómiai Múzeumba.

2019 a periódusos rendszer éve is volt. A meghirdetett programra iskolánk egy „élő periódusos rendszerrel” nevezett be a projekthéten elkészített tablók felhasználásával.

*Terepgyakorlat
a dolomit-sziklagyepen*

A Fűvészkertben

Periódusos rendszer MIG udvarán

Szoros kapcsolatot ápolunk az ELTE Természettudományi Karával. Az elmúlt években több továbbképzésükre is eljutottunk (mikrobiológia, evolúciós játékok). Rendszeresen látogatjuk az Élő Adás című, a középiskolás diákok számára meghirdetett előadásait, a Kutatók éjszakájára készített programjaikat. Néhány diákunk az ELTE mentorprogramjába is bekapcsolódott, részese lehetett az ott végzett kutatómunkának. A 2020-ban végzett biológia fakultációkkal az MTA TTK Enzimológiai Intézetébe is eljutottunk, bepillantást nyertek egy molekuláris genetika laboratórium életébe.

A kémia és a fizika szoros kapcsolatát tükrözi, hogy két évente fakultációs diákjaink számára megszervezzük a CERN részecskegyorsítójának megtekintését, illetve minden második évben a Paksi Atomerőműbe látogatunk el.

A tavaszi terepgyakorlat helyszíné az erdei iskola. Munkaközösségünk változatos programokat kínál tantárgyaink iránt érdeklődő diákjainak. Tanulóink növénytani és ökológiai ismereteinek bővítése mellett olyan kémiai kísérletek bemutatására is sort keríthetünk, amire tantermi keretek között kevesebb lehetőségünk van. A helyszín adta lehetőségekkel is élni szoktunk. Voltunk már borászatban, kerámiagyárban, sőt idegenforgalmi ismereteik is bővíthettek projektmunkák keretében.

Paksi erőmű látogatása

„TURIZMUSFÖLDRAJZ TOKAJ-HEGYALJÁN”

Az erdei iskola alkalmával 10-11. osztályos diákok aktív részvételével szerveztük és valósítottuk meg háromnapos programsorozatot. Ennek keretében a 2002 óta világörökségi címet viselő Tokaj-Hegyalja kultúrtörténeti, gasztronómiai és természetföldrajzi idegenforgalmával ismerkedtek tanulóink.

A program tanulói „dokumentációja”

Megyer-hegyi tengerszem: A víztükrökhöz vezető szurdokbejáratnál

*Sárospataki Református Kollégium:
A Nagykönyvtár megtekintése előtt*

*Sárospataki Református Kollégium:
Az Iskolamúzeumban*

A főbb helyszínek és események a következők voltak: Sárospatakon a Református Kollégium Nagykönyvtárát és az Iskolamúzeumot, Tolcsván a Bormúzeumot és a történelmi borvidék egy riolittufába vájt pincéjét látogattuk meg. Valamint részt vettünk egy Megyer-hegyi gyalogtúrán, amely során a Malomkő-tanösvényen haladva felkerestük, és körbejártuk a „Tengerszem” elnevezésű egykori malomkőbányát.

MŰVÉSZET ÉS INFORMATIKA EGY STEAM TANTÁRGYBAN, A MŰVÉSZETI SÁV KERETÉBEN

ILOSVAY ZSUZSANNA TANÁRNŐ PROJEKTJE

1. ábra: Mi a STEAM?

STEAM a MIG-ben

A reál tudományok válsága komoly kutatásokra ösztönzi a tudósokat nemzetközi szinten is. Napjaink egyik vezető kutatási területe a STEAM (S-Science, természettudomány, T-Technology, technológia, E-Engineering, műszaki tudományok, A-Art, művészetek, M-Mathematics, matematika) pedagógia (1. ábra).

Iskolánkban országos szinten is kiemelkedő a humán tárgyak oktatásának színvonala. Vajon milyen lehetőségeket rejt a zene, a képzőművészet, a tánc és dráma, az irodalom, a nyelvészet, az idegen nyelvek módszertana a reál tudományok területén?

Néhány kolléga úttörő kezdeményezéssel állt elő, és az aktualitásokhoz kapcsolódóan a művészetek és fizika határterületét megcélzó projekteket szervezett:

- 2018-ban a 2017-es fizika Nobel-díj (a gravitációs hullámok felfedezése, a LIGO kísérlet) apropóján kreatív megoldásokra hívta el a tanulókat „A gravitáció az alkotóké is!” projektben.
- 2019-ben 130 éves szolgálata után az utolsó eredeti SI etalon, „Le Grand K” is nyugdíjba vonult: a Watt/Kibble mérleg adja meg ma már a kilogramm legpontosabb definícióját. Az „Etalon búcsú”- projektben dolgozhattuk fel a témát.

Ebben a kreatív-alkotó közegben fogalmazódott meg a Média-2 tantárgy alapkonceptiója is.

Média-2 tantárgy a MIG-ben

Fő motivációs tényező, hogy „valódi dolgot” aktívan készítünk: az iskola honlapjának megújítása és gondozása a központi téma.

A tanmenet alapját a mindennapi iskolai eseményekről történő beszámolók jelentik, melynek keretében fényképeket és videófelveteleket készítünk és szerkesztünk, honlapokat és internetes tartalmakat tervezünk, szerkesztünk és kivitelezünk.

A honlap mutatja, hogy a diákok milyen színvonalas eredményeket tudnak elérni, ha tanáraik szakértő vezetésével és segítségével dolgoznak: a diákok ötletei alapján bemutatjuk a nevelőtestületet, közzé tesszük a hivatalos dokumentumokat, megjelenítjük a híreket, tudósítunk az iskolai élet széles spektrumáról.

A diákok „sway készítő kurzus” -ként említik a tantárgyat. A sway-k az információtechnológia legújabb eszközei. Leginkább „web-ppt” -ként definiálhatjuk őket. Előnyük, hogy platform-függetlenek: személyi számítógépeken, laptopokon, tableteken, okos telefonokon is megjeleníthetők. A sway-k egy idővonal mentén rendeződnek a honlapunkon:

2. ábra: Az újjászületett honlap

3. ábra: Sway-k egy idővonalra „felfűzve”

A sway-nek tükröznie kell az eseményt jellemző információk mellett annak atmoszféráját is. A tanulóknak meg kell tanulniuk csoportban együttműködni, így fontos képességeik fejlődnek: kollaboratív, manuális, stilizáló, rendszerező, művészi, szociális, szisztematikus, idegen nyelvi, és még sok más.

Az első csoport (akik már érettségiztek) egy „pilot” programban nagyszerű értéket teremtett: megalapozott egy igen magas színvonalú munkát. A következő csoport (idén 12-esek) munkája során a tantárgy kompetenciafejlesztő elemeit szakdidaktikai mérésel vizsgáljuk felhasználva a Microsoft Office nyújtotta lehetőségeket. A tantárgy diákjaink körében népszerű, a szabadon választható művészeti sáv keretben már a harmadik csoport is dolgozik.

MATEMATIKA JAMBORI

Sok ember számára a matematika egy mumus, egy olyan tantárgy, amelyet nem lehet megtanulni, és amelyben biztosan nem érhet el sikereket. Sajnos tanárként sokszor tapasztalom, hogy a gyerekek félnek attól, hogy hibásan oldanak meg egy feladatot, és hogy sokan szorongásokkal vannak tele, ha a matematikára gondolnak.

Iskolánk matematika munkaközössége szerette volna megmutatni a matematika szép oldalát. Éreztetni, hogy milyen örömet okozhat, ha rájön valaki egy furmányos feladat megoldására.

Felmerült az ötlet, hogy rendezzünk egy olyan versenyt, amely egyaránt örömet okoz kisebbeknek és nagyobbaknak, illetve azoknak is, akik kevésbé sikeresek a tananyag tanulása közben, de szívesen oldanak meg vicces, logikai feladatokat. Volt kollegánk, Szentmiklósi Kinga vetette fel az ötletet, hogy rendezzünk egy jamborit (így nevezte). Az ötlet lényege az volt, hogy egy délután gyűljünk össze a tornateremben, a gyerekek alakítsanak 3-4 fős csapatokat, osztálytól, évfolyamtól függetlenül.

Olyan feladatokat adjunk nekik, amelyeket közösen gondolkodva tudnak kitalálni, és maga a játék, a gondolkodás öröme maradandó lesz számukra. A verseny szervezése közben a matematika munkaközösség tagjairól sorra kiderült, hogy milyen „matematikai szenvedélye” van a tananyagon kívül, milyen logikai fejtörőket szeret megoldani. Így volt, aki a tanagramra esküdött, volt aki gyufás rejtvényeket hozott, én például a piccross nevű színezős játékkal álltam elő évről évre. A polcra lekerültek a tanítás alatt alig használt logikai és szórakoztatóbb feladatokat tartalmazó könyvek, munkalapok.

A verseny mindig nagyon családias és vidám hangulatban zajlik, ahol a diákok agymunkájatkisebb csokoládék is segítik. A versenyen minden matematikatanár intenzíven vesz részt, jelenlétünkkel támogatva saját tanítványainkat is. A verseny közben rögtön pontozunk, így a délután mindig az eredményhirdetéssel ér véget.

Az idei évben a járvány nekünk is fejtörést okozott. Hogyan tudnánk megtartani a szokásos versenyünket úgy, hogy ne veszélyeztessük senki egészségét, de jól érezzük magunkat. Ez az év iskolánk 140. tanéve, így a matematika-versenyt is ennek büvöletében szerettük volna megrendezni. A munkaközösség végül a gyerekorunkat idéző akadályverseny megrendezésére vállalkozott. A gyerekeknek menetlevelet kellett készíteniük, minden állomás kapott egy nevet, Madách Imre Az ember tragédiájának valamelyik színét. A csapatok így minden állomáson megadott idő alatt oldották meg a feladatokat, mindenhol egy lelkes tanár mondta el, hogy mi a teendő. Nem maradtak el a szokásos kirakós, rajzolás, gondolkodós példák, és az elmúlt két évhez hasonlóan készült a neten megoldható teszt is. Nekem személyesen tényleg kicsit nosztalgikus volt ez az akadályverseny, de úgy láttam, hogy a gyerekek, akiknek talán már nem volt ilyenmiben része, nagyon élvezték a London, Párizs és más helyszínek közötti rohangelő délutánt, amelyben az állomások váltását a faliújság mellett lévő harang meghúzása tette felejthetetlené.

Azt gondolom, az elmúlt évek alatt a jambori nélkülözhetetlen részévé vált iskolánknak. Remélem, még sok évig tudjuk felkelteni a gyerekek érdeklődését, és megmutatni nekik a matematika vidám oldalát.

TALYIGÁS ANIKÓ

VIII. LOGIKAI CSAPATVERSENY

Idén immár nyolcadik alkalommal, a matematika-fizika-informatika munkaközösség közbenjárásával megrendezésre kerülő logikai akadályversenyünk a fennálló helyzetben túl több szempontból is rendhagyóra sikeredett. Iskolánk – az idei tanévben – fennállásának 140. évfordulóját ünnepli, melynek fényében a verseny fő témája névadónk legismertebb műve, *Az ember tragédiája* köré körvonalazódott.

Az igazi megmérettetés előtti napokban három-, négyfős csapataink első megbízatása saját menetleveleik személyre szabása volt, melyet a korábban említett remekmű kellett, hogy ihlessen.

Minden csapat izgatottan várta a próbatétel napját: nem tudhatták diákjaink, mire számítsanak a jelenlegi körülmények közepette. A termék magukra öltötték *Az ember tragédiája* varázslatos utazásának egy-egy színterét, minden tanár elfoglalta a helyét, mind a 16 csapat felkészült, a hangulat a tetőfokára hágott. Majd egyszer csak megszólalt a harang, és kezdetét vette a kaland... Ez jelezte a logikai futam elejét és végét. Egyesek megálltak feladatmegoldásuk közben egy-egy kép erejéig, míg mások elszántan folytatták a nehezebbnél nehezebb feladatok megfejtését.

Bízva küzdők csapata

Tragikus Gizmók csapata

Pallérozott Prágaiak csapata

Idővel megérett a munka gyümölcse, lássuk a végeredményt:

- 3. helyezett: Pallérozott Prágaiak csapata: Berethalmi Áron 11.d, Góhr Barnabás 11.e, Kovács Máté 11.e
- 2. helyezett: Tragikus Gizmók csapata: Kisházy Míra 10.b, Nógrádi Sára 10.b, Tankovics Réka 10.b
- 1. helyezett: Bízva küzdők csapata : Csibi Viktória 12.a, Marton Emese 12.a, Veress Hunor 12.b, Zsiborás Luca 12.a

EGY IFJÚ INFORMATIKUS: NÁZER LILI

Názer Lili: Ki is vagyok Én?

Názer Lili vagyok, a Madách Imre Gimnázium tanulója. Nagyon szeretek programozni, appokat fejleszteni vagy bármilyen technológiai eszközt/felület megtanulni és kipróbálni!

Hol és hogyan kezdtem?

Egy véletlen kapcsán csöppentem ebbe a világba, mert 9-10 éves voltam, amikor elfelejtett az édesanyám nyári táborra keresni az egyik szabad hétre és az egy robotika tábor volt, aki megsajnálta minket és azt mondta, hogy jöhetnek. Igazából ott döbbsentem rá, hogy ilyen is van és aztán már tudatosan mentem foglalkozásokra, először a Skoolhoz,

ami egy olyan non-profit szervezet, ami inkubátor programként működik, és olyan foglalkozásokon tudnak csak lányok részt venni, ahol megerősödnek és itt szereztem en is önbizalmat és itt ismertem meg az első mentoromat. Azt tudni kell rólam, hogy én 10 éve kezdtem vívni, ezért nagyon kompetitív típus vagyok és élvezem a versenyzést. Később a mentorom mutatta meg nekem, hogy ilyenek az IT világában is vannak, ami egyből megtetszett.

Mit tanultam eddig?

Az elején blokkos programnyelvekkel kezdtem, mint a Scratch és az MIT App Inventor. Majd kipróbáltam a Html-t, a Python-t. Az elmúlt évben főleg a Javát, a C++-t és a PowerAppset tanulom, de mellette nagyon érdekel a mesterséges intelligencia is! A programozás mellet még nagyon érdekel az online marketing és azt is elkezdtem tanulni, illetve volt és van is lehetőségem online marketingesként dolgozni.

Saját projektjeim:

Általában valamilyen társadalmi vagy szociális problémára szeretnék megoldást találni. Gyenge pontom az idősek segítése és az őket érintő problémák megoldása, de fontosnak tartom, hogy fellépjünk az ételpazarlás ellen, illetve foglalkozunk olyan témákkal, mint a szelektív hulladékgyűjtés vagy a klímaváltozás, mivel ez már abszolút az én generációm problémája lesz, mi ebben fogunk élni.

DailyTakeMe: Először 11 éves koromban fejlesztettem egy az első alkalmazásomat már a UPC Future Makers versenyére csináltam, nagyjából három-négy évvel ezelőtt. Ez a Daily Take Me applikáció, egy családszervező, időbeosztást lehetővé tévő alkalmazás, amelyen a családtagok láthatják, hogy mikor kinek hova kell mennie, ki megy a gyerekért az iskolába és hasonlók. Az applikációval megnyertem a UPC Future Makers Nagydíjat, majd kijutottam a dublini nemzetközi kiállításra a projektemmel. Két évvel később már én ültem a zsűriben, ami egy nagyon izgalmas feladat volt számomra.

Granny's Pills: Aztán fejlesztettem egy Granny's Pills nevű alkalmazást, ami egy virtuális gyógyszeres doboz, ezzel a lányok számára kiírt Technovation nevű versenyre neveztem be. A Granny's Pills segít, ha a nagymama, nagypapa elfelejtené bevenni a gyógyszereit. Be lehet állítani, hogy miből mikor mennyit kell bevenni, az app pedig küld egy emlékeztetőt, de úgy, hogy megjeleníti mellé az adott gyógyszer fotóját is, így elkerülhető, hogy véletlenül rossz tablettát vegyenek be. Emellett be lehet állítani egy családtag elérhetőségét is, aki szintén kap értesítést – akkor is, ha bevette a nagyit a gyógyszert, de akkor is, ha elfelejtette. Bekerültem az elődöntőbe, de sajnos az amerikai döntőn már nem lehettem ott.

SmilingTooth: Vizont ez nem vette el a kedvemet, egy évvel rá is beneveztem egy csapattal, a SmilingTooth nevű applikációval. Egy olyan alkalmazás, ami a kicsiknek segít a fogmosásban, játékos módon. A csapattal szintén az elődöntőig jutottunk.

CO-WITH: Az első karanténban, pedig az Edison Kids kihíváson indultunk kishúgommal közösen, aminek nagyon örültem, hogy egy csapatot alkottunk. A CO-WITH nevű applikációnk az azonos érdeklődési körrel rendelkező magányos időseket és az unatkozó gyereket köti össze. A kihívást meg is nyertük, aminek nagyon nagyon örültünk!

MIG APP: Illetve van egy applikációm, ami az iskolám részére készült, hogy megkönynyítse a diákok életét! Ehhez társul egy honlap a tanárok számára. Ilosvay Zsuzsanna tanárnő

és Farkas Viktor közreműködésével fejlesztettem a MIG APP-ot 2019-2020-ban. Ebben az évben Talyigás Anikó tanárnő szuper óráin vettem részt. A MIG APP minden madáchos diák számára elérhető. Megtalálható benne a csengetési rend, helyettesítések, órarendek, tanárok-elérhetőségeikkel és az iskola térképe. Nemrég, pedig Rikk János tanár úr által volt szerencsém részt venni, mint előadó a Kutatók Éjszakáján egy beszélgetésen. Itt mesélhettem a projektjeimről, eredményeimről és tapasztalataimról.

THÁLIA STÚDIÓ

A Nemzeti Színház ifjúsági programjai között fontos helyet foglal el az *Ádámok és Évák* ünnepe középiskolás játék. A Szolnoki Szigligeti Színház által évekkel ezelőtt indított kezdeményezés mára országos mozgalommá fejlődött. A Vidnyánszky Artilla vezette Nemzeti Színház hetedik éve adja át egy napra nagyszínpadát a diákszínjátszóknak. Idén a Magyar Kultúra Napját, január 22-én 19 órától, 247 budapesti és Budapest környéki diák 12 bibliai történet színpadi feldolgozásával ünnepli a Színház.

A Thália a programban negyedik alkalommal szerepelt. Darabjuk címe: Utolsó vacsora, Gecsemáné kert

FILM-TÉR

Több mint százan gyűltünk össze az Aulában a Filmtér rendezvényén, ahol Dancs István tanár úr média fakultációs diákjainak kisfilmjeit nézhettük meg.

Meghívott vendégeink volt madáchos diákok voltak, akik immár a filmszakmában dolgoznak. Egy rövid bemutatkozás után a nézők megtekinthették leendő művészeink egy-egy kiemelkedő alkotását is.

Eichner Hanna

Hajmási Péter

Harmat Gábor

Eichner Hanna 2009-ben érettségizett a Madáchban, és 2012-ben végzett az Eötvös Loránd Tudományegyetem filmelmélet-filmtörténet szakán. Videózással és filmezéssel foglalkozik, 2014-ben készítette a most bemutatott dokumentumfilmet, ami őt nő portréja. Az ELTE után interkulturális pszichológiát és pedagógiát tanult, mert érdekelték a szociális, társadalmi témák. Így rájött, hogy a film és az emberi életek ábrázolásának összekapcsolásával dokumentumfilmeket tud készíteni.

Hajmási Péter 2010-ben érettségizett, három évig a Budapesti Metropolitan Egyetemre, az akkori BKF-re járt operatőr szakra. Mester szakát a Színház- és Filmművészeti Egyetemen végzi, rendező szakon. Az itt bemutatott film, ami harmadik vizsgafilmje rendezőként, operatőre Galambos Eszter volt. Nem akarta, hogy műve történet központú legyen, hanem egy olyan motívumot keresett, amit a legkevesebb fogózkodó nélkül is értelmezni tud a néző. Korábbi vizsgafilmjeit kezd meg szeretni, visszanezi őket, de mindig van valami, amin változtatna. Levonta a következtetéseket és tanult belőlük. Műfaji filmek (mint amilyen ez is) készítését, felépítését nem tanítanak Magyarországon, és nincs is hagyománya. Így ez egy járatlanabb út, de ez érdekli őt jelenleg.

Harmat Gábor Dancs István média óráin kezdte művészi karrierjét, majd a Színház- és Filmművészeti Egyetem forgatókönyvíró-producer szakán tanult. Bemutatott filmjének címe Grimasz, melynek ötletét a londoni Erasmus programja során találta ki, és később Fekete Ádámmal, volt madáchos társával együtt ez alapján írták a forgatókönyvet. A film bemutatója 2012-ben a Gödörben volt, megszületését a NKA támogatta. A film szereplői között van Orosz Ákos, aki szintén iskolánk diákja volt.

A volt madáchos diákokat követően pedig a jelen médiás diákjainak filmjei következtek. Az alábbiakban a bemutatott filmek néhány pillanatképét és az alkotók beszámolóit tekinthetik meg.

Post it

„Ezt a videót tulajdonképpen második próbálkozásként csináltam egy média óra házi feladatként. Megvolt az alapötlet, és egyre csak nőtte és nőtte ki magát a koncepció. Aztán az elsöre felvett anyag lett egyben a végleges is, zene került alá, és kész lett a kis csodám (itt természetesen nem a videó csodás, hanem, hogy összmunkával alkottunk valamit), amire először voltam büszke. Hálás köszönet minden közreműködőnek.”

(Bányai Sára, Molnár Csenge, Korsós Jázmin, Varga Vivien)

Asystolia

„Az asystolia szó jelentése végső szívleállás (amikor a gép már nem csipog). A kisfilm egy kapcsolat végét szimbolizálja, ahogy az emberek elhagyják csillámló múltjukat. A sötét, sípolós jelenetek pedig az emlékképek. Ezért is ismétlődnek, hiszen az ember újra és újra átgondolja a történeteket előlről, hátulról. A készítés során adódtak problémák, például, hogy úgy gondoltam, egy nap alatt megtanulok vágni (valamiért nem ment), vagy hogy kutyatámadás ért minket a pusztán. Megérte.”

Varga Anna

Meglepi

„A Meglepetés (vagy „Meglepi”) címet viselő projektünk média órára készült. A feladat az volt, hogy csináljunk egy kisfilmet „Meglepetés” címmel. Az egész videó improvizatív jelleggel született meg. Az alap elképzelésünk a skizoid főszereplő volt. Az érzéseinkre hagyatkozva készítettük el a filmünket. Végül egész jól sikerült.”

Schnörch András Benedek - Markus Hannah

Heroin

„Kisfilmünk ihletét egy antikváriumban lelt könyv adta: T.P.: Heroin című műve. Sokan elolvastuk a könyvet, mindenki máshogy értelmezte, de tudtuk, hogy ezzel kezdeni kell valamit. Így jött az ötlet, amit ketten kezdtünk el megvalósítani, de több ötlet szüleménye.

Forgattunk egy szórakozóhely vécéjében is, ahol a film összköltségét jelentő 500 Ft-tal vettük rá a wc-s nénit, hogy Olivért (főszereplőnket) is engedje be a női részlegbe. Szerettük volna, ha mindenki maga értelmet az üzenetet, amely kimondásra is kerül a filmben: Mindenkinek megvan a maga heroinja.”

Teiter Sára és Makrányi Fanni

Poloska

„A Poloska egy félresikerült éjszaka történetét meséli el. A film sztorija és atmoszférája azt a belső feszültséget hivatott ábrázolni, amikor hiába akarod nagyon, hogy menjen, mert akkor sem megy. Pedig csak egy bogár zümmög túl hangosan.”

Csák Balázs

Idegen

„Az 'Idegen', rövid animációs film az elidegenedésről. A kisfilm kb. 700 képből áll, amelyek általam lettek megfestve, majd photoshoppal megszerkesztve.”

Takács Dorina

Gyűjtés

„A filmünk alapját több ötlet összegyűjtése adta. A képi világra helyezve a hangsúlyt próbáltunk meg erős atmoszférát teremteni, szorongással teli, kényelmetlen pillanatok. Problémát jelentett az idő hiánya, a technikai problémák, és képzetlenségünk a vágásban, ám végeredményben minden akadályt sikerült a magunk módján megugranunk. :)”

Zavodnyik Barnabás

Szabadság szerelem

„Az igazi bizalom ott kezdődik, hogy valaki kérdés nélkül beleül egy kád fekete vízbe – erre jutottam pár nappal a forgatás után a vágás közben. A film némasága volt eleinte a legnehezebb – mivel a szimbólumoknak nagyon egyértelmű módon kellett hatnia –, majd aztán ugyanez lett a legkönnyebb is az utómunkákban. Élmény volt a fényekkel és a perspektívákkal játszani, illetve olyan színésznőt választani és környezetet alkotni, akit/amit senki sem ismer, így semmiféle elvárása nincs a befogadónak vele szemben. A filmet kétszer vetítették le nagyobb közönség előtt, a legjobb élményem ezzel kapcsolatban, amikor láttam az embereken, hogy leesik nekik, értik, miről is szól a film – a konkrétizálásban pedig (szerintem) sokat segít a testfestős snittek – leadás előtti – utólagos hozzácsatolása.”

Szászvárosi Virág

Oblivion

„Az Oblivion című videoklip az ember és a természet kapcsolatát mutatja be. Az ihletet egy szívboncolós biológia órán kaptam, amikor teljesen tisztázódott bennem az a tény, hogy az ember mind a növény- és állatvilágot, mind az egész bolygó sorsát a kezében tartja. Talán van még időnk észbe kapni, és a Föld érdekében önzetlenül cselekedni. Köszönöm a szívét és minden kedves biosz órát Malatinszky Tanárnőnek!”

Takács Dorina

Gyász

Az emberiség gyászja, illetve patetikus szenvedése, a háttérben tejes kancsóval menetelő emberek a gyerekkort siratják, míg a kétméteres műanyag kuka a metró közepén köpködi

magából mindazt, ami valaha az emberi kapcsolatokat jelképezte. Többféle értelmezési mód: az emberi élet körforgása, Teremtő, itt vagyunk és kidobáljuk a tárgyainkat, melyek néhány embert felkavarnak, majd továbbállunk. Maga az emberi kapcsolatok gyásza, minden, ami jelképezte a viszonyokat, kötődéseket, a teljes letargia és kiábrándulás a jelenből, a nő, aki feladta élete értelmét, és materialista tárgyaitól megválva elhajtja lelke esszenciáját és vágyait is egyben.

Velev Milena

A filmes eseményünk végén tartott közönségszavazás eredménye alapján a *Heroin* és a *Poloska* bizonyult a legjobbnak. Ezúton is gratulálunk minden alkotónak, szereplőnek és közreműködőnek, továbbá köszönjük volt madáchos diákjainknak az együttléte.

A Sway-t Dorogi Dóra készítette. Közreműködött Dancs István tanár úr és Ilosvay Zsuzsanna tanárnő.

VÁRÓTEREM-BEMUTATÓ

– a Thália Stúdió bemutatója 2020 októberében –

Van egy hely. Sok-sok ember érkezik ide – sok-sok ember megy tovább innen. És... és vannak néhányan, akik itt élik életüket, ha az annak nevezhető.

Váróterem. Valahol Magyarország egy nevesincs településén – na, azért az Óperencián túl –, napjainkban, vagy a félmúltban? Vagy a féljövőben?

Idősek és fiatalok, gyerekek és tanárnőjük, párok, kiket összefűz a szerelem, párok, akiket a hazugság láncol egymáshoz. Bolyongók és helyben maradók, jók és rosszak – akik időnként szerepet cserélnek. Mint mi, egynehányan.

A kies magyar tájon szelíden gomolygó pálinkagőz, az értelem lángra lobbanni akaró szikrái, az eltemetett vágyak szabadulásra képes kétségbeesett kaparása az őket eltemető monoton földhalmi alól.

És egy férfi. Hosszú fekete kabátban, aki...

A többit nem mondom el. Jó lenne egyszer még eljátszani. Ha majd visszafelé forog az időnek kerete.

/Mert voltak sokan, nézőknek hívjuk őket, talán keresőknek vagy értőknek kéne. Hála nekik - működik a Thália, hála a Madáchnak: érezhető, fontosak vagyunk./ Telt házas előadások lélekzsongató emléke dolgozik bennünk most, miközben egy újabb bemutatóra készülünk.

Köszönet valamennyi nagyszerű tháliásnak, a darab SZÍNÉSZEINEK. Nagybetűs amatőrök. Örök hála.

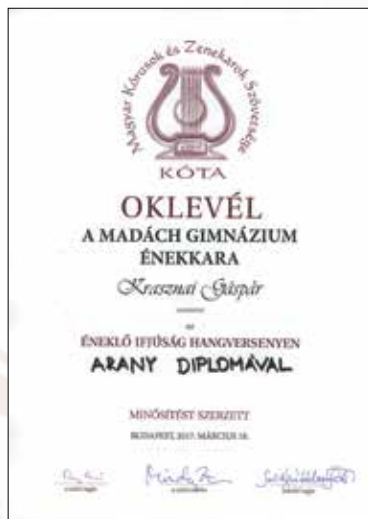
*DANCS ISTVÁN, a Thália vezetője,
a darab írója és rendezője*

KRASZNAI GÁSPÁR KARVEZETŐ-ÉNEKTANÁR BESZÁMOLÓJA AZ ÉNEKKAR ELMÚLT ÖT ÉVES TEVÉKENYSÉGÉRŐL

A 2016/2017. tanév októberében az 1956-os forradalom és szabadságharc 60. évfordulójához kapcsolódó megemlékezések szellemében telt a Madách Gimnáziumban. Az énekkar lány tagjai résztvettek a forradalmat megélt, majd Kaliforniába emigrált zongoraművész és zeneszerző Neszlényi Pfeiffer Judith *Cantata in memoriam 1956* című művének teljes terjedelmű magyarországi ősbemutatóján, amelyre a történelmi jelentőségű Mosonmagyaróváron került sor, méghozzá a szerző személyes jelenlétében. A mosonmagyaróvári sortűz 60. évfordulójának előestéjén, október 25-én a Fehérlő Községi Házban megtartott bemutató nagy sikert aratott, melyet a Mosonmagyaróvári Városi Televízió rögzített, majd le is adott. A nagyszabású koncert után a közreműködő énekes, hangszeres szólisták és kórusok – a Budaörsi Sapszon Ferenc Kórus, a Fővárosi Énekkar, valamint a Madách Gimnázium Énekkarának leány tagjai – a sortűz helyszínén emelt emlékműnél koszorút, az áldozatok kis kopjafáinál pedig mécseseket helyeztek el. A forradalom hőstörténetét dalban elbeszélő kantáta budaörsi bemutatójára október 28-án, a budaörsi 1956-os lövöldözés évfordulójának másnapján került sor Budaörs Város Önkormányzatának nagytermében, a magyar fővárosban pedig először október 30-án, a Nemzeti Galériában csendült fel a mű, a madáchos lányok közreműködésével. December 14-én a Fővárosi Énekkar Szent József templomban megrendezett karácsonyi hangversenynek volt fellépője a Madách Gimnázium Énekkeara, majd a Rózsák téri Szent Erzsébet templomban adott önálló karácsonyi hangversenyt. Március 2-án ARANY200 címmel a magyar irodalom egyik legnagyobb költő egyéniségének, Arany János születésének 200. évfordulójára rendezett emlékestén lépett fel az énekkar a gimnázium dísztermében. A műsoron Arany János verseire írt dalok és kórusművek, valamint a költő saját maga által komponált dalai, illetve azok kórusátiratai csendültek fel. A hagyományokhoz híven, a gimnázium március 15-i ünnepségét idén is színesítette az énekkar a Madách színház színpadán. Március 18-án a KÓTA Éneklő Ifjúság minősítő hangversenyén ARANY DIPLOMÁVAL oklevélben részesült a kórus. Július 2-án a Magyar Katolikus Rádió *Házimuzsika* című műsorában volt hallható az énekkar Juhász Előd meghívott vendégeként.

A 2017/2018. tanév rendhagyó iskolai eseménye a november 16-án és 17-én megrendezett Madách Kulturális Fesztivál volt, amely mindkét este az énekkar produkciójával zárult. December 16-án a Zeneakadémia Nagytermében, a KÓTA szervezésében nagyszabású kórushangversennyel emlékeztek meg a XX. század egyik legnagyobb magyar zeneszerzőjére, zenepedagógusára, zenetudósára, népzene kutatójára és nyelvészprofesszorára, Kodály Zoltánra

születésének 135. évfordulója napján. A hangverseny összkari műveinek megszólaltatására a Madách Gimnázium Énekkara is megtisztelő meghívást kapott, melynek nagy örömmel tett eleget. Az eseményt az MTVA rögzítette és le is adta. E tanévben sem maradt el a Rózsák téri Szent Erzsébet templomban a hagyományos karácsonyi koncert, mint ahogyan a március 15-i Madách színházi ünnepi fellépés sem.

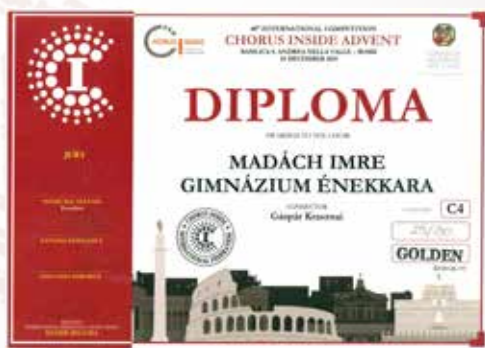
A 2018/2019. tanév első nagyszabású fellépése a budaörsi katolikus templomban volt, ahol is november 16-án „In memoriam Gioacchino Rossini” című, az olasz zeneszerző halálának

150. évfordulója tiszteletére szervezett emlékkoncertnek volt fellépője a gimnázium énekkara. December 15-én a budapesti Nádor tereben megrendezett „Chorus Inside Christmas” nemzetközi minősítő kórusfesztiválon ARANY minősítést szerzett. Május 4-én az Erkel Ferenc tiszteletére megrendezett Országos Dalárnapon lépett fel az Erkel színház színpadán önállóan is, de részt vett a Kodály Zoltán *Háry János* daljátékának rendhagyó, összkari énekessel egybekötött előadásán is. A hagyományok-

nak megfelelően idén is a Rózsák téri Szent Erzsébet templomban került sor a karácsonyi koncertre, valamint a Madách színházban a március 15-i ünnepi fellépésre.

A 2019/2020. tanév legjelentősebb eseményének az a november 29. és december 2. közötti feledhetetlen római út tekinthető, amelynek euforikus hatása az énekkar tagjai, kísérő tanára s énekes közreműködője, Viktor Dániel tanár úr, valamint a karnagya számára egyaránt életre szóló élménynek bizonyult. Fellépés a Pantheonban, előtte beéneklés a Néró császár termáiból származó gránitoszlop alatt a Sant’Eustachio utcában, próba a Sant’Andrea della Valle bazilika melletti nyílt utcán, spontán éneklés a Vatikánban, a Szent Péter székesegyház előtti hatalmas

téren, mindezek a járókelők és turisták lelkes tetszésnyilvánítása mellett. Bárdos Lajos *Huszár-toborzójával* barátságos „visszavágó” éneklés egy spontán „*O sole mio*”-t teljes torokból éneklő olasz férfikarnak a Colosseum előtt. Feledhetetlen ajándékként Rossini Mózes imájának eredeti olasz nyelvű előadása a kedvenc szállodai recepciósi fiunknak. És hát legfőképpen a „Chorus

Inside Rome” minősítő fesztiválnak a harmadik legmagasabb pontjával elnyert ARANY minősítés a Sant’Andrea della Valle mennyei akusztikájú bazilika monumentális freskói alatt, amit utána a 40-es buszon összeverődő, szintén ARANY-okleveles lengyel (és talán orosz) kórusral és román énekegyüttessel Mozart *Ave verum corpus*ának spontán összkari éneklése követett. Az Örök város kimeríthetetlen művészettörténeti kincseinek megtekintése a káprázatos tudású, két lábon járó lexikon, Gönczy Erzsébet néni vezetésével: Forum Romanum, Trevi kút, Colosseum, a teljes Vatikán a Sixtusi kápolnával és a Szent Péter bazilikával, Viktor Emánuel emlékmű és a sor még hosszasan folytatható. A több mint húsz kórust felvontató nemzetközi fesztiválon a Madách Gimnázium Énekkara egyedüli együttesként képviselte Magyarországot és a magyar kóruskultúrát. Az Olaszországból, Oroszországból, Lengyelországból, Romániából, Ukrajnából, Örményországból, Bulgáriából és Dániából érkezett együttesek előadásai során pedig színes képet kaphatott e népek és országok kóruskultúrájáról. Rómából hazatérve napok, hetek nem voltak elegendőek arra, hogy az énekkarosok feldolgozzák mindazt az élményt, amely az alatt a három-négy nap alatt érte őket. Ennek hatása alatt álltak ki december 20-án a Rózsák téri Szent Erzsébet templomban a karácsonyi műsorral, amelyet a teljes énekkar adott elő, de Kodály *Adventi éneke* csak a „rómások” ajkán csendült fel, miként három héttel azelőtt, Advent első vasárnapján a Sant’Andrea della Valle bazilikában. Ekkor, 2019. december 20-án még senki sem tudta, de még csak nem is sejtette, hogy ez a karácsonyi hangverseny beláthatatlan ideig az utolsó nyilvános megnyilvánulása lesz az énekkarnak. A 2020 kora tavaszán kirobbant koronavírus járvány megghiúsította a tanévre betervezett összes fellépést.

A 2020/2021. tanév az élő énekkari tevékenység szempontjából szűk két hónapig tartott. Ez idő alatt is csak – a biztonsági távolságot egymás közt betartva – szólampróbák voltak, és összesen három alkalommal a Madách szobor előtti kiváló akusztikájú lépcsőházi csarnokban szétszóródva énekeltek össze a szólampróbaikon tanult műveket a lelkes énekkaros diákok.

A budapesti és a római kupa

November 11-én ismét beállt az előző tanévben március közepétől június közepéig tartó digitális tanrend, így sem élő próbákat, sem élő koncerteket tartani nem lehetett. Az énekkar viszont így is nagy sikert könyvelhetett el magának, még ha a virtuális térben is. A járvány miatt ugyanis 2020-ban semmilyen kórusfesztivált nem lehetett megtartani, ezért a Chorus Inside szervezet úgy gondolta,

hogy „Christmas Inside Rome” címmel online rendezi meg a fesztivált, amelyen a jelentkező együttesek egy 2019-nél nem régebbi felvétellel vehettek részt. A produkciókat egy ötagú nemzetközi bizottság értékelt, pontozta, amelynek alapján a kórusok minősítést szereztek. A Madách Gimnázium Énekklara a fesztiválra azzal a videó felvétellel nevezett be, amely 2019. december 1-jén ké-

szült a emlékezetes római Sant'Andrea della Valle bazilikában. A résztvevő kórusok online bemutatkozása 2020. december 20-án, vasárnap délután történt, a díjkiosztó ünnepség pedig az esti órákban, amelyen kihírdették: a Madách Gimnázium Énekklara ARANY minősítést szerzett, karnagyát, Krasznai Gáspárt pedig a három olasz és két orosz karnagyból álló bizottság a fesztivál LEGJOBB KARNAGYA kitüntetésben részesítette. Karácsony előtt néhány nappal ez a díj talán a legszebb ajándék volt, amit az énekklara és karnagya kaphatott.

Az énekklara tagjainak túlnyomó többsége rendszeres zenei képzésben nem részesül, kottát nem olvas. Lelkesedésüknek és fejlődőképességüknek köszönhetően azonban – Kodály szellemében – magas szintű énekklari kultúra részesei, melynek során a közösségi értékek mellett koncertről koncertre katartikus zenei pillanatokkal gazdagodnak.

„A PESARÓI HATTYÚ HALÁLÁRA”

**Kocsis Klára értékelése Krasznai Gáspár karnagyi és pedagógusi munkájáról
a Zene Szó kritikája alapján**

(az írás megjelent a ZeneSzó XXVIII. évfolyam 6. számában 2018-ban)

„...A másik ok, ami miatt ajánlom, hogy látogassunk el Krasznai Gáspár világába, az szembeszökően kitartó, gondos figyelme, amellyel a jövőendő ifjúságával igyekszik megismertetni és megszerettetni a komolyzenét, a kóruséneklést, hogy elősegítse belenövésüket a felnőttkórusokba. Vélhetőleg ezért nem adja fel több mint tíz éve középiskolai kórusvezetői pozícióját

sem, pedig a gyakorló kórusvezetők jól tudják, milyen nehéz egyszerre három kórust vezetni, amelyek közül az egyik ráadásul ifjúsági kórus. Nyilván azt is tudja, hogy ezzel a korosztállyal könnyebb megszerettetni a komolyzenét, könnyebb »előnevelni« őket a későbbi felnőttkórusokba, – ha a könnyebben emészthető franciás-olaszos zenei stílus felé terelgeti őket, amely fülbemászó dallamai, a bel canto, az opera buffa, a francia nagyopera révén könnyebb és csábítóbb út, mint a német zenei stílus útja. Elgondolása helyességét az eredményei igazolják, hiszen mindhárom kórusával sokfelé és sok sikert arat...”

ARANY 200

„Száll a madár ágrul ágra, száll az ének szájrul szájra”

Kiemelkedő rendezvény színhelye volt a VII. kerületi Madách Imre gimnázium díszterme március 2-án este. Krasznai Gáspár ének-zenetanár, kiváló karnagy és zongorista szervezésében és irányításával emlékeztek meg a résztvevők és a vendégek Arany János születésének 200. évfordulójáról. Az est azonban nemcsak a kiemelkedő költői nagyságot idézte meg versein keresztül, hanem azon tehetségére is ráirányította a figyelmet, amely kevésbé ismert a laikusok körében: Arany zeneszerzői működését állította a középpontba. Összesen öt olyan dallamot hallhattunk, amelyeket Arany komponált. A költő pályája vége felé ugyanis zeneszerzéssel is foglalkozott, ám megfelelő összhangzattani képzés hiányában harmóniakat egyszólamú dallamaihoz nem írt. Halála után nem sokkal ezeket Bartalus István zongorakísérettel látta el, majd közülük négyből 1892-ben dr. Harrach József karnagy énekkari átíratot is készített, amelyek a koncerten mind felcsendültek.

A műsor másik részét pedig azok a zeneművek alkották, amelyekhez az Arany-szöveg szolgált inspirációul. Hallhattunk Arany-verseket Simonffy Kálmán, Bartalus István, Szendy Árpád, Reinitz Béla, Kodály Zoltán, Kadosa Pál és Lóránd István megzenésítésében. Az est egyik kiemelkedő pontja volt Sztojanovits Jenő *Rege a csodaszarvasról* című művének előadása Szabó Ferenc János zongoraművész közreműködésével. Az öttételes darab énekkari szólamait a Fővárosi Énekkar nőikara szólaltatta meg, nem véletlenül: 1912-ben maga a szerző, Sztojanovits Jenő alapította meg az immár 105 éves együttest.

A közreműködő kórusok – Fővárosi Énekkar (ének szóló: Besenyei Éva és Burkus Boglárka), Budaörsi Sapszon Ferenc Kórus, valamint a Madách Imre Gimnázium Énekkara (ének szóló: Balázs István és Lukács Szeben) – és szólisták – Korbász Viktor és Tarnai Dávid – mellett az iskola tanulói – Borköles Bence, Ludescher Lilla, László Panna és Bánki Mihály – idézték meg versekkel Arany alakját, szellemiségét. A program lezárásaképpen pedig a közönség bevonásával énekelhettük el a legismertebb Arany versre komponált dalt, a *Süvegemen nemzeti szín rózsát*, Fónagy József dallamára.

HADIKNÉ DR. VÉGH KATALIN

KAMARAKÓRUS-VERSENY

Réger Mónika, Takács László, Mészáros Csaba, Zatykó Borbála

Közel öt évtizedes hagyományt folytatva rendeztük meg a Madách Imre Gimnázium kamarakórus-versenyét 2018. március 8-án. Az 1970-es évek eleje óta rendszeresen megrendezett iskolai esemény során az osztályok énektudásukat mérik össze, amelyet idén is szakmai bizottság értékelt.

Kodály szerint a verseny a lovaknak való, de a művészetben ez értelmetlen. Ennek szellemében a hangsúly most sem az egymás elleni versengésen, hanem egymás megörvendeztetésén, a minél magasabb szintű művészi produkció elérésén volt.

9.b

10.b

A magyar népdalcsozor és szabadon választott kórusmű vagy kánon mellett minden osztály előadta a verseny kötelező darabját, ami az idén a „L'ânesse est tombée en fossé” kezdetű francia népdalfeldolgozás volt. A művet a kórusok szabadon kezelhették, játszhattak a szólamokkal akár külön-külön is megszólaltatva őket, ritmushangszereket is használhattak hozzá, egyszóval zenei fantáziájukat és kreativitásukat is megmozgathatták. Dicséretet érdemelnek az osztályok a szebbnél szebb magyar népdalcsokok összeállításáért és előadásáért, amit az idei versenyen külön kiemelt és nagyra értékelt a zsűri.

Az értékelő bizottság elnöke Takács László, a gimnázium nyugalmazott ének-zene tanára és karvezetője volt, aki 35 éven át tanított a Madáchban, ő teremtette meg a kamarakórus-verseny

hagyományát is. A zsűri tagjaként üdvözölhettük Réger Mónikát, a Veres Pálné Gimnázium nyugalmazott ének-zene tanárát, Artisjus és KÓTA életműdíjas karnagyát, Mészáros Csabát, iskolánk igazgatóját, valamint a diákság képviselőjében Zatykó Borbála 12.b osztályos tanulót.

KRASZNAI GÁSPÁR tanár úr

DÍJAZOTT DIÁKOK

OKLEVELET KAPTAK A KIEMELKEDŐ VEZÉNYLÉSÉRT:
Duna Dorottya 9.nyb
Fehér Angéla 9.a
Demién József 11.c
OKLEVELET KAPOTT A KIEMELKEDŐ SZÓLÓ ÉNEKÉRT:
Cséfai Zsófia 9.nya
OKLEVELET KAPTAK A KIEMELKEDŐ ZENEI IRÁNYÍTÁSÉRT:
Kiss Liliána 9.b
Zatykó Zsófia 10.b
OKLEVELET KAPTAK A KIEMELKEDŐ HANGSZERES KÖZREMŰKÖDÉSÉRT:
Somlói Kinga 9.nya - zongora
Lovasi Kristóf 9.c - dob
Kurucz Anilla 9.d - citera
Vimlāti Nóra 9.d - cselló
Mogyorósi Tímea 9.b - hegedű
Dominkó Liliána 10.b - cselló
KÜLÖNDBAN RÉSZESÜLTEK:
- a népdalcsokor kiemelkedő előadásáért a 9.d
- a kötelező mű kiemelkedő előadásáért a 11.c
- a szabadon választott mű kiemelkedő előadásáért a 9.nya és a 11.b
DÍJAZOTT OSZTÁLYOK:
III. helyezett a 9.nyb és 9.a
I. helyezett a 9.b és a 10.b

A MAGYAR MUNKAKÖZÖSSÉG ELMŰLT ÖT ÉVÉRŐL

Most, a Covid-időszak karanténvilágából visszaidézve az elmúlt öt év eseményeit, nagyon felértékelődik a múlt. Az az időszak, amikor az iskola valódi közösségi térként közösségépítés színtere volt, amelyekhez a munkaközösség által szervezett kulturális események adtak keretet. Kétszázán zsúfolódtunk össze az aulában és estébe nyúlóan tapsoltunk az osztályok

diákszínjátszóra készült darabjainak, hallgattuk a versmondókat a könyvtárban, kedvenc verseinkkel ragasztottuk tele az iskola folyosóját, versillusztrációkat készítettünk Weöres Sándor verseihez... Mindez már a nagyon távolinak tűnő, de nagyon visszavágyott múlt.

A munkaközösség elmúlt éveiből három programot szeretnék kiemelni.

2019-novemberében zajlott egy könyvbemutató az iskola dísztermében. 1954-ben az akkor 18 éves madáchosok színháztörténeti eseményt írtak: előadták Madách Tragédiáját. A még élő résztvevők visszaemlékezéseiből készült el a kötet, és tartottunk sikeres könyvbemutatót.

A másik nagyszabású, egész iskolát megmozgató rendezvényünk egy költészet napi közös énekls az Örkény Színház művészeivel, Mácsai Pál vezetése mellett.

A harmadik esemény pedig egy képes beszámoló az utolsó (még élőben megtartott) diák-színpadok vetélkedőjéről.

Nosztalgiazzunk együtt!...

1. Iskolatörténeti szempontból jelentős esemény zajlott 2019. november 22-én a Madách Imre Gimnázium dísztermében: egy könyvbemutatóra hívtuk az iskola jelenlegi és volt diákjait, valamint az érdeklődőket.

1954-ben az akkor 18 éves madáchos diákok rendkívül bátor cselekedetet hajtottak végre: az iskola színjátszó csoportja az akkor végzős diák, Lengyel György rendezésében színre vitte Madách örökérvényű művét, a Tragédiát akkor, amikor ezt a művet a színházak hat éve nem tűzhatték műsorukra: a hivatalos kultúrpolitika nem támogatta a darab bemutatását ideológiai szempontból. A kiadványt ennek a kiemelkedő jelentőségű színháztörténeti, iskolatörténeti és kortörténeti esemény felidézésének szenteltük.

A kötet tartalmazza Lengyel György átfogó, bevezető tanulmányát; riportokat az egykori résztvevőkkel (Apáthy Kati, Balogh Géza, Drégely István, Ehrlich Mária, Nadas Iván, Vadász Gábor); visszaemlékezéseket a két kitűnő és bátor pedagógusról, Dr. Fényi András akkori igazgatóról és Bada Gyula magyartanárukról; nekrológokat az egykori résztvevőkről (Kézdy György, Pós Sándor), valamint egy válogatást az akkori sajtóviesszhangok anyagaiból.

A kötetet volt és jelenlegi madáchosok művei illusztrálják, valamint archív fotók teszik még érdekesebbé az írásokat.

A kötet mottója Madách Mózes c. drámájának egy mondata: „S csak lelkesülés szült mindég nagyot...”

Ebből a mondatból 1861-ben a korabeli olvasók egyértelműen a lezajlott szabadságharc értékeléséhallhatták ki. De ez a mondat áll iskolánk mostanihonlapján is, összekapcsolva így ezzel az etikaiapállással a múlt és a jelen (és remélhetőleg a jövő) madáchos generációit.

HADIKNÉ DR. VÉGH KATALIN

„Ne tartsunk az énekléstől; ne féljünk attól, hogy hamis hangot ütünk meg, hanem csak énekeljünk szívből, és így egyetlen hang sem tűnik majd fálának, ha így teszünk.”

(Ann Leary)

EGYÜTT ÉNEKELTÜNK

Mácsai Pál művész úr, tiszteletbeli madáchos, felkérte iskolánkat, hogy vegyünk részt egy nagyszabású eseményen. Együtt énekelünk az Örkény Színház előtt a Dózsa Gimnázium diákjaival: József Attila Tiszta szívvel c. versét adtuk elő az Örkény Színház művészeiből szerveződött zenekar kíséretében, amelyben Vattamány Zsolt polgármester úr is gitározott. Felemelő élmény volt, köszönjük!

DIÁKSZÍNHÁTSZÓ FESZTIVÁL 2020.

Iskolánk idén is a Madách Színházban tartotta a Madách-napot, ahol sor került a Diákszínhátszó fesztivál döntőjére is. Itt került megrendezésre a MÍG 2020 olimpiai megnyitója is, díszvendégünk iskolánk egykori diákja, Dr. Kiss Gergely olimpikon mondott ünnepi megnyitó beszédet. Az osztályok produkcióiból a szakmai zsűri a legjobb előadás díját a 9.a osztály Ecce homo c. darabjának ítélte oda, így egy évig ők birtokolhatják a híres szobrot...

A DÍVÁNY PRODUKCIÓK: A LEGUTOLSÓ ELŐADÁS... (VAGY MÉGSEM?)

Rákos Olivér írása:

Mindenképpen szerettük volna méltó módon zárni az itt töltött négy, illetve a Dívánnyal töltött több mint két évünket. Ezért már ősszel elkezdtük újragondolni, mit is jelent nekünk, illetve a közönségnek ez a rendezvény.

Az irodalmi alagsorból irodalmi előadóterem lett a díszteremnek köszönhetően. Az elképzelésünk az volt, hogy összegyűjtjük az elmúlt évek legjobb alkotásait, szövegeit, alkotóit, és felállítjuk őket a világot jelentő deszkákra... Ez sikerült is, noha ezúttal is avattunk „díványszüzet”. A három évet megkoronázta Kemény Zsófi, aki tiszteletét tette nálunk, és ha már meglátogatt minket, fel is olvasta egyik szövegét.

Madách, a Madách meg a Dívány stb., stb...

Hogy mi lesz a jövőben? Ezt nem tudjuk, de nagyon örülnénk annak, ha ezt a hagyományt valaki továbbvinné a gimiben. Ez már a következő generáció feladata lesz, de mi bármiben segítünk. Annyi bizonyos, hogy a Dívány nem vész el, csak átalakul(?).

RAKOS OLIVÉR

DSD NÉMETVERSENY

(2018. február)

Február 14-én lehetőségem volt meghallgatni a 10.a osztály „*Lesefüchse*” német olvasási versenyét a csoportommal és Szabó Eszter tanárnővel.

A rendezvényen a zsüri tagjaiként jelen volt Richard Guth DSD lektor úr és Dr. Pantóné dr. Naszályi Dóra munkaközösség-vezető tanárnő is.

A versenyt a DSD keretein belül szervezték. A DSD-vizsgát 12. évfolyamon szerezhetik meg a madáchosok. Az írásbeli és a szóbeli sikeres teljesítése esetén C1 típusú nyelvvizsgát lehet szerezni úgy, hogy a diákok a saját iskolájukban teszik le a vizsgát, amelynek költségeit a német állam finanszírozza.

A „*Lesefüchse*” is segít erre a vizsgára felkészülni, hiszen mindkét megmérettetésen érvelni kell. A szerdai alkalom az országos fordulóra válogató iskolai verseny volt.

A versenyző diákoknak Gyurkó Andrea Zsuzsanna tanárnő irányításával német nyelvű ifjúsági regényeket kellett elolvasniuk (Checkpoint Europa, Miese Opfer, Der Drohnenpilot, Echt), amelyek különböző, aktuális közéleti és társadalmi témákat dolgoznak fel. A szóbeli feladat az volt, hogy minél érdekesebben beszéljenek az olvasottakról. Amit láttunk és hallottunk, azt erősítette meg bennünk, hogy az érvelésekre komolyan kellett készülni.

A versenyzők árnyaltan, választékosan fogalmaztak, valamennyi előadás meggyőző, érdekes volt számomra. A zsüri döntése alapján a továbbjutó: Kovács Gerzson (10.a). Gratulálunk! Kellemes élmény volt ez a délután, így a Valentin- napomat a német nyelv szeretete határozta meg az idén.

MEDVIGY ÉDUA 19.d/

ÁLTALÁNOS ISKOLÁSOK NÉMET VERSENYE

(2017. december)

A több, mint egy évtizede életre hívott, hagyománnyá vált kezdeményezésünket folytatva német munkaközösségünk idén is játékos nyelvi-országismereti versenyre hívja az általános iskolák németül tanuló nyolcadikos diákjait.

A verseny célja természetesen nemcsak az „örömnémetezés”. Szeretnénk munkaközösségünket közvetlenül bemutatni, hogy az érdeklődők minél szélesebb köre megismerje német oktatásunk struktúráját.

A verseny témája idén Németország jubileumához kapcsolódott. A téma komplex feldolgozása miatt nem mondtunk le a feladatlapban a nehezebb, de nagyon fontos fogalmak szerepeltetéséről sem.

HELYEZÉSEK

I. helyezés: Zuglói Hajós Alfréd Magyar-Német Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola – Agyatlanok csapata

II. helyezés: József Attila Nyelvtanító Nemzetiségi Általános Iskola – Die Kämpfer csapata

II. helyezés: Budapest VI. Kerület Bajza Utcai Általános Iskola – Hundelüsterer csapata

Gratulálunk!

A versenyt dr. Pantóné dr. Naszályi Dóra és Deák Zsuzsa tanárnők szervezték, a zsűri tagjai továbbá Gyurkó Andrea tanárnő, dr. Somlai Péter tanár úr, Takácsné Susán Bettina tanárnő és Takács Gabriella tanárnő.

A Nyolcadikosok versenye győztes csapatainak nyereménye a budapesti Goethe Intézet és az Osztrák Intézet ajándéka, amit ezúton is köszönünk.

NORMANNOK VÁRAI – TUDOROK VÁROSAI

2019. 06. 30-án elindultunk Angliába 20 diákkal és 3 felnőtt kísérővel a Student Lines szervezésében.

* * *

Negyedik nap

A negyedik napon egy hamisítatlan szénbányába juthattunk el- ez volt a Big Pit szénbánya. Sajnos erről belső fotókat nem készíthettünk - tekintve a gázok veszélyességét -, pedig mindenkinek nagyon jól állt a védőfelszerelés: kaptunk sisakot, fejlámpát, maszkot és jónéhány instrukciót, ami a látogatásra vonatkozott.

A bányalátogatás után értünk Wales fővárosába, Cardiffba, melynek aszfaltjába vörös kőzetet olvasztottak, így egészen különleges a látvány a belvárosban. Már a cardiffi Nemzeti Múzeum meglátogatása méltó befejezése lett volna a napnak, mi azonban még kaptunk néhány órát a belváros felfedezésére, szuvenírek gyűjtésére is néhány „official Wales Shop”-ban.

Ötödik nap

Az ötödik nap az egyik fénypontja volt utunknak: Warwick ékköve, a Warwick Castle megannyi színes programot tartogatott számunkra.

A „szokásos” kastélyban berendezett múzeumok megtekintése után láthattunk solymászbemutatót, egy életnagyságú ostromgépet, pávákat szabadon, korhű öltözékes viaszbábukat, a tömlőcőt, a különböző bástyákat - és mindezt mindenki szabadon, saját idejét beosztva fedez-

hette fel. A kastély többek között arról híres, hogy itt élt a „kingmaker”-ként (királycsináló) ismert *Richard Neville*, aki először *IV. Eduárdnak*, majd *VI. Henriknek* adta a koronát, mert gazdagságával óriási befolyása volt a hatalomra.

A nap további részét Stratfor-upon-Avon-ben töltöttük, mely Shakespeare szülővárosa. Az angol író szellemét sok emlék őrzi itt: szobrok, boltok, utcanevek, épületek és, persze, az atmoszféra.

Stonehenge

A pontot az i-re mégiscsak az utolsó, Angliában eltöltött nap tette fel. A misztikus gyógyítókövek, a Stonehenge megtekintése méltó befejezése volt utazásunknak. Még aznap átkeltünk a Csalagúton, és megkezdtük utunkat Magyarország felé.

Külön kaland volt, hogy magunknak kellett gondoskodni az élelmünkről, és persze külön öröm volt, hogy ez senkinek sem okozott gondot.

Számomra a legnagyobb élményt az angoltanárnőm által leírt és tanított világ valós élménnyé válása és megismerése jelentette. Minden nap, melyet Angliában töltöttünk, egy hatalmas élménydömping volt, melyet a csodálatos óceánparti naplemente koronázott meg, melyet minden este megcsodáltunk. Burnham-on-sea, ahol mobilehome-okban laktunk, csupán pár perc sétára volt a parttól. Pusztán a Burnham stílusos épületei által szegélyezett utcák kölcsönözte hangulat is megigézett mindannyiunkat, akik felfedezték a környéket. Bath, Cardiff, Windsor és Gloucestershire pezsgő belvárosa, az impozáns kastélyok külseje és belseje és Cotswolds lélegzetelállító látványa is mind-mind megannyi maradandó élményt jelentettek számunkra. A kedvencem Bath városa és Warwick kastélya lett, ahol a legerősebben éreztem a hely ősi történelmének kisugárzását, és persze a madárbemutató sem volt másodosztályú. Köszönet a szervezőknek és az idegenvezetőknek, aki profi módon segítette utunkat. Örülök, hogy részt vehettem az egyre távolabbra kerülő szigetország egy darabjának felfedezésében.

VASALI DÁVID

UTAZÁS OLASZORSZÁGBA

2019. április 12–17-ig tartott az az olaszországi kalandozás, amelyet az Óbudai Gimnázium néhány tanulójaival és olasztanárával együtt éltek át a madáchos diákok és tanárok. Az utazás gondolata akkor született meg, amikor kiderült, hogy sajnos az idén sem tudjuk megszervezni az olaszországi cserekapcsolatot, az olasz partneriskola lemondta a korábban megbeszélt programot.

* * *

Az út alatt sok olyan helyre eljutottam Olaszországban, ahol még nem voltam. Capri szigete, illetve Pompei és a Vezúv volt számomra a legérdekesebb (bár égetett a tűző nap felfelé menet). Ezek mellett nagyon jól alakult a kapcsolat a két gimnázium diákjai között és a gimnáziumon belül is. Rengeteg citrom és pizza, bevehetetlennek tűnő kanyarok az úton – ezzel a három dologgal jellemezném Sorrentót és környékét. Nyelvet is tanultam, sikerült megértenem magam, illetve értettem is többnyire, amit mondtak nekem.

Szalatnyai Botond

* * *

Nápolyban pont a legrosszabb időt fogtuk ki, ennek ellenére utazásunk egyik legérdekesebb állomása volt. Szabadidőnk keretein belül betekintést nyerhettünk az olasz gasztronómiába.

Nehéz volt kiválasztani, hogy melyik napról írjak, hiszen fantasztikus emlékeim vannak mindegyikről. Végül Capri szigeténél maradtam. A kilátás gyönyörű volt, és az odavezető út Giovannival felejthetetlen. Rengeteg érdekes információval lettünk gazdagabbak, de nekem a legjobban mégis a látvány tetszett. Lélegzetelállító volt a kilátás a libegőről, és a hajóról is!

Tiborc Nóra

* * *

Nekem legjobban Capri tetszett, mert csodálatos hangulata volt, és csak úgy nyüzsgött ott az élet!

Balczó Juli

Amalfiban szabadidőnk során bejárhattuk a gyönyörű várost, amelynek minden részletét megcsodáltuk. A hely mindenkit elvarázsolt.

* * *

Mindenekelőtt jó volt kiszakadni a szürke hétköznapokból – és kicsit belekóstolni más kultúrába, mentalitásba, életérzésbe, nem utolsósorban látni a mediterrán színeket, illatokat, atmoszférát.

A program, melyet előzetesen kezünkhöz kaptunk, igen felcsigázott a kis jelentéktelen viskóktól, a monumentális, tekintélyt parancsoló dómokig, a sikátoros, de hangulatos, üzletekkel zsúfolt utcáktól a városok tágas, piszkos-tiszta tereiig, a rengeteg kulturális örökség, például Augustus Császár kertje Capri szigetén, Pompei feltárt falai, és, persze, a Vezúv felejthetetlen kráterlátványa – mind-mind megannyi emlék, élménykupa.

Az azúrkék tengeren ringatózva Capri magas sziklafalaihoz ilyen közel csupán létezni is izgalommal töltött el. A Gondviselő jelenléte nem volt kétséges.

Mindenki igyekezett fotókon is megörökíteni, hogy sose felejtse el ezt a hat napot. Köszönjük a professzionális idegenvezetéseket, tanárnőink türelmét és pilótáink ügyességét, hisz ők voltak a szűk utak meghódítói, a centiméterek királyai.

Mivel nemcsak a mi gimnáziumunk tanulói utaztak, több új ismerőst is szereztem, remek volt a társaság, és a nem túl kedvező idő ellenére szuper volt a hangulat, pörgősen és zökkenőmentesen tartottuk magunkat a napi tervekhez.

Számomra ez az út egyenlő volt a világot kitágítani, a történelemben (kicsit) visszautazni, úti élményekkel gazdagodni, feltöltődni a tanév vége és az előrehozott érettségi közeledtével.

Vasali Dávid

* * *

Csodálatos tájakon jártunk, nagyon gazdag programot sikerült megvalósítanunk. Padova, Nápoly, Sorrento, Capri szigete, Amalfi, Ravello, Pompei, a Vezúv és Ferrara voltak a körutazás főbb állomásai.

MEDITERRÁN KOKTÉL 2019

Az idei tanévben is megrendeztük immár hagyományos kulturális vetélkedőnket, a Mediterrán koktélt. Az esemény nem titkolt célja az, hogy a neolatin nyelveket tanuló diákok jobban megismerjék azoknak az országoknak a kultúráját, szokásait, hagyományait, amelyeknek a nyelvét tanulják. *Az idei témánk: regionális ünnepek a mediterrán országokban.*

Az első feladat az volt, hogy a csapatok készítsenek tablót egy általuk választott ünnep kapcsán, és mutassák be minél több képi és szöveges információval, mit lehet ezekről az ünnepekről tudni. A tablókat egy hónapon keresztül ki is állítottuk az iskola egyik folyosóján, hogy

minél többen lássák őket, és a többi csapat is tanulmányozhassa az elkészült kiállítást. A kiírás alapján a tanári zsűri pontokkal értékelte az alkotásokat.

A második forduló összetettebb volt. Egy péntek délutánon a résztvevő csapatoknak először a többi tabló információi alapján összeállított kvízt kellett megoldani (csak saját jegyzetet lehetett segítségül használni, tehát előzetes felkészülést igényelt a feladat). Majd egy fiktív ünnepet kellett bemutatni zenével, táncsal, ruházattal stb., és az előzőleg elkészített saját készítésű édességet kóstoltatni a többi csapattal, végül egy logót rajzolni a kitalált ünnep plakátjához.

Egy gyorsasági-ügyességi feladattal zártuk a napot, nagyon jó hangulatban és sok-sok érdekes információval gazdagabban.

Vendégünk volt a második fordulóban egy német nyelvi projekt két készítője: Mede Előd és Vasali Dávid, 11.a osztályos tanulók, akik egy német nyelvi versenyre készített tabljukat mutatták be nekünk, egy németországi kulturális kérdést dolgoztak fel egy másik versenyre.

A Mediterrán koktél csapatverseny végeredménye:

I. HELYEZETT: A QUINCEAÑERAS CSAPAT
Farkas Berta, Miltényi Míra, Shaaban Laura, Som Veronika, Draskóczy Bora
II. HELYEZETT: A CINGHIALI CSAPAT
Göbel Eszter, Harangozó Lili, Windtner Éva, Schreiner Vita, Morvai Viktória
III. HELYEZETT: A FRANSPAÑOLAS CSAPAT
Csorba Leila Csilla, Gonzalez Elias Flóra, Kerekes Kinga, Molnár-Vanyó Lili

Az első három csapat nyerevénye egy közös pizzázás volt, reméljük, megérte! Mindenkinek gratulálunk, jövőre újra várjuk az érdeklődőket!

UTAZÁS DÉL-FRANCIAORSZÁGBA

A francia nyelv iránti érdeklődés az elmúlt 5 évben folyamatos volt, hiszen minden évben indult nyelvi előkészítő francia csoport és második nyelvként is sokan választották a fő nyelvük mellé.

Ezt az érdeklődést próbáljuk fenntartani a diákok gimnáziumi éve alatt.

Az egyik csúcspontja a francia nyelvtanulásnak, amikor a tanulók részt vehetnek egy tanulmányúton és anyanyelvi környezetben tapasztalják meg a nyelv szépségét.

Így történt ez 2017 júniusában, amikor negyven fős diákcsoport utazott Montpellier városába és egy hétig intenzív francia kurzuson vett részt. A diákok nyelviskolai tanúsítvánnyal és rengeteg élménnyel tértek haza Dél- Franciaországból.

Igyekszünk hazai környezetben is mediterrán hangulatot teremteni, minden évben kétfordulós kulturális csapatjátékot hirdetünk, melyen a tanulók lelkesen vesznek részt.

A tanulói csoportokat rendszeresen elkísérjük a budapesti Francia Intézetbe, ahol könyvtári/nyelvi foglalkozáson vehetnek részt anyanyelvi tanárral.

A diákok örömmel vesznek részt tanulmányi versenyeken, a 9-10 évfolyam az Országos Francia Nyelvi Tanulmányi Versenyen, a 11–12 évfolyam az Országos Középiskolai Tanulmányi Versenyen minden évben sikerrel szerepelnek.

VAJDA ÁGNES

OROSZ TEADÉLUTÁN

A Madách Imre Gimnázium 2019-20. tanévi projekthetén megrendezésre került az orosz nyelvet tanuló csoportok számára az orosz teadélután. A hangulatot segítette a teázás és a finom pogácsa is.

Az első előadónk az orosz kulturális központból érkezett. Sok hasznos információt megtudhattunk az oroszországi továbbtanulásról és arról is, hogy tudunk kijutni nyelvtanulás céljából az országba.

Megtudtuk, hogy van lehetőség kiutazni nyáron egy táborba, hogyha nyerünk a Kultúrák-dialógusa versenyen. Iskolánkból két tanuló, Végh Hunor és Tubak Levente nyertek már versenyen lehetőséget.

A másik, orosz anyanyelvű előadónk pedig a kenyér szerepéről beszélt az orosz kultúrában. Nagyon sok érdekes információt megtudhattunk, például azt, hogy házasságkötésnél a férj és feleség egy kenyérbe harapnak bele egyidejűleg, és aki a nagyobb darabot szakítja ki, az fogja „hordani a nadrágot a családban”.

Az előadás közben fogyasztottuk el az ételeket, majd az előadások végeztével közös képeket készítettünk rólunk, a csoportokról. Mindenki nagyon jól érezte magát. Ez az esemény sokat segített abban, hogy az oroszul tanuló madáchosok jobban megismerjék egymást. Köszönjük a szervezést!

SPORTNAP (2018. június)

Iskolánkban idén is megrendeztük a sportnapot, ahol diákjaink három 75 perces óra keretén belül számos sportágban kipróbálhatták magukat. Röplabdáztak, kosárlabdáztak, tollasoztak, pingpongoztak, frizbiztek, futottak a Margitszigeten, aerobikoztak, erősítettek, táncoltak és számos sporttal, illetve egészséges életmóddal kapcsolatos programon vettek részt.

Röplabdáztunk

„Minél erősebb a kapcsolat az elméd és a tested között, annál könnyebben fogod felismerni tested valódi korlátait.”

(Jon Kabat-Zinn)

Frizbízunk

„A lehetetlen csupán egy nagy szó, amellyel a kis emberek dobálóznak, mert számukra könnyebb egy készen kapott világban élni, mint felfedezni magukban az erőt a változtatásra. A lehetetlen nem tény. Hanem vélemény. A lehetetlen nem kinyilvánítás. Hanem kihívás. A lehetetlen lehetőség. A lehetetlen múltó pillanat. A lehetetlen nem létezik.” *(Muhammad Ali)*

Kosárlabdáztunk

„Emlékezz arra, hogy a kosárlabda a viselkedés játéka: ha eléred, hogy az ellenfeled másképp viselkedjen, mint ahogyan szokott, legyőzöd”.

(Bill Russel)

Futottunk a Margitszigeten

„Mindegy, milyen lassan futsz, így is mindenkit lekörözől, aki a kanapén fetreng.”

Tollaslabdáztunk

„Azt, hogy mit bír ki a test, mindig a lélek ereje határozza meg.”

(Bear Grills)

Aerobikoztunk

„A sport komoly lecke, állandó értékmérő. Aki nem így gondolja, az nem igazi sportember.”

(Alessandro Del Piero)

Erősítettünk

„Nem számolom a felüléseket, én csak akkor kezdem el számolni, amikor már fáj, amikor már nem bírom tovább, (...) mert ez az, ami igazán számít. Ez tesz téged bajnokká.”

(Muhammad Ali)

Jól éreztük magunkat...

„A fiatalság mércéje nem az életkor, hanem a szellem és a lélek állapota: az akarat- és képzelőerő, az érzelmek intenzitása, a jókedv és a kalandvágy győzelme a lustaságon.”

(Albert Schweitzer)

Táncoltunk

„Meggkérdztem egy táncost a tangó titkáról. Azt mondta:

– A férfi parancsol, és a nő engedelmesskedik.

Ugyanezt megkérdztem a társától, egy szép és okos táncosnőtől is. Azt felelte:

– Jól mondja a párom, ez tényleg így van. Csak a szavaink mások. Az igazi férfi nem parancsol, hanem irányít. És a nő nem engedelmesskedik, hanem bíz a férjében.”

(Müller Péter)

Sporttal és egészséges életmóddal kapcsolatos programok

„A legtöbben tisztában vagyunk azzal, hogy a gyümölcsök és a zöldségek egészségesek, ám ezt az információt jól elraktározzuk agyunk valamelyik fiókjában – a „Tudom, de úgy döntöttem, nem foglalkozom vele” címkéjűbe.”

(Brian Wansink)

COSTA BRAVA

2018. június 22-én 24 diákkal 2 tanár kíséretében a Világlátó Utazási Iroda szervezésében elindultunk bevenni a spanyol partokat. Az utunk péntek reggeltől szombat reggelig csodálatos tájakon vezetett át.

Montserrat

Első kirándulásunk Barcelonától északra a Montserrathoz, azaz fűrészelt hegyhez vezetett. Az egyik legenda azt mondja, hogy az angyalok unalmukban döntöttek úgy, hogy egy hegyet két részre vágnak, innen származik az elnevezés. A hegyen több száz turistaútvonalon lehet kirándulni, amelyekből több vezet egy kiemelkedően álló kereszthez, ahonnan belátható a kolostor és a völgy. A hely nevezetessége az a bencés apátság, amelyben a Montserrati Szűz („La Moreneta”) szentélye található, a hegy ezért ismert zarándokhely. A legenda szerint, annak aki megérinti a Madonna jobb kezét, teljesül a kívánsága. Bízunk benne, hogy a mi kívánságunk is valóra válik :)

Sagrada Família

A Monserrat után utunk Barcelona leghíresebb épületéhez, a Sagrada Famíliahoz vezetett, amely az egész csoportot elvarázsolta. A templom építésének ötlete egy gazdag barcelonai könyvkereskedőtől ered, José María y Bocabella olyan bazilikát szeretett volna, amelyben gazdagok és szegények egyaránt imádkozhatnak. 1883-ban kapta meg Antoni Gaudí a templom készítésének feladatát.

Flamenco est

Az egyik estét Lloret de Mar városában töltöttük egy Flamenco-esten. A táncos estélyen igazi spanyol ételeket chettünk, sok-sok nemzettel együtt mulathattunk. Az előadást sajnos nem lehetett fényképezni :(

Finomságok

A tapas-tál tortillával, tonhalsalátával, foccacciával és karamellás almapürével ;)

Barcelona

A hazaindulás előtti napot Barcelonában töltöttük. A város méretére való tekintettel sok mindent csak buszból tudtunk megnézni. A buszos városnézés után első utunk a Montjuic-ra ve-

zetett. A hegy Barcelona legzöldebb területe, amelyen az 1929-es világkiállításra és az 1992-es olimpiára emelt épületek láthatók. A hegyen meglátogattuk a spanyol falut (Poble Espanyol), amely 49 négyzetméteren mutatja be a félsziget városainak, falvainak fő jellegzetességeit. Majd a hegyről a városra nyíló panorámában gyönyörködhettünk. A hegyről leérve a híres Kolombusz szobortól sétáltunk végig a Ramblán egészen a Katedrálisig. Nem hagyhattuk ki a híres piacot, a La Boqueriat. Vajon milyen tengeri herkentyűk ezek?

Antoni Gaudí

Barcelona városának hangulatát meghatározza Gaudí művészete. Így a város szívében elhelyezkedő Casa Batlló és Casa Milà, illetve a több hektáron elterülő Güell-park.

A katalán fővárostól az 1929-es világkiállításra épített szökőkút (Font Màgica) megtekintésével vettünk búcsút. Július elsején egy kis pihenés után indultunk haza kipihenten, leburnultan :)

TALYIGÁS ANIKÓ tanárnő

KÍNAI ISKOLAI DELEGÁCIÓ A MADÁCH IMRE GIMNÁZIUMBAN

(2017. október)

Októberben iskolánkba látogatott egy diákcsoport a kínai Hangzhou város Wenlan nevű középiskolájából. A kínai diákok együtt hallgattak meg egy előadást iskolánk kínaiul tanuló diákjaival, majd kínai és magyar dalokat énekeltek.

A nálunk tett látogatás hatására novemberben megkereste az iskola vezetőségét a kínai iskola igazgatója, Ren Jichang úr, aki testvériskolai együttműködést ajánlott. Az együttműködés során diákjainknak szállást, étkezést és programokat biztosítanak egy héten keresztül, majd a kínai diákok is Magyarországra látogatnak, ahol iskolánk diákjai látják vendégül kínai társaikat. A megállapodás november 19-én ünnepélyes keretek között, a kínai Zhejiang tartomány kormányzójának jelenlétében került aláírásra iskolánk igazgatója, és a kínai igazgató, Ren Jichang úr által.

DR. CSEPREGHY HENRIK

ERDEI ISKOLA 2019

„Lehet élni **zene** nélkül is. A sivatagon át is vezet út. (...) az ember ne úgy járja végig élete útját, mintha sivatagon menne át, hanem virágos réteken.”

(Kodály Zoltán)

„A **foci** csapatjáték, nem pedig egyszemélyes. Csapatként győzünk, és minden játékos jobb egy igazi csapat részeként.”

(Fernando Torres)

„A **mese** megkönnyíti a szívet...”

(Ezeregyéjszaka meséi)

„Az élet tartalmát a nagy feszültség, az **alkotás** pillanatai jelentik, nem pedig a létezés kalendáriumi időszaka.”

(Márai Sándor)

„Vannak értékek, amelyek fontosabbak annál, hogy ki a jobb, ki győz, ki sikeres, ki arat diadalt.”

(Axel Hacke)

„A férfi: **nyíl** a jövőbe, a nő: az új idege, amely kiröpíti.”

(Sylvia Plath)

„Minden **tűz** kialszik egyszer, de az ember megmarad, hogy újra és újra tüzet rakjon, és meglássa benne a saját örömet vagy bánatát.”

(Fekete István)

„**Tánc** közben az lehetsz, ami csak lenni akarsz abban a pillanatban.”

(Dirty Dancing c. film)

KOZSUHAROV ZSUZSANNA TANÁRNŐ BESZÁMOLÓJA AZ ELMÚLT ÖT ÉV JELENTŐS MŰVÉSZETI ESEMÉNYEIRŐL

Az elmúlt öt év jelentős volt a Madách Imre Gimnázium történetében a 'vizuális kultúra' tantárgy szemszögéből nézve is.

Diákjaink munkamorálja kreativitásukon keresztül a művészeti alkotásaikban is megvalósul. Kiállításaink épülésükre szolgálnak, hiszen minden alkotás egy-egy gondolat végigvezetése, és a sok változat megismerése mindenképpen motiváló számukra.

A 2016/2017-es tanév évvégi kiállítását követte a 2017/18-as tanév évadnyitó kiállítása 'Vonások' címen a zuglói ZIC Mini Galériában, mely diákok és tanáruk munkáit mutatta be. Finisszázsán először került levetítésre kétszáz diákunk közös rövidfilmje többek között. A 2018/2019-es tanév első félévében a Magyar Képzőművészeti Egyetem Doktori Iskolájának pályázati kiállításán ('Optimista kiállítás') vett részt számos diákunk tanárukkal alkotott rövidfilmjével az egyetem főépületében. 2019 februárjában megnyitotta Prof. König Frigyes képzőművész, tanszékvezető, rector emeritus, a Magyar Képzőművészeti Egyetem Doktori Tanácsának elnöke a Madách Galériát a Madách Imre Gimnázium falai között egy kiállítás megnyitó keretei között.

Ugyanazon év tavaszán Hadikné Dr. Végh Katalin (a Madách Imre Gimnázium magyar és orosz tanára, valamint a magyar munkaközösség vezetője) felkérésére Kozsuharov Zsuzsanna képzőművész-tanár (a Madách Imre Gimnázium vizuális kultúra tanára) és Lipták Ágnes kép-

zöművész-tanár (a Bródy Imre Gimnázium vizuális kultúra tanára) közösen rendezte a Madách Galéria falain belül a 'Képversek és versillusztrációk Weöres Sándor alkotásaihoz' című kiállítást. Egy évvel később a felsorolt kiállítások bemutatásával számos diákunk neve vált ismertté a Magyar Képzőművészeti Egyetem Doktori Iskolájában Kozsuharov Zsuzsa komplex vizsgálja alkalmával.

Diákjaink illusztrációit láthatjuk továbbá a 2019-ben közzétett Hadikné Dr. Végh Katalin által szerkesztett 'MÁS-KÉP(P) a TRAGÉDIÁRÓL' c. könyvben.

Több felületen is láthatóak munkáik, ilyen a 2018/2019-es tanév iskolai naptár, A 'MIG' logó az iskolai pulóveren, mely egy azon felhasznált logóink közül, amelyeket diákjaink terveztek.

Rengeteg téma került feldolgozásra a legkülönbébb technikákkal, a teljes felsorolás igénye nélkül: festmények, tanulmányrajzok, grafikák, képversek, agyag és öntött gipsz szobrok (szakkörös munkák), makettek, jelmez-és látványtervek, formatervek, rövidfilmek, animációk (manuálisan és digitálisan elkészített, szerkesztett képek és mozgóképek), fényképek, logók...

Több évnyi összetett munka egy nagy szeletét sikerült közzétenni az iskola honlapján Ilosvay Zsuzsanna (matematika és informatika-tanár) közreműködésével. A közzétett publikációik plusz pontot jelenthetnek diákjainknak az egyetemi felvételin és a későbbi tanulmányaik során is, akik korukat tekintve vége is figyelemre méltóak.

A HVG 'Magyarország legjobb gimnáziumai' 2019-es listája alapján az első ötven között a Madách Imre Gimnázium rendelkezik a legtöbb művészeti publikációval az iskolák honlapján szereplő információk szerint /Kozsuharov Zs. MKE DLA, 2020 (kutatási beszámoló)/.

Sok akadály igyekezett lekötöni „szárnyalásunkat”, de így, hogy az eszme nem volt megkötve, eddig jutottunk, és hiszünk a folytatásban. Az eszme az ember, akinek a Madách falain belül van helye, és nem születhetne és erősödhetne ott meg iskolavezetésünk (Mészáros Csaba igazgató, Tátrai Tímea igazgatóhelyettes, Vígváriné Molnár Vera igazgatóhelyettes és Solti Gergely igazgatóhelyettes) támogatása nélkül.

KOZSUHAROV ZSUZSANNA képzőművész-tanár

TÖRTÉNELEM MUNKAKÖZÖSSÉG

A történelem munkaközösség elmúlt öt évét nagyban meghatározta a központi szabályozás többszöri és mélyreható megváltoztatása. 2017-ben módosult az érettségi vizsga, a 2020-as, sok szempontból vitatott Nemzeti Alaptanterv bevezetése pedig olyan változásokat indított el, amelyek következményeit egyelőre nem láthatjuk.

Ezek a változások minden diákot érintenek, hiszen a történelem kötelező érettségi tantárgy, emellett sok népszerű felsőoktatási területen felvételi tantárgy is. Részben ezzel magyarázható, hogy iskolánkban évről évre a legtöbb diák – az évfolyam mintegy fele – a történelmet választja egyik fakultációs tárgyaként, és többségük a 12. év végén emelt szintű érettségi vizsgát tesz. Felkészülésüket minden év szeptemberében és

Somfai Dávid (12.a) 2017/18-ban a tizennegyedik lett az OKTV-n. Flkészítő tanára: Juhász Erzsébet

novemberében írásbeli és szóbeli próbaérettségi segíti. A madáchos diákok országos szinten jól teljesítenek: a HVG rangsora szerint a történelem érettségi eredmények az elmúlt öt évben a 28. és a 4. hely között ingadoztak.

A történelem iránti fokozott érdeklődést tükrözi házi versenyünkön, a háromfordulós Madách-kupán indulók magas száma is, ami évről évre 120 fő körül alakul. Diákjaink az elmúlt öt évben országos versenyeken is szép helyezéseket értek el. 2020/21-ben Rinézer Bianka (9.b) hetedik, Miltényi Míra (9.c) pedig negyedik helyezést ért el az alsóbb évfolyamok számára rendezett Horváth Mihály-versenyen. 2017/18-ban a Kosáry Domonkos -versenyen Berzai Zsófia (10.b) hatodik, Timári Bálint (10.a) pedig második helyezett lett. Az OKTV pályamunka megírásáig, azaz az első 60 helyezett közé jutott Varga Szabolcs (11.c) 2018/19-ben, Timári Bálint (12.a) 2019/20-ban és György Réka 2020/21-ben. Két döntősünk is volt: Somfai Dávid (12.a) 2017/18-ban a tizennegyedik, Dénes Kristóf 2020/21-ben a huszonharmadik helyen végzett.

Munkaközösségünk tagjai arra törekednek, hogy minél több madáchos diák ismerje fel: a történelem nem csupán fontos tantárgy, de érdekes és szép tudomány is, hiszen rólunk, mai emberekről (is) szól. Ahogy a brit történész, Edward Hallett Carr fogalmazott: „A múlt csak a jelen fényében érthető; és a jelent csak a múlt fényében érthetjük meg teljesen”.

SOMLAI PÉTER FRENC munkaközösség-vezető

Dénes Kristóf 2020/21-ben a huszonharmadik helyen végzett az OKTV-n. Felkészítő tanára Somlai Péter Ferenc

Gyevnar Gergő rajza (9.a)

COVID-OS ÉVEK...

EGY FELEJTHETETLEN ÉV...

(EGY OSZTÁLYFŐNÖK NÉZŐPONTJÁBÓL)

A 2020-as év mindenki életében meghatározó marad, hiszen sok eddig kőbe vésett és sokat hangoztatott axióma dőlt meg. Hányszor mondogattam a férjemnek, hogy persze te megteheted, hogy itthonról dolgozol, de én? A gondolon is elmosolyodtunk, hogy egy tanár otthonról végezhetné a munkáját. De néha, amikor már az ember elfáradt, elmerengett rajta, hogy milyen is lenne. Később lehetne kelni, nem kellene rohanni a metróhoz, hogy ne késsünk, esetleg le lehetne dőlni egy lyukas órában. De mégis hogyan taníthatnánk így a gyerekeket? Folyamatos kontaktus, egymásra figyelés nélkül és nem átlépve az iskola kapuján? Elképzelhetetlen.

2020.03.13. Nem felejtjük el ezt a dátumot. Reggel még biztatóan néztünk tanítványainkra, igyekeztünk megnyugtatóan mosolyogni és mutatni, hogy minden rendben lesz. Ezen a napon ébredtem rá, hogy milyen fontos a gyerekek számára a tanár hozzáállása a történésekhez, mennyire befolyásolhatja az ő kedvüket a felnőtt viselkedése. Repkedtek felénk a kérdések: „A tanárnő szerint bezárják az iskolát?” „Mi lesz hétfőn?” „Lesz érettségi?” És a kérdő tekintetek tőlünk várták a választ, hisz mi tudjuk. Nem tudtuk. Hétfőn már nem mentünk be az iskola kapuján – év végéig saját otthonunkból tanítottuk a gyerekeket. De ne siessek ennyire! Mi is történt a Madách Imre Gimnáziumban, amikor kihirdették: online oktatás vár a középiskolákra?

Azt gondolom, hogy az iskolánk hihetetlen tettet vitt véghez. Minden tanár előtt egy cél lebegett végig, hogy valamilyen módon biztosítani tudja az oktatást, a fejlődést, az odafigyelést a diákoknak, amennyire lehet, az eddigi színvonalon. Szerencsésnek mondhatjuk magunkat, mert minden diáknak és tanárnak volt egy belső e-mail címe egy közös rendszerhez, már „csak” ki kellett találni, hogyan lehet ezen a rendszeren megvalósítani a lehetetlent. Még péntek este megalakult egy akciócsoport egy segítő apukával az élen (aki a rendszer felállításában segített) olyan önként jelentkezőkkel, akik vállalták, hogy előre megtanulják a rendszer titkos funkcióit, hogy aztán a tanultakat átadják a kollégáknak. Egész hétvégén tanultunk, a rendszer telepítésétől kezdve a legegyszerűbb beállításokon át a kontakt óra megtartásáig igyekeztünk elsajátítani a programot. Kedden még bementünk, egész délelőtt telepítettük a laptopokat, és kiscsoportokban próbáltuk ki az értekezleteket. Csütörtöktől pedig indult a tanítás – otthonról.

Ha azt szeretném megírni, hogy hogyan éltem meg ezt az időszakot, be kell valljam, hogy kihívásnak tekintettem. Az első két hétben az akciócsoport mindennap az órák után este 6-tól együtt tanult, utána sillabuszokat készítettünk, kérdésekre válaszoltunk és tudást adtunk át – a kollégáknak. Jó érzés volt számomra segíteni, és élveztem a tanulást, a virtuális tér megis-

merését. Persze én informatikatanárként könnyen beszélek, de sok kollégának nagyon nehéz volt ez az átállás. Ennek ellenére azt gondolom, hogy az iskola éveket fejlődött technikailag egy hét lefolyása alatt. A gyerekek pedig megfelelő szintű oktatásban vehettek részt. A tanárok ismerkedtek a különböző alkalmazásokkal, lehetőségekkel, és egy új világ kapuja tárult ki előttük. Persze nagyon jó volt júniusban újra látni egymást.

A nyár, a gólyatábor felejthetetlen élményt hozott kisebbeknek és nagyobbaknak egyaránt. Félve, de örömmel kezdtük a szeptembert, újra beléptünk az iskolába, és ugyan korábban kellett kelni és sietve utazni, de újra láttuk a gyerekek mosolygó szemeit. Én ráadásul új osztályt vállalva el se tudtam volna képzelni, hogy ne ismerjem meg őket személyesen.

2021.03.13. November óta itthon ülünk. Az akciócsoport egy évvel ezelőtti munkája feladásba került, már mindenki olajozottan használja a programot. A kihívásból rutin lett. Rutin az itthonról tanításból, rutin a számítógép előtt ülésből, rutin az elképzeltetlenségből. Hiszen ki gondolta volna, hogy még a 8.-osok szóbeli felvételijét is meg tudjuk valósítani online? Mindeközben igyekszünk feldobni az egyhangú mindennapokat, online kávézgatunk egymással, kiscsoportokban beszélgetünk tanítványainkkal, online színházat, online karácsonyt szervezünk nekik, és ők hálásak.

Vajon mit hoz még a 2021-es év? Vajon hány eltervezett program fog elmaradni és hány-szor kell tanítványaink kérdésére azt a választ adni: „Nem tudom.”

Addig is, amíg kiderül, igyekszünk emlékezetessé tenni a felejthetlent, és várjuk, hogy újra korán kelljen kelni, sietni, hogy beléphessünk az iskola kapuján és láthassuk tanítványaink mosolyát.

TALYIGÁS ANIKÓ, a 9.c osztály osztályfőnöke

COVID

...ÉS A 9. ÉVFOLYAM VÉLEMÉNYÉNEK TÜKRÉBEN

Elindult az első középiskolai évünk. A gólyatáborban szerzett rengeteg élmény és barátságkötés után mindannyian izgatottan vártuk szeptember elsejét: az új iskolánkat, az új tanárokat és persze az új osztálytársainkat.

Az év, habár maszkban, de elindult, és rövid idő alatt a sok ismeretlen diák egy erős közösséggé alakult. Mindenki nevében mondhatjuk, hogy az első pár hónap, amit az iskolapadban töltöttünk, nagyon meghatározó volt számunkra. Ebben az időszakban kötődött számtalan barátság, ez a két hónap volt az az idő, amíg igazán megismerhettük egymást. Ezután jött az, amire sajnos számítani lehetett: a karantén.

A bezártság nem volt ismeretlen számunkra, hiszen már mindenki megtapasztalta nyolcadik osztályban, hogy milyen elszakítva lenni a barátaitól, milyen mindent otthonról csinálni. A digitális oktatástól mindenki félt, ugyanis mindannyian tudtuk, hogy ez összehasonlíthatatlan lesz az „offline” oktatással. Nincsenek órán sugdolózsások, nevetések, szünetben beszélgetések, közös háziírások, tanulások. Ennek ellenére kellemes csalódás volt az első digitális hét, a tanárok és a diákok egyaránt egyik percről a másikra alkalmazkodtak a kihívásokhoz, és próbál-

ták azt kihozni az új helyzetből, amit csak lehetett. Rengeteg ünnepegről és eseményről maradtunk le a karantén miatt, ezeket az élményeket digitálisan nem lehetett pótolni. Ilyen rendezvény a Diákszínpad, amit a vírus miatt szintén csak online fogunk majd átélni, mint madáchos filmfesztivált. Említhetnénk a nemzeti ünnepeket, hiszen ezekre is csak digitálisan kerülhetett sor.

A sok negatívum mellett azonban valami hasznosat is hozott nekünk a digitális oktatás, ha igazán meg szeretnénk látni a szép oldalát. Akik messziről járnak be az iskolába, azok így jobban be tudják osztani az idejüket, nem kell az utazással órákat tölteniük, és persze a több alvás is pozitívumnak bizonyult. Emellett jobban oda tudtunk figyelni a táplálkozásra, de legfőképpen magunkra. Itthon minden olyan csendes, az órák előtti halk és kevésbé halk csevegés sincsen meg. Átértékelődött bennünk minden, ami régen alapvetés volt, az mostanra már luxusnak számít, gondolhatunk itt például a véletlenszerű összefutásokra a folyosón, és a spontán délutáni programokra, amik ezelőtt szerves részét képezték életünknek. Elcsépeletnek hangozhat, de tényleg csak addig nem vettük észre, hogy mennyire szerencsések vagyunk, amíg ki nem húzták alólunk a szociális életünk nagy részét. Mintha egy űrhajóban éltünk volna eddig, ahol mindenki lebegett a jóllétében, nem is gondolva arra, hogy milyen kiváltságokat élvezünk, már-már vártunk volna valami újdonságot, majd, amikor az leszállt a földre, egy csapásként ért minket a gravitáció, és hirtelen mindenki arra vágyott, hogy még egyszer újra érezhesse az űr különlegességét.

Ezeknek ellenére úgy gondoljuk, ki tudtuk hozni ebből az állapotból is a maximumot, az osztály rendkívül együttműködően kezelte a helyzetet, attól függetlenül, hogy csak pár hónapja ismertük egymást, és talán még szorosabb barátságok is születtek, mint átlag körülmények között születtek volna, az egymásra utaltság miatt. Ahelyett pedig, hogy sajnáljuk magunkat, illetve szomorkodjunk, kreatív programokkal, alternatívákkal rukkoltunk elő, hogy pótoljuk a sok kimaradt együttlétet.

Kitartást mindenkinek!

MINICH BALINT – CSEKE JÁCINT, 9.c osztály

A COVID-NEMZEDÉK... EGY VÉGZŐS NÉZŐPONTJÁBÓL

Az elmúlt egy év mindenkinek egy megpróbáltatásokkal és változással teli időszak volt, a végzős diákoknak (köztük nekem is) minden teljesen a feje tetejére állt. Az általános szorongás, nyomás és bezártság érzése mellett kell meghoznunk életünk végéig meghatározó döntéseket a jövődő éveinkről, emellett fejlődünk kéne egyénileg, hiszen lassan már tényleg felnőttek leszünk, és persze az sem ártana, ha ebben az állandó zűrzavarban nem felejtünk el tanulni is egy picit. Nekem ebből a háromból kettő sikerült...

Amikor az első online oktatási időszak megkezdődött, rengeteg nyomástól tudtam megszabadulni, amit az addig mindennapinak tudott nyüzsgés és az iskola stressz okozott (érdemes hozzátenni, hogy ekkor éppen az egyéni tanrendre való váltáson gondolkodtam). Otthon, karanténban sokkal kevésbé éreztem magam bezárva, mint mikor minden nap emberek tömege vett körül, és ez a szabadság, – bár tanulásra nem készítetett –, egy hihetetlen tempójú

személyes és kreatív fejlődést váltott ki belőlem, amelyet eddig saját bőrömön még nem tapasztaltam. Lassan sikerült kialakítanom egy rutint, ami kisebb-nagyobb változtatásokkal a mai napig velem maradt, és ösztönöz mind a mozgásra, mind az alkotásra, mind az általános mentális állapotom fenntartására. Eleinte még tanulni is próbáltam, de gyorsan egyértelművé vált, hogy nehezen tudom magam rávenni olyan dolgokra, amiket nem kifejezetten élvezek, főleg, ha nem érzem közvetlenül a súlyukat. Sajnos, ez is velem maradt a mai napig.

A sok személyes pozitívum mellett sem tudom elfelejteni: a teljes évfolyamom (köztük én is) elvesztette az utolsó gimnazista évének élményeit. Sokaknak nagy fájdalmat okoz az utolsó erdei iskola, a szalagavató, és a ballagás hiánya, a gimnázium elhagyása anélkül, hogy az ott töltött négy-öt évünket ceremoniálisan lezárhatnánk.

Tudom, hogy még nincs vége se a járványnak, se a tanévnek, de azt is tudom, hogy ha tíz hónapnyi online oktatást túléltünk anélkül, hogy megbolondultunk volna, az érettségit, és a Covid hátralévő időszakát is túl fogjuk élni!

PRÁGAI MENYHÉRT 12. d osztályos tanuló írása

Nagy Viktória rajza (9.c)

ANEKDOTÁK LEGENDÁS MADÁCHOS TANÁROKRÓL

KOVÁCS ATTILA 'KOKÓ'

SUSZTER ANDRÁS VISSZAEMLÉKEZÉSE

M

indent köszönök, nagyon boldog és büszke vagyok arra, hogy ez a réges-régi emlék megosztásra kerül, és azoknak is jelenthet így valamit a Tanár úr, akiket már nem taníthatott. 40 éve hordozom ezt a történetet és újra és újra ismételtetem időnként magamban. Most már tudom, hogy ez így volt elrendelve, hogy ennek célja volt és én lehettem az eszköz, hogy Kovács „Kokó” Attila Tanár úr neve örökre fennmaradhasson a Madách Imre Gimnázium történetének tablóján. Remélem, minél több példányban sikerül majd kinyomtatni jelenlegi és régi diákoknak, én mindenképp szeretnék vásárolni majd több példányt belőle, hogy elküldhessem postán a külföldön élő osztálytársaimnak. Olyan érzésem van, ahogy most megint elolvastam ezt a szöveget, hogy Kokó itt áll mögöttem, és azzal a csibészes, visszafogott mosolyával néz rám, és szavak nélkül is beszélünk. Szóval, nem is ment Ő el, csak picit távolabbról vigyáz a fiaira ...

„ELSŐKÉNT A SZÍVED VÁLTOZIK, AZTÁN A FEJEDBEN IS KIKEREKEDIK AZ IGAZSÁG”

Kovács „Koko” Attila testnevelő tanár... nem annál sokkal több, a diákjainak a második apja, egy legenda, akire 40 év távlatából is úgy emlékszünk vissza az osztálytársaimmal, hogy közben a könnyeinkkel küszködünk. Közeledünk a 60-hoz, de az egyik oka, hogy ma is ifjú Madách gimisnek érezzük magunkat, és soha ki nem fogyó történeteket mesélünk egymásnak a régmúltból, a suliról, az többek közt Kokó tanár úrról...

A tanár úr nemcsak tanított, de szó szerint az életre nevelte a fiait, akikre soha nem volt egyetlen rossza szava sem, nem kiabált, de hihetetlen határozott volt, és elég volt a tekintetét ránk emelnie, és mi örömmel és ösztönösen vágtuk magunkat vigyázzba, és akár utolsó lehetetünkig róttuk volna a futó köröket zokszó nélkül, mert senki nem szeretett volna lemaradni a tanár úr figyelméről és szavak nélkül is minden porcikánkban érezhető szeretetéről.

Nem beszéltük meg előre a srácokkal, de a temetésén szinte mindenki ott volt a csapatból és felnőtt emberek szeméből elszabadult a könnypatak. Szeretett tanárunkra: Kokó és Gábor Áron rézágyúja - történetével emlékezem és őrzöm meg őt örökre a szívemben...

A gimnáziumban töltött négy évem alatt volt egy nóta, amit minden évben egyszer, szigorúan csak egyszer énekeltünk el, és nem ének órán, hanem a testnevelés órán. Nemcsak elénekeltük, de feszes vigyázzmenetben róttuk körről- körre a tornateremben.

Emlékszem, az első két évben fel sem tűnt, miért, egyszerűen csak a testnevelés óra részének gondoltam, ahol a meneteléssel is egyfajta erőgyakorlatot fejtettünk ki. Persze feltűnt azért, hogy a Gábor Áron rézágyújának és március 15-nek, amikor ez a feszes menet rendre előjött, valami köze lehet egymáshoz, de hát gondoltam : adott naphoz adott nóta, ami egyben tornaórai gyakorlat is.

Harmadikos voltam, amikor leesett a tantusz, hogy itt bizony többről van szó, ezért óra után odamentem Kokóhoz és az alábbi párbeszéd zajlott le közöttünk:

„– Tanár úr, kérdezhetek Öntől valamit ?

– Na, Suszter fiam, ne gyötörje magát kétségek között, ha kérdezni szeretne, akkor kérdezzen.

– Úgy látom, minden évben március 15-én a Gábor Áron rézágyújára menetelünk az órán, és nagyon ügyel a tanár úr arra, hogy ezt nagyon feszesen, magunkat szálfegyenesre kihúzva tegyük. Jól gondolom, hogy ez nemcsak gyakorlat, hanem megemlékezés is a magyar szabadságharcról?

– Ha csak pusztán emlékezni akarnánk, akkor leülnék a padra és úgy dalolnánk. Ennél többről van szó, de mindenkinek saját magának kell megfejtenie, pontosabban megélnie ennek a jelentőségét. Na, fiam, neked mit jelent az a szó, hogy szabadság ?

– Megvalósíthatom önmagam, élhetem az életem korlátozások nélkül, kimondhatom, amit gondolok következmények nélkül.

– Így igaz, na, ezért énekeltük el ezen a napon, feszes vigyázzmenetben ezt a dalt, hogy amit a szabadságról megfogalmaztál, az ne csak fogalom legyen, hanem a valóság. És azért is énekeltük közösen ezt ezen a napon, hogy legyünk büszkéek arra, hogy voltak, akik ebben nemcsak hittek, de tettek is érte. A testnevelésnél csak egy dolog csodálatosabb, a történelem, ismerd meg a múltadat, tanulj a hibákból és építsd a jövőt olyanná, ahogy azt az előbb megfogalmaztad. Ha hiszel önmagadban és sosem felejtjed el, hogy miért fontos a szabadság a testednek és a lelkednek, akkor elsőként a szíved változik, aztán a fejedben is kikerekedik az igazság.”

Akkor csak sejtettem, később megértettem, hogy a Tanár úr igyekezett végtelen egyszerűen dalban és feszes vigyázzmenetben beszélni nekünk a szabadság és a hazánk szeretetéről. Köszönöm, tanár úr, hogy a tanítványa lehettem!

KOKÓRÓL

NEDBÁL MIKLÓS ÍRÁSA (1992–1996 MIG)

maga volt a sztori...

Milyen volt Kokó? A mi Kokónk? Kovács tanár úr? Milyen sztorink van róla? Nekünk? 1992–96-ból? Az őskorból?

Mikor még nem volt okostelefon, és nem lehetett vele szelfizni? Vagy éppen készíteni róla egy paparazzi-videót, amit éppen egy kézzel húzódkodik a tök üres tornaterem egyik eldugott sarkában? S feltolni a Tik-tokra mondjuk a „Killing in thaName of” dübörgő basszusaira?

„Ő maga volt a sztori... Az élő történelem a tornateremben!”

Tornaterem. Izzadtunk ott is eleget, körbe-körbe futva, aztán mehetett a kosár. Kokó a kötelező alapot mindig lenyomatta velünk, de szivatás sosem volt. Lement egy-két bemelegítő kör, néhány az arra az évre beütemezett órarendi kötelező feladatsor, aztán mehetett a játék: foci-kosár...

– Fogjátok meg ezt a zsámolyt fiúk, és vigyétek oda!

– Hú, hát ez jó nehéz...

– No, gyere onnan. Még a végén magad alá piszkolsz...

Na, és az udvar. ..Kicsit másképpen nézett még ki, kissé ütött-kopott-minimál volt, kis vaskapukkal.

„Lapos játék!” – hasított néha a levegőbe a kemény, de mégsem durva hang Kokótól.

„Lapos játék!” – ezt a kifejezést a mai napig mondogatjuk egymásnak mi páran, fiúk – Esze, Gyula, Gergő, Miki, Pici, Valesz –, ha évente 1-2-szer sikerül összejönnünk mindannyiunknak. (Mostanában #korona, ráadásul inkább Zoom-olunk...)

És persze az Almássy téri stadion...

800 méteres futásokat mindig itt tartotta még nekünk, meg a 12 perces futásokat. Az Almássy téri Stadionban, ahogyan Kovács tanár úr nevezte... ☺ Azaz, a téren futkároztunk padokat kerülgetve. Hogy valaha egyáltalán Kokó lemérte-e, hogy a 800 méter az tényleg 800 méter volt-e, sosem derült ki. De a futás gyorsabban ment, ha a padokon helybéli srácok szurkoltak nekünk...

Utoljára a 4-6-oston láttam. Már egyetemista voltam, régen jártam a Madách fele. A Blaha környékén zötykölődött a villamos, Kokó szikáran állt közepén, kapaszkodva. Mintha ropogott volna markában a kapaszkodó. Tuti be is horpadt...

Megöregedett, kicsit mélyebbek lettek a ráncok, de ugyanaz az arc nézett ki az ablakon, mint akire emlékeztem. Csak mintha a szemében lett volna valami mély szomorúság.

Egymásra néztünk. Felismert, bólintott egyet, talán el is mosolyodott, s leszállt. „Lapos játék” – mondta be a villamosvezető, majd nyikorogva indult tovább a 4-6-os.

Én utaztam tovább, ő a járdáról lelépve átvágott az autók közt, majd eltűnt a sarkon...

Azóta sem láttam.

De a sport szeretete, a kitartás, a küzdés izzadásszagú öröme – mindez olykor kis ironikus-szarkasztikus szösszenetekbe bugyolálva – örökre itt maradt velem, benne, bennünk.

TÁCSIK JÁNOSRÓL

DR. KISS NORBERT ALBERT (MIG 1994-98)

Rajzórán tájképet kellett festeni. 35 perc alatt sikerült egy olyat alkotnom, hogy valószínűleg óvodában a nagycsoportot is meg kellett volna ismételnem, annyira gyenge lett. Fogtam egy új lapot, alul fekete tempera, fölé zöld, utána barna, végül a lap tetején kék, fehér és egy kis sárga. Majd az egészet elkentem kézzel a teljes lapon. Megvolt 1 perc alatt az egész. Tácsik tanár úr hozzám ért a névsorban. Viszem ki a festményt. Nézegeti egy kis ideig, majd megszólal:

- Kettes!
- Rendszerben, köszönöm!
- Ok, de mégis, mi ez, mi a címe?
- Tájkép 400 km/h-val robogó vonatból!
- Ja, akkor ez 5-ös! – javította ki a jegyet, kedves vigyorral az arcán. Majd hangosan szólt az osztályhoz:
– „Látjátok, a művészet nem Art! Dehogynem, ezt csak a nyelvvizsga-pótlék miatt.”

Imádtuk a tanár és művész urat, köszönöm, hogy a tanítványa lehettem, és nagyon sajnálom, hogy már nincs közöttünk!

Szent Ferenc eteti a madarakat

SZÜCS ATTILA HÁROM ANEKDOTÁJA MADÁCHOS TANÁROKRÓL

AZ IGAZI ÖRÖM

A Baráti Kör fennállása alatt a legtöbb megkeresés abban az ügyben érkezett, hogy segítsünk régi osztályok, osztálytársak felkutatásában. Különösen a második világháború idején érettségizett osztályok tagjai keresték egymást. Mindig volt a Baráti Körnek olyan tagja, aki tudott valakiről valamit, és felvállalta többiek megkeresését.

Az 1939-ben érettségizett egyik osztály elég reménytelennek tűnt, ezért én vállaltam magamra, hogy megpróbálom összeszervezni őket. Nem akármilyen 50 év múlt el azóta. A két

párhuzamos osztályból mindösszesen alig húszan éltek. Ők is szanaszét szóródva a világban. Javasoltam, legyen évfolyamtalálkozó, mert így többen lesznek.

A szervezés során még a Magyarországon élőket is meglepte, hogy az egyik tanárunk él. A testnevelőtanár. És vállalta, hogy eljön, ha elhozza valaki. Megbeszéltük, elintéztük.

Gyülekeztek az idős urak (milyen furcsa leírni ezt, most én vagyok annyi idős, mint ők akkor). Öltönyben, nyakkendőben, megilletődve léptek az épületbe. Előkerült egy laposüveg, és kicsit oldottabb lett a hangulat. Végigsétáltuk az első emeletet. Volt, aki tudni vélte, melyik volt az osztálytermük.

A tanár úr késett.

Az udvarra és a pincébe is lementünk, és éppen jöttünk felfelé, amikor nyílt az ajtó. Korához képest frissen, szálfagyenesen lépett be a tanár úr, botot nem használt, de belekarolt abba a diákjába, aki érte ment. Mindenki a nyakába borult, és kitört az örömszuhatag.

– Menjünk a tornaterembe!

– Menjünk a régi osztályba!

– Vigyük a tanár urat vacsorázni!

... és végül valakinek ésszerű hozzászólása is támadt:

– A tanár úr mit szeretne? Kívánjon bármit, ami örömet okoz!

– Bármilyen legyen is az, a mi vendégünk! – toldotta meg egy másik.

A tanár úr szabadkozott. Lassan, hangosan, jól artikulálva beszélt. Nincs neki szüksége semmire, és hamar elfáradna. Egy, a tengerentúlról hazalátogatott osztálytárs tovább erősködött:

– Csak tudunk valamivel örömet szerezni a tanár úrnak. Csak szeretne valami emléket...

– Na jó – válaszolta, és felém fordult. – Attila, sorakoztassa fel az urakat a főbejárat előtt tornasorba! Szemben a lépcsővel.

Némi jókedvű tolongás után össze is állt a tornasor.

– Menjünk – mondta. Belémkarolt és elindultunk felfelé a lépcsőn. Felkísértem a félemeletre, ott megállt, és megfordult. Odalépett a márványkorláthoz, felugrott rá és fenékkal lecsúszott a földszintig. Én megfagytam az ijedtségtől, gyökeret eresztett a lábam. A tornasorból ketten is kiugrottak, hogy elkapják, de nem kellett. Ruganyosan talpra esett. Erősen megfogta az érte nyúló két kezét és a szemükbe nézett:

– Nem volt oszloj! – mondta parancsolóan. – Ide figyeljenek! Sok fülest osztottam ki maguknak ezért a korláton csúszkálásért. Most az okozott örömet, hogy elmondhatom, hogy tudom, mi volt olyan jó maguknak ebben. Oszloj!

Mindenki az öreg nyakába borult, aki szintén nevetett és elmorzsolt egy könnyet. Elindultunk a tornaterem felé...

„AZ” OROSKÖNYV

SALAMON KÁROLY TANÁR ÚRRÓL

Szinte senki sem szeretett oroszul tanulni. Előítélet volt. Többen tanultak aztán a Szovjetunióban: orvosok, katonák, mérnökök lettek. Szakmájuk megbecsült tagjai. De a 70-es évek elején a legjobb szórakozás volt, hogy minden tantárgyból viccet csináltunk. Korunkhoz méltón röhögünk a semmin is. Azonban egy baráti körű találkozáson előkerült valami, ami a 70-es években még „nem semmi” volt. Egy orosz nyelvkönyv, de milyen?

Orosztanárunk idős, magas férfi volt. Elegáns, kimért úriember, mindig nyakkendőt kötött. Tartottunk tőle. Minden félév kezdetekor megkérdezte az osztályt, van-e valaki, aki latinul szeretne tanulni. Ő görög-latin szakos főgimnáziumi tanár volt. Az oroszot a kor miatt tanulta, és a kor miatt tanította. Nem vette véresen komolyan, néha a mentő kettesért elég volt hibátlanul felolvasni egy olvasmányt, vagy elmondani egy orosz verset. Tudta, hogy az orosz nyelvet nem tudja megszerettetni, de az orosz kultúrát talán igen. Magyarul mesélt az orosz irodalomról. Tőle tudtuk meg, hogy Puskinnek néger öse volt, és a huszonkilencedik párbajában halt meg. Csehov orvos volt, és drámáit vígjátéknak szánta. Maga diagnosztizálta tüdőbaját, és ebbe halt bele. Tőle hallottuk, hogy Majakovszkij öngyilkos lett.

Egy órán észrevette, hogy az első padból folyamatosan hátra adogatnak valamit. Felállt, odament, elvette. Nagyon meglepődött. Egy orosz nyelvkönyv volt. Kinyitotta, van-e benne valami. Nem volt. Ellenben ott nyílt ki – mint minden könyv, amit rendszeresen kinyitnak valahol –, ahol nem kellett volna. Majakovszkij képe alatt hibátlan oroszul a következő kézzel írt szöveg szerepelt (magyar fordításban): „Az öngyilkos Majakovszkij utolsó szavai: 'Elvtársak, ne lőjtek! Ne lőjtek!!!' Bumm... Ő meghalt, tüdőbajban.”

Tudta, hogy diákcsinny. Nem csinált belőle nagyobb ügyet, bár mi igencsak féltünk. Szünetben visszaadta a könyvet. „Dolgozatban miért nem ír helyesebben, ha így is tud?” – tette föl a kérdést a könyv tulajdonosának. Ez az orosz nyelvkönyv került elő az érettségi találkozón. A tanár úr emlékét pedig megőrizte Fábíán István költő-grafikus osztálytársunk egyik verse:

SALAMON K.

Talán szégyellte a semmi
lángot,
mellyel a világban elégett.
görög-latin szakos
gimnáziumi tanár volt
s a városban élt le 60 évet.
Egy hajnalon
ódon szavakba,
dongó ködbe öltözött
s egy régi verssor
hangjain eltűnt
a fűtca csöndje fölött.

LÁBJEGYZET MURAKÖZY GYULÁRÓL

A

Baráti Kör tagjainak mind-mind van meghatározó élménye. Egy tanár, egy óra, egy kirándulás, vagy más életre szóló emlék.

Nekünk történelemóránk lett volna. Gondoltuk, lógás lesz, mert a tanárnőnk beteg, és tudtuk, hogy helyettesíteni egy magyartanár jön. De meglepetésünkre történelemórát tartott.

Tőle hallottuk, hogy azért kell a történelmet ismerni, mert „a történelem az élet tanító-mestere”. Ezt latinul is elmondta. Akkor tudtuk meg, hogy ez egy Cicerótól származó idézet. Elsősők voltunk, megszeppentek és csak azt tudtuk, abból, ahogy mondta, hogy ez a mondat többet jelent annál, mint hogy csak meg kell tanulnunk. A négy év alatt nem találkoztunk vele többször. De ez az óra valahogy más volt.

A történelmet ma is sokan szeretik közülünk. Jó tanáraink voltak. De ezt az egy órát valamiért megjegyeztük. Nem vagyok egyedül azok között, akik ma is sokat olvasnak könyveket, folyóiratokat a régmúlt történelméről. Előfordul, hogy ha olvas valaki valamit egy újságcikkben, felhív egy régi barátot, és beszélgetnek róla. Sőt! Archaikus módon kivágja a cikket és postára adja. (Nesze neked, digitális 21. század!)

Kevesen olvassuk el a könyvek lábjegyzeteit. Pedig számos könyvben, ahol latin idézet van, a lábjegyzetben ez áll: „A szöveget Muraközy Gyula fordításában közöljük.” Még ha ez az EMBER csak egy órán át tanított is, ha ezt meglátom egy könyvlap alján, nem tudok nem büszke madáchos lenni!

N. KÓSA JUDIT:

BŰNÖS BARCSAYSTÁK

..
O

tvenedik tanévét zárta 1931-ben a Madách Imréről elnevezett Barcsay utcai gimnázium. A jubileumi ünnepséget azonban egy kerek esztendővel kénytelen volt elhalasztani a tantestület: március végén váratlanul elhunyt ugyanis az intézmény igazgatója, Valentin József. A teendőket dr. Kopp Tibor igazgatóhelyettes vette át, őállította össze a tanév eseményeit összefoglaló értesítőt is.

Ebben szokás szerint helyet kapott minden tanuló év végi eredménye, a tanárok szakmai tevékenysége és irodalmi működése, beszámoltak a különféle versenyekről, a cserkészek próbáiról, a könyvtár gyarapodásáról, a kötelezően előírt irredenta nevelés programjairól, valamint a természetrajzi kirándulásokról. Egy dolgot azonban hiába keresünk a füzetben, annak ellenére, hogy abban az esztendőben épp ennek apropóján hozták a lapok öles címbetűkkel a Barcsay utcai gimnázium nevét. Jelesül, hogy az iskolát, melyben Valentin igazgató „mint

adminisztratív tehetség, példás rendet tudott tartani”, még az érettségik előtt kifosztotta egyik bukott diákja.

A példátlan eset május 16. éjjelén történt, a bomba azonban csak június 24-én robbant - aznap viszont minden hírlap a bűnös barcsaysták tetteivel volt tele. Öt hétre telt ugyanis, hogy Dicsőfi (az újságokban általában: Dicsőffy) Lajos elmulassa az iskolából elemelt 3500 pengőt, amelyből éppen csak csurrant-cseppent Zsiray-Rummer Károlynak és Pankl Emilnek, akikkel közösen tervelte ki a büntettet. Ez az öt hét pont elég volt arra is, hogy a detektívek felfigyeljenek az ész nélkül költekező diákra.

Dicsőfi Lajos akkor már a huszadik évében járt – hetedikben kénytelen volt ugyanis évet ismételni. A lecke azonban láthatóan nem használt, hiszen nyolcadik végén magyar nyelvből, görögből, történelemből és mennyiségtanból is elégtelent kapott. Ugyanebben a cipőben járt Zsiray-Rummer (fizika) és Pankl (magyar nyelv, fizika) is, így mindhárman azzal szembesültek, hogy nem tehetik le az érettségit. Azonnal a tettek mezejére léptek: bekopogtak az igazgatóhelyetteshez, hogy visszakérjék a vizsgára befizetett, fejenként 35 pengőjüket. És akkor meglátták, hogy az íróasztalfiókban nyugvó vaskazetta rengeteg pénzt rejt.

Dicsőfi a következő délutánon betörőszerszámokkal felszerelve tért vissza az iskolába, és elbújta a tornateremben. (Testnevelésből egyébként fel volt mentve.) Ott szundikált későéjszakáig, sem az inspekciónő pedellus, sem a hazatérő igazgatóné nem látta meg. Sőt, szerencséje később sem hagyta el, hiszen az álkulccsal nem boldogulván végül a vállával törte be az ajtót, úgy vette magához a pénzes kazettát. Zsákmányával aztán kiugrott a Hársfa utcára nyíló ablakon.

Rendőrségi vallomásuk szerint a fiatalok Franciaországba akartak utazni, hogy belépjenek az idegenlégióba, ám mivel ráeszméltek, hogy nincs útlevelük, hát maradtak. Már az első este száz pengőt mulattak el három nő társaságában a Gellérthegyen; Dicsőfinek valószínűleg itt vált szokásává, hogy csak annyit mondjon a személyzetnek: „Pincér, állítson össze egy jó vacsorát”. Autótaxi járt mindenhová, s ha úgy tartotta kedve, Esztergomba ruccant ki pezsgőzni. Külföldi kelméből varratott magának öltönyt, és kalapokat, cipőket, pompás selyemingeket is vásárolt.

Hajnalonta aztán megtért atyja, a nyugalmazott csendőr tiszthelyettes otthonába, a Klauzál tér 16. alatti házmesterlakásba. A hét gyermeket nevelő szülők már évekkal korábban átengedték neki a kettőből az egyik szobát, hogy nyugodtan tudjon tanulni. Zsebpénzt is kapott, és még azt sem tették szóvá, hogy folyton a mozikban lóg, aztán meg a filmsztárok modorát, elegáns dohányzási stílusát majmolja. De amikor már hetek óta nézték a lumpolástól szürke arcát, és rémülten figyelték szaporán bővülő ruhatárát, apja végül kérdőre vonta. Lajos lekezelően csak annyit válaszolt: „Egy olyan nővel állok összeköttetésben, aki sokat reszkíroz rám”.

A valóságban persze Kuti Boriska táncosnővel (a kedvezőbb tudósítások szerint: színinövendékkkel) állt összeköttetésben. Amikor – pár héttel a betörés előtt – megismerte, szigorló orvosként mutatkozott be neki, később azt állította, elbukott a vizsgán, a családja némi apanázzsal kitagadta, ezt költi a kávéházakban és a bárokban. Kettejük közül végül Boriska került be előbb a lapokba: június 17-én írta meg a Pesti Napló, hogy Szabolcs utcai lakásán nagy mennyiségű aszpirint vett be. Meg akart halni, mert (ahogy ő ismerte: Danilovszky) Lajos elhagyta.

Amikor egy héttel később Dicsőfi Lajost letartóztatták, a pénzből már csak négyszáz pengő volt meg. Nem véletlen, hogy a Klauzál tér 16-ban működő Schwarcz Jakab tojásnagykereskedő gyorsan meggyanúsította, még áprilisban ő vitt el 80 pengőt az üzletéből; a detektívek pedig azt kutatták, május 15-én nem ők hárman támadták-e meg fegyverrel a Leszámítoló

Bank ugyanabban a házban lévő fiókját. De a jelek szerint nem volt más a kontójukon, csak a Barcsay érettségi pénze. Szeptemberben ezért ítélte el őket a bíróság: Dicsőfit nyolc hónap fogházra, társait két hónapra, három évre felfüggesztve. Az illetékes miniszter pedig mindhármukat kizárta az ország összes középiskolájából.

Az a tolvaj, aki Schwarcz Jakabot megkárosította, valószínűleg sosem került meg. A Leszámitoló Bankban lövöldöző, amúgy sikertelen rablók viszont igen: négy évvel később fogták el őket, mikorra már több emberélet száradt a lelkükön. Akkor derült ki, hogy egy asztalossegéd, egy autószerelő és egy sofőr tartotta rettegésben a város pénzügyeit és kézbesítőit. De mikor a fia ezen bűn alól végleg tisztázódott, Dicsőfi András már rég nem volt házmeister a Klauzál tér 16-ban. Úgy sejtem, a szégyen vitte rá, hogy hat gyerekével a lehető legmesszebb, Sátoraljaújhelyre költözzön. Lajos, akiről a lelepleződés napjaiban azt mondta a lapoknak, hogy „már nem ismeri”, maradt Budapesten.

Talán jó útra tért. Legalábbis 1931 után mindössze egyszer került be a neve a sajtóba, és akkor már láthatóan senki sem emlékezett a régi botrányra. 1941. május 9-én kurta közlemény adta hírül, hogy „Mégmérgezte magát és meghalt Sátoraljaújhelyen Dicsőffy Lajos 30 éves budapesti műszaki rajzoló.” Csak találgathatjuk, miért utazott oda, és mivel szembesült a városban.

(https://nepszava.hu/1158419_n-kosa-judit-bunos-barcsaystak)

FÖZY VILMA:

LENGYEL GYÖRGYNÉ ÁGI NÉNIRŐL

K

edves Madáchosok!

Nekem a legkedvesebb tanárom volt Lengyel Györgyné Ági néni, aki angolt tanított nekünk a 12 órás, speciális tagozaton. Mi voltunk az első osztálya, és mindent bedobott, hogy a maximumot hozza ki belőlünk. Annyira jól tanított, hogy én (nulláról kezdve) az első év után a Balcsin külföldinek adtam ki magamat, (hogy ez miért volt jó, azt ne kérdezzétek). Beatles számokat fordítottunk, és élő angol beszédet hallgattunk magnóról - elég rémülten eleinte. Akkoriban nagyon kevesen beszéltek jól (vagy egyáltalán) angolul, úgyhogy könnyű volt villogni. és hosszú évtizedekig abból éltem, amit tőle tanultam. Az érettségi mégis izzasztóra sikeredett. Annyira lefoglalt a matek, meg a tőri magolása, hogy az angollal nem is foglalkoztam. Hiszen az annyira jól megy! Pár nappal a vizsga előtt ránéztem a tételekre, és rémülten láttam, hogy tartalmilag fogalmam sincs róluk. Pl. Budapest nevezetességei, bizonyos angol írók, hasonlók. Egyetlen tétel volt, mit tudtam, mert korábban egy tanulmányi versenyre már kidolgoztam: Zenei élet Magyarországon és Angliában. A versenyen azt húztam, és elég jól tudtam. De hát az kizárt, hogy ismét azt húzzam tizenvalahány tétel közül! A vizsgán a csoportjából én kerültem sorra először a jobb angolosok közül. Ági néni szegény

nagyon biztatón mosolygott rám, és abban reménykedett, hogy kivágom a rezet. Én halál sápadtan rettegtem a szégyentől, amit rá is hozok majd. Remegő kezekkel húztam ki a cetlit: Zenei élet.... Életemben ekkora megkönnyebbülést nem éreztem még. Utána kedvesen rám mosolygott: Ugye, hogy nem kellett izgulni?

Nagy megtiszteltetés számomra, hogy ma már baráti viszony van közöttünk, és felnőttként is élvezhetem végtelen kedvességét, intelligenciáját, műveltségét és emberségét.

RASCHOVSZKY MIKLÓS:

VÁGVÖLGYI TANÁR ÚR ARANYKÖPÉSEI

Ez nem anekdota, hanem inkább csak egy jegyzetelés, humoros és hangulatos földrajz óráiról és mondásairól.

Lehet, hogy csak nekünk, akik ott voltunk az óráin, tetszenek ezek a poérok.

Mint mindenki, egy aktuális költözés alkalmával én is elővettem a 30 évvel ezelőtti kockás füzeteket, hogy ismét megküzdjek az örökös kidobás/megtartás dilemmával. Szeretném megosztani veletek a földrajzfüzetem leghátuljába felvéselt idézeteket, melyeket Vágvölgyi tanár úrtól hallottunk. Szigorúan csak a legjobbakat, de még nagyon sok van...

„Krisztina, még egyszer kinyitod a valamidet, többet nem állok veled szóba!”

„Ide figyelj, Barnabás...” (rejtély, kihez szólt ez alkalommal, nem volt ilyen nevű osztálytársunk)

„Fenyvesi, azt hiszed, nem tudom a neved?!” (Fenyves Gábor)

„Hátrányos helyzetű gyerek” = a szülő nem a szülője.

„A svédek átkiabálnának a finneknek: ronda finnek!!”

„...vicsorgott a NATO 20 körömmel...”

„Mit szólsz ehhez, Stern?” (ez Csillag beceneve volt számára)

„Nekem egy nőgrádi ismerősöm volt, az se volt egész normális...” (részlet egy Vágvölgyi kontra Bence dialogusból)

A heteshez: „Aszontad, nem hiányzik senki: Hol a haverom? Hol a madám és a le gény?” (Rémlik, hogy ez Cserhalmi Mikusz és Czeglédi Réka voltak.)

„Már van francia viaszok, te majd feltalálod az izlandi viaszokat...”

„Romániának nem az a baja, hogy Ceausescu rájött a dili...”

„Köcsögbe ejtő vagy!”

„Szervusz, proletár testvér! Ne lújjuk egymást!”

„Ha összeszedek egy bolhát, attól még nem vagyok tetves!”

„A Walterék állandóan számártejbe fürdenek! Majd bolond lenne nem!”

„Amálka, hogy hívnak?!”

„Gyönyörűm! Hát gömbölyű a Főd!”

„Azt se tudják, hogy szaporodjanak...”

„Leülhetsz. Lásd, hogy nem vagyok állatkízó...”

„A templomba ping-pongozni jársz?!”

„Ez a Pinochet egy olyan randa disznó...”

„Ceausescu csinosan öltözik, csak semmi nem áll jól neki.”

„Lesz mivel megverjelek. Nincs leírva, hogy a tanár nem verheti meg a gyereket dobverővel...”

„Rossz párti vagy Nógrádi Dezső!”

„Kricsmayer! Nem kaptál még sokkot tőlem?! (KricsfalviAnita)

„Legalább lenne egy autópálya, amin végignyavalyázhatsz...!!!” (ezt az autópálya-matrica bevezetésekor mondta... itt nem lehet megállni, hogy ne említsük meg, mennyire igaza volt és van)

„A szovjeteknek kilátszik a segge a gatyá alól, a lengyeleknek rendszeresen kilátszik, a románoknak a nemtommije is kilátszik, Vietnámban nincs is gatyá!” (Amikor még ’bezzeg ország’ voltunk)

Utolsó órán: „Jó vagyok a jók között, de rossz vagyok a rosszak között.”

Kovács Tibi elköszönő beszéde végén: ...mert többet tanórán nem fogunk találkozni a Tanár Úrral!

„Az nem biztos. Hátha megbuktatlak.” – és az osztály röhögött...

Láng Eszter rajza (9.b)

ÍGY ÍRTOK TI A MADÁCHBAN

TANÁRAINK ÍRTÁK

DR. PANTÓNÉ DR. NASZÁLYI DÓRA PHD, kutatótanár

„A NYELV – ÉPÜLET. A NYELVTANULÁS – ÉPÍTÉS”

Lomb Kató, a híres tolmács és fordító aforizmáját választottam évkönyvcikkem címéül jubileumi évkönyvünkbe. 1992 óta, egy híján 30 éve vagyok a gimnázium némettanára. Jelen rövid írásom bepillantást enged a madáchos, gimnáziumi tanítás mellett végzett, ám épp a nyelvtanítást szolgáló tudományos munkámba.

A német nyelven írt PhD disszertációm (*Az idegen nyelvi közvetítési kompetencia fejlesztésének kérdései a magyarországi német mint idegennyelv-oktatásban*) magyar nyelvű tézisiből kiválasztott rövid részlet az idegen nyelvi közvetítési kompetencia jelentőségét kívánja aláhúzni. Terjedelmi okokból irodalomjegyzéket nem csatoltam a cikkhez, de a <https://doktori.hu/index.php?menuid=193&lang=HU&vid=20359> linken a szakirodalmi hivatkozások után kereshetőek.

A mai idegennyelv-oktatásban a kompetenciaterületek fejlesztése elsősorban a tanulók kommunikatív cselekvőképességének kialakítását szolgálja. A hagyományos négy kompetenciaterület bővülésében (pl. a hallott és látott szöveg értésével), ill. további differenciálódásában (pl. a szövegkompetencia megjelenésével) valós kommunikatív cselekvések nyilvánulnak meg, melyek tükrözik a társadalomban megjelenő változásokat és megfelelnek a társadalom új elvárásainak.

Az idegen nyelvi közvetítés (*Sprachmittlung*) a Közös Európai Referenciakeretben önálló cselekvésként és stratégiaként jelenik meg (KRUMM et al. 2010:962). Habár az idegen nyelvi közvetítés a kulcskompetenciák egyike, a magyarországi német mint idegennyelv-oktatásban nincs jelen az idegen nyelvi közvetítési kompetencia tudatos fejlesztése. Ez motivált a kutatásra, hogy e tekintetben bővíthessem a magyarországi német mint idegennyelv-tanárok didaktikai-metodikai eszköztárát, lehetőleg ahhoz is hozzájárulva, hogy az idegen nyelvi közvetítési kompetencia fejlesztése beépüljön a német mint idegennyelv-oktatás gyakorlatába Magyarországon.

Az idegen nyelvi közvetítésre vonatkozó különböző definíciókból, melyek egymást részben kiegészítik, ill. tovább bővítik, munkám számára azokat kulcsjellemzőket választottam ki, melyek kutatásom kontextusára érvényesek. Ennek megfelelően az alábbiak értendők idegen nyelvi

közvetítés alatt: az idegen nyelvi közvetítés írott, vagy elhangzó szövegek közléstartalmának a befogadóhoz és a kommunikációs szituációhoz igazított, lényegmegragadó átadása-közvetítése. Az idegennyelv-didaktikában az idegen nyelvi közvetítés szűken értelmezett, a közléstartalmak hétköznapi relevanciájú, nem-professzionális közvetítésére korlátozódik, és egyértelműen elválasztódik a forrásnyelvi szövegek szó szerinti fordításától (vö. KÖNIGS 2000, 2003, 2010). Az idegen nyelvi közvetítés az idegennyelv-oktatás önálló kompetenciaterülete, a hallott szövegértés, a hallott és látott szövegértés, az olvasott szövegértés, a beszéd és az írás mellett, valamint önálló nyelvi cselekvésnek is minősül az interakció, a nyelvi produkció és a nyelvi recepció mellett.

Az idegen nyelvi közvetítés a multikulturális Európában jelenleg felértékelődőben van. Az idegennyelv-elsajátítási és idegennyelv-didaktikai kérdések kontextusában az idegen nyelvi közvetítés a többnyelvűség témaköréhez kapcsolódik. A többnyelvűség a nyelvtanulók számára az idegen nyelvi közvetítés feladataiban elvileg megjelenni tudó két nyelv által válik a tanórákon kézzelfoghatóvá, ugyanis az idegen nyelvi közvetítés az egyetlen olyan kompetenciaterület, ahol a kódváltásos feladatok relevanciával bírnak. Ezáltal a németet idegen nyelvként tanuló diákok számára a tanítás folyamatában a gyakorlati többnyelvűség megismerhetővé válik (FELDKNAPP 2014a:23). Az idegen nyelvi közvetítés kontrasztivitással gazdagíthat egy monolingualisnak tekinthető tanulói közeget a német mint idegennyelv-tanulás során. Egy olyan tanulói közegben pedig, ahol a tanulók első nyelve, anyanyelve (L1) többféle lehet (a németet második nyelvként elsajátítók közegében), még nagyobb szerephez jut az idegen nyelvi közvetítés, sőt a „transzkulturális idegennyelv-oktatás” (REIMANN 2016:10) központi kompetenciájává válik.

Az idegen nyelvi közvetítés megközelíthető funkcionális-kommunikatív, valamint idegennyelv-didaktikai perspektívából is. Disszertációm számára az idegen nyelvi közvetítés idegennyelv-elsajátítási, ill. idegennyelv-didaktikai aspektusai relevánsak, valamint ezen túl a tárgyhoz tartozó még az idegen nyelvi közvetítés szerepe a nyelvtanulók nyelvsajátításának fejlődésében és a tanulói eredményességben is. A kompetencia-, valamint feladat-orientált nyelvsajátítás folyamatában hangsúlyozzák az idegen nyelvi közvetítés komplexitását és életszerűségét, és az ebből fakadó motiváló jellegét, valamint az idegen nyelvi kompetencia iskolázásának lehetséges fejlesztő potenciálját (vö. REIMANN 2016:10).

Ennek a lehetséges fejlesztő potenciálnak a kérdése motivált engem arra, hogy a magyarországi német mint idegennyelv-oktatás területére fókuszálva megvizsgáljam: milyen (optimalizáló) szerepe van, vagy lehet az idegen nyelvi közvetítésnek a magyar tanulók német mint idegennyelv-elsajátításában? Ezen túl célul tűztem még ki azt is, hogy információkat nyerjek az oktatás kontextusáról, amely meghatározza a magyar tanulók német mint idegennyelv-elsajátításában az idegen nyelvi közvetítési kompetencia fejlesztését.

Az idegen nyelvi közvetítési feladatokat integrálni lehet és integrálni kellene a feladatoorientált idegennyelv-oktatásba. A nyelvi közvetítési tevékenységek a befogadóhoz és az adott kommunikációs szituációhoz igazítva kódváltással is végezhetőek. Ezzel kiaknázható lenne az „anyanyelv adott esetben tanulást segítő potenciálja” (KÖNIGS 2015:6).

Az idegen nyelvi közvetítési feladatok többdimenziós kontrasztív szemléletűeknek, valamint komplexitásuknak köszönhetően jelentős didaktikai potenciállal bírnak, és az idegen nyelvi közvetítési kompetencia fejlesztése növelheti az idegen nyelvet tanulók nyelvi tudatosságát és nyelvtanulási tudatosságát.

KRASZNAI GÁSPÁR

KATONA ÉS ERKEL BÁNK BÁNJA

(Részlet egy tanulmányból, Magyaróra folyóirat 2020.)

Katona József drámája – bár a magyar irodalom klasszikus kánonjának elválaszthatatlan részét képezi – a középiskolás diákok szemszögéből ítélve nem feltétlenül tartozik a könnyen emészthető, népszerű olvasmányok közé. Nem azért, mert Katona unalmas, vagy gyenge drámát írt volna a korabeli európai közvéleményt igazsággal foglalkoztató XVIII. századi történetből, hanem mert kétszáz évvel ezelőtti nyelvezetét néhol kissé nehézkesnek érzi a XXI. század magyar ifjúsága. A drámából csupán néhány évtizeddel később keletkezett Erkel Ferenc opera zenéje azonban gyakran már első hallásra is elnyeri még a fiatal hallgatóság tetszését is, sőt tapasztalat szerint még a nem magyar ajkú külföldiekét is.

Jelen tanulmánynak nem lehet célja e kettős jelenség okainak részletes vizsgálata. Az viszont igen, hogy rámutasson az opera néhány olyan részletére, amely bemutatásával a pedagógusok a középiskolai diákoknak segítségére lehetnek a mű könnyebb befogadásában. Mindez akkor lehet igazán sikeres, ha két tanár, egy magyar és egy ének-zene szakos kolléga konstruktív együttműködésben, összevont tanórák keretében dolgozza fel a művet. Minthogy Katona drámája többnyire érettségi tétel, így az összevont projektorák nem pótolják a mű magyar irodalom órai tanítását, hiszen a vizsgán a drámáról kell majd a végzősöknek számot adniuk. Hanem az irodalmi feldolgozás után rögtön célszerű az összevont órákra sort keríteni, melyek során a zene és Erkel operája, mint hozzáadott érték jelenik meg, amely kiemeli azokat a jelenségeket, amelyek a dráma tanulmányozása során észrevétlenek maradhattak.

Tekintettel arra, hogy Katona József *Bánk bánjának* tanítása előtt általában szó esik a magyar nyelvű színjátszás kezdeteiről, érdemes a magyar nyelvű operajátszás hajnaláról is említést tenni és a kettőt párhuzamba állítani. Így egyértelműbbé válik a dráma és az opera egyetemes magyar kultúrtörténeti jelentősége, és rámutat Erkel Ferenc munkásságának újszerűségeire is. Érdeklődőbb osztályok, vagy csoportok számára meg is nevezhetők az első Erkel-operák keletkezését megelőző évtizedek szerzői és műalkotásai. Így az 1793-ban Pest-Budán bemutatott *Pikkó hertzeg és Jutka Perzsi* című kétfelvonásos énekes játék Szalkay Antal szövegére és Chudy József zenéjére, Philipp Haffner színműve nyomán, amelyet bár az első magyar operaként tart nyilván a zenetörténet, zenéje sajnos elveszett.¹ Fennmaradt azonban Ruzitska József *Béla futása* című magyar tárgyú és magyar zenei elemeket is tartalmazó alkotása, amelyet az 1822-es kolozsvári bemutatásától kezdve Erkel fellépéséig országszerte az első „magyar nemzeti opera”-ként ünnepeltek.² Érdekességként megjegyzendő, hogy 2017-ben a Kolozsvári Magyar Opera

¹ „Pikkó Hertzeg és Jutka Perzsi”. In: Várnai Péter (szerk.): *Operalexikon*. (Budapest: Zeneműkiadó, 1975): 363.

² Németh Amadé: *Operaritkaságok*. (Budapest: Zeneműkiadó, 1980): 118.

társulata rövidített változatban a budapesti Erkel Színházban előadta a művet, amelynek zenéjét a szakma igen találóan a „verbunkos Varázsfuvola”-ként jellemezte.³ Nem csoda, hiszen a mű zenéjét hallgatva valóban érzékelhető, hogy szerzője jól ismerte Mozart daljátékát, sokat merített annak stílusából, és a zene magyaros jellegét a verbunkos elemekkel biztosította.

A *Béla futása* nagy hatással volt a pályakezdő Erkelre, aki néhány év múlva – a korabeli német, olasz és francia romantikus operák világának formai kereteibe ágyazva a verbunkos elemeket – megteremtette az európai szintű magyar nemzeti operát.

Erkel Ferenc életéről az alábbiakat érdemes ismertetni:

- **Gyulán** született **1810**-ben, tehetsége korán megmutatkozott.
- Zenei tanulmányait **Pozsonyban** végezte, elsősorban németajkú tanároknál.
- Zenei pályafutását **Kolozsváron** kezdte, mint **zenetanár, karnagy és zongoraművész**. A kincses városban ismerkedett meg a magyar dalok világával, valamint a kor jeles magyar gondolkodóival, ami nagyban hozzájárult az ifjú művész magyarságtudatának erősödésében. Később erről így vall:

Ami vagyok, mindent Kolozsvárott töltött éveimnek köszönhetek. Ott műveltem ki magamat zongoraművésznak, ott tanultam legtöbbet, ott lelkesítettek s ott kötötték szívemre a magyar zene elhanyagolt ügyét, s ott telt meg a szívem a szebbnél szebb székely-magyar népdalok árával, melyektől nem is tudtam többé szabadulni, míg csak ki nem öntöttem a lelkemből mindazt, amit már akkor éreztem, hogy kiöntenem kell.⁴

- **1834**-ben kerül fel **Pestre**. A **Német Színház** a **Pesti Magyar Színház**, majd a **Nemzeti Színház** karnagyaként korabeli német, olasz és francia operákat vezényel.
- **1840**-ben már saját operájával lép közönsége elé, s nagy sikerrel mutatja be a **Bátori Máriát**, amelyet az első európai szintű magyar operának tart a zenetudomány.
- **1844**-ben két jelentős munka kerül ki Erkel kezéből: ekkor zenésíti meg Kölcsey Ferenc **Himnuszát**, valamint ekkor mutatja be második operáját, a **Hunyadi Lászlót**. Nem meglepő, hogy a siker a Bátori Máriáét is felülmúlja, hiszen az 1848-as események előestéjén igencsak párhuzamot vont a magyar közönség a mű cselekménye és az aktuálpolitikai viszonyok között. Erkel Ferenc ebben az esztendőben örökre beírja magát a magyarság szívébe. A mindösszesen harminchárom éves zenemester géniuszt szeretett közönsége versben is dicsőíti:

Dalra, dalra! Énekeljünk!
Csillogó pohárt emeljünk!
Éljen éljen Erkelünk
Hanga-szerző mesterünk!
Tágas utat tört előttünk,
Megmutatta szelleme:
Mint lehet világhírűvé
A' dicső magyar zene.
Míg magyarban szív dobog,
E' név: >>ERKEL<< élni fog!⁵

³ <http://www.opera.hu/musoi/megtekint/bela-futasa-pikko-hertzeg-2017> (utolsó megtekintés: 2019. augusztus 9.)

⁴ Németh Amadé: *Erkel Ferenc életének krónikája*. (Budapest: Zeneműkiadó, 1973): 26.

⁵ I.m., 71.

- Az 1848-as szabadságharc leverése után a megtorlás és a haynauai zsarnoki rendszer miatt csak **1861**-ben vált lehetővé, hogy Erkel harmadik és talán máig legnépszerűbb operáját, a **Bánk bánt** bemutathassa. A siker ismét elsőprő volt, hiszen az elbukott szabadságharc miatt bánkódó és a Habsburg elnyomás alatt sínylődő magyarság hogyan kesergett s lázadt volna együtt Petúrral, hogyan osztozott volna Tiborc magyarság nyomorát elbeszélő panaszaiban?
- Erkel további operáinak témáit is a magyar történelem különböző századaiból merítette: **Brankovics György, Dózsa György, István király, Névtelen hősök, Sarolta.**

* * *

Az összevont óráknak további fontos momentumai kell, hogy legyenek: a zenei motívumok zongorán történő bemutatása, a szóban forgó zenei eszközök szemléltetése, valamint a felsorolt részletek stílushű, kifejező eléneklése zongorakísérettel. Az élő zenei élményt ugyanis semmi más nem pótolja.

Nincs katartikusabb kicsengése az utolsó órának, mint mikor a gyászkar súlyos zongora akkordokkal alátámasztott eléneklése után az operafilm végét Melinda és gyermeke holttestének behozatalától kezdve közösen végignézik, és lélekben együtt sírnak Bánkkal, akit tettéért már nem kell a királynak megbüntetnie: a sors megtette azt:

Is - ten, a holt - nak adj ö - rök nyu - gal - mat,
 3
 Lel - két fogadd el a meg - bol - do - gult - nak.

DR. FÜLÖP CSILLA, kutatótanár

FIZIKA MINDENKINEK!

ASTEM (S-Science/természettudomány, T-Technology/technológia, E-Engineering/műszaki tudományok, M-Mathematics/matematika) bizonyítottanvilágméretű krízise a tudósokat arra ösztönzi, hogy kiutat keressenek. A természettudományok pedagógiájának kutatása egyértelműen szükségessé vált tehát. A szakmódszertani kutatások palettáját két véglet feszíti ki: az új tartalmak tanításának módszereitől a motiváló jellegű megoldásokig.

Munkámban a „hands-on, minds-on” (csinálok és gondolkodom róla) didaktika által javasolt lehetséges megoldásokat tanulmányoztam, Kidolgoztam egy, a közoktatásban használatra ajánlott témakört a méréselmélet tárgykörében. Erre építkezve bemutattam egy módszert, melyet „Tanulói Mérő Projekt”-nek hívtam. Ismertettem a természetnek azon törvényeit, melyek e módszerrel taníthatóak osztálytermi keretek között.

A tantervekben szereplő alapvető törvényeket új nézőpontból csoportosítottam: a matematikai formájuk alapján. Alaposabban megvizsgáltam a lineáris és az exponenciális típusokat. Newton hűlési törvénye nagyon szép példája az utóbbi típusnak, és napjaink tapasztalataiban alapvető. Megvizsgáltam hogyan tanítható a közoktatás különböző szinterein (alsó tagozattól az egyetemi képzésig).

A radioaktív bomlástörvény tanítása különösen problémás kérdés. Kollégáim egy csoportja megerősítette ezt egy dokumentált felmérés keretében. Egy szisztematikusan, az exponenciális törvényszerűségek tanítására felépített szisztematikus egység, melyet „hands-on” megközelítésben dolgoztam ki, eredményeim szerint megoldást nyújt, így enyhíti a problémát.

Különösen motivált és tehetséges diákokkal való munka a tanári feladatkörben hab a tortán. Bemutattam, hogy a Szánkó Projekt hogyan alakult egy interdiszciplináris kutatói fórummá diákjaimmal. Egy közismert kérdésre adott kvalitatív válaszok helyett valódi indoklást adtunk. Ismertettem még néhány olyan szakköri munkát, melyek az elmúlt években teremtettek értéket.

Remélem, hogy egyre több diák látja át tisztán, érti meg, ismeri fel a természeti törvényeket, ha megismeri ahogyan a természettudomány és annak kutatása működik.

Az ismertett munkám sok további ajtót is megnyitott a kutatás számára. Számomra, bizonyos, hogy csak az első lépései voltak egy hosszú, csodás útnak.”

2018-ban védtem meg doktori disszertációm az ELTE-n, amelyet a fentiek szerint foglalkozatok össze.

A Madách Imre Gimnázium sajátosságaiból adódóan az aktív tanulási pedagógia területén végzett munkám új irányt is vehetett, a kutatás nemzetközi élvonalába tartozó STEAM pedagógia kutatását. Ebben a reáliák és a humaniorák módszertanának kapcsolódása a vizsgált szempont. Munkámat ELTE, MTA és METU-Erasmus+ szakmai keretekben végezhettem. Eddig nemzetközi szakmai fórumokon is elismert kvalitatív eredményekkel végeztem kollégáimmal és diákjainkkal két projektet:

- 2018-ban a gravitációs hullámok felfedezése kapcsán „A gravitáció az alkotóké is!” valamint
- az utolsó eredeti etalon, a „Le Grand K” 2019-es nyugdíjazása apropóján megvalósult „Etalon-búcsú” projektet.

A felsőoktatási és kutatóintézetekkel (ELTE, Wigner, MTA, BME, ÓE, ELFT, ELI-ALPS, stb.) való kapcsolattartás mellett lehetőséget kapnak diákjaink a két évente meghirdetett MIG-CERN projektekben a részecskefizikai kutatásokba is bepillantani, melynek fókuszja a CERN egész napos tudománynépszerűsítő programjában történő részvétel.

SZÜCSINÉ DR. LACZKÓ ESZTER

LACZKÓ ESZTER: OVIDIUS *ÁTVÁLTOZÁSOK* CÍMŰ MŰVÉNEK TANÍTÁSA A KILENCEDIK ÉVFOLYAMON 2. RÉSZ

(A cikk a Magyaróra c. folyóirat 2021-es számában jelent meg.)

A következő publikációrészlet egy komplex óratervezés részlete, amelyet 2018. május 26-án Szegeden, a XIII. Magyar Ókortudományi Konferencia módszertani szekciójában mutattam be. A teljes anyag a Magyaróra című folyóiratban jelent meg 2021-ben.

B) Történet feldolgozása, értelmezése

Munkaforma: frontális, egyéni és pármunka

Szemléltetés: internetről letöltött fotók

Tevékenységek: kiselőadás, szövegértés, képelemzés, közös megbeszélés, házi feladat, internethasználat

5./a Hallgasd meg Narcissus és Echo mítoszát osztálytársad előadásában!

Egy alkalommal a történet kiselőadás formájában történő feldolgozása mellett döntöttem, épp a szöveg bonyolultsága miatt, ami természetesen azzal jár, hogy valójában nem szöveget, hanem csak a szövegben foglalt történetet ismerik meg a gyerekek. Természetesen joggal merülhet fel a kérdés, hogy ebben az esetben a műveltségi tartalom előtérbe kerül a szövegértéshez, -értelmezéshez képest, és valójában „nem lesz szöveg az órán”, hogy némi képp parafrázálva idézzem Stanley Fish jól ismert könyvének címét.

5./b Olvasd el Narcissus és Echo történetét Ovidius *Átváltozások* című művéből, és válaszolj a kérdésekre!

A másik megoldás a szöveg lassú, szakaszos olvasása, ami ennél a szemelvénynél különösen indokolt lehet. A szövegre vonatkozó kérdések megválaszolása történhet önállóan, párban, ill. frontális munkában is, akár úgy, hogy a tanár olvassa fel a szöveget, ezzel is segítve a megértés folyamatát.

1 – 12. sor:

Ki volt Narcissus anyja és apja?

Milyen jóslatot kaptak a gyermek életére vonatkozóan?

13 – 20. sor:

Hány éves volt, amikor Echo meglátta őt?

Milyen külső és belső tulajdonságok jellemezték Narcissust?

21 – 31. sor:

Miért és hogyan büntette meg Iuno istennő Echót?

32 – 63. sor:

Milyen hasonlattal fejezi ki a költő, hogy Echo beleszeretett Narcissusba?

Mi történik Echóval a visszautasítás után?

64 – 68. sor:

Mit kívánt Narcissusnak az egyik fiatal, akit szintén visszautasított?

69 – 98. sor:

Mi történik Narcissusszal a vízparton?

Hogyan viselkedik?

Tudja, hogy a tükörképét látja? Válaszod a szövegből vett idézettel indokold!

99 – 126. sor:

Mit gondolsz, miért ilyen soká mondatja ki költő Narcissusszal annak felismerését, hogy önmagába szeretett bele? Milyen stíluseszközt ismerhetünk fel ebben a szövegalkotási eljárásban?

127 – 172. sor:

Mi történik Narcissus testével?

Kik siratják el?

Emelj ki a szövegből egy hasonlatot! Milyen jelenséget világít meg a kiválasztott hasonlat?

6. A megismert történet és a következő kép segítségével fogalmazzuk meg a narcizmus, ill. narcisztikus szavak jelentését. Mi a véleményed erről a jelenségről?

11.

A narcizmus definíciója kapcsán visszautaltunk a 3. feladatnál már megfogalmazott véleményekre. A kép egyesekből szimpátiát, míg másokból erőteljes ellenérzést váltott ki. Érdekes lehet felhívni a diákok figyelmét, hogy a pszichológia összetett személyiségzavarként írja le a narcizmust, vagyis a fogalom nem definiálható egyszerűen, továbbá a problémával foglalkozó szakirodalom hangsúlyozza, hogy bizonyos szintű narcizmus szükséges feltétele az egészséges felnőtt személyiségnek.

7. A narcisz, amely a negyedik feladatban vizsgált kép bal alsó részén is látható, a vizsgált mítosz nyomán az önteltség, a végtelen önzőség jelképe. Ugyanakkor a hospice mozgalom nemzetközi jelképe is. Nézz utána az interneten, hogy miért vált e mozgalom jelképévé!

Leginkább házi feladatként érdemes internetes információszerezést ajánlani, de ha a feltételek adottak, már az órán is utánanézhetnek a gyerekek, így például a digitális oktatás időszakában is.

C) Házi feladatok

A fenti óraterv alapvetően Narcissus alakjára koncentrált, ezért érdemes lehet házi feladatként visszatérni Echo mítoszához. Erre lehetőséget kínálhat egy ekhós vers elolvasása és annak megfigyelése, hogy az adott versben megjelenő visszhangnak köszönhetően milyen módon mutatkozik meg az ismétlés alakzata.

Diákjaimmal egy Csokonai és egy Balassi-versben vettük szemügyre az ekhós vers sajátosságait az alábbi kérdések mentén. Mindkét vershez készítettem szómagyarázatokat, hogy segítsen az önálló szövegtértelemezés folyamatát:

Csokonai Vitéz Mihály: A tihanyi Ekhóhoz

a) Milyen hangulata van a versnek? Milyen műfajhoz illik ez a hangulat?

b) Keresd meg a szövegben azokat a részeket, amikor a lírai én megszólítja Echo nimfát!

c) Kiket szólít még meg?

d) Miért szól hozzájuk? Milyen várakozásokkal megy a természetbe?

- e) Válaszol a nimfa a költőnek?
- f) Hogyan jelenik meg az ismétlés a versben?

Balassi Bálint: Ötvenegyedik

Dialógus, kiben úton járván az versszerző beszél Echóval, de ezt nem értheti jól meg az, aki nem tudja, micsoda az Echo

- a) Milyen környezetben jelenik meg a versben a költő?
- b) Milyen lelkiállapotban van? Miért?
- c) Kivel beszélget? Valódi beszélgetésnek tekinthetjük ezt?
- d) Néhány példával igazold, hogy valódi dialógusjellege van a szövegnek!
- e) Miért lehet olyan megértő Echo a két versben megjelenő lírai én sorsát illetően?

A fenti kérdések nem biztosítják a két vers átfogó elemzését, de ebben az esetben nem is ez a cél. Arra viszont lehetőséget kínálnak, hogy a viszonzatlan szerelem témája miatt, valamint a visszhang megszólítottként és szövegszervező elvként való megjelenésének köszönhetően vizs-
szatérjünk az Ovidius-szövegben megismert Echo alakjához.

Úgy vélem, Narcissus és Echo mítoszának ilyen típusú feldolgozása rávilágíthat arra, hogy az antik kultúra milyen sok szinten összetett módon van hatással későbbi korok művészetére és gondolkodására.

HADIKNÉ DR. VÉGH KATALIN, kutatótanár

ADALÉKOK A CSEHOVI SZUBTEXTUS FOGALMÁHOZ

(Készült a Han Anna- Emlékkonferenciára, 2021 május, ELTE)

I. Bevezető

Szubjektív bevezető 1.

San Annának mint embernek és tudósnak nagyon sokat köszönhetek. A doktori iskola hallgatóinak és diákok generációinak mutatott példát emberségből és szakmaiságból. Megismertetett velünk egy olyan szövegmegközelítési módot, amely az irodalmi szöveget szellemtörténeti, filozófiai, irodalmi, művészettörténeti jelenségek ütközópontjaként értelmezte és mutatta be. Ehhez a módszerhez lebilincselő mennyiségű komplex, műveltségbeli ismeretanyaggal rendelkezett, valamint egy olyan munka iránti alázattal, amely egész életét jellemezte; olyan szerénységgel bírt, ami

csak az igazán kivételes tudósok sajátja. Értékeket relativizáló, anarchikus világunkban megnyugtató volt a közegében lenni.

(...)

III.

A podt'ekst- jelenségről:

Csehov szövegeinek a valódi, mély megértéséhez a kulcs a pod'tekst (szubtextus) fogalmának megértésében rejlik: *csak a víz alatti áramlás* szövegeinek releváns értelmezése adhatja a csehovi szövegjelentés egészét.

A szubtextus át-meg átszövi a fő szöveget és rajzolja rá a saját, kitörölhetetlen mintázatát. Ennek a jelentéshálózatnak a felfejtése nélkül semmilyen interpretáció nem képes a csehovi világértelmezés megragadására. Az értelmezés szintjén dekódolnunk kell az írott szöveget, valamint az azt megszólaltató színészek által megalkotott -beszédet, azaz a színészek hangján, a rendezői instrukciók mentén megszólaltatott szöveget. (Ezért ragaszkodott annyira a beteg szerző ahhoz, hogy felutazzon Jaltából, és nyomon kövesse a darabok színpadra vitelét: teljesen más az az írott szöveg, amit a rendező kezébe adott, mint az, ahogy a szereplők a hangjukkal, metakommunikációjukkal megszólaltatják a művét).

A csehovi szubtextus nem csupán kiegészíti a textust, hanem tőle függetlenül képez önálló jelentéssíkokat, ütközteti ezeket, és egy másodlagos szemantikai hálót épít ki ezekből az alrétegekből. A létrejött szövegek maximális polifóniát képeznek, nehéz feladat elé állítva az olvasót és értelmezőt egyaránt, és arra is rámutatnak, hogy a szöveg alatti szövegek olvasata hogyan magyarázza a nyelvileg kifejezhetetlen lényegét.

Az ütköztetést szinte minden alkalommal az irónia alakzata kíséri: főszövegtől való eltávolodás más jelentéssel ruházza fel az eredeti textust: az új jelentés megkérdőjelezi az elsőt – ha nem is a kierkegaard-i „abszolút végtelen negativitásig”, de más intonációs és új szemantikai síkokat hoz létre.

Felszínre kerül így teljes mélységében egy csehovi ember-és létértelmezés, egy teljesen körülhatárolható csehovi antropológiai koncepció: a valós szerzői pozíció a podt'ekstben nyilvánul meg a legpontosabban.

Melyek azok a szövegelemek, amelyek részt vesznek a szubtextus képződésében?

A szubtextus képződésének egyik eszköze lehet az idegen szöveg beépítése a csehovi főszövegbe. Az idegen szöveg és a főszöveg ütközése új jelentésréteget képez: modifikálhatja a szereplő által mondottakat, sokkal mélyebben és pontosabban láttatja a szereplő személyiségének lényegét, gyakran leleplezi annak hazugságait, vagyis felülírhatja azt: hiszen a tudatalattira enged következtetni. A konkrét üzenet így transzformálódik, megadva a csehovi olvasat egyetlen lehetséges értelmezését: az ironikus olvasatot.

Fontos szubtextusképző a zenének mint másodlagos jelentésképzőnek a sokszínű alkalmazása és funkciója, amely szintén modifikálja a szavakba sűrített jelentést. Szubtextust képezhet egy tárgynak és a verbális szövegnek az együttes megjelenése és ütköztetése is, valamint a tárgyi világ olyan megjelenítése, ahol a tárgy elveszíti pragmatikai funkcióját, szinte az emberrel egyenrangú entitássá emelkedik, saját biográfiával rendelkezik, esetleg szimbolizálódik.

Nagyon fontos a nem verbális sík jelenléte mint szubtextusképző elem (mimika, gesztus, intonáció, hangsúly, hangerő, szünetek).

A szubtextus elemei akkor kerülnek felszínre, amikor a cselekvés és a szöveg nem fedik egymást: illogikus kapcsolat jelentkezik. Végeredményben a nyelv minden szintjének-morfológiai, fonológiai, szemiotikai- rétegének lehet szerepe a szubtextus kialakulásában. Jelentése pedig sokszor azért nem megragadható, mert nem nyelvi elem a hordozója. Sajátos értelmezői diskurzus fordítja le és oldja fel a hiányt.

Az alábbiakban három szubtextusképző elemet vizsgálok konkrétan: az intertextualitás jelenlétéből kinövő iróniát, a tárgyi világ szubtextusképző szerepét, valamint a verbális sík és a metakommunikáció ütköztetéséből fakadó ironikus modifikációt, konkrét szövegelemek alapján.

Az intertextualitás szubtextusképző szerepéről:

Intertextualitás szempontjából minden egyes Csehov-dráma szimptomatikus: gazdagon tartalmaz mind világirodalmi szerzőket, (többek között Csehov nagy kedvenceit: Shakespeare-t és Maupassant-t, Zolát), de szép számmal található benne az orosz irodalom szemiotikailag telített szövegei is (Puskin, Krilov, Gogol, Gribojedov, Turgenyev.) A legtöbbször szereplő szerző Shakespeare: 12 alkalommal tűnik fel szövegidézet a *Hamlet*ből, a *Julius Caesar*, *Othello*, a *III. Richárd*, *IV. Henrik*, a *Romeo és Júlia* c. művekből. Az intertextualitás változatai is gyakran feltűnnek (allúzió, parafrázis), amelyekkel Csehov a próza nagymestereinek, Tolsztojnak, Dosztojevszkijnek a fő gondolataira reflektál. De erősen parafrazálódik a fausti szövegvilág: lásd a Három nővérnek és a *Faust*nak az emberiség jövőjével kapcsolatos állításai, azon belül is a munka embernemesítő hatásáról. De amíg a német szerzőnél romantikus pátosz kíséri ezt a víziót, addig a csehovi szövegben ez is iróniába fordul át. (Ezen túlmenően a csehovi darabok gazdagon telítettek mitopoétikus intertextusokban is, de ezek vizsgálata túlnő a dolgozat keretein).

Az idegen szövegnek és a főszövegnek a kapcsolatára, egymásra hatására a *Sirály*ból szeretnék példákat hozni. Mi történik ezekkel a magasan kvalifikált szövegekkel, ha teljesen köznapi környezetben hangzanak el, avagy egyáltalán nem shakespeare-i mélységgel bíró hős használja fel a szöveget gondolatainak kifejezésére.

Trepljov előjön a dobogó mögül

ARKAGYINA

(fiának) Mikor kezdődik már, édes fiam?

TREPLJOV

Egy pillanat. Türelmet kérek.

ARKAGYINA

(a „*Hamlet*”-ből idéz) «Oh, Hamlet, ne beszélj. Lelkem mélyébe fordítod szemem, hol több olyan folt árnya látszik, amely soha ki nem mén.»

TREPLJOV

(*ugyancsak a „Hamlet”-ből*) «Hah, egy zsiros ágy nehéz szagú verítékében élni; bűzben rohadva mézeskedni ott a szurtos almon...»

Az anya-fiú kapcsolat pszichésen terhelt oldalára világít rá a szövegrész: a szereplők nem saját, hanem idegen szöveg segítségével határozzák meg önmagukat. Azaz saját lényük helyett egy felvett, idegen szöveget idéznek, annak jelzéseként, hogy a természetes szereteten és szavakon alapuló anya-fiú kapcsolat sem nyelvi, sem mentális síkon nem teremthető meg közöttük. Azonban a jelentések nem találkoznak, hanem ütköznek és lelepleznek egy szavakkal ki nem

fejezhető tudatalatti mélységet. A jelentésképződést ebben az esetben is az irónia retorikai alakzata kíséri: a befogadó párhuzamot von a pályáján lefelé tartó középszerű színészről és a valói tragikus mélységeket és dilemmákat megélni képes shakespeare-i királyné személye között.

(Az előadás 2021 májusában fog elhangzani a Han Anna emlékkonferencián az ELTE orosz tanszékén).

DR. Solti Gergely

AZ UTÓPIKUS GONDOLAT KITELJESÍTÉSE DOSZTOJEVSKIJ: A FÉLKEGYELMŰ CÍMŰ REGÉNYÉBEN

(doktori disszertáció-részlet (2010). Megjelent:
Utópiák és ellenutópiák c. kiadványban pp. 113-129)

...Térjünk vissza Dosztojevszkij regényének megidézett jelenetéhez! Naszταςzja „kérői” közül Gánya a tervezett leánykérésében saját gazdasági vállalkozását látja, s a készülő „üzletben” Tockij (illetve Jepancsin tábornok) támogatását is élvezzi, míg Rogozsin az asszonyban a királynőjét élteti (vö.: „A tied, boldogságom! A tied, királynőm!”, 235; majd: „Ez aztán királynő! – ismételtetted percenként”, 237). Mindkét hős – a kleopátrai szituációhoz hasonlóan – meg akarja vásárolni az asszony áruba bocsátott szerelmét. Ebben a helyzetben Miskin a „kaméliás hölgy” és a „királynő” mellé új szerepet ajánl, amikor az asszony személyében egy „becsületes nőt” (224) venne el. Az asszony szégyenének megszüntetésére vonatkozó törekvés a fentebb említett alakszerepek eltávolítására tett kísérletként is felfogható, ám mindez a hősnő átalakulásának a jegyeként is azonosítható. Amikor Naszταςzja saját magát „züllött”-nek tartja (vö.: „Nézd, herceg, a menyasszonyod elfogadja a pénzt, mert *züllött*”, 233⁶), akkor a szövegvilág a *распутная* etimológiáját életbe léptetve⁷ épp ellenkezőleg interpretálja a cselekményes szituációt: a hősnő kilép abból a helyzetből, amelyben őt megvásárolhatják.⁸

Terve, hogy az este fenéki igya „serlegét”, hogy mindent felégyessen maga mögött, nem valósul meg. Miskinre hárul az a feladat, hogy a végletesen kielezett helyzetben továbbsegítse a hősnőt. Házassági ajánlatával előhívja a „züllöttségben” rejlő mélyebb szemantikát, ame-

⁶ Vö.: „Смотри, князь, твоя невеста деньги взяла, потому что она распутная” (144).

⁷ A nyelvi megformálás a „béklyó” (vö.: „путы”) eltávolításának gondolatát hívja elő, lásd Vasmer 1987, 3: 412.

⁸ Emlékeztetünk arra, hogy M. M. Bahtyin e botrányjelenetet kimondottan műfaji aspektusból értelmezi, s az ambivalens karneváli szemlélet mozzanatait veszi számba az estély kapcsán, lásd Bahtyin 2001: 182–183. A kutató a Miskin alakjába tagolódó karnevalizáló funkció megvalósulásának egyik példaként említi az ünnepséget, s annak botrányba fordulását egyúttal a határhelyzet karneváli terének megteremtéseként értékeli, vö. uo. 216–220. A karneváli térben az ellentétes „szólamok” dialógusba lépnek egymással, és az „eszme” egy adott hős által képviselt értelmezési lehetőségét annak végső határáig viszik el, lásd uo. 208–209.

lyen keresztül a botrányos estélyen – Kleopátra „lakomájához” hasonlóan – Nasztaszja Filippovna úgy bocsátja áruba szerelmét, hogy érte már ő szab árat. A hősnő részt vehet saját életének alakításában, s nemet mond Miskinnak. Pontosan azért, mert amikor Nasztaszja teljesen *részt vesz* az életben, többé már nem szánandó, éppen hogy nem igényli azt a *részvétet*⁹ (вö. сострадание), amelyet a herceg a svájci életéről szóló elbeszélésén keresztül fejt ki, majd később – ahogy a tanulmány elején utaltunk erre – Rogozsinnal kapcsolatban fogalmaz meg.

A *hercegné* lehetősége (vö.: „már magam is hercegné vagyok; hallotta: a herceg nem tűri, hogy sértegessenek”, 229) tehát nem valósul meg a cselekményben. A nem realizálódó alakszerrep segítségével Dosztojevskij arra irányítja olvasója figyelmét, hogy átértékkelje az eseménytörténet síkján lévő gesztust, mely szerint Nasztaszja Filippovna elfogadja Rogozsin ajánlatát. A férfi szerelmét nem Miskin *ellenében* választja a hősnő, hanem *mellé*. Így megpróbálhatja a szerelmet egy teljesebb egységként – Miskinnel a lelki dimenzióját és Rogozsinnal a nagyon is testi aspektusát – átélni. A regény pedig Nasztaszja Filippovna alakján keresztül létrehozza azokat a situációkat, amelyekben Miskin és Rogozsin egymás mellé kerülnek. Így tárul fel, hogy a két hős valójában egyazon teljességhez vezető két közelítési módot közvetít, két komponenset képvisel. A *részvét* motívuma a poétikai jelentésképzés folyamán úgy távolodik el a „külső” eszmeként adott megjelenítéstől, hogy összekapcsolódik a *teljesség*hez köthető szemantikai jegyekkel. Ennek az összekapcsolódásnak magának is van története: a *teljesség* összetett értelmének a kibontásában jelentős részt vállal a két női figura, Nasztaszja Filippovna és Kleopátra összekötése, a vizsgált puskinsi intertextus „lakomájának” (vö. a *sors* és a *személyes boldogság* viszonyát problémátizáló situációval az *Egyiptomi éjszakákban*) szimbolikus megjelenése a regényben.

A *részvét* ilyen művészi kifejtésben feltárulkozó jelentéshátterén átértelmeződik a „nőkérdés”.¹⁰ A fogalom – a szociális kontextusban kibontakozó, a társadalmi szerepektől elválaszthatatlan, az „egyenlőség” „utópista”, ideológiai-társadalomkritikai aspektusát (lásd ismételtlen a demokratáként, a női egyenjogúság híveként való megítélést) felmutató értelmezés helyett – Nasztaszja Filippovna estélyén már a személyes létszféra vonatkozásában válik megfoghatóvá. Másrészt, a motívumnak az ideológiai tartományból a művészi kifejtésbe való „átléptetése” a cselekményt is interpretálja. Eszerint Miskin eltávolodik a botrányos cseleke-

⁹ A *részvét*–*részvétel* összekapcsolásra Miskin alakjának vonatkozásában Kroó Katalin megállapításaira utalunk vissza. Eszerint a *részvét* irodalmi megjelenítési formája *A félkegyelműben az együtt cselekvést, az idegen világban való tevékeny részvétel* gondolatát helyezi középpontba. Ennek poétikai bemutatása alapvetően a Miskint övező *teljesség*-motívumok (vö. az ég és föld összeérésének képszerű megfogalmazásával; a rohamról mint a különböző létszférák közti *szintézisről* alkotott gondolattal; az önmagában egy *teljes élettel felérő pillanat* megjelenítésével) felvonultatásán keresztül zajlik a regényszövegben, így adva olyan értelmezését a szereplői alakhoz kötött *részvét*nek, amely az életben való *teljes benne levés*ként fogalmazódik meg. Ehhez lásd Kroó 2002: 326.

¹⁰ Itt utalunk L. I. Szaraszkina tanulmányára. Ebben a kutató nő részletesen elemzi az író Dosztojevskij és a kritikus Katkov – tanulmányunk bevezető részében már említett – vitáját, amely tulajdonképpen a női egyenjogúság kérdéséről vezet el Dosztojevskijnek az *Egyiptomi éjszakákról* megfogalmazott műértelmezéséig, a művészetéről és a „puskinsi gondolatról” szóló állásfoglalásáig. Lásd Szaraszkina 2006.

detek motiválójának szerepétől, s – az eseménytörténet ábrázolásának síkja mögött felsejlő metaforikus történetben – az *Egyiptomi éjszakák* név nélküli ifjú hőiséhez hasonló funkciót tölt be. A kleopátrai „egyenlőséget hirdetek” gondolat bázisán Nasztaszja úgy válik képessé arra, hogy saját sorsára új értelmezési pontból tekintsen, hogy azt Miskin éppen a házassági ajánlatában rejtőző „utópista” gondolattal „provokálja ki”....

DR. RIKK JÁNOS egyetemi docens, informatikatanár

„...KI LESZ AZ ELSŐ?”

AVAGY:

NAIV ÉS OPTIMALIZÁLT ÉRTÉKELÉS AZ OKTATÁSBAN

(Jelen írás a szerzők „*Naiv és optimalizált versenyértékelés az oktatásban*” címen publikált cikkének kivonata)

Aki mást értékelni mer, az vagy váljon az értékelés gurujává, vagy ne értékeljen senkit, mert a „mindenki másként egyforma” elv nem maradhat egyszerű szóvirág az évszázadok óta az értékelések egysíkúságát tömegesen elszenvedők számára. Igaz, a politikai közbeszéd gyorsan kijózanít mindenkit a soknézőpontúság elvárása kapcsán, de ez a kijózanodás motivációvesztő és nem személyiségformáló, mint a robot-alapú értékelés.

Képzeljünk el egy (itt és most anonim) versenyt, melyen 12 versenyző vesz részt, 5 reguláris feladat kapcsán és extrapontok szerzésének lehetősége mellett. A kanonizált folyamatban évszázadok óta a részpontok összege alapján illik győztest hirdetni. Ez a megközelítés (1. ábra: naiv, ill. naiv_sorrend oszlopok) semmibe veszi azt az alapvető pedagógia elvet, miszerint lehet minden versenyző másként „egyforma.”

GIAM_nyers	1	2	3	4	5	Extrapont	YO	naiv	korreláció	0,78	0,98		
	Feladat1	Feladat2	Feladat3	Feladat4	Feladat5			naiv_sorrend	sorrend_opt	eltérés	naiv_sorrend2	eltérés2	
V1	1	1	0	2	3	0,5	1000	7,5	1	1	0	1	0
V2	1	0	2	0,5	4	0	1000	7,5	1	7	-6	7	0
V3	1	1	2	0	3	0	1000	7	3	-2	1	3	-1
V4	1	0	1,5	1	3	0	1000	6,5	4	-4	0	3	1
V5	1	0	1	1	3	0,5	1000	6,5	4	-1	1	-2	1
V6	1	0	2	1	2	0	1000	6	6	5	1	5	0
V7	1	0	2	1	2	0	1000	6	6	5	1	5	0
V8	1	1	1	1	0	0	1000	4	8	6	0	8	0
V9	0	1	0	0	3	0	1000	4	0	12	-4	12	0
V10	0	1	0	1	2	0	1000	4	8	10	-2	10	-1
V11	1	0	0	1	1	0,5	1000	3,5	11	0	2	0	0
V12	1	0	0	1	1	0	1000	3	12	11	1	10	1

1. ábra: A nyers kiindulási adatok (forrás: saját ábrázolás)

Az éles adatok alapján látható, hogy a naiv (nem optimalizált) értékelés holtversenyre vezet (7,5-7,5 pont). A holtverseny alapja, hogy minden egyes tizedpont ugyanannyit ér, bármely versenyszám/feladat esetén sikerült megszerezni. A feladatokat nem kontextusok, hanem a versenyzők által ezek mentén szerzett pontok teszik nem feltétlenül azonos értékűvé: pl. ha 12 fő esetén (vö. *Feladat1*) 10 fő képes pontot szerezni – 2 fő nem, ill. sokkal értékesebb illene, hogy legyen a *Feladat2* esetén a pontszerzés, mert a versenyzők zöme nem szerzett itt pontot. Az sem mindegy, ki szerezte pl. a legnagyobb elérhető pontszámot...

Ha az online anti-diszkriminatív modellezési keretrendszerben (<https://miau.my-x.hu/myx-free/coco/index.html>) valaki feltölti a 2. ábra szerinti sorszám-nézetet, akkor kapható meg az 1. ábra optimalizált nézete, ill. naiv2-ként a sorszámok összege alapján számított alternatív sorrend, ahol a sorszámok és nem a tizedpontok azok, melyek ekvivalensek minden versenyszám minden sorszám-szintjén.

OAM_sorszám	0	0	0	0	0	0	Y0	becslés	sorrend_opt	ellenőrzés	naiv_sorszám	naiv_sorrend2	naiv_sorrend	korreláció	0,74
	Feladat1	Feladat2	Feladat3	Feladat4	Feladat5	Extrapont									
V1	1	1	8	1	2	1	1000	1010.3	1	valid	14	1	1		
V2	1	6	1	10	1	4	1000	1063.3	7	valid	23	7	1		
V3	1	1	1	11	2	6	1000	1007.3	2	valid	10	1	3		
V4	1	6	5	2	2	4	1000	1004.3	4	valid	20	1	4		
V5	1	6	6	2	2	1	1000	1005.3	3	valid	18	2	4		
V6	1	6	1	2	7	4	1000	1004.3	5	valid	21	5	6		
V7	1	6	1	2	7	4	1000	1004.3	5	valid	21	5	6		
V8	1	1	6	2	12	4	1000	995.3	8	valid	26	8	8		
V9	11	1	8	11	2	4	1000	987.3	12	valid	37	11	8		
V10	11	1	8	2	7	4	1000	991.3	10	valid	33	11	8		
V11	1	6	8	2	10	1	1000	993.3	9	valid	28	9	11		
V12	1	6	8	2	10	4	1000	990.3	11	valid	31	10	12		

2. ábra: A nyers pontszámok sorszám-nézete (forrás: saját ábrázolás)

Itt kell megjegyezni, hogy az anti-diszkriminatív értékelés önkorlátozó, ismeri a valid/invalid önértékelési állapotokat, amikor is egy input OAM (objektum-attribútum mátrix) inverzének hatására nem inverz eredmény áll elő, akkor egyes objektumok (versenyzők) kapcsán a robot semmilyen értékelést nem fog mondani, vagyis úm. bölcsen hallgat ahelyett, hogy fecsegne, mint pl. egy regressziós egyenes minden pillanatban növekedést vagy csökkenést mutatva ott, ahol az alaplázgörbe per definitionem hullámzik...

Az 1. és a 2. ábra alapján ki kell emelni, hogy:

- A holtverseny már nem holtverseny, sőt a V2, az 1. helyről visszaesik a 7. helyre, ami 12 versenyzőkapcsán 6 helyezés, azaz 50% az eltérés.
- A pontszám-alapú (naiv1) és az optimalizált sorrendek korrelációja (többek között ezért) csak 0.78.
- Az optimalizált sorrend és a naiv2-höz tartozó sorrend közötti korreláció: 0.98, vagyis itt is érezhető, hogy a tizedpontok ekvivalenciája és a sorszámok ekvivalenciája közel sem azonos hatású.
- A két naiv sorrend között a korreláció: 0.74, mely megerősíti a fentieket.

Az 1. ábra kapcsán már jelzett értelmezési rétegek (ki hol és hol mennyi pontot szerzett a többiekhez képest) vezetnek a 3. ábrához:

irány	0	0	0	1	0	0	
OAM2	Összes reguláris	Maximum	Minimum	Szórás	Trend	Extrapont	Y0
V1	7	3	0	1.14	0.50	0.5	1000
V2	7.5	4	0	1.58	0.65	0	1000
V3	7	3	0	1.14	0.30	0	1000
V4	6.5	3	0	1.10	0.50	0	1000
V5	6	3	0	1.10	0.50	0.5	1000
V6	6	2	0	0.84	0.30	0	1000
V7	6	2	0	0.84	0.30	0	1000
V8	4	1	0	0.45	-0.20	0	1000
V9	4	3	0	1.30	0.50	0	1000
V10	4	2	0	0.84	0.40	0	1000
V11	3	1	0	0.55	0.10	0.5	1000
V12	3	1	0	0.55	0.10	0	1000

3. ábra: Speciális értékelési szempontok (forrás: saját ábrázolás)

A 3. ábra azt sugallja, hogy

- Annál jobb végső helyezést érdemel egy versenyző, minél nagyobb a reguláris feladatok keretében szerzett pontjainak összege.
- Annál jobb végső helyezést érdemel egy versenyző, minél nagyobb az elért maximális pontszáma (hiszen ez azt jelzi, mennyire tud komplexen, hibátlanul dolgozni nagy kihívások esetén – feltételezve, hogy a pontszámok racionális arányokat tükröznek a feladatok nehézségéhez mérten).
- Annál jobb végső helyezést érdemel egy versenyző, minél nagyobb az elért minimális pontszáma (hiszen ez azt jelzi, mennyire stabil a versenyző tudása a vizsgált spectrum bármely részét illetően).
- Annál jobb végső helyezést érdemel egy versenyző, minél kisebb részpontjainak a szórása (hiszen így kisebb az esélye annak, hogy pontot realizál valaki véletlen találat formájában).
- Annál jobb végső helyezést érdemel egy versenyző, minél nagyobb az 1-2-3-4-5 feladat mentén a pontszámok trendje (hiszen a maximális pontszám az 5. feladatnál, vélhetően a legnehezebb, legkomplexebb feladatnál látható – ill. feltételezhető, hogy a feladatok egymás után hajtandók végre, s így mérni lehet a fáradási potenciált is a tudáspotenciál mellett).
- Annál jobb végső helyezést érdemel egy versenyző, minél több extrapontot realizál (hiszen ezen keresztül kapnak lehetőséget a pontozók olyan részleteket is értékelni, melyek alapvetően kívül esnek a tervezett fókuszon – pl. innovativitás, alternativitás – de ezek természetesen létező többletteljesítmények).

Mint látható, egy/minden iskolai feladat objektív, optimalizált értékelése lényegében a jó-ról alkotott filozófiai viták melegágya, noha ez a gondolati komplexitás egyszerűen említésre sem kerül a pedagógiai gyakorlatban az iskolai mindennapokban.

Még szerencse, hogy létezik a mindenki-másként-egyforma-elvre való utalás, egy fajta vigasz-ként azoknak, akik a buta, leegyszerűsítő, egysíkú értékelési rendszer károsultjainak tekinthetők.

Szerzők: PITLIK LÁSZLÓ, RIKK JÁNOS (MY-X team) <https://miau.my-x.hu/miaul/indexold.html>

DR. SOMLAI PÉTER FERENC

AZ ANYANYELVI OKTATÁS KÉRDÉSE – TENDENCIÁK ÉS NÉZŐPONTOK A FŐVÁROS KÖRNYÉKI NÉMET TELEPÜLÉSEKEN (1919–1945)

In: Eiler Ferenc – Tóth Ágnes (szerk.): A magyarországi németek elmúlt 100 éve. Nemzetiségpolitika és helyi közösségek. Budapest: Társadalomtudományi Kutatóközpont – Argumentum Kiadó, 2020. 194–211.
Részlet „A Gömbös-féle kisebbségi iskolareform és következményei (1935–1940/41)” című fejezetből

„Mint láttuk, a reform keresztülviteléhez a kormányzat erélyes lépésre volt szükség, amit elsősorban külpolitikai okok motiváltak. A fentiek jól mutatják, hogy az iskolafenntartók úgy az állami, mint az egyházi intézményekben lehetőségeik szerint mindvégig igyekeztek gátolni a kisebbségi iskolák átszervezését. Amikor az pedig elkerülhetetlenné vált, hangsúlyozták, hogy nem saját akaratukból cselekszenek, és próbálták elhárítani magukról a felelősséget.

A Gömbös-féle rendelet legfőbb újdonsága az volt, hogy a korábbi típusfejlesztési kísérleteknél lényegesen határozottabban ment szembe a kormányzat által addig a gyakorlatban eltúrt asszimilációs politikával. Erélyes végrehajtását éppen ezért a törvényhatóságok és a helyi értelmiség erőszakos regermanizációként élte meg, ami azzal fenyegetett, hogy semmivé válhatnak addigi erőfeszítései eredményei. Miután a főváros környékén számos iskolát már a századforduló idején magyarosítottak, ebben a régióban még nagyobb veszteségként értékelték a kisebbségi nyelvek újbóli térnyerését. A magyarországi németiség önszerveződési kísérleteivel szemben többnyire egyáltalán nem voltak megértőek, még a mérsékelt, kulturális törekvésekkel szemben sem. Heves reakcióikat az 1930-as évek második felében pedig már az a Harmadik Birodalom expanzív törekvéseitől való félelem is táplálta. A főváros környéki német kisebbség helyzetének megoldását a fokozatos, lassú, lehetőleg konfliktusmentes magyarosításban látták. 1935 után ezért is törekedtek közülük sokan – jobb híján – a korábban sok esetben túl nagy engedménynek tartott C típusú iskola valamilyen formában történő megtartására, miközben hangsúlyozták az oktatás magyar szellemiségének fontosságát.

A fentiek alapvetően érvényesek a papság döntő többségére is.¹¹ A katolikus egyház hozzáállását nagyban meghatározta, hogy autonómiáját és társadalmi befolyását féltve, a még mindig erős katolikus-protestáns ellentét közepette igyekezett elkerülni a hazafiatlanság vádját.

¹¹ Greszl Ferenc nagykovácsi és Hufnagel Ferenc solymári plébánosok, akik szem előtt tartották német híveik anyanyelvi és kulturális igényeit – kiváltva ezáltal a hatóságok gyanakvását – a kivételek közé sorolhatók. Csakúgy, mint Auber mann Miklós budaörsi plébános, aki a radikális német irányzat támogatásától sem zárkózott el. Tevékenységükről részletesebben lásd: Bonomi, Eugen: Katholische Priester aus dem Ofner Bergland in Ungarn als Mitarbeiter des Bleyer'schen Sonntagsblattes. *Süüdostdeutsches Archiv XI. Band.* 1968. 203–228.

Erre hivatkozva iskolafenntartóként – mint láhattuk – már az 1920-as években többnyire elzárkózott a nemzetiségeknek tett engedményektől az oktatás nyelvét illetően.¹² A kisebbségi kérdés kezelése szempontjából azonban a papság szocializációja és a papnevelés szelleme is meghatározó volt: az egyházi vezetők és az alsópapság döntő többsége a hivatalnok-értelmiség-

hez hasonlóan a magyarosítást támogatta – bár sokan közülük német származásúak voltak és a helyi német nyelvjárásokat is jól beszélték. A fenti példák mutatják, hogy az egyház autonómiáját kihasználva eredményesebben tudta megakadályozni az 1935-ös rendelet megvalósítást, mint az állami iskolák ügyében illetékes hatóságok. Amikor pedig az végül elkerülhetetlenné vált, jobban tudta érvényesíteni saját szempontjait – mint azt a budakeszi zárdaiskola példája is bizonyítja.

Az érintett nemzetiségi lakosság hozzáállása a Gömbös-féle reform végrehajtásakor éppen a kötelező szülői értekezletek miatt a korábbiaknál nagyobb jelentőséggel bírt. A számos elutasító határozat és az új típus bevezetése ellen indított aláírásgyűjtési akciók jelzik, hogy a szülők egy része az iskolafenntartók kétségtelen manipulációjától függetlenül is inkább a reform ellen foglalt állást. Az ellenzők által gyakran hangoztatott aggodalom, hogy a magyar nyelv megfelelő ismerete nélkül elképzelhetetlen a társadalmi felemelkedés, bizonyára nem volt alaptalan.¹³ Ugyanakkor látszik az is, hogy a legtöbb községben továbbra is ragaszkodtak ahhoz, hogy a német írás és olvasás tanítása valamilyen formában megmaradjon.

Természetesen felmerül a kérdés, hogy hogyan is valósult meg az egységes rendszerű iskolák működése a gyakorlatban. A budakeszi katolikus zárdaiskolából fennmaradt iskolalátogatási jegyzőkönyvek tanúsága szerint a szerzetes nővérek ténylegesen bevezették a kétnyelvű tanítást, ami számos anyagi, személyi és pedagógiai jellegű problémával járt. Egyik legnagyobb akadálynak a megfelelően képzett német tanítók hiánya bizonyult, ami a nemzetiségi tanítóképzés évtizedes megoldatlanságának következménye volt.”

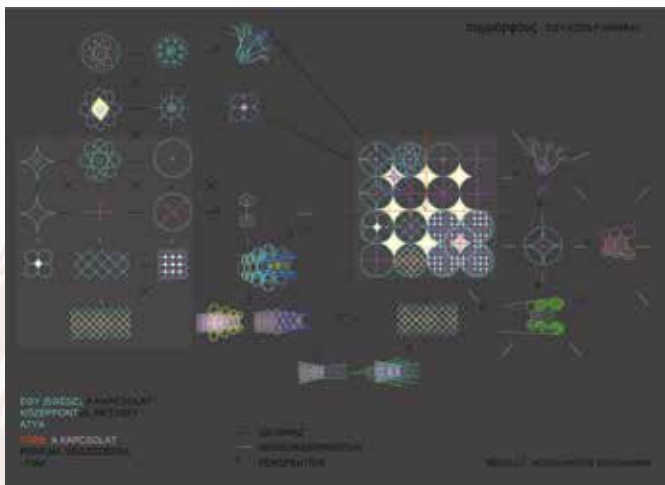
¹² Tilkovszky, 1997. 84-85.

¹³ Egy a helyi tisztviselő-értelmiségi rétegbe emelkedett családban felnőtt budakeszi asszony idézte fel a következő történetet: „*Es ist zum Beispiel noch in der Grundschule vorgekommen, dass ich zu Hause laut gelernt habe. 'Az őseink a vereckei szoroson jöttek be hazánkba.'* Ich hab das auch geglaubt, ja? Weil ich 's in der Schule gehört hab' und es ist so. Meine Eltern haben sich angeschaut, und haben gelächelt, oder haben gelacht, ja. Haben aber nichts gesagt. Und da bin ich stutzig geworden. Ja, wieso? Was ist mit diesem vereckei szoros? Aber von meinem Eltern hab' ich keine Antwort gekriegt. Mert mi magyarok vagyunk.” - 76 éves Budakesziről kitelepített asszony szóbeli közlése. Karlsruhe, 2001. március 18. Az interjú a szerző készítette.

KOZSUHAROV ZSUZSANNA

Doktori munkámból olvasható az alábbiakban egy részlet. A mű végleges formájában képeket, ábrákat is tartalmaz. A kép rendeltetése ebben az esetben a szöveg könnyebb megértését szolgálja kiegészítésként, ahogyan a szöveg a képét.

A játéknak – amelyben történetünk folyik – rendeltetésszerűen, ahogyan minden játéknak célja van. Ugyanakkor egyértelmű szabályok szerint működik (különben értelmezhetetlen), szigorú struktúra az alapja. A megszemélyesítés világában szavakba önthetünk mindent, a számoknak és a halmozoknak nevet adhatunk, függvényeket helyezhetünk térbe, és történetbe szöhetjük egy egyenlet levezetését is, amennyiben nyomon követhető rendszer alapján dolgozunk. Mivel a mese műfaja megadja azt a szabadságot, hogy ne sorba, statikusan rendezzük be a teret, ugyanakkor nem maradhatnak benne elvarratlan szálak, – és kell a rend, – a feladat nagyon izgalmas. Logikusan kell építkeznie, hiszen minden, aminek bele kell férnie, benne kell, legyen, másrészt keretezi az, hogy nem lehet benne több. Egyetlen kép sem lehet benne annyira elvont, hogy ne kapcsolódjon logikusan az egészbe.

AZ ÉLET MESÉJE – JÁTÉK A GYEREKNEK

I. FEJEZET

Bevezetés

(Mottó: „Minden lehetséges”... Légy találékony!)

Testvérek vagyunk, az első közöttünk a Király, kinek különös kapcsolata van Atyánkkal – mindenben megegyeznek.

Szabadon élünk, teljesen szabadon.

Atyánk játékra hív el minket, attól függően osztja el királyságát, az örökségünk. Akik átlátták, mi a tét, így gondolkodtak:

„Rendben volt eddig is minden, ezentúl is így lesz, de rendben, szerzünk egy kis vagyont Atyánknak, nem térünk vissza üres kézzel.” *(Mottó)*

Azt mondta a „másik”: „Mindent meg kell tennem, hogy Én legyek a király. Nagy a tét, elfoglalhatom apám helyét, a többieket meg kell öljem, (a királyt is) és én leszek a Király itt...”

Szétvált a két csapat (az első és a második). De csendben. Nem beszéltek róla senkinek sem. De mindenki tudta, ki hova tartozik.

Az elsőnek vezére a Király, ők mindenképp nyertesek, mert Atyánk alkotta a szabályokat – a Királlyal megegyezésben. S a Király azt mondta (és mondja ma is):

– Gyertek játszani! – hangosan szólt, azokhoz is, akik elindultak már a másik csapattal, hogy hamarabb érjenek oda...

– Én ismerem ezt a játékot, gyertek velem vitéz testvéreim, menjünk együtt, megmutatom, hogy kell játszani, egy csapat vagyunk. *(Mottó)* Kezdjünk együtt!

A távollról hallgatók közül néhányan megfordultak és csatlakoztak hozzájuk.

Így lett az egy csapatból kettő.

S miközben az első csapat (így nevezzük a Királyét) azon munkálkodott, hogy a másodiknak is jó legyen, a második folyton rongálni akarta az első, s így nehezen fejlődött az egész. Jöttek a komplikációk, a kiesések, a kómák, a sok küzdelem, és sokan elsüllyedtek bennük.

Ez volt a feledés mocsara.

Folyton oda akarták lökdösní azt, akit csak lehetett.

Volt, akit sikerült belökni a mocsárba, de kimenekült, viszont elájult a partján. Mikor felébredt, elvesztette az irányt, merre kell mennie, kihez és hová tartozik, amnéziás lett.

Sokakkal lett ez így.

Így lettek családok is.

Teljes amnéziában felnevelkedők.

Falvak, majd városok lettek belőlük.

Kevesen maradtak az igazak (akik az igazságot szeretik). Ők a mocsár vidékén túl éltek. Sokan közülük befejezték a játékot, megkapták jutalmukat, de sokaknak bujdosni kellett. Nem mintha nem lettek volna okosak és erősek.

Néhányan a városba mentek élni az amnéziások közé. Úgy tűnhet, a játék így nehezebben ment, de ők vállalták az ezzel járó nehézségeket.

Hiszen történtek jó dolgok – újra emlékezni kezdtek az amnéziások.

* * *

Voltak, akik már nem tudtak visszamenni az igazak csapatához – a mocsár vidékén túlra, és így sokan közülük csak ritkán találkozhattak. Néhányukat mocsári láz érte, és bár ismerték a veszélyt, minden kockázat ellenére vállalták a feladatot... a kincsek miatt.

Az ellenségnek is két helyszíne volt, a mocsár vidékén és azon túl. (A második csapat ellenségnek nevezte az első, így pecsételte meg magát e jelzővel.)

Mindkét csapatnak más volt a viselete.

Az ellenség azon igyekezett, hogy mocsárainak (vagy első csapatbélinek) álcázza magát köpenyével, amelyből divatot teremtett.

Díszítése vérrel rajzolt volt, s mellére jelvényeket tűzött fel (a másoktól szerzett vagyon és dicséret jelvényei voltak ezek). A sötétség vezérének (merthogy így nevezte magát a második csapat vezetője) volt a legtöbb.

Az igazak láthatatlan köpenyt viseltek. S rendelkeztek még egy olyan tulajdonsággal, hogy a hamisak kikerülték őket, mert nem szerették ruhájuk friss illatát. Már suhogó hangjától is megfájdult fejük, s igyekeztek elnémitani őket. A fakoronák susogásának volt ilyen hangja, a tavasz illata volt ez. Ezért kívágták az összes fát, amennyit csak tehettek.

De az első csapatbéliek másképp gondolkoztak. Gondjuk volt arra, hogy gondozzák az elültetett magot. És a tavasz mindig eljött és meghozta a nyár gyümölcseit.

Minden nap a szeretet nevezőjére hoztak minden jót és gonoszt. Addig munkálkodtak, míg békességben aludtak el, és reggel újra felkeltek.

Minden körülmények között éltek a lehetőséggel. *(Mottó)*

A nevező a mérleg, a filter.

Kisebbségben voltak ugyan, de rejtve maradtak az első csapatbéliek, és világítottak azoknak, akik nem fordítottak hátat a fénynek.

Az igazság köpenyét nem vehették le. Ezért tisztántartásához egymásra volt szükségük, s nem bántottak kesztyűs kézzel egymással, hisz jól akarták végezni dolgukat. És mert a fényben éltek, nem takargathatták foltjaikat. Világítaniuk kellett, és az igazság köpenye átengedte a fényt. Így tartotta magát tisztán a nép, amelynek birtokában volt a kulcs, melyet az ellenség halálra keresett...

De sok utolsóból lett első. És voltak olyanok, akik átfordultak a második csoportból az elsőbe.

S a Király csapata már nem törődött azzal, ki melyik csapattal indult, hisz elkötelezték magukat a Király mellett, s a tét nagy volt, visznek-e valamit – s mint kiderült, a kincs az ember, – vagy csaknem üres kézzel állnak Elé?

Így még nagyobb odaszánással haladtak a cél felé.

* * *

Nem takarhatták el az utat, bevilágították. Lámpagyújtogatók voltak. De voltak ablakok, amelyek előtt mindig be voltak húzva a függönyök.

DUKÁN ANDRÁS FERENC

Jelen írás a Szabó Csabával és Vásárhelyi Évával publikált *Logic in secondary school: From Tamás Varga's proposed curriculum to board games* című cikkünkön alapul. Az ott részletesebben is elemzett kísérlet során azt a célt tűztük ki magunk elé, hogy megvizsgáljuk a társasjátékozás hatását egy kevesebbet kutatott területen, a középiskolás diákok körében. A társasjátékozás teljesen megszokott óvodában és általános iskolában, de 6. osztály környékén eltűnik az iskolákból, annak ellenére, hogy a „Computational Thinking” (és az ahhoz kapcsolódó területek, pl. a logika) fejlesztése ugyanilyen fontos. A procedurális és a konceptuális megértés is nagyon fontos, ezek egyensúlyát középiskolában is fenn kell tartani. (Mary&Heather, 2006) Az egyensúly megteremtését segítheti véleményünk szerint a társasjátékozás bevonása az oktatásba.

A kísérletünk azt a célt tűzte ki maga elé, hogy megvizsgálja kontroll-csoportos vizsgálaton keresztül a társasjátékok hatását a középiskolások matematikai és logikai fejlődésére.

Hipotéziseink többek között a következők voltak:

1. A társasjátékos csoport a gimnáziumi tananyag elsajátításában nem ér el rosszabb eredményeket a kontrollcsoportnál, annak ellenére, hogy a tananyaggal töltött iskolai kontaktóráik a kísérlet időszaka alatt kétharmadára csökkentek.

2. A társasjátékozás során a diákok általános matematikai kompetenciái nem fejlődnek kevésbé, mint nem társasjátékozó társaiké.

Kísérlet leírása

9.b osztály diákjai két csoportban tanulják a matematikát. A felosztás a választott nyelv szerint történt, nem matematikai képességek alapján. A kísérletet megelőző tudásszintfelmérő igazolta, hogy nincs szignifikáns eltérés a két csoport matematikatudása között.

Tanterv szerint nyelvtagozatos osztályról van szó, akiknek a kísérlet évében heti 3 órában volt matematikaórájuk. Egy hónapig mind a két csoportnak (a kísérleti- és kontrollcsoportnak is) azonos módon tanítottam a matematikát, ez idő alatt elsősorban az előző évi anyagot ismételtük át a 9. osztályos algebra és számelmélet anyag első fejezeteivel kiegészítve.

A kísérletet megelőzően került sor a társasjátékok kiválasztására és a tanórák megtervezésére. Olyan táblajátékokat választottunk, amelyekhez kevés tényszerű ismeretre van szükség, ugyanakkor komplex logikai műveleteket kell a játékosnak végeznie. E mellett fontos volt, hogy maximum 30-40 perc alatt lebonyolíthatóak, azaz nem borítják fel a tanórai időkeretet. A kutatáshoz első játékként az Avalont választottuk. Ez könnyen megérthető, ugyanakkor kiegészítő szabályokkal fokozatosan bonyolítható, ráadásul a logikus gondolkodásra számos lehetőség nyílik. A következő játék a Da Vinci kód volt, amelynek szintén nagyon egyszerű a szabályrendszere, ráadásul a diákok maguk is el tudják készíteni. További előnye, hogy sokkal explicitebb módon épít a logikus gondolkodásra, a szigorúbb logikai gondolkodásnak a heurisztikákkal szemben jobban kidomborodik az előnye.

A kísérlet során heti egy órában (az összesen heti 3 matematika óra közül, előre kijelölt időpontban) egy féléven keresztül játszott a csoport a két bemutatott játékkal. Először csak az Avalon-nal játszottak a diákok, majd hamarosan megtanulták a Da Vinci kódot, és utána némely esetben szabadon csapatot alkotva és társasjátékot választva, némely esetben általam beosztva játszottak a játékokkal. A játékokhoz semmilyen megfigyelendő szempontot vagy más direkt didaktikai beavatkozást nem kaptak a diákok, mindössze a szabályokat variáltuk időnként. (Az Avalon tartalmaz önmagában is számos szabályváltozatot, a Da Vinci kódnál házi szabályokkal dolgoztunk.)

Az első társasjátékkal töltött tanórára október 12-én került sor. A záró kérdőívre február 15-én került sor. A társasjátékkal töltött foglalkozásokhoz minden alkalommal tartozott egy „társasjáték-napló”. Ebben – az első alkalmat kivéve, amikor az előzetes várakozásokat, társasjátékos „múltat” térképeztem fel – 2 kérdést tettem fel, amelyek néha további részkérdésekre oszlottak. Az egyik kérdés mindig a társasjátékozáshoz, mint élményhez, közösségi vagy önismereti tapasztalathoz kapcsolódott.

A második félévben felcseréltük a két csoportot. Ennek elsősorban az volt az oka, hogy olyan körülményeket akartunk teremteni, hogy a diákok ne érezzék megkülönböztetve a két csoportot, ezzel ne befolyásoljuk a kutatást. Mivel a magyarországi kompetenciamérésre évente, május utolsó szerdáján kerül sor, gyakorlatilag a tanév végén, ezért annak az eredményeit már a két csoportnál azonosan vizsgáltuk. A másik csoportnak a geometriai tananyaghoz (második félév anyagának jelentős része) jobban illeszkedő Azul játékot választottuk.

Eredmények

a) A két csoport között kezdetben nem volt kimutatható különbség

Először is fontosnak tartottuk megvizsgálni, hogy helyes-e korábbi feltételezésünk, mely szerint a bemeneti tudásban és logikai készségekben nincsen különbség a két csoport között.

Természetesen a kis minta behatárolja a mélyebb statisztikai vizsgálatok lehetőségét, ugyanakkor a kétmintás t-teszt megmutatja, hogy a bemeneti logika mérésben és a tudásszint-felmérőben se mutatható ki szignifikáns különbség a két csoport között.

Annak, hogy a kísérleti csoport jobb, a bemeneti logika mérésnél a valószínűsége a t-teszt alapján 0,6962. Ugyanez a valószínűség 0,5166 a tudásszintfelmérő esetén. (Itt a minta a kísérleti csoport esetén a tudásszintmérésről való hiányzás miatt csak 13 fő, 3 fő hiányzott a megírásakor, és úgy véltük, hogy jobban torzítaná a mérést, ha ugyanazt később megíratjuk velük, vagy egy másik hasonló feladatsort. Ha feltesszük azt az egyéb teljesítményünk alapján egyáltalán nem megalapozott feltételezést, hogy mind a 3-an a legjobban teljesítő diák szintjén teljesítettek volna, a valószínűség még úgy is 0,8178 lenne mindössze.)

b) A két csoport a gimnáziumi tananyagban ugyanannyira haladt az első félév során

Ezek után megnéztük, hogy a félévi jegyekben kimutatható-e szignifikáns különbség. Erre szintén azt kaptuk, hogy nem mutatható ki szignifikáns különbség, annak a valószínűsége, hogy a kísérleti csoport jobb 0,4349. (Egy diák elhagyta az iskolát a kísérleti csoportból, ezért itt 15 fő és 16 fő a minta.)

Ezek alapján igazoltnak látjuk azt a hipotézist, hogy társasjátékos csoport a gimnáziumi tananyag elsajátításában nem ér el rosszabb eredményeket a kontrollcsoportnál.

c) Az osztály tagjainál az általános matematikai kompetenciafejlesztés nem szenvedett csorbát a kevesebb „klasszikus” óra miatt.

A hivatalos magyar állami kompetenciamérés jelentése által közölt komplex fejlődési modellt vettük alapul, ami a következőket veszi figyelembe:

Ennek a modellnek vannak nyilvánvaló hiányosságai, a mi szempontunkból a legfontosabb, hogy nem kezeli külön csoportként azokat a diákokat, akik előkészítő évfolyamba jártak és ezért 9. osztályosak (mint a mi osztályunk), illetve azokat, akik 10. osztályosak hagyományos tanterv szerint. Mivel előkészítő évfolyamon kevesebb matematika óra van, mint a hagyományos 9. osztályban, ezért ennek a modellnek a várható eredményeinek való megfelelés mindenképp nehezebb.

Az osztályunkban 15-en teljesítettek jobban, mint a komplex fejlődési modell alapján várható, 13-an pedig rosszabbul, ebből mindössze négyen szignifikánsan rosszabbul.

Ezek alapján kijelenthetjük, hogy nem rontotta le a teljesítményüket, hogy hagyományos matematikaórák helyett társasjátékozással töltött időt az osztály.

Köszönetnyilvánítás

Köszönöm a segítséget a VII. Kerületi Madách Imre Gimnázium igazgatóságának és a tantestületnek (különösen a matematikatanároknak), akik helyet biztosítottak a felméréshez. Köszönjük a hozzájárulást a kísérletben való részvételhez a 2018/2019-es tanév 9.B osztályának és szüleiknek. Köszönjük a társasjátékokkal kapcsolatos gyakorlati tanácsokat és a játékok rendelkezésre bocsátását Magyar Zsoltnak, a Szent István Gimnázium matematikatanárának.

Erdélyi Anna rajza (9.c)

ÍGY ÍRTOK TI A MADÁCHBAN

VÁLOGATÁS DIÁKOK MUNKÁIBÓL

RÁKOS OLIVÉR

AMIKOR JOBBAN

Most jobban esik a csend ricsaja,
mindig a másé kell,
inkább hallgatom más zaját,
minthogy sajátomban vesszek el.
Most megillet egy néma délután,
szótlan, teám fölött.
Dadogva nem vágyok szavakat cipelni,
vétkes vagyok cinkosok között.
Most képtelenek rólunk a képek,
s tán így lesz a legjobb,
homályos lencsevégen ragyogni...
ezt tudjuk mi és ez nem sok.

A SZÍVHEZ

Kiszakad a csend.
Titkos jelekként fonnyad belém a szó.
Magamban tartom,
akkora bennem a lárma,
hogy a csend ebben már tisztán hallható.
Nem mondhatom el neked,
mit rejtegetek magam előtt is bezárva.
Félek hangomat arcodon látni,
így félős tudattal
tudatosan terelelődöm a magányba.
Rámüvölt egy néma, apró gondolat,
s konstans zajként súgja a fülbe:
-Beszélni kell.-Ha ajkam szétszakad,
akkor sem eshetek újra e bűnbe.

Szorong a csend,
zúg eremben a vágy, hogy kimondjam,
túl nehéz vagy szívem,
engedd meg kérlek,
hogy sajtáramat végre kioldjam.

A KÖLTŐ HAZAUTAZIK

kimúlt a vágy
hogy én A KÖLTŐ
megmutassa magát
összedől a vár
ez a dekadens l' art pour l'art
kicsekkolok kicsit
egy emberöltőnyi
tér van arra
hogy legyek valaki
addigis c'est la vie mon a mie
most jó a semmittevés
meg embernek lenni
mert ez a mi munkánk
és nem is kevés

PRÁGAI MENYHÉRT

FOSZLÁNYOK

felhőfoslányok az őszülő, szédült fák hajában
megragadva mindent, ami őket illeti
szédülő lányok foszlott, fényes ruhában
táncolják körbe a lábukat
ismerik az összes tegnap kilehelt titkot, szeretetétől
szorul a bordájuk, szemük kopogása diktál tempót a kertnek, a világnak

hordágyba kötözve teszi meg nagyanyám a pszichiátriára
vezető utat, fogai közt rozsdás, karcolt pengét szorít
túl sokat harcolt már, hogy megint sírva remegtesse meg a szobát
ne sikíts tovább
nem fúj a szél

már nem látogatnak, egyre rosszabb rám nézni a tükrömet is elvittem az ápolókkal

magányos hely ez
egy pályaudvar hajnalban, de a vonatok legalább kíváncsiak
iskola, de ide legalább nem tör be a zajotok
az átázott kartonfalak körülöttem szoronganak
bárcsak háromszöggént állnának, úgy jobban tetszene
az álmaim még eltartanak, és bár nem tagadom, fásulok
betegem is hatalmasabb maradtam az összes féregnél
aki lenéz, amióta nem vagyok városi
szerintem az életben először találtam nyugalmat
negyvenhét évembe telt
még pár, és a fiaim is megértik
hiszem, hogy élni fogok, hát elkezdtem még egy regényt, kalandokról szól, amiket
nem élhettem meg soha, és az engem körülölelő ember minden rossz szaváról
félek, hogy nem fejezhetem be, félek

rengeteg gyümölcslevet iszom, abba hagytam a dohányzást, mondjuk eddig sem
pipáztam sokat, még le is fogytam
hajam ugyan nem sok maradt
de azt soha nem is tartottam túl fontosnak

lyukat fúrnak a mellkasomba altatás nélkül
csak egy feketülő heg maradt

napról napra nehezebb lábra állni, de úgyszincs hova mennem
úgyszincs miért jönniük
azt mondták nekik javul az állapotom
én már alig érzem magam embernek és kezdem feladni

PÁLHEGYI JÚLIA

HA SZERETSZ

Milyen kicsike vagy!
A karjaim közt szinte elveszel.
Nehéz elképzelni, hogy egyszer nagy leszel.
Az előbb még bent voltál a pocakomban,
Most meg itt fekszel a két karomban,

Én pedig ámulok, hogy mennyire gyönyörű vagy.
Nézel rám azokkal a nagy,
Seszinű gombszemeiddel,
Mintha félnél ettől az új világtól,
De hidd el, nem kell.
Én vigyázok rád.
Ez az apró termet,
Puha kis fej,
Törékeny váz
Nem fog összetörni, ne félj,
Anya vigyáz.

Anya...
Ezt a bűvös szót kimondom újra, meg újra.
Anya...
Jaj, te kis parányi boldogsággombóc,
hogyan mondhatnám el neked?
Egy anya... Egy anya a Föld maga.
Termőföld, erdők otthona.
S a fák között ő az a madár,
Ki fészket épít,
Kukacot talál
Fiókáinak,
Egy anya a tengerben az az áradat,
Ami nem sodor el,
Hanem megtanít úszni,
Irányba terel,
S ha kell,
Hagy kapaszkodni
A szárazföldbe,
Mely szintén ő,
Egy anya a leglágyabb nyári szellő.

S én mi vagyok?
Igaz, az Óceán felől érkeztem,
De jeges fuvallat lett belőlem.
Nézd, két szemem szürke esőfelhő,
Ahogy idefentről záporoznak rád a könnyeim.
Látod?
Csak ártanék neked.
Nem lehetsz az enyém.
Meg kell értened.

Tudod...
Nekem nincsen senkim.
Vagyis...
Mostmár itt vagy te.
És mégsem, mert
Nem vihetlek haza az albérletbe!
Értsd meg, nincs kiságyad,
Nem voltam felkészülve,
Egyszer elmondom
Hogy volt ez a kilenc hónap,
De nem tartozik most ide.

Nem érted mit mondok igaz?
Nem baj.
Majd egyszer elmondom.
Idefentről olyan vagy,
Mint egy illatos, kis bonbon...

Annyira szép vagy!
Arcodon rózsák bimbóznak,
És az illatod...
Egy virág sem érhet nyomába.
És te bennem laktál eddig...
Ez nem lehetett hiába!

Hazaviszlek mégis!
Majd valahogy megoldom,
Semmi más nem érdekel már,
Innentől csak rád lesz gondom,
Szerzek pénzt,
És lakást,
Munkát,
Befejezem az iskolát,
És ha ez megvan,
Szerzek neked
Egy normális apukát!
Addig meg...Eléldégélünk valahogy kettesben...
Abban a hideg, szürkös,
Ócska kis koszveremben?

Nem.
Ezt nem tehetem veled,
Hisz vigyázni akarok rád!

Miből lenne enivalód,
Babakocsid, meg ruhád?
Ne haragudj rám.
Ezt neked nem tudom most megadni.
De egyet se félj kisfiam,
Mert nem fogom feladni!
Pénzt keresek,
Éjjel-nappal dolgozom serényen,
És meglátogatlak majd az intézetben.
Igen, nem lesz mindig jó ott.
De tarts ki, mert egy napon
Várni fog rád egy szép és gazdag,
Szerető otthon
Velem együtt,
És mikor jössz, a karjaimat kitárom,
Boldogan élünk, míg meg nem halunk,
Mint egy igazi álom.

Igen, nem lesz mindig jó,
Amíg rám majd várnod kell.
De lesz értelme, megígérem,
Kérlek soha ne add fel!
Nehéz idők közelednek,
De állnunk kell a próbákat.
Lehet hogy a nevelők majd
„Elhúzzák a nótádat”.
Hogy megpofoznak néha,
Ahogy azt velünk tették.
Hogy nem fognak érdekelni
A könyvek, meg a leckék,
Hogy megbuksz az iskolában,
Mert egy ilyen élet mellett
Minden időd elveszik
A gondok, meg a terhek.

Kicsi fiam...
Mit mondanál,
Ha beszélni tudnál?
Kézzeled-lábbal, kis öklöddel
Ugye tiltakoznál?
Mit mondasz a szemekkel?
„Ha szeretsz, engedj el!”
De nem lehet!

Az enyém vagy, én vagyok az anyukád!
Nem adhatod oda másnak
Az egyetlen kisbabád!
Annyit nevetethetnék együtt!
Még csak most születél!
Hogy micsoda?
Mondjad, persze bátran, mit szeretnél?
Élni, igaz?
Úgy, mint bárki más...
„Ha szeretsz, engedj el!”
Ezért lennél hálás?
Űrhajós szeretnél lenni?
Ilyen messze vágyódsz tőlem?
Hát repülj.
És vidd magaddal a felelőtlen szívem.

Ne sírj.
Én se sírok.
Csak a tenger hullámszik szememben.
Megtanulsz majd benne úszni,
De nem az én két kezemben.
Túl korán repülsz ki a fészekből,
Amit nem tudtam megépíteni
Neked.
Szállj, repülj, S a csillagokig könyörgöm,
Ne állj meg!
Szállj hát,
Abban az anyajegyben a kisujjodon
Örökre ott leszek.
Itt az idő, bonts szárnyakat!
Jó utat!

Szeretlek.

SZOMOLÁNYI LAURA

MEGNYUGVÁS

Megnyugszom, ha hallom létezésed,
motoszkálásod, tesz-veszegetésed.
Ha hallom édes hangodat, mily oly csendes,
vagy a nyikorgó padló szélein lépteidet.

Megnyugszom, ha mellettem alszol,
s láthatom szép, álmodó arcod.
Vagy ahogy nevetsz a többiekkel,
de e szépség egy kínzó fájdalom.

Mihez kezdek majd én nélküled,
mikor kialszik lángoló tüzed?
S a selymes paplanokat,
már nem te simíttatod.

Hogy nem lesz, aki ott legyen a sötétben,
s dúdoló dallamokkal elaltasson szépen.
Ki majd délben a párás konyhában várjon,
meleg étellel és frissítő itallal kezében.
Ó, Kedvesem, mi lesz majd nélküled?

JUHÁSZ BENCE

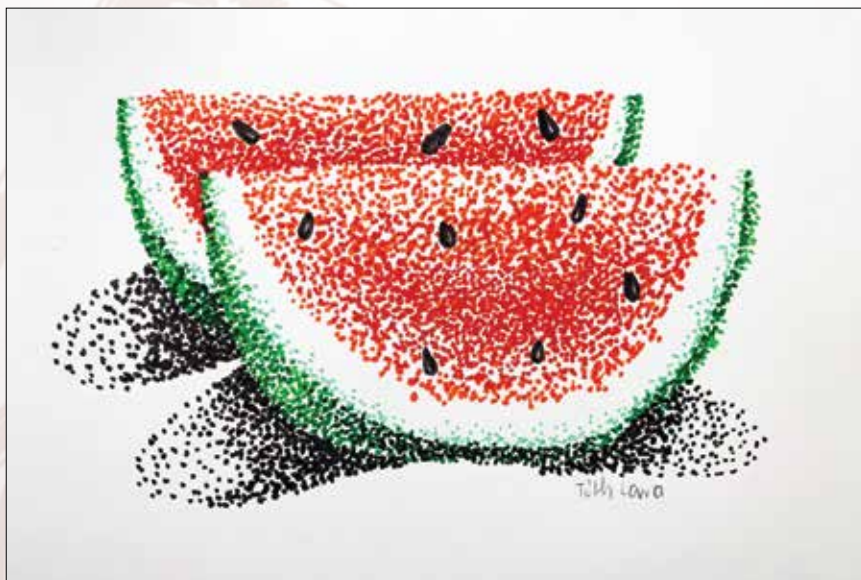
NEWTON I.

ahol összeér
nem is messze
összességében
az majdnem *itt* bösz
ajkak kezek közé
nem férközhet semmi
csak *azidő*
mert ami történt
vagy lesz majd
nem különb:

már az *enyém* -
és tudhatom
aki nem emlékezik
annak csak túl nagy
a *lendülete*

futószalag az idő
nehéz az *emlék*
én veled lennék
csak nem bírom megállni
Szállsz, miként hirtelen megáll
Kerteken, dimenziókon át
Szelsz keresztül eszemen.

költői kép
tönkretett telek
tönkretett tél
kis írt *emlékszem*-ek
sem mi, se tét

Tóth Lara rajza (9.a)

NYUGDÍJBA VONULÓ KOLLÉGÁINK

VIGVÁRINÉ MOLNÁR VERA IGAZGATÓHELYETTES

Súfolva megtelt iskolánk díszterme ezen az októberi napon, amikor is kollégái, volt diákjai köszönheték iskolánk legendás kémia tanárát nyugdíjba vonulása alkalmából: Verát, aki több, mint 20 évig volt iskolánk igazgatóhelyettese.

Volt diákjai mindegyikének van Veráról egy története, amely emberségéről, intelligenciájáról és humoráról tanúskodik: nem csupán a 'diákot' vagy a 'kollégát' látta bennünk, hanem az embert, akihez végtelen szeretettel és toleranciával tudott fordulni. Elnézte esendőségünket, azonnal észrevette, ha segítségre, lelki támogatásra volt szükségünk. Mindig abbahagyta a munkáját és maximális figyelemmel hallgatott minket. Példa értékű igényességgel és munkabírással rendelkezett, ami szavak nélkül is sugárzott felénk, az egész testületre: igyekeztünk mi is egy kicsit hasonlítani rá.

Verától iskolánk igazgatója, Mészáros Csaba köszönt el, hangsúlyozva, hogy nem szeretnénk tőle elbúcsúzni: mindig a nevelőtestület része marad.

Dr. Tolnay Marianna, a Belső-Pesti Tankerületi Központ igazgatója átadta a Belső-Pesti Tankerületi Központ Kiváló Pedagógusa címet igazoló oklevelet Verának munkája elismeréseképpen.

HADIKNÉ DR. VÉGH KATALIN

Az alábbiakban Vera sorait olvashatják, aki összefoglalóan ír a tanári pályán eltöltött éveiről:

1979-ben végeztem a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem ún. tanári „C” szakán kémia-áruismeret szakon. 10 tanévet töltöttem első munkahelyemen, az Irinyi János Vegyipari Szakközépiskolában. Itt a kémiát, fizikai kémiát és műszeres analitikai gyakorlatokat tanítottam heti 30 órában, mely nagy kihívást jelentett mind szakmai, mind módszertani szempontból. Nagyon sokat köszönhetek az iskolában tanuló sok-sok tehetséges, illetve kevésbé tehetséges diáknak, akik paradox módon jóval kisebb motivációval rendelkeztek, mint majdan

később, az általam tanított gimnazisták. Itt meg lehetett, de meg is kellett tanulni érdekesnek lenni, megfelelően magyarázni, fegyelmezni úgy, hogy az mindkét félnek „kellemes” legyen.

Ezt követően másfél évig GYED-en voltam kisebbik fiammal. 1990 szeptemberében adódott a lehetőség, hogy a Madách Imre Gimnáziumban folytassam tanári pályámat. Itt viszonylag hamar szembesültem azzal a ténnyel – mellyel amúgy is tisztában voltam –, hogy az általam tanított tantárgy nem az első és legfontosabb (egyben kötelező érettségi tárgy is), mint korábban a szakközépiskolában, s hogy szinte ugyanazt a tananyagot heti 5 helyett heti 2-ben kell megtanítani. „Cserébe” annyit kaptam, hogy a tanulással kapcsolatban jóval motiváltabb diákok vettek körül, akiknek többsége sokrétűbb érdeklődéssel és elfoglaltsággal bírt, mint a korábbi tanítványaim. Évente 9 osztályt tanítottam, értékeltem. Ez kb. 300 főt jelentett.

Rendszeresen tartottam kémia szakkört, s még ennél is nagyobb hangsúlyt fektettem, hogy mindenki számára érthetővé tegyem ezt a gyönyörű, de nem könnyű tudományt. Ez azért volt fontos számomra, mert meggyőződésem, hogy ez lehetséges, csak a megértéshez szükséges idő különbözik diákonként, s ebben nem elsősorban a képességek különbözősége a „ludas”, hanem az érdeklődés mértékében mutatkozó egyenetlenség. Ezért heti rendszerességgel néha 2 alkalommal is korrepetáltam, sokszor 5-6 féle tananyagot „szimultán” a 0. órákban. Mindig lehetett javítani, s adott osztályzat eléréseért kellett is. Próbáltam óraimon -amikor csak lehetett, és sokszor lehetett- megmagyarázni, hogy az adott óra anyaga miért fontos egy tizenévesnek. És nemcsak azért, mert „minden kémia” (pedig az 😊). A hétköznapi életből hozott hasonlatokkal magyaráztam a bonyolultnak tetsző fogalmakat. Nagyon szerettem ezt csinálni, s szerintem ezt a tanítványaim is látták rajtam. Fontosnak tartom, hogy többször nyertem el a legjobb előadó címet a diáknap szavazáskor, amíg ez a hagyomány létezett.

Egyik legfontosabb állomása volt madáchos létemnek, hogy 1992-ben osztályfőnök lettem. Újabb kihívás, amelynek szintén igyekeztem megfelelni. Nagyon kedves, sokszínű, s a végére igazi közösséggé forrott osztályom volt. Osztályfőnökként még inkább használnom kellett a humorérzékelem, mely szerintem nélkülözhetetlen ezen a pályán. Aztán 1 év kényszerpihenő után, 2000-ben Mészáros Csaba lett az iskola igazgatója, aki felkért a nevelési igazgatóhelyettesi munkakör ellátására. Innentől kezdve kevesebb időt töltöttem a tanulók között és többet a kollégáimmal. Ismét új kihívások jöttek, melyeknek igyekeztem minél inkább megfelelni. Céloom olyan munkahelyi légkör kialakítása volt, mely miatt minden kollégám szívesen jön munkába, s emiatt nyilván a diákjaink is így lesznek majd. Mindezt úgy, hogy az elvégzendő feladatok a lehető legprofibb módon legyenek ellátva.

Ebben az időben számos adminisztratív feladatom volt, de az iskolai felvételi rendszer kialakításában is vállaltam szerepet. Foglalkoztam a tanulók továbbtanulásával, a ballagással stb. Később tanügyi feladatok kerültek hozzám, köztük pl. az érettségi vizsgák szervezése. Ezekben az években a tanítást főképp a kémiából továbbtanulni szándékozó 11-12-es diákok felkészítése volt az érettségire (központi, illetve emelt szint). Egy OKTV döntős diákom volt. Nagy büszkeséggel tölt el, hogy a végzett tanítványaim legalább 95%-ban az adott vagy a következő tanévben bekerültek a választott egyetemre. Tíz fölött van azon tanítványaim száma, róluk tudok, akik ma már PhD fokozattal rendelkeznek ezen a tudományterületen. De ugyanennyire büszke vagyok arra, hogy szintén 10 felett vannak azok, akik azért hálásak, mert időben döbbsenttem rá őket, hogy nem a kémia az ő útjuk.

Negyven év pályán eltöltött idő után is azt valloam, hogy a pályámon felmerülő problémák döntő többsége visszavezethető arra a megválaszolendő kérdésre, hogy: „lehet-e az emberek akaratuk ellenére boldoggá tenni?” Úgy gondolom, hogy magamra nézve megtaláltam a választ: nem lehet, DE MEG KELL PRÓBÁLNI!!!

VIGVÁRINÉ MOLNÁR VERA

* * *

Generációk sorát nevelte a szaktárgya szeretetére és emberségre. Egy olyan kolléga írását olvashatják a következőkben, akit szintén Vera indított el szakmai pályáján:

VIKTOR DÁNIEL KÖSZÖNTŐ SZÖVEGE:

Tizenöt évvel ezelőtt többnyire Verától kaptam az első szakmai impulzusokat, mely tapasztalatok azóta is elkísérnek. Példaértékű gyerekközpontúsága, tudományszeretete, gondolkodtatni vágyása utolérhetetlennek bizonyul sokunk számára. Gondolkodása, dilemmái a reáltudományokról és az élet más területéről újabb és újabb inspirációt jelentettek a mindennapi munkánkban. Igazán szerethető problémafelvetései és megoldási javaslatai mindig üde színfoltjai voltak a közös megbeszéléseinknek. Neki megfelelni kihívást jelentett, hiszen nem csak vezetőként volt jelen, hanem erkölcsi zsinórmértékként is szolgált számomra. Tévedéseink miatt időnként előforduló, megértő zsörtölődésig enyhült anyai érzéseit sem elnyomva a legjobbat szerette volna gondolni mindenkiről. Bár sosem igyekeztem eléggé kimutatni rajongásom a tevékenysége és személye iránt, mégis bízom abban, hogy a ki nem fejezett dicséretetek egyszer – például itt, az évkönyv hasábjain – utoléri, és jóérzéssel töltik el. Nem csak a kollégák, fakultációs diákok hosszú sora is hálás neki a több évtizeden keresztül nyújtott szakmai és egyéb segítségért. Munkájának modern szellemiségét igyekszik a munkaközösségünk megőrizni, tovább gondolni, és a következő generációk javára fordítani.

VARGA MÁRIA

Ebben a tanévben már aktív nyugdíjasként tölti mindennapjait Varga Mária tanárnő. Az ifjúság oktatását nem fejezte be, hisz nagymamaként sokat segít négy unokájának a tanulásban.

Iskolánk címzetes igazgatóhelyettese igazi polihisztornak is tekinthető. Matematika-fizika szakosként végzett az ELTE-n. Későbbiekben elvégezte a filozófia és etika szakokat, valamint közgazdász diplomát is szerzett. Az iskolai élet több területén dolgozott: gazdasági vezetőként és szaktanárként. Az iskola gazdasági ügyeinek intézése mellett aktív szerepet vállalt az iskola Alma Mater Alapítványának működtetésében is. Matematika óráin sikeresen készítette fel diákjait az érettségi vizsgára. Kifejezetten élvezte a filozófia, majd az etika tantárgy

oktatását. Ezen órákon lehetősége volt a közvetlenebb együttműködésre a diákokkal, más oldaláról ismerhették meg egymást diákjaival a mély beszélgetések és diskusziók során. Szívügyének tekintette a diákok gazdasági ismereteinek bővítését. Szakköri keretek között

kiemelkedő eredményességgel készítette fel a lelkes diákokat a pénzügyi és gazdasági versenyekre. Munkája során saját maga és diákjai számára is magas szakmai színvonalat és követelményeket támasztott. A diákok többsége szigorú tanárként emlékszik rá. De az sem maradt titokban, amikor rászoruló diákoknak segítséget nyújtott.

A magas szakmai igényesség mellett személyiségnek lényeges vonásai voltak: a megújulás iránti igény és vállalkozókedv. Egyrészt megmutatkozott ez a folyamatosan változó követelményrendszerekhez való alkalmazkodásban és a módszertani újítások adaptálásában. Másrészt a hagyományra vált MIG-CERN projekt megálmodójaként és operatív szervezőjeként a világ tudományos kutatásainak élvonalába

tartozó ismeretekkel gazdagította az érdeklődők tudását. A tudás mellett mind a résztvevő diákok, mind a kollégák felejthetetlen személyes élményekkel lettek gazdagabbak.

A nevelőtestület elismerte hihetetlen munkabíró képességét, mellyel kivívta elismerésüket és tiszteletüket. Igazán közel csak néhány embert engedett magához, akikkel mély barátság alakult ki.

2020. augusztusában a külső körülmények miatt csak szűk körben tudtuk elbúcsúztatni és boldog nyugdíjas éveket kívánni. Viszont tudjuk, hogy a mai napig az Őszikék tagjaként figyelemmel kíséri az iskolai életét.

KUN ÁGNES

A

gi kivételesen sokoldalú, gazdag és hosszú tanári életutat tudhat magáénak.

1979-ben végzett történelem-orosz szakon, azóta megszakítás nélkül a pályán van. Gyakorló pedagógusként elvégezte a filozófia és a német nyelv és irodalom szakot is. 17 évet tanított első munkahelyén, a Kaffka Margit Gimnáziumban, majd négy évet a kispesti Trefort Ágoston Kéttannyelvű Szakközépiskolában. A legtöbb időt – 19 tanévet – a Madách Imre Gimnáziumban töltötte.

A tantestület meghatározó tagjaként több, mint tíz évig vezet a történelem munkaközösséget, három évig a közalkalmazotti tanács tagjaként segítette kollégái munkáját. A pályán töltött 42 tanévából 33-ban osztályfőnök is volt: összesen nyolc osztályt vitt

végig, ebből hármat itt, a Madáchban. Jó szervezőképességét, következetes, de humánus személyiségét nem csupán az osztályaiba, csoportjaiba járó tanulók ismerhették meg, hanem sokan mások is abból a több ezer madáchos diákból, akik az évek során részt vettek az Ági által összesen 14 alkalommal megszervezett, decemberi, bécsi kirándulásokon. Mások a nyári, ausztriai tanulmányutakról emlékezhetnek rá, amelyeket Ági nagy energiával és élvezettel vezetett, és amelyekről a diákok rendszerint nem csupán alaposabb német nyelvtudással, hanem valódi élményekkel gazdagodva térhettek haza. Négy napig zuhogó eső, vagy Klagenfurt külvárosában rekedni 90 gyerekkel egy elromlott busz miatt – egyik sem jelentett akadályt, Ági mindig felalulta magát.

Munkaközösség-vezetőként minden helyzetben konszenzusra törekedett, a felmerülő vitákat, konfliktusokat jó érzékkel igyekezett mederben tartani, ami, valljuk be, nem volt mindig egyszerű feladat. Pályája végéhez közeledve mentortanárként segítette történelem szakos hallgatók éves tanítási gyakorlatát. Tanárjelöltjei, akikkel nemcsak szakmailag, de emberileg is nagyon jó kapcsolatot alakított ki, támaszkodhattak magas szintű szaktárgyi és módszertani tudására, széleskörű tapasztalataira. Megtanulhatták tőle, hogy a szaktárgyi tudás közvetítésén túl fontos reagálni a bennünket körbevevő világ történéseire is, ezzel kritikus gondolkodásra tanítva a diákokat. Példamutatása a tanulókkal történő személyes kapcsolatépítés színtereire is kiterjedt. „*Kun tanárnő tulajdonságai közül talán elsősorban a szakmai professzionizmusát emelném ki. A tanári pálya minden területén ösztönösen mozog, és szívből végzi a munkáját, hivatását.*” – idézi fel a Madáchban töltött hosszú gyakorlatát egyik mentoráltja.

Amikor az ember elképzeli, hogy milyen lesz a nyugdíj előtti utolsó éve, biztos nem arra gondol, hogy a tanév nagy részét otthon tölti majd egy monitor előtt ülve. Bízunk abban, hogy nem ez a néhány hónap lesz majd meghatározó, amikor Ági visszagondol gazdag pályájára, amelyből ez a rövid visszatekintés csak néhány pillanatot emelhetett ki.

DR. SOMLAI PÉTER FERENC

TOLVAJ LÁSZLÓ

Több, mint három évtizeden keresztül dolgozott az iskolánkban Tolvaj László kollégánk. Neve méltán fémjelezte ezen időszakban a matematika, a fizika és az informatika oktatásának legmagasabb színvonalát közép- és emelt szinten is.

A madáchosok egy részének nem feltétlen ezek a kedvenc tantárgyai. Sokan nagyon szigorú, igen magas követelményeket állító tanárként emlékeznek rá. Határozott jelleme és egyéni, fanyar humora alapján igen nagy tisztelet és szeretet övezte. Talán tartottak tőle páran, de másoknak a kedvenc tanáregyéniségei között szerepelt. Méltán nyerte el a MOL Mester-M díjat, melyre volt tanítványaik terjeszthetik fel azokat a tanáraikat, akik az életükben meghatározó szerepet játszottak. Többen orvosok, mérnökök vagy fizikusok is lettek a tanítványai közül, akikre különösen büszke volt. A feladatmegoldó szakkörei keretében a tanulók gondolkodásfejlesztése mindenképp nagy értéket teremtett. Nagy vágya volt, hogy döntős diákja legyen az OKTV-n, ezért rengeteg energiát fektetett a tárgyaiba.

Óráit kristálytisza logikára építve nagy precizitással tervezte meg és készítette elő, amelyet a csoport igényeihez igazított a tanóra folyamán. Humora áthatotta az alkotó léggörzt:

- Semmit és rosszat láttam már. Na, gyerünk, ott lesz az, meglesz az! Kivárom...
- Jaj! Aki ad magára, a 30 fok szinuszát születése óta fejből tudja.
- (tanulói kísérlet közben): Na, most van az, hogy erővel csináld, ne ésszel!

Nagy szeretettel őrizte azokat a személyes ajándékokat, amelyeket diákjaitól kapott, büszkén viselte a „Matek van?”, a MaFiHe, a „May the $\lim_{dt \rightarrow 0} \frac{d(m \cdot v)}{dt}$ be with you” póloít.

Kreativitása igazán kiteljesedett, amikor az erdei iskolák fizika projektjeiről gondolkodott. Felejthetetlen élmény volt, amikor több ezer egérfogó és ping-pong labda segítségével, egész diákcsoport több napos munkája eredményeként egy pincében szemléltette a láncreakció lényegét. De igazán nagyot szól, amikor a légnyomás létezésére fém üdítő dobozzal ismert „összeroppantós” kísérletet az egész iskolának bemutatta, lévén azt egy 200 literes fém olajos hordóval végezte el. Szervezett osztályok közötti játékos fizika vetélkedőt, bevezetett csoportokat például a hangtan és az elektronika középiskolai szintet meghaladó rejtelmibe is.

Osztályfőnökként is „kipróbálta” magát, az erdei iskolákban állandó ügyeletesként állt készenlétben, hogy autójával kollégákat, diákokat szállítson, ha szükség van rá. Saját műszereit, eszközeit is használta az iskolában.

Kollégái nagyra becsülték szakmai precizitásáért, sokan szívesen keresték meg aktuális kérdéseikkel. Érdeklődéssel és elismeréssel fordult a kollégái szakmai munkája felé. Volt olyan kollégája, aki számára Einstein relativitáselmélet című munkájának eredeti példányát ajándékozta búcsúajándékként, de másoknak is kedveskedett: egyenpólo a „Madách Fizikus Szekta” tagjainak, saját kezével forrasztott adapteres fülbevaló, vagy akár diákokat tanított be egy szerenádra. Szakmai és emberi kompetenciái alapján évekig vezette a matematika-fizika-informatika munkaközösséget és az iskolai statisztikák készítésében is központi szerepet játszott.

Kollégánk 2019-ben vonult nyugdíjba. Az évzárón munkája elismeréseként megkapta a Belső-Pesti Tankerület *Kiváló Pedagógusa* díjat.

Rá olyan jellemző módon fizika kísérletekkel vett búcsút a diákoktól és a kollégáitól: kedvenc fizikusai képével díszített lufit engedett útjára, valamint saját készítésű pneumatikus eszközével egy rakétakilövésnek lehettünk szemtanúi.

Köszönjük a vele töltött éveket, órákat, pillanatokat!

DR. FÜLÖP CSILLA

TECHNIKAI DOLGOZÓK

Az elmúlt öt évben mentk nyugdíjba a technikai dolgozók közül *Gál Miklósné*, *Balázs Erzsébet* és *Szabó Sándorné* is. Köszönjük áldozatos munkájukat!

HÍRES MADÁCHOSOK

Név	Születés- halál időpontja	Érettségi éve:	
SZÍNHÁZ ÉS FILMMŰVÉSZET:			
Abel Anita	1975-	1990 - 1994	színésznő, televíziós műsorvezető
Babarczy László	1941 -	1956 - 1959	színházi, rádiós és filmrendező, dramaturg, a Belvárosi Színház alapító igazgatója
Bacsó Péter	1928 - 2009.	1946.	filmrendező
Bajor Lili	1995 -	2010 - 2014	színművész
Balogh Béla	1885 - 1945.		filmrendező
Balogh Géza	1936 -	1954.	rendező, színháztörténész, bábtorénész, műfordító, író, dramaturg
Bárdos Artúr	1882 - 1974.	1892 - 1900	színházigazgató
Bencsik Imre	1924 - 1993.	1934 - 1942	dramaturg, forgatókönyvíró
Beregi-Böhm Péter	1936-	1950 - 1954	színművész
Bíró Kriszta		1988	Jászai Mari-díjas és Mensáros László-díjas színésznő
Bor Zoltán	1963-	1978 - 1982	színművész
Borgula András		1994	a Gólem Színház igazgatója, rendező
Breyer Zoltán	1963 - 2009.	1978 - 1982	színész, műsorvezető
Czető Roland	1989 -	2004 - 2008	színész, szinkronszínész, televíziós műsorvezető
Csikmák Beáta Nóra	1978 -	1993 - 1997	diszlet- és jelmeztervező
Dezsőffy-Rajz Katalin	1963 -	1978 - 1982	szinkronrendező
Dobronay László	1968 -	1983 - 1987	rendező
Engelmann Pedro	1983 -	2007 - 2011	filmrendező
Fekete Adám	1991 -	2004 - 2010	dramaturg, színész, író
Félix László	1941 -	1956 - 1959	rendező
Fillár István	1965 -	1980 - 1984	színművész
Fodor Imre	1920 - 1975.	1930 - 1938	színházigazgató
Fonyó Gergő	1966 -	1980 - 1984	rendező
Freund Adám	1991 -	2005 - 2010	filmrendező
Gonda Kata		2007	színésznő
Görög Zoltán	1964 -		színész, koreográfus
Gyöngyösvy Bence	1963 -	1978 - 1980	filmrendező
Hajmási Dávid	1989 -	2004 - 2008	színész
Holl Zsuzsa	1949 -	1964 - 1968	színésznő
Honti György	1965 -	1980 - 1984.	színész, rendező, drámapedagógus
Kalmár Péter	1964 -	1978 - 1982	filmrendező, producer
Kardffy Aisa (Saifi Claudia)	1999 -	2013 - 2017	színművész
Kardos Sándor	1944 -	1962.	Balázs Béla-díjas operatőr, rendező, fotográfus
Karsai Veronika	1975 -	1990 - 1994	pantomimművész, mozgásrendező
Kaszás Gergő	1965 -	1979 - 1983.	Jászai Mari-díjas színész
Kautzky Armand	1964 -	1979 - 1983.	Jászai Mari-díjas színművész, szinkronszínész
Kemény István	1966 -	1980 - 1984	bábszínész
Kézdý György	1936 - 2013.	1950 - 1954	színész
Koltai Judit		1995	televíziós szerkesztő-riporter
Koltai Róbert	1943 -	1958 - 1962.	Jászai Mari-díjas színművész, filmrendező, érdemes művész
Körtvélyessy Zsolt	1941 -	1957 - 1959	színész
Léner Péter	1936 -	1952 - 1956	Kossuth-díjas rendező
Lengyel György	1936 -		dramatörténész, rendező
Liska Dénes	1927 - 2012.	1938 - 1946	író, dramaturg
Madarász Eva	1970 -	1988 - 1990	színész, szinkronszínész
Málnay B. Levente	1969 -	1983 - 1987	televíziós szakember
Málnay Levente	1941 -	1953 - 1957	filmrendező
Miller Dávid Zoltán	1996 -	2013 - 2014	színész, műsorvezető
Monori Lili	1945 -	1961 - 1965	Jászai Mari-díjas színművész, érdemes művész
Nagy-Bakonyi Boglárka	1994 -	2010 - 2015	színművész
Nógrádi Róbert	1929 - 1989.	1939 - 1947	rendező, színházigazgató
Novák Eszter	1964 -	1978 - 1982	színházi rendező
Orosz Akos	1985 -	1998 - 2004	színművész
Pataki Szilvia	1988 -	2003 - 2006	színésznő
Polyák Lilla	1976 -	1993 - 1994	színésznő
Pós Sándor	1936 - 2011.	1950 - 1954	Jászai-díjas rendező
Radnai Annamária	1964-2019.	1978 - 1982	dramaturg
Roboz Imre	1892 - 1945.	1910.	lapszerkesztő, színházigazgató
Rusznayk Sándor		1975	gyártásvezető, producer
Sas Tamás	1957 -	1971 - 1975	filmrendező, operatőr, forgatókönyvíró, filmproducer
Stana Alexandra Erika		2011	táncos és tánctanár
Szabó Margaréta	1979 -	1993 - 1997	színésznő
Szabó Zselyke	1984 -	1998 - 2004	színész, szinkronszínész, rendező
Szakonyi Károly	1931 -		író
Szalai András	1945 -	1960 - 1965	operatőr
Szalay Eva	1963 -	1978 - 1982	szinkronrendező
Szántó György	1983 - 1961.		író
Szarvasi Zita		2014	játékfejlesztő
Szinétár Miklós	1932 -	1942 - 1948	színházi, opera-, tévé- és filmrendező, forgatókönyvíró

Szűcs Attila		1967 - 1971	a Játékszín újjáalapító társulajdonosa
Tabi László	1910 - 1989	1920 - 1928	író
Togay Csan	1955 -	1969 - 1973	filmrendező
Udud Sándor	1965 -	1980 - 1984	gyártásvezető, szinkrondező
Vajda László	1943-1995	1958 - 1959	színész
Varga Zsolt		2004	rendezvéyszervező
Verebes István	1948 -	1962 - 1966	Jászai Mari-díjas színész, rendező, dramaturg, író, dalszövegíró, színházigazgató, műsorvezető
Xantus János	1953 -	1967 - 1971	rendező
Zurbó Dorottya	1988 -	2002 - 2006	dokumentumfilm - rendező, egyetemi tanár
TUDOMÁNYOS, GAZDASÁGI ÉS POLITIKAI ÉLET:			
Bános Anni		1963	olasz tolmács
Bartal Tamás	1973 -	1987 - 1991	jogász, politikus
Bartus Katalin		1999	közgazdász
Berend Ottó	1907 - 1997	1925	gyapjúszakértő, kitelepített munkás, szervező, de elsősorban sportember
Berze Márton		2007	marketingügynökség - vezető
dr. Buda Béla	1939 - 2013	1953 - 1957	orvos, pszichiáter, pszichoterapeuta és addiktológus
Czöbel Ernő	1886 - 1953	1900 - 1904	diplomata, történész, politikus
Császár Albert	1953 -	1967 - 1971	orvosprofesszor
Csallós Vivien		2009	pszichológus, gyermekterapeuta
Csonka József Márk		2011	jogász
Darányi Kálmán	1886 - 1939	1900 - 1904	miniszterelnök
Dávid Csaba	1975 -	1989 - 1993	kutatóbiológus, egyetemi tanár
Deutsch Gyula	1931 - 2011	1941 - 1949	fizikus
Domanovszky Sándor	1877 - 1955	1887 - 1895	történész, a MTA tagja
Ember Győző	1909 - 1993	1919 - 1927	történész, levéltáros, a Magyar Történelmi Társulat elnöke
Erődi-Harrach Tihamér	1885 - 1947	1895 - 1902	országgyűlési képviselő, m. kir. Kormányfőtanácsos
Fazekas Szabolcs	1947 - 2020	1962 - 1966	miniszter, nagykövet
dr. Fekete György	1944 -	1962	csecsemő- és gyermekgyógyász, a Tűzoltó utcai Gyermekklinika egykori igazgatója
Felszeghy Zoltán		2004	digitális termékfejlesztő
Fenyves Ervin	1924 -	1934 - 1942	Kossuth - díjas atomfizikus
Földváry Aladár	1906 - 1973	1919 - 1924	geológus, egyetemi tanár
Főzy Vilma		1972	muzeológus,
Ganasztoi György	1938 - 2016	1952 - 1956	történész, a MTA tagja
Gáti Károly (Charles Gati)	1934 -	1951-1952	politológus
Gedeon Pál	1915 -	1925 - 1933	külpolitikai újságíró
Geszti Tamás	1938 -	1952 - 1956	kvantumfizikus
Gonda Attila		1984	villamosmérnök
dr. Gottfried Péter	1954 -	1974	politikus, volt államtitkár
Gróf András István	1936 - 2016	1954	mérnök, kutató
Hacsek Zsófia		2010	kulturális antropológus
Halasi Rita		2006	üzleti elemző
Halmos Tamás	1931 -	1941 - 1949	diabetológus professzor
Harsányi Iván	1930 - 2018	1940 - 1949	történész, egyetemi tanár, kandidátus
Hidas András		1978	agrármérnök
Homan Bálint	1885 - 1951	1895 - 1903	kultuszminiszter
Horváth Balázs		2000	IT bróker, informatikai szakember
dr. Horváth Dezső	1946 -	1964	fizikai-matematikai tudományok kandidátusa
Husztli Orsolya Lara		2014	projektmenedzser
Jambrik Máté		2007	pszichológus
Janh Ferenc	1902 - 1945	1918 - 1921	orvos, publicista
Karafiáth Jenő	1883 - 1952	1892 - 1900	kultuszminiszter
Karikás Péter	1937 - 2003	1950 - 1954	diplomata, színész
Kaszab Zoltán	1915 - 1986	1928 - 1937	biológus, az MTA tagja
Kennedy (Kaufmann) József	1928 -	1938 - 1946	a kémiai tudományok professzora
Kertész Zsófia		2003	környezetmérnök
Kispál Tibor			a VII. Kerületi Onkormányzat alpolgármestere
Kiss János		1975	IT, közlekedési szakember
Kiss Norbert Albert		1998	nyomozó
Kiss Roland		2015	Magyar Taekwondo Szövetség Főtitkára
Kiss-Nemes Veronika		2008	sportpszichológus, családterapeuta
Kolba Miklós		1990	pénz- és tőkepiaci szakember
Kolozs Andrea		2011	nonformális oktatás és forrásteremtés szakember
Koós Gábor		1996	okl. építőmérnök
Kozma Vízkeleti Dániel	1977 -	1991 - 1995	klinikai szakpszichológus
Kozma Zsuzsanna		1976	belgyógyász
Kun Alexandra Lucia		2013	bor- és gasztromarketing szakember
Lengyel Claudia		2011	szociológus, sportedző
Lezsák Sándor	1949 -	1964 - 1968	politikus, költő, tanár
Lócsi (Domsa) Patrícia		1992	szemész- és gyermekszemész szakorvos
Madár Csaba Dániel		2012	Social media specialista
Mandi József	1947 -	1961 - 1965	kutatóorvos, biokémikus, az MTA tagja és Széchenyi - díjas professzor
Marián Máté		2003	programozó, vezetőfejlesztő
Márton József		1975	mérnök-menedzser
Meskö Attila	1940 - 2008	1954 - 1958	geofizikus, az MTA tagja
Nádas Iván	1938 - 2019	1952 - 1956	kardiológus
Nagy István	1931 - 2015	1941 - 1949	Széchenyi - díjas villamosmérnök, az MTA rendes tagja
Névai László	1914 - 1983	1924 - 1932	jogász, az állam- és jogtudományok doktora
Orosz Tamás	1972 -	1986 - 1990	fizikus
Pamlényi Ervin	1919 - 1984	1930 - 1938	történész, kiadóvezető, a történelemtudományok kandidátusa
dr. Pesta László	1902 - 1988		orvos, az országgyűlés korelnöke

Péterfi Zsolt		2004	közgazdász
Petrás Tibor		1976	szervező vegyész-mérnök
Pintér Jenő	1881 - 1940	1891 - 1896	irodalomtörténész
Pogány Béla	1887 - 1943	1898 - 1905	fizikus, geofizikus, a MTA tagja
Rácz József	1957-	1971 - 1975	kutatóorvos, pszichiáter
Radvánszky Albert	1880 - 1963	1896 - 1898	koronaőr
dr. Ranschburg Jenő	1935 - 2011	1946 - 1954	pszichológus, író
Révész Pál	1934 -	1948 - 1952	a matematikatudományok doktora
Ripp Zoltán	1952-	1966 - 1970	történész
Roller Béla	1929 - 1998	1939 - 1947	akadémikus, mérnök
Román Zoltán	1924 - 2016	1934 - 1942	akadémikus, közgazdász
Rybár István	1886 - 1971	1896 - 1904	fizikus, geofizikus, az MTA tagja
Selényi Pál	1884 - 1954	1894 - 1902	a magyar kísérleti fizika kutatója
Slezsák Tünde		2007	Francia nyelv és irodalom tanár Franciaországban.
Sömjén Gábor	1931-	1941 - 1949	orvosprofesszor
Suszter András	1964-	1983	marketing kommunikációs szakember
Szántó György	1952-	1966 - 1970	történész, műfordító
dr. Székely István		1925.	orvos
Szilágyi Béla	1908 - 1986	1918 - 1926	külgyminiszter helyettes
Szlovenszky Szilvia		1989	középiskolai angoltanár, oktatási szakértő
Tamás Katalin		1977	a Családok Atmeneti Otthonának vezetője
Tarnói László	1912 -	1922 - 1930	egyetemi tanár
Tassi Géza	1925 - 2021	1939 - 1943	építőmérnök, egyetemi tanár
Tegyei Imre	1931 - 2021	1941 - 1949	egyetemi docens, bölcsész
Teich Simon	1915 -	1929 - 1933	orvosprofesszor
Tilkovszky Lóránt	1927 - 2021	1937 - 1945	történész
Timár György	1937 - 2021	1941 - 1945	politikus
Torda Hajnal		1976	gyógypedagógus- logopédus tanár
Tóth Krisztina		1989	gyógypedagógus- logopédus tanár
Toth Valentin		1996	kommunikációs vezető
Török Miklós		1971	állatorvos
Turán Pál	1910 - 1976	1920 - 1928	matematikus
Udvarhelyi Mária		1996	beszerzés
dr. Vámos István		1925.	ügyvéd, később vivómester, a Kanadai Vívóakadémia megalapítója és örökös tagja
Vámos Tibor	1926 - 2021	1936 - 1944	Széchenyi-díjas villamosmérnök, kutatóprofesszor, az MTA tagja.
Vándor Péter		2015	közgazdász
Vargyai Gyula	1936-	1950 - 1954	történészprofesszor
dr. Vekey Tamás	1935 - 2019	1954.	pszichológus, író
Wiener György	1947-	1961 - 1965	egyetemi tanár, jogász
Zagyva Enikő		1989	software-fejlesztő
ZENEMŰVÉSZET:			
Berczelly István	1938 -	1952 - 1956	Kossuth- és Liszt Ferenc-díjas operaénekes
Dobszay Péter	1990-	2005 - 2009	orgonaművész, karmester
Engel Iván	1899 - 1985	1915 - 1918	zongoraművész, egyetemi tanár
Farkas Viktória		2015	koncertszervező
Goldschmidt Asher (Gáti György)	1978-	1991 - 1996	filmzeneszerző
Hajós András	1969-	1983 - 1987	szociológus, énekes dalszerző, humorista
Korcsmáros Péter	1945-	1960 - 1964	operaénekes
Medveczy Adám	1940-	1954 - 1956	Kossuth- díjas karmester
Parádi Gergely	1973-	1987 - 1991	filmzeneszerző, zenész
Pintácsi Alexandra	1976-	1990 - 1991	énekes
Pintácsi Viktória	1971-	1985 - 1989	énekes
Pitti Katalin	1951 -	1966 - 1969	Liszt Ferenc-díjas magyar operaénekes, érdemes művész
Polgár László	1947 - 2010	1961 - 1965	Kossuth-, Liszt- és Grammy-díjas magyar operaénekes
Polgár Tibor	1907 - 1993	1916 - 1925	Erkel-díjas zenészerző, karmester, zongoraművész
Radnai Miklós	1892 - 1935	1902 - 1910	zeneszerző, az Operaház igazgatója
Siklós Albert	1878 - 1942	1888 - 1896	zeneszerző, főiskolai tanár, zenetörténész, gondokaművész, lapszerkesztő
Sudár Gyöngyvér	1967-	1981 - 1985	operaénekes
Szecsódi Ferenc	1953-	1967 - 1971	népzenész, előadóművész
Temesváry János	1890 - 1964	1911.	Waldbauer-Kerpely-vonósnégyes tagja, hegedű- és brácsaművész
Tóth Szabolcs	1974-	1989 - 1993	zeneszerző, előadó
Vedres Csaba	1964 -	1982.	zeneszerző, zongoraművész, kántor
Waldbauer Imre	1892 - 1953	1911.	Waldbauer-Kerpely-vonósnégyes tagja, hegedűművész, hegedűtanár, zenepedagógus
KÉPZŐMŰVÉSZET:			
Biai-Föglein István	1905 - 1974	1918 - 1924	festőművész
Bodnár Zsófia		1996 - 2010 - 2015	festőművész
Czöbel Béla	1883 - 1976	1894 - 1902	Kossuth-díjas festőművész
Domonkos Géza	1947-	1961 - 1965	festőművész
Fábián István	1953-	1967 - 1971	grafikus, költő
Féner Tamás	1938-	1953 - 1957	festőművész
Frankl Aliona	1954-	1968 - 1972	festőművész
Friedman Endre (Robert Capa)	1913 - 1954	1923 - 1931	festőművész
Gyórfi András	1964-	1979 - 1983	festőművész
Jašchik Áimos	1885 - 1950	1895 - 1903	grafikus, festő, iparművész, szakíró művészpedagógus és jelmeztervező, a Nemzeti Színház díszlettervezője
Kis Tóth Ferenc	1949 -	1964 - 1968	festőművész
Kolozsvári Grandpierre Miklós	1950 -	1964 - 1968	képzőművész, grafikus, szobrász, festő
Kovács Tamás Vilmos	1951 -	1965 - 1969	festőművész, grafikus

Muzsai Ákos	1945-	1960 - 1964	grafikus
Palásti Kovács András	1977 -	1991 - 1995	grafikusművész
Pólya Zoltán	1954-	1968 - 1973	fotóművész
Simon Csilla	1947-	1961 - 1965	fotóművész
Stettner Béla	1928 - 1984	1939 - 1947	grafikus, Munkácsy-díjas érdemes művész
Szebeni András	1946 - 2020	1960 - 1964	fotográfus, érdemes művész
Szentgyörgyi Kornél	1916 - 2006	1926 - 1936	Kossuth- és Munkácsy-díjas festőművész
SPORTÉLET:			
Albert Flórián	1941 - 2011	1951 - 1959	válogatott labdarúgó
Bobák Róbert		1998	sportriporter, televíziós műsorvezető
Bogdán Adám	1987 -	2006.	futballkapus , a magyar válogatott tagja
Breyer Gyula	1893 - 1921	1910.	sakkbajnok, sakkfeladványszerző, sakkíró
Hidvégi Vid	1986-	2000 - 2005	tornász, olimpikon
Kárpáti György	1935 - 2020	1945 - 1949	háromszoros olimpiai bajnok, vízilabdázó, edző
Kelemen Péter	1946 -	1961 - 1965	öttusázó
Kiss Gergő	1977 -	1991 - 1995	olimpiai bajnok, vízilabdázó
Németh Angéla	1946 - 2014	1960 - 1964	olimpiai bajnok, atléta, gerelyhajító
Pelle Anikó	1978 -	1993 - 1997	vízilabdázó
Pelle Balázs	1976 -	1991 - 1995	vízilabdázó kapus
Petschauer Attila	1904 - 1943	1914 - 1923	kardvívó világbajnok
dr. Szalai József	1892 - 1990	1910.	tornász, olimpikon, műugró, sportvezető
Szász Emese	1982-	1997 - 1998	olimpiai bajnok vívó
IRODALMI ÉLET, ÚJSÁGÍRÁS TERÜLETÉN:			
András László	1919 - 1988	1929 - 1937	író, műfordító
Balási Panna	1967 -	1981 - 1984	újságíró, író
Bánffy Miklós	1873 - 1950	1883 - 1891	író, grafikus, díszlet- és kosztümtervező, rendező, politikus, külügyminiszter
Benedek Marcell	1885 - 1969	1895 - 1903	író, irodalomtörténész, műfordító, színházigazgató
dr. Bihari Mihály	1892 - 1969	1910	újságíró
Bobák Róbert	1979 -	1994 - 1998	újságíró, sportriporter, műsorvezető
Desi János	1964 -	1979 - 1983	újságíró, riporter, szerkesztő
Drégely István	1935 -	1950 - 1954	író, színjászó
Fábián István	1953 -	1967 - 1971	költő, grafikus
dr. Felek Gyéza	1890 - 1936	1911	újságíró, író, publicista
Feleki László	1909 - 1989	1919 - 1928	író, újságíró, sportújságíró, humorista
Ferenecz Győző	1954 -	1968 - 1972	irodalomtörténész, József Attila -díjas, műfordító
Galamb Sándor	1886 - 1972	1896 - 1903	dramaturg, szinkritikus, színházigazgató, rendező, irodalomtörténész
Gaskó Balázs	1969 -	1987 - 1988	színész, szerkesztő, műsorvezető
Gedeon Pál	1915 - 2001	1925 - 1933	újságíró, Népszava főszerkesztője 1980 - 1981.
Gellert Oszkár	1882 - 1967	1892 - 1900	költő, újságíró, szerkesztő
Keresztúri András	1942 -	1957 - 1961	újságíró
Kertész Imre	1929 - 2016	1940 - 1948	Nobel- és Kossuth-díjas író, műfordító
Királyhegyi Pál	1909 - 1981	1924 - 1928	író
Konrád György	1933 - 2019	1947 - 1951	író, esszéíró, szociológus
Kórosi Ivett	1988 -	2002 - 2006	író, újságíró
Krenner Miklós	1875 - 1968	1885 - 1893	újságíró, erdélyi magyar köziró
Lengyel József	1896 - 1975	1907 - 1914	író, költő
Lévai Jenő	1892 - 1963	1902 - 1910	író, újságíró, szerkesztő
Lezsák Sándor	1949 -	1964 - 1968	költő, tanár, politikus
Lorsy Ernő	1889 - 1960	1903 - 1907	műfordító, újságíró
Méray Tibor	1924 - 2020	1934 - 1942	író
Morvay Gyula	1905 - 1998	1921 - 1925	költő, író, műfordító, gyűjtő
N. Kósa Judit	1966 -	1980 - 1984	újságíró
Novomeszky László	1904 - 1976	1914 - 1919	szlovák költő
Nyarádi Róbert	1928 -	1939 - 1946	író
Pachmann Péter	1971 -	1985 - 1989	újságíró, műsorvezető, televíziós szerkesztő
Pogány József	1886 - 1939	1896 - 1904	újságíró
Pólya Zoltán	1954 - 2010	1968 - 1973	újságíró, fotóriporter
Pósvári Sándor	1951 - 2002	1965 - 1969	újságíró, műsorvezető
Radnai Péter	1971 -	1985 - 1989	újságíró
Siklós András	1961 -	1975 - 1979	újságíró
Spánn Gábor	1939 -	1953 - 1957	újságíró
Szakonyi Károly	1931 -	1942 - 1949	a Nemzet művésze, Kossuth- és József Attila díjas író
Szántó Miklós	1916 - 2015	1926 - 1934	szociológus, újságíró
Szegő Tamás	1931 - 1995	1942 - 1950	újságíró
Szegvári Katalin	1947 -	1961 - 1965	újságíró, szerkesztő-riporter, műsorvezető, tanár
Székely Tamás	1942 - 2020	1956 - 1960	újságíró, fotóriporter
Szobotka Tibor	1913 - 1982	1923 - 1931	író, műfordító, irodalomtörténész, pedagógus
Szánkay Ádám	1964 -	1978 - 1981	újságíró
Tabi László	1910 - 1989	1920 - 1928	író
Torda Júlia	1965 -	1979 - 1983	újságíró, műsorvezető
Tóth Tamás Boldizsár	1969 -	1983 - 1987	műfordító
Varga Nóra	1965 -	1979 - 1983	műfordító
Vető József	1910 - 1977	1920 - 1928	újságíró
Zsombor János	1917 - 1984	1927 - 1935	újságíró, forító

OKTV EREDMÉNYEK AZ ELMÚLT ÖT ÉVBEN

OKTV EREDMÉNYEK 2016/2017-ES TANÉV

Diák neve	Osztály	Tantárgy	Döntőben elért eredmény	Tanára
Czékmán Bendegúz	11. c	magyar irodalom	8. hely	Hadikné dr. Végh Katalin
Hajgató Anna	12. d	angol nyelv I.kat.	8. hely	dr. Csepreghy Henrik
Sükösd-Kósa Marcell	12.a	orosz nyelv	9. hely	Hadikné dr. Végh Katalin
Kostyál Dániel	11.e	orosz nyelv	12. hely	Hadikné dr. Végh Katalin
Kádár Harmatka	11.a	német nyelv II.kat.	14. hely	dr. Pantóné dr. Naszályi Dóra
Szalai Orsolya	12. d	olasz nyelv	14. hely	Majzik Andrea
Bánházi Katinka	11.c	angol nyelv II.kat.	15. hely	dr. Csepreghy Henrik
Nagy Angelina	11. a	latin nyelv	16. hely	Szűcsiné dr. Laczkó Eszter
Tóth Bernadett	11.a	angol nyelv II.kat.	16. hely	Simovits Ágnes
Tóth Bernadett	11. a	biológia	39. hely	Viktor Dániel

OKTV EREDMÉNYEK 2017/2018-AS TANÉV

Diák neve	Osztály	Tantárgy	Döntőben elért eredmény	Tanára
Török Eszter	12.e	magyar irodalom	4. hely	Hadikné dr. Végh Katalin
Nagy Patrícia	12.a	spanyol nyelv I. kat.	5. hely	Rakaczkyné Magyar Edit
Kostyál Dániel	12.e	orosz nyelv	5. hely	Hadikné dr. Végh Katalin
Hábenczius Bálint	11.a	angol nyelv II. kat.	5. hely	Simovits Ágnes
Czékmán Bendegúz	12.c	magyar irodalom	11. hely	Hadikné dr. Végh Katalin
Somfai Dávid	12.a	történelem	14. hely	Juhász Erzsébet
Farkas Kira	12.d	német nyelv II. kat.	16. hely	dr. Pantóné dr. Naszályi Dóra
Kiss Alajos	11.a	angol nyelv II. kat.	17. hely	Simovits Ágnes
Apostol Adrienn	11.a	spanyol nyelv I. kat.	19. hely	Rakaczkyné Magyar Edit
Bóvíz Anna	12.e	spanyol nyelv I. kat.	20. hely	Rakaczkyné Magyar Edit
Strenner Jázmin	12.d	német nyelv I. kat.	20. hely	dr. Pantóné dr. Naszályi Dóra
Bicskei Borbála	12.e	spanyol nyelv I. kat.	22. hely	Rakaczkyné Magyar Edit
Kákonyi Panni	12.e	spanyol nyelv I. kat.	27. hely	Rakaczkyné Magyar Edit
Delawar Laura	12.b	francia nyelv	28. hely	Vesszős Ildikó
Tüske Fruzsina	11.c	biológia	42. hely	Viktor Dániel

OKTV EREDMÉNYEK 2018/2019-ES TANÉV

Diák neve	Osztály	Tantárgy	Döntőben elért eredmény	Tanára
Molnár Dóra	11.c	dráma	3. hely	Hadikné dr. Végh Katalin
Timári Bálint	11.a	angol nyelv I.kat.	17. hely	dr.Csepreghy Henrik
Apostol Adrienn	12.a	spanyol nyelv I. kat.	21. hely	Rakaczkyné Magyar Edit
Bóka Berta	11.d	német nyelv II. kat.	23. hely	Máj Tamás
Zatykó Zsófia	11.b	magyar irodalom	24. hely	Hadikné dr. Végh Katalin
József Eszter	12.b	magyar nyelv	25. hely	Vajda Éva
Dócs János	11.c	spanyol nyelv I. kat.	30. hely	Rakaczkyné Magyar Edit

OKTV EREDMÉNYEK 2019/2020-AS TANÉV

Diák neve	Osztály	Tantárgy	Döntőben elért eredmény	Tanára
Pál Gergő	11.c	spanyol nyelv I. kat.	2. hely	Rakaczkyné Magyar Edit
Velev Milena	12.a	orosz nyelv	6. hely	Hadikné dr. Végh Katalin
Timári Bálint	12.a	angol nyelv I.kat.	10. hely	dr. Csepreghy Henrik
Horváth Dóra	11.a	latin nyelv	12. hely	Szücsiné dr. Laczkó Eszter
Dobák Dávid	11.a	informatika	17. hely	Páncsicsné Sebestyén Edit
Artner Zsuzsanna	11.b	francia nyelv	20. hely	Vajda Ágnes
Molnár Dóra	12.c	magyar irodalom	23. hely	Hadikné dr. Végh Katalin
Schaller Lilla	12.c	magyar irodalom	25. hely	Hadikné dr. Végh Katalin
Veres Hunor	11.b	kémia	27. hely	Barossné Németh Ildikó
Varga Jázmin	11.b	olasz nyelv	31. hely	Majzik Andrea
Társi Petra	12.c	olasz nyelv	32. hely	Majzik Andrea
Dócs János	12.c	spanyol nyelv I. kat.	34. hely	Rakaczkyné Magyar Edit
Tóth Marcell	12.a	angol nyelv II. kat.	35. hely	dr.Csepreghy Henrik
Kovács Tamara	11.a	biológia	46. hely	Szentí Ervin

OKTV EREDMÉNYEK 2020/2021-ES TANÉV

Diák neve	Osztály	Tantárgy	Döntőben elért eredmény	Tanára
Pálhegyi Júlia	11.b	dráma	1. hely	Hadikné dr. Végh Katalin
Henz Réka	11.c	olasz nyelv	1. hely	Majzik Andrea
Artner Zsuzsanna	12.b	francia nyelv	7. hely	Vajda Ágnes
Kelenik Nóra	11.e	spanyol nyelv	11. hely	Rakaczkyné Magyar Edit
Veress Hunor	12.b	kémia	13. hely	Barossné Németh Ildikó
Varga Jázmin	12.b	olasz nyelv	15. hely	Majzik Andrea
Csibi Viktória	12.a	német nyelv I. kat.	21. hely	dr.Pantóné dr.Naszályi Dóra
Vimládi Nóra	12.d	spanyol nyelv	21. hely	Rakaczkyné Magyar Edit
Dénes Kristóf	12.b	történelem	23. hely	Somlai Péter

A TANTESTÜLET TAGJAI

A MADÁCH IMRE GIMNÁZIUM IGAZGATÓI

1881–1894.	Köpesdy Sándor
1894–1911.	dr. Chiznei Cherven Flóris
1911–1929.	Acsay István
1929–1931.	Valentin József
1931–1938.	dr. Zibolen Endre
1938–1946.	Róder Pál
1946–1951.	dr. Papp János
1951–1957.	Fényi András
1957–1959.	Szabó László
1959–1962.	Vörös István
1962–1964.	Jánosi Ferencné
1964–1984.	Véghelyi József
1984–1994.	Varga Jánosné
1994–2000.	dr. Leibinger Jánosné
2000–	Mészáros Csaba

2020-2021-ES TANÉV DOLGOZÓI

Az elmúlt öt év dolgozói	Tanfított tantárgyak		Képzettségi osztály
Balikó Károly Józsefné	tánc	2015 -	
Bálintné Szántó Alexandra	magyar, spanyol nyelv	2004 -	pedagógus I.
Balogh Judit	könyvtár, történelem, olasz nyelv	1977 -	pedagógus I.
Barossné Németh Ildikó	matematika, kémia	1997 -	pedagógus II.
Beer Andrea	matematika, fizika	2007 -	pedagógus II.
dr. Csepreghy Henrik	angol nyelv	2004 -	pedagógus I.
Dancs István	magyar, média, társadalomismeret	1991 -	pedagógus II.
Darabosné Szezsarán Krisztina	angol nyelv, olasz nyelv	2003 -	pedagógus I.
Deák Anikó Júlia	angol nyelv	2019 -	pedagógus I.
Deák Zsuzsanna	német nyelv, francia nyelv	2019 -	pedagógus II.
Dobcsányi Dalma	angol nyelv	2017 -	pedagógus I.
Dukán András Ferenc	matematika, etika	2018 -	pedagógus II.
Fekete Ádám	angol nyelv	2017 -	pedagógus I.
Ferletyákné Petró Judit	iskolapszichológus	2010 -	pedagógus I.
dr. Fülöp Csilla	matematika, fizika, kutatótanár	2015 -	pedagógus II.
Gadanez Éva	magyar, orosz nyelv, dráma	1992 -	pedagógus I.
Gertner Hajnalka	"matematika számítástechnika"	2019 -	pedagógus II.
Gyurkó Andrea Zsuzsanna	német nyelv	2015 -	mesterpedagógus
Hadikné dr. Végh Katalin	magyar, orosz nyelv	1981 -	kutatótanár
Ilosvay Zsuzsanna	matematika, informatika	2010 -	pedagógus II.
Juhász Erzsébet	magyar, történelem	1988 -	pedagógus I.
Kálmán Edit Györgyi	angol nyelv	2014 -	pedagógus I.
Koós Áttila	matematika, informatika	1998 -	pedagógus I.
Korom Pál József	matematika, fizika, informatika	2008 - 2018.	pedagógus II.
Kovács Ágnes Lilla	fizika, angol nyelv	2019 -	pedagógus II.
Kozsuharov Zsuzsanna Eszter	rajz	2016 -	pedagógus I.
Kövágó Mónika	testnevelés	1992 -	pedagógus I.
Krasznai Gáspár Gyula	ének - zene	2006 -	pedagógus I.
Kriszten Zsuzsanna Mária	angol nyelv, orosz nyelv	1990 - 2017.	pedagógus I.
Kun Ágnes	filozófia, történelem, német nyelv	2001 - 2021.	pedagógus II.
Latchis Korinna Fay	angol nyelv, francia nyelv	2013 - 2018.	pedagógus I.
Lehoczy Árpád	testnevelés	2013 -	pedagógus I.
Magyarné Malatinszky Beáta	biológia, kémia	1996 -	pedagógus II.
Máj Tamás Zoltán	német nyelv, földrajz	2013 -	pedagógus I.
Majzik Andrea Zsuzsanna	magyar, olasz nyelv	1991 -	pedagógus II.

Márkly Éva	angol nyelv, orosz nyelv	1985 -	pedagógus I.
Mészáros Csaba Tibor igazgató	történelem, földrajz	1993 -	pedagógus II.
Murányi Natália	angol nyelv	2011 -	pedagógus II.
Nagy Judit	spanyol nyelv	2006 -	pedagógus I.
Nagy-Horváth Szilvia	testnevelés	2010 -	pedagógus I.
Németh Andrea	magyar, könyvtár	2007 -	pedagógus II.
Németh Péter	testnevelés	2007 -	pedagógus I.
Ondrejné Novák Ildikó	francia nyelv	2018 - 2019.	pedagógus I.
Pál Andrea	magyar, angol nyelv, dráma	2002 -	pedagógus II.
Páncsicsné Sebestyén Edit	matematika, fizika, informatika	1993 -	pedagógus II.
dr. Pantóné dr. Naszályi Dóra	német nyelv	1992 -	kutatótanár
Pápa Ágnes	angol nyelv, spanyol nyelv	2012 - 2018.	pedagógus I.
Rakaczkyné Magyar Edit	spanyol nyelv	2016 -	pedagógus I.
Rétiné Auer Zita	testnevelés	2001 -	pedagógus II.
dr. Rikk János	informatika	2020 -	pedagógus I.
Sajtiné Kovács Ivetta Ágnes	matematika, fizika	2018 -	pedagógus II.
Simovits Ágnes Andrea	angol nyelv, történelem	1990 - 2019.	pedagógus I.
dr. Solti Gergely igh.	orosz nyelv, matematika	2018 -	mesterpedagógus
dr. Somlai Péter Ferenc	történelem, német nyelv	2003 -	pedagógus I.
Spéderné Négyesi Zsuzsanna Éva	német nyelv, francia nyelv	1996 - 2017.	mesterpedagógus
Szabó János	matematika, fizika	1990 - 2018.	pedagógus I.
Szemes Antal	földrajz, történelem	2002 -	pedagógus II.
Szenti Ervin	biológia, földrajz	1997 -	pedagógus I.
Szentmiklósi Kinga	matematika, kémia	2002 - 2019.	pedagógus I.
Szücsiné dr. Laczkó Eszter	magyar, latin nyelv	2002 -	pedagógus II.
Takács Gabriella	angol nyelv, német nyelv	2019 -	gyakornok
Takácsné Susán Bettina	német nyelv, történelem	2019 -	pedagógus I.
Talyigás Anikó	matematika, informatika	2002 -	pedagógus I.
Tátrai Tímea Vera igh.	történelem, társadalomismeret	1997 -	pedagógus II.
Tolvaj László	matematika, fizika, informatika	1989 - 2019.	pedagógus I.
Tomor István	angol nyelv	2007 -	pedagógus I.
Vadas Eszter Erzsébet	ének - zene	2012 - 2018.	pedagógus I.
Vajda Ágnes	francia nyelv	2014 -	pedagógus I.
Vajda Éva	magyar, francia nyelv	1997 -	pedagógus II.
Varga Mária Alexandra	matematika, fizika	2003 - 2020.	mesterpedagógus
Veszelinov Eszter	angol nyelv	2018 -	pedagógus I.
Vesszős Ildikó	francia nyelv, orosz nyelv, német nyelv	1992 -	pedagógus II.
Vigváriné Molnár Vera igh.	kémia	1990 - 2021.	pedagógus II.
Viktor Dániel	biológia, kémia	2006 -	pedagógus II.
PEDAGÓGUS MUNKÁT SEGÍTŐ DOLGOZÓK:			
Jurás Ágnes	iskolaittkár		2015 -
Kisné Ábrahám Emerencia	laboráns		2013 -
Szívós Ferenc	rendszergazda		1997 -
Vida Nikoletta	ügyintéző, kézbesítő		2014 -
TECHNIKAI DOLGOZÓK:			
Bándi Dénes	karbantartó		2020 -
Csala Sándor	karbantartó		2014 -
Gazdagné Szabó Edit	portás		2018 -
Hegedús Tilda	takarító		2000 -
Kolozsi Éva Mária	gondnok		2019 -
Szabó Sándor Frigyesné	gondnok		1999 - 2019.
Végvári Andrea Beatrix	portás		2002 -
DIÁKJAINK VOLTAK, ÉS JELENLEG A GIMNÁZIUM TANÁRAI			
Név	Születés időpontja	Érettségi éve	
Koós Attila	1975 -	1990 - 1994	informatikatanár
Pál Andrea	1978 -	1993 - 1997	magyar nyelv és irodalom és drámatanár
dr. Rikk János	1968 -	1982 - 1986	informatikatanár
Takács Gabriella	1995 -	2010 - 2014	angol és német nyelvtanár
Vajda Ágnes	1974 -	1989 - 1993	francia nyelvtanár

TANULÓINK VOLTAK 2016-TÓL

2016–2017. tanév			
12. a	12. b	12. c	12. d
of.: Viktor Dániel	of.: Szabó János	of.: Pápa Ágnes	of.: Németh Andrea
Asbóth Sára	Bacsa Noémi	Balsay Dorina	Almási Nikoletta
Bálint Alexandra Natália	Baráth Antónia	Borsány Bence György	Angyal Tamara
Bánházi Katalin Sára	Bereczki Gergely	Bukor Rajmund	Antal-Herhoff Eliza
Bánki Mihály	Bohus Dalma Zsuzsanna	Dán Petra	Bánfai Tician
Bodrog Bertalan	Cserháti Orsolya	Domán Csenge	Benkő Bernadett Katalin
Bognár Kamilla Zsuzsanna	Dankó Csaba Richárd	Faragó Fanni	Bozó Antal
Bundschuh András	Deák Balázs	Ferenc Anna	Bráder Adám Norbert
Csók Emőke Renáta	Fejes Árpád Zsolt	Gyurján Izabell Dóra	Bredár Bora Magdolna
Dang Thi Viktória Kim Chi	Horváth Lili Kata	Hadobás Martin Dávid	Cserjés Mátvás Adám
Dézi Adrienn	Husza Adám	Harsányi Eszter	Csórián Kriszta
Ernyei Mercédesz Viktória	Kerekes Dóra Ágnes	Héczey Nikoletta	Csúcs Natália
Fűzfa Csaba	Kis Titanilla	Horváth Kornél László	Egri Boldizsár
Giricz Gerda	Kocsis Viola Viktória	Karras Szofia	Fodor Patrik
Gut Emese	Kovács Bence	Kékesi Adám Zoltán	Gesztesi Anna
Guzmics Petra	Kovács Luca	Keszy-Harmath Luca Márta	Gróf Timea Anna
Hegedűs Adám Tamás	Krucsó Regina	Kollár Péter	Hajgató Anna
Kelemen Richárd	Lódi Lajos	Kovács Dorottya	Janni-Illes Zsigmond
Kozsdi Anna	Mihály Máté Manó	Kovács Evelin	Kollár Réka
Leskó Mónika	Pillik Bertalan	Kovács Kitti	Kozma Luca Kinga
Máté Henriett	Poós Alexa	Li Lu	Lukovszky Sarolta
Nagy Márk Krisztián	Racsek Laura	Markót Boglárka Eszter	Matyóka Viktória
Novák Bereniké	Siményi Zsófia	Molnár Dorottya Réka	Nagy Evelin Agota
Petike Aron	Sonkoly Anna	Nagy Dóra	Pesti Krisztina
Schvarcz Erik	Szattmári-Schubauer Solt Taksony	Nikolaidu Fédra Daphne	Sági Dávid
Stofán Klaudia	Szávity Dorina	Sárkány Soma	Sahin Veronika
Surányi Kinga Mária	Tafferner Bálint	Sinkovics Adél Emma	Saifi Claudia
Sükösd-Kósa Marcell	Vida Alexandra	Szabó Géza Szabolcs	Szabadi Lilla Krisztina
Szabó Adrienn		Szalay Áttila Árpád	Szabó Dóra
Szabó Sára		Szalkai Simon Márk	Szalai Orsolya
Szakál Anna Regina		Szmatona Viktória	Székely Zsófi
Szecsei Dorottya		Vörös Emese	Szilárd Akos
Tóth Orsolya Antónia		Zólyomi Rebeka	Szűcs Izabella
Tóth-Kaszás Bálint			Variu Zsófia
Urbán Réka			Zombori Dániel András

2017–2018. tanév				
12. a	12. b	12. c	12. d	12. e
of.: Beer Andrea	of.: Korom Pál	of.: Majzik Andrea	of.: dr. Pantóné dr. Naszályi Dóra	of.: Pál Andrea
Baranya Panka Biborka	Barczikai Fruzsina	Beőthe Dorottya Csenge	Ambrus Botond Lajos	Antal Dóra Zsófia
Bárdosi Laura	Bene Akos	Berszán Judit	Babolcs Emese	Balogh Martin
Barna Krisztina	Czebe Zorka	Czékmán Bendegúz János	Borossa Lilla	Bartha Zsuzsanna
Bicskei Viktória Ivett	Debreczeni Nóra	Csaba Sára Borbála	Buda Eszter	Bertus Marcell
Bogan Márk	Delawar Laura Nazanin	Dér Levente András	Csalagovits Máté	Bicskei Borbála
Borkócs Bence Zoltán	Grabocsay Timea	Déri Anita	Csende Bálint	Bodnár Dániel
Csapó Aliz	Gulyás Vencel	Elekes Péter László	Dévényi Zita	Boniszlávszky Tamara
Dao Thuy Nga	Gyürke Regina	Fodor Flóra	Dul Norbert Gyula	Bóviz Anna Mária
Elek Balázs Krisztián	Hafner Zoltán	Földényi Dóra Felícia	Farkas Kira	Cseh Dániel István
Ficsór Réka Eszter	Hajdú András Pál	Gvarmati Réka Otília	Füredi Fanni	Csoma Petra
Gaál Krisztina Enikő	Hajdú Dorottya	Hegedűs Adám	Galgóczy Sára Dalma	Erőss Ágnes
Gaál Réka Dorottya	Howard Trisha Ilona	Kozma Vivien	Galgóczy Tamás Ferenc	Gárdai Hédi
Herb Sarolta	Juhász Viktor	Lacza Kamilla	Karsai Anett	Gladys Bálint Márton
Huszi Bernadett	Kertész Zsanett	László Panna	Kiss Hanna Flóra	Györi Anett
Kádár Melitta Harmalka	Mocsányi Dalma Alexandra	Márton Fruzsina	Kormos Krisztián	Kákonvi Panni
Kardos Anna	Molnár Zsófia	Megyeri Kinga Dorottya	Kovács Lilla Kriszta	Kamráth Flórián Tamás
Kelemen Bendegúz Zsolt	Muhari Nóra	Molnár Anna Erzsébet	Majeros Eszter	Kindrusz Dóra
Kovács Blanka	Nagy Júlia Cecília	Nemes Melinda Denisa	Melinger Dominika Dóra	Kostyal Dániel Stephen
Kovács Krisztina Kinga	Osz-Farkas Abel	Németh Marcell	Molnár András Dániel	Kovács Domonkos Dóme
Laczkovich Máté	Pető Zsófia	Orgován Patrik	Nádas Regina	Kovács Emma Júlia
László Renáta	Sáfrán Viktor	Pham Thanhan Daniella	Nagy András Dániel	Lukács Vilmos
Molnár Krisztián István	Simon Petra Anna	Rékai Krisztina	Niki Noémi	Majer Orsolya Anna
Nagy Angelina Zsófia	Sinka Martina	Sándor Brigitta	Osz-Farkas Kincső	Novák Lilla
Nagy László Balázs	Solét Brigitta	Saufert Hanna	Pergel Blanka	Oravecz Zsófia
Nagy Patrícia	Szentmártoni Anna	Schvorczy Dalma Dominika	Richter Tamás	Papp Adél

Reisz Daniella	Szilágyi-Hajdú Tamara	Simon Gréta	Rohde Csilla Sophia	Szabó Bálint János
Somfai Dávid	Takács Fruzsina Beatrix	Szöke Domán Dániel	Schmidt Domokos	Szuromi Réka
Süli Bendegúz	Takács Réka	Tallai Albert Simon	Sólyom Gréta	Török Eszter
Szepesi Dominika	Tenke Máté	Tamási Panna (Kmetlykó)	Strenner Jázmin	Vasváry Tamás Dávid
Tóth Bernadett	Tírst Mariann	Trendafiлова Maria Darieva	Tamási Benedek	Végvári Bálint
Turi Szilvia	Tóth Fruzsina Napsugár	Urbán Dávid	Tamási Tímea	
Winkler Rebeka Johanna	Urbán István Sándor	Varga Viktória	Tóth Viktória	
Zechmeiszter Dominika	Várnai Fanni		Ugróczy Nóra	
Anasztázia	Zatykó Borbála			
	Zsarnai Laura Szofia			

2018–2019. tanév			
12. a	12. b	12. c	12. d
of.: Szücsiné dr. Laczkó Eszter	of.: Talygás Anikó	of.: Szemes Antal	of.: dr. Somlai Péter Ferenc

Apostol Adrienn	Almási Dorka	Bányai Sára	Bach Benedek
Bánfi Zsanett	Bán Anna	Bereznay Dániel Attila	Biczók Linda Eva
Belső Lilla	Bene Máté	Bergendy Kamilla	Darázs Aron
Czár Emilia Katalin	Beöthe Anna Réka	Bíró Zsófia Anna	Eke Katalin
Duna Mátyas	Demeter Debóra	Csák Balázs Felicián	Forgács Jonatán
Fejes Boldizsár	Erbst Anna	Csáktornyai Alex	Fülöp Fanni Nóra
Felhőfi-Kiss Levente Fábián	Fehér Alexandra	Csobánki Petra	Georgieff Csenge Krisztina
Hábenczius Bálint Máté	Fejős Dorka Panna	Demjén József Dániel	Horváth Dóra Anna
Haidu Enikő	Gyöngyösi Kriszta	Dóczi Zsófia	Horváth Hanna Júlia
Horányi Gabriella	Hergő Blanka Tünde	Gátas Eszter	Juhász Marcell
Ináncsi Orsolya	Inczefly Anna Júlia	Gyarmati György	Kárpáti András Péter
Kelemen Boglárka Csenge	Itoya Orsolya	Győri-Molnár Luca Boglárka	Kiscelli Kornél
Kismartoni Mátyas	József Eszter	Hubai Cintia	Kürti Adam
Kiss Alajos	Kacimi El Hassani Selma	Jankura Dóra	Lukács Roland Szeben
Kiss Csanád Sándor	Karas Mira Borbála	Juhász Bence	Markus Hannah Gizella
Kondricz Péter	Komjáti Emese Patrícia	Kalántai Linett	Mester Máté Bálint
Kozma Petra	Körbler Philipp Balázs	Kócsa Regina	Mészoly Dóra Bettina
Kunz Sarolta Margit	Kulin Zalán	Koós Benedek Levente	Mogyorósi Júlia
Lamina Tolulope Sára	Kurucz Csenge	Korsós Jázmin	Nadas Imre
Ludescher Lilla	Madarász Anna	Kubovics Krisztina Laura	Németh Lili
Moizer Tamás János	Miklós László Tamás	Kun-Székely Anna	Neumann Balázs
Néber Bálint Gergő	Nehéz-Posonyi Laura	Láng Vanda Stella	Papp Laura Réka
Novák Anett	Paetzke Rachel Metta	Makrányi Fanni Zsófia	Pethő Gréta
Orbán Tamás	Pap Csenge Klára	Mihályi Balázs Márk	Pfeiffer Adam
Pálinkás Enikő	Patkós Dóra	Molnár Csenge	Pfeiffer Dóra
Szakál Kristóf Gellért	Spasic Máté	Pap Eszter Nóra	Prágai Lőrinc
Szánthó Réka Annamária	Szakál Kata	Rákos Olivér Zsolt	Rőczei Eszter Enikő
Szerdahelyi Zsanett	Szapponas Liza Felicia	Scharfenberger Máté	Schnörch András Benedek
Szűcs Vanda	Szegedi Márk Endre	Szász Botond	Szabó András Zoltán
Tasi Annamária	Szélinger Rebeka Petra	Takács Dorina	Szabó Zsófia
Tóth Dóra Rozália	Turán András János	Teiter Sára	Szelestey Kinga
Tóth Martinez Sara	Veréb Dorottya	Tóth Gergely Péter	Szigetvári Antónia
Turkevi-Nagy Gellért	Zavodnyik Barnabás	Túske Fruzsina	Szilágyi Péter
Xu Wen Bo		Varga Szabolcs	Tóth Benedek
Zeke Krisztina		Varga Vivien	

2019–2020. tanév			
12. a	12. b	12. c	12. d
of.: Barossné Németh Ildikó	of.: Darabosné Sztezsarán Krisztina	of.: Szent Ervin	of.: Vajda Éva

Bertalan Eszter	Abrahám Kira	Agárdi Flóra	Azbej Kristóf Theodor
Borbély Eszter	Albert Rea	Antal Zalán Tamás	Balogh László
Borsodi Márton	Árpási Emese	Bartha Kinga	Bánki Bernadett Zsófia
Buzás Bence	Bálint Alexandra Csenge	Bartha Réka	Baranyai Lili Anna
Csodó Robin	Baré Bianka Krisztina	Bundschu Patrik	Basa Brigitta Fanni
Falussy Csongor Levente	Berzai Zsófia	Csilik Allegra Adrienn	Bóka Berta
Fischer Panna	Bukovszky Kata Petra	Dócs János Attila	Buchhaus Laura Anna
Géczy Gergely	Cummings Maja Hermina	Eszlári Adam	Burillo-Papp Anna
Gergely Anna	Csabai Péter	Fábián Anna	Cserniczky Boglárka
Glósz Petra	Csikós Petra Metta	Feké Milán Zsombor	Dorogi Dóra
Hamza Bence Balázs	Csikós Zsófia Nikoletta	Göber Boglárka	Dudás Hannah
Horváth Zsuzsanna Virág	Dominkó Liliána	Gulyás Buda	Erős Mózés
Jäger Kinga	Hadadi Péter	Helmezy Fruzsina	Fejős Liliána

Jelinek Anna	Harvey Emma Rose	Kálmán Olivér Zoltán	Ficsor Milán Karim
Kállai-Simóka Nóra Anna	Jakab Réka Mária	Komáromi Petra Zsófia	Ható Szilárd
Kelemen Csenge Andrea	Károlyi András Simon	Ládi Anna	Kis Panna
Kovács Gerzson	Kosik Luca Elizabet	Márton Réka	Lamberti Éva
Ledvényi Laura	Madzsig Fruzsina	Mesz Júlia Erna	Lillik Zita
Molnár Jázmin Anna	Pálinkás Eszter	Mészáros Gábor András	Mravik Dorka Panna
Nagy Andrea	Pápay Bence Soma	Molnár Dóra	Nagy Panka Zina
Nagy Barbara Isabelle	Rapi Luca	Pápai Rebeka	Nagy Zita
Péteri László János	Raskó Réka Zsuzsanna	Páva Ella	Neumann Brigitta Petra
Simonffy Márk Alfréd	Simon Karola	Petike Iván	Rácz Kata
Sipos Benedek	Sörös Balázs	Puskás Petra	Siamovits Gábor
Steigler Tamara	Szalatnyai Botond István	Romos Zsófia Liza	Szászvárosi Virág
Straub Noémi	Szántó Dorka	Sándli Gabriella	Szendrei Orsolya Petra
Szepesi Máté	Széles Akos	Sautner József	Szűcs Adam
Takács Levente Szabolcs	Vajda Lilla	Schaller Lilla	Takács Orsolya
Timári Bálint	Varga Nikolett	Somfai Katalin Anna	Tick Zsófia
Tóth Marcell Balázs	Veres Kámen	Somlyai Mira	Tóbiás Katalin
Vadász Benedek	Vuong Quang Anh	Takács Abel	Tótsági Gergely
Varga Anna Boglárka	Zatykó Zsófia	Társi Petra	Wágner Marcell
Varga Virág Judit		Toór Patrik Domokos	Wichit Izabell
Velev Milena		Udvarvölgyi Anna	Wolf Anna Eva

2020–2021. tanév			
12. a	12. b	12. c	12. d
of.: Murányi Natália	of.: Illosvay Zsuzsanna	of.: Rétiné Auer Zita	of.: Gadaneč Eva
Abbas-Mamode Gaida Sabina	Artner Zsuzsanna	Balczó Júlia Kata	Bánhidy Laura
Balázs Eliza Flóra	Béres Luca	Benkő Sára Zsuzsanna	Bauer Sára Borbála
Csapó Nelli	Csoszor Kinga	Borók Zsófia Málna	Beóthe Katalin Boglárka
Csibi Viktória	Dán Kata	Dózsa Julianna	Cerf Noémi
Dezső Réka	Dénes Kristóf	Dujmó Petra Andrea	Csiszár Csenge
Dobák Dávid	Dévai Maja Kamilla	Farkas Olga	Dunay András Milán
Falussy Kincső Paula	Elter Anikó Violetta	Herczeg Sára	Fejér Hanga Petra
Fecser Noémi Kinga	Farkas Olivia	Heszberger Emese Fatime	Gáli-Török Anna
Fehér Angéla	Fülep Flóra	Horváth Aron Levente	Gazdag Zsombor
Fodor Enikő Anna	Gyuris Noémi	Jedlica Zsófi Tavaszká	Gróf Dániel Verner
Gulyás Lilla	Juhász Márton Kálmán	Juhász Aron Leopold	Istvánffy Eszter
Gulyás Zétény	Kárpáti Sára	Kajin Cintia	Kerecsen Hanna
György Réka	Kázmér Flávia Laura	Kajzinger Vince	Kovács Dóra Napsugár
Hajdú Kamilla Borbála	Kehrling Szonia Dorottya	Kárpáti Anna	Kurucz Anilla Anna
Horogszegi Richárd Pál	Kirstein Gábor	Kiss Vitéz Márton	Lévai Lili Zselyke
Horváth Dóra	Kiss Liliána Melodi	Kornya Sára	Mályusz Etre Magnusz
Jóó Liliána Virág	Markó Nikolett	Kozák Dóra mt	Medvigy Edua Kata
Kiss Rozália	Mogyorósi Timea	Lendvai Péter Dániel	Pittner Adam
Kovács Tamara	Molnár Veronika	Lovasi Kristóf	Poós-Máté Dániel Olivér
Kórosi Hédi	Morvay Domonkos	Magyar Gábor	Prágai Menyhért
Lendvai Anna	Péter Bence	Nagy Gergő Marcell	Sándor Boróka
Marton Emese Anikó	Radics Petra	Pál Gergő	Sár Bertalan
Mede Melchior Előd	Richter András	Petrovics Katalin	Sasvári Emilia Flóra
Melczér Nikolett	Ruff Beata	Réti Virág	Sólyom Bernadett
Molnár Milán	Sáry Anna	Siklósi Kata Sára	Szabó Kármén
Petridis Marcos	Varga Jázmin Zsófia	Szárnycsi Abel	Szamek Vaik
Rendek Panna	Variú Eszter Luca	Tolnai Dóra	Szántai Anna
Rinth Alexa	Végh Veronika Anna	Tóth Artúr	Szűcs Laura
Spirk Marcell	Vereska Lilla Judit	Tóth Márton András	Takács Dániel Attila
Storcz Dorka Viktória	Veress Hunor	Tóth Márton Bence	Tóth Jázmin
Süveges Dóra	Voitko Anna Agnes	Tubak Levente	Tóth Tas Márton
Tesztlák Maja	Zala Nóra	Végh Hunor	Tóth Viktória
Vasali Dávid László		Voitkó Dóra Nikolett	Vimlári Nóra
Zsiborás Luca			

TARTALOM

<i>Hadikné dr. Végh Katalin: Köszöntő</i>	5
<i>Dr. Kispál Tibor: A 140 éves születésnapra</i>	6
<i>Mészáros Csaba: A felívelés évtizede után</i>	7
Bárczy István-díj.....	10
<i>Dr. Solti Gergely: Tanárjelöltek a Madáchban</i>	11
A jubileumi év rendezvénysorozatának megnyitója	13
Köszöntések	14
<i>Véghegyi József</i>	14
<i>Varga Jánosné</i>	15
<i>Dr. Leibinger Jánosné: Üzenet évfordulóra</i>	17
<i>Vörös Alpár István Vita: A lelkesedésről – egy 14 éves testvériskolai kapcsolat</i> margójára	19
<i>Szakonyi Károly: A Madách</i>	21
<i>Balogh Géza</i>	23
<i>Lengyel György: Emlékezés az Alma Materre – a Madách Gimnáziumra, felejtetetlen</i> tanáromra, Dr. Bada Gyulára és igazgatónkra, Dr. Fényi Andrásra	24
<i>Bíró Kriszta: Egy gimnázium ünnepe</i>	27
<i>Mácsai Pál</i>	29
<i>Juhász Erzsébet: 1881-ben történt (távirati stílusban...)</i>	30
<i>Hadikné dr. Végh Katalin: Mit adott Önnek/Neked a Madách, milyen értékeket közvetített</i> <i>az iskola? (Részletek a volt madáchosokkal készült interjúkból)</i>	31
<i>Barna Sarolta, Gáspár Kinga, Konics Lili: Interjú Madách Martini-que-vel,</i> <i>Madách egyenes ágú leszármazottjával</i>	32
<i>Papp Zsófia: „...Egy teljesen más világ...” Interjú Gergely Anikóval és</i> <i>Apáthy Katalinnal (Kató)</i>	36
<i>Szabó Csenge, Kovács Aliz, Szekér Gréta: Interjú Stana Alexandrával</i>	41
<i>Domokos Ádám, Katona Andor, Maurer Patrik, Komoly Sámuel:</i> <i>Interjú Bogdán Ádámmal</i>	42
<i>Kárpáti Zsófia, Györi Dorina, Szabó Míra és Tóth Zsófia: Interjú Kolozs Andreával</i> ...	42
<i>Angyal-Tóth Ákos, Csabai Gergely és Szekeres Hunor: Interjú Nebehaj Balázssal</i>	43
<i>Várnagy Boglárka, Sziklai Zsófia, Szuhaj Hanna és Nguyen Phuong Linh:</i> <i>Interjú Stana Alexandrával</i>	44
<i>Csorba Leila és Miczki Jázmin: Interjú Vándor Péterrel</i>	45
<i>Pintér Panna és Sebestyén Előd: Interjú Kiss Albert Norberttel</i>	46
<i>Németh Natasa, Herich Lilla, Vass Miléna és László Emma: Interjú László Pannával:</i> <i>Hallottál már a FOMO-ról? Mert elhoztuk neked a film főszereplőjét!</i>	47
<i>Oszlányzky Lili, Maruzsa Anna, Lukács Veronika és Hau Nelli:</i> <i>Interjú Kiss Albert Norberttel</i>	48
<i>Teleki Áron és Molnár Luca: Berze Márton: „Most még minden érdekelhet!”</i>	49

<i>Virág Gréta: Körösi Ivett</i>	50
<i>Magyar Anna, Csizmadi Fruzsina és Miltényi Míra: „Célozd meg a Holdat! Még ha elhibázod is, a csillagok közt landolsz!” Interjú Czető Rolanddal</i>	51
<i>Sajósi Noémi, Draskóczy Bora, Dóczy Csenge: Interjú Csatlós Vivienrel</i>	52
<i>Bekiarisz Eftíhimia: „Ki sem lehetett robbantani engem a Madáchból...”</i> Interjú Udvarhelyi Máriával.....	53
<i>Cserhádi Zsófia, Zelei Zsuzsanna, Faragó Eszter, Harsányi Kristóf és Szabó Bence:</i> Interjú Dr. habil. Orosz Gábor Tamás egyetemi tanárral, intézetigazgatóval, kutatóval.....	54
<i>Benkő Gréta, Pálhegyi Júlia, Tóth Napsugár: Interjú dr. Rikk Jánossal</i>	55
<i>Papp Zsófia: Interjúj Dési Jánossal</i>	57
<i>Honti Klári és Vojnárovits Tamás: Interjú Orosz Ákos színművésszel</i>	58
<i>Kuhár Linda és Grosser Fanni: „A legjobb, ha a hobbid a munkád...”</i> Interjú Kiss Albert Norberttel.....	59
<i>Szűcs Attila: Mesél a múlt... Volt egyszer egy Baráti Kör (Madách Baráti Kör)</i>	61
<i>Szepesi Máté –Azbej Theodor: Mesél a jelen... (volt diákpolgármesterek összegzése az elmúlt időszakról</i>	66
Válogatás az elmúlt öt év eseményeiből	68
Hétköznapok és ünnepnapok a biológia–kémia–földrajz munkaközösség életében....	68
„Turizmusföldrajz Tokaj-Hegyalján”	70
<i>Ilosvay Zsuzsanna: Művészet és informatika egy STEAM tantárgyban,</i> a művészeti sáv keretében.....	71
<i>Talyigás Anikó: Matematika jambori</i>	72
VIII. Logikai Csapatverseny	73
Egy ifjú informatikus: Názer Lili	74
Thália Stúdió	76
FILM-TÉR	77
<i>Dancs István: Váróterem-bemutató – a Thália Stúdió bemutatója</i> 2020 októberében	80
Krasznai Gáspár karvezető-énektanár beszámolója az énekkar elmúlt öt éves tevékenységéről	81
„A pesarói hattyú halálára”: Kocsis Klára értékelése Krasznai Gáspár karnagy és pedagógusi munkájáról a Zene Szó kritikája alapján	84
<i>Hadikné dr. Végh Katalin: ARANY 200: „Száll a madár ágrul ágra,</i> száll az ének szájrul szájra”	85
<i>Krasznai Gáspár: Kamarakórus-verseny</i>	86
<i>Hadikné dr. Végh Katalin: A magyar munkaközösség elmúlt öt évről</i>	87
Együtt énekeltünk	89
Diákszínházi fesztivál 2020.	89
<i>Rákos Olivér: A Dívány produkciók: A legutolsó előadás... (vagy mégsem?)</i>	90
<i>Medvigy Édua: DSD németverseny</i>	91
Általános iskolások német versenye.....	92
<i>Vasali Dávid: Normannok várai – Tudorok városai</i>	93

Utazás Olaszországba	94
Mediterrán koktél 2019	96
<i>Vajda Ágnes</i> : Utazás Dél-Franciaországba	97
Orosz teadélután.....	98
Sportnap	99
<i>Talyigás Anikó</i> : Costa Brava	102
<i>Dr. Csepreghy Henrik</i> : Kínai iskolai delegáció a Madách Imre Gimnáziumban	103
Erdei iskola 2019	104
Kozsuharov Zsuzsanna tanárnő beszámolója az elmúlt öt év jelentős művészeti eseményeiről	105
<i>Somlai Péter</i> : Történelem munkaközösség	106
COVID-os évek.....	108
<i>Talyigás Anikó</i> : Egy felejthetetlen év... (egy osztályfőnök nézőpontjából)	108
<i>Minich Bálint – Cseke Jácint</i> : COVID... és a 9. évfolyam véleményének tükrében	109
<i>Prágai Menyhért</i> : A Covid-nemzedék... egy végzős nézőpontjából.....	110
Anekdoták legendás madáchos tanárokról	112
Kováts Attila 'Kokó'	112
<i>Suszter András</i> : „Elsőként a szíved változik, aztán a fejedben is kikerekedik az igazság”	112
<i>Nedbál Miklós</i> : Kokóról	114
<i>dr. Kiss Norbert Albert</i> : Tácsik Jánosról	115
Szűcs Attila három anekdotája madáchos tanárokról.....	115
Az igazi öröm	115
„Az” oroszkönyv. Salamon Károly tanár úrról	117
Lábjegyzet. Muraközy Gyuláról	118
<i>N. Kósa Judit</i> : Bűnös barcsaysták	118
<i>Főzy Vilma</i> : Lengyel Györgyné Ági néniről	120
<i>Raschovszky Miklós</i> : Vágvölgyi tanár úr aranyköpései	121
Így írtok ti a Madáchban	123
Tanáraink írták	123
<i>Dr. Pantóné dr. Naszályi Dóra PhD, kutatótanár</i> : „A nyelv – épület. A nyelvtanulás – építés”	123
<i>Krasznai Gáspár</i> : Katona és Erkel Bánk bánja	125
<i>dr. Fülöp Csilla</i> : Fizika mindenkinek!	127
<i>Laczkó Eszter</i> : Ovidius Átváltozások című művének tanítása a kilencedik évfolyamon	129
<i>Hadikné dr. Végh Katalin</i> : Adalékok a csehovi szubtextus fogalmához	131
<i>Dr. Solti Gergely</i> : Az utópikus gondolat kiteljesítése Dosztojevszkij: A félkegyelmű című regényében.....	134
<i>Dr. Rikk János</i> : „...Ki lesz az első?” avagy: Naiv és optimalizált értékelés az oktatásban	136
<i>Dr. Somlai Péter Ferenc</i> : Az anyanyelvi oktatás kérdése – Tendenciák és nézőpontok a főváros környéki német településeken (1919–1945)	139

<i>Kozsuharov Zsuzsanna: Az élet meséje – játék a gyerekeknek</i>	141
<i>Dukán András Ferenc</i>	144
Igy írtok ti a Madáchban:	147
Válogatás diákok munkáiból	147
<i>Rákos Olivér</i>	147
Amikor jobban	147
A szívhez	147
A költő hazautazik	148
<i>Prágai Menyhért: Foszlányok</i>	148
<i>Pálhegyi Júlia: Ha szeretsz</i>	149
<i>Szomolányi Laura: Megnyugvás</i>	154
<i>Juhász Bence: Newton I.</i>	154
Nyugdíjba vonuló kollégáink.....	156
<i>Hadikné dr. Végh Katalin: Vigváriné Molnár Vera igazgatóhelyettes</i>	156
Vigváriné Molnár Vera	156
Viktor Dániel köszöntő szövege	158
Varga Mária	158
<i>Dr. Somlai Péter Ferenc: Kun Ágnes</i>	159
<i>Dr. Fülöp Csilla: Tolvaj László</i>	160
Technikai dolgozók (Gál Miklósné, Balázs Erzsébet és Szabó Sándorné)	161
Híres madáchosok	162
OKTV eredmények az elmúlt öt évben.....	166
A tantestület tagjai	168
Tanulóink voltak 2016-tól.....	170